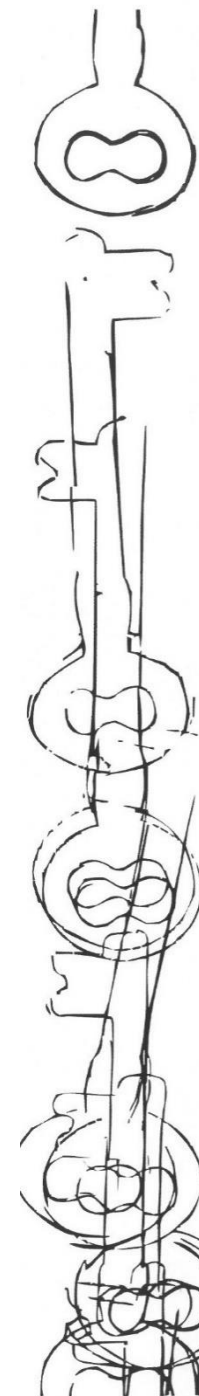

Základní škola a Mateřská škola Praha 7
Tusarova 21

Klíč k poznání

2023

Školní vzdělávací program
pro základní vzdělávání

OBSAH

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	3
2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	4
2.1. AREÁL ŠKOLY, MATERIÁLNÍ VYBAVENÍ	4
2.2. CHARAKTERISTIKA PEDAGOGICKÉHO SBORU	4
2.3. CHARAKTERISTIKA ŽÁKŮ	4
2.4. SPOLUPRÁCE S RODIČI A JINÝMI SUBJEKTY	4
2.4.1. <i>Spolupráce s rodiči</i>	4
2.4.2. <i>Spolupráce s jinými subjekty</i>	5
2.5. DLOUHODOBÉ PROJEKTY, MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE	5
2.5.1. <i>Dlouhodobé projekty</i>	5
2.5.2. <i>Mezinárodní spolupráce</i>	6
3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	6
3.1. CÍLE A PRIORITY ŠKOLY	6
3.2. VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE ŠKOLY	6
3.2.1. <i>Strategie naplňování klíčových kompetencí</i>	7
3.2.2. <i>Profil žáka 9. ročníku</i>	7
3.3. ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI	
POTŘEBAMI	8
3.3.1. <i>Definice základních pojmů</i>	8
3.3.2. <i>Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu</i>	
<i>pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP)</i>	
<i>pro žáka se SVP</i>	8
3.3.3. <i>Zodpovědné osoby a jejich role v systému péče o žáky se</i>	
<i>speciálními vzdělávacími potřebami</i>	9
3.3.4. <i>Pravidla pro zapojení dalších subjektů do systému vzdělávání</i>	
<i>žáků s SVP</i>	9
3.3.5. <i>Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího</i>	
<i>procesu</i> 9	9
3.4. ZABEZPEČENÍ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ NADANÝCH A MIMOŘÁDNĚ	
NADANÝCH	10
3.4.1. <i>Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího</i>	
<i>procesu nadaných a mimořádně nadaných žáků</i>	10
3.5. ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT	10
3.5.1. <i>Rozsah a forma realizace průřezových témat</i>	11
4. UČEBNÍ PLÁN	15
5. UČEBNÍ OSNOVY I. STUPEŇ	18

5.1. ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	18
5.1.1. <i>Charakteristika</i>	18
5.1.2. <i>Vzdělávací obsah</i>	20
5.2. ANGLICKÝ JAZYK	37
5.2.1. <i>Charakteristika</i>	37
5.2.2. <i>Vzdělávací obsah</i>	39
5.3. MATEMATIKA	47
5.3.1. <i>Charakteristika</i>	47
5.3.2. <i>Vzdělávací obsah</i>	49
5.4. INFORMATIKA	64
5.4.1. <i>Charakteristika</i>	64
5.4.2. <i>Vzdělávací obsah</i>	66
5.5. PRVOUKA	70
5.5.1. <i>Charakteristika</i>	70
5.5.2. <i>Vzdělávací obsah</i>	72
5.6. PŘÍRODOVĚDA	83
5.6.1. <i>Charakteristika</i>	83
5.6.2. <i>Vzdělávací obsah</i>	84
5.7. VLASTIVĚDA	91
5.7.1. <i>Charakteristika</i>	91
5.7.3. <i>Vzdělávací obsah</i>	94
5.8. HUDEBNÍ VÝCHOVA	99
5.8.1. <i>Charakteristika</i>	99
5.8.2. <i>Vzdělávací obsah</i>	100
5.9. VÝTVARNÁ VÝCHOVA	105
5.9.1. <i>Charakteristika</i>	105
5.9.2. <i>Vzdělávací obsah</i>	106
5.10. TĚLESNÁ VÝCHOVA	112
5.10.1. <i>Charakteristika</i>	112
5.10.2. <i>Vzdělávací obsah</i>	113
5.11. PRACOVNÍ ČINNOSTI	123
5.11.1. <i>Charakteristika</i>	123
5.11.3. <i>Vzdělávací obsah</i>	125
6. UČEBNÍ OSNOVY II. STUPEŇ	133
6.1. ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	133
6.1.1. <i>Charakteristika</i>	133
6.1.2. <i>Vzdělávací obsah</i>	135

6.2.	ANGLICKÝ JAZYK	150
6.2.1.	Charakteristika.....	150
6.2.3.	Vzdělávací obsah.....	152
6.3.	DALŠÍ CIZÍ JAZYK	163
6.3.1.	Charakteristika.....	163
6.3.2.	Vzdělávací obsah.....	164
6.4.	MATEMATIKA.....	182
6.4.1.	Charakteristika.....	182
6.4.2.	Vzdělávací obsah.....	184
6.5.	INFORMATIKA	196
6.5.1.	Charakteristika.....	196
6.5.2.	Vzdělávací obsah.....	198
6.6.	DĚJEPIS	203
6.6.1.	Charakteristika.....	203
6.6.2.	Vzdělávací obsah.....	205
6.7.	OSOBNOSTNÍ VÝCHOVA	217
6.7.1.	Charakteristika.....	217
6.7.2.	Vzdělávací obsah.....	219
6.8.	FYZIKA	238
6.8.1.	Charakteristika.....	238
6.8.2.	Vzdělávací obsah.....	240
6.9.	CHEMIE.....	256
6.9.1.	Charakteristika.....	256
6.9.2.	Vzdělávací obsah.....	257
6.10.	PŘÍRODOPIS	266
6.10.1.	Charakteristika.....	266
6.10.2.	Vzdělávací obsah.....	268
6.11.	ZEMĚPIS	281
6.11.1.	Charakteristika.....	281
6.11.2.	Vzdělávací obsah.....	283
6.12.	SEMINÁŘ Z PŘÍRODNÍCH VĚD	295
6.12.1.	Charakteristika.....	295
6.12.2.	Vzdělávací obsah.....	297
6.13.	HUDEBNÍ VÝCHOVA	304
6.13.1.	Charakteristika.....	304
6.13.2.	Vzdělávací obsah.....	306
6.14.	VÝTVARNÁ VÝCHOVA.....	311
6.14.1.	Charakteristika.....	311
6.14.2.	Vzdělávací obsah.....	313

6.15.	TĚLESNÁ VÝCHOVA.....	321
6.15.1.	Charakteristika.....	321
6.15.2.	Vzdělávací obsah.....	323
6.16.	PRACOVNÍ ČINNOSTI.....	340
6.16.1.	Charakteristika.....	340
6.16.2.	Vzdělávací obsah.....	342
6.17.	SVĚT PRÁCE	349
6.17.1.	Charakteristika.....	349
6.17.2.	Vzdělávací obsah.....	350
6.18.	POVINNĚ VOLITELNÉ PŘEDMĚTY	353

7. HODNOCENÍ ŽÁKŮ 354

7.1.	ZÁSADY HODNOCENÍ.....	354
7.2.	HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ V PŘÍPADĚ POUŽITÍ KLASIFIKACE	354
7.3.	HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ V PŘÍPADĚ POUŽITÍ SLOVNÍHO HODNOCENÍ.....	355
7.4.	STUPNĚ HODNOCENÍ CHOVÁNÍ, ZÁSADY A KRITÉRIA PRO JEDNOTLIVÉ STUPNĚ	356
7.5.	CELKOVÉ HODNOCENÍ ŽÁKŮ NA VYSVĚDČENÍ	356
7.6.	ZPŮSOB HODNOCENÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI 357	
7.6.1.	<i>Navržené stupně hodnocení – formalizované slovní hodnocení pro žáky s přiznaným podpůrným opatřením vyššího stupně</i>	358
7.6.2.	<i>Hodnocení nadaných a mimořádně nadaných žáků.....</i>	359
7.7.	SEBEHODNOCENÍ ŽÁKŮ	359
7.8.	INDIVIDUÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ	359

**Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání
„Klíč k poznání“**

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Údaje o škole:

Název: Základní škola a Mateřská škola Praha 7, Tusarova 21

Adresa: Tusarova 21/790
170 00 Praha 7

Ředitelka školy: Mgr. Monika Nezbedová

Kontakty:

e-mail: skola@skolatusarova.cz

telefon: ZŠ 220 809 965

ID datové schránky: jvqmbsk

Právní forma: příspěvková organizace, IČ: 62 930 991

Zřizovatel školy:

Název: Městská část Praha 7

Adresa: U Průhonu 1338/38
170 00 Praha 7

Kontakt:

Právní forma: obec, IČ: 00 063 754

Koordinátor tvorby ŠVP:

Mgr. Nikola Tomčalová, tomcalova@skolatusarova.cz

Platnost dokumentu od 1. 9. 2023

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

ZŠ Tusarova je plně organizovanou školou s prvním až devátým postupným ročníkem, zřizovatelem je Městská část Praha 7. Od roku 1998 je její nedílnou součástí také škola mateřská. Kapacita hlavní školní budovy a menší samostatné budovy „Domečku“ v protilehlém parku je 600 dětí, v současné době navštěvuje školu cca 570 žáků.

2.1. AREÁL ŠKOLY, MATERIÁLNÍ VYBAVENÍ

Již přes 100 let stará školní budova se nachází ve staré zástavbě uprostřed Holešovic v klidném prostředí, které jí poskytuje protilehlý park, zároveň je však velmi dobře dostupná městskou hromadnou dopravou.

Škola disponuje dvěma tělocvičnami a hřištěm s umělým povrchem. Nejreprezentativnější částí budovy je školní aula, dříve školní kaple. Pro výuku mají pedagogové k dispozici 23 učeben a 4 odborné pracovny (knihovna, jazyková laboratoř, učebna fyziky a chemie s měřicími systémy PASCO, cvičná školní kuchyňka). Součástí přízemí je školní kuchyně s jídelnou.

V přízemí školy se též nachází 5 tříd školní družiny, které jsou upraveny jako herny, dvě oddělení ŠD sídlí v patře v kmenových třídách. Pro starší děti je v odpoledních hodinách otevřena studovna s třemi počítačovými sestavami a interaktivní tabulí, kde žáci mohou pracovat na zadaných domácích úkolech, sledovat filmy, číst si či hrát společenské hry.

Od září 2010 realizuje škola výuku v přípravné třídě určené pro děti s odkladem školní docházky, děti s OMJ či děti pocházející ze znevýhodněného prostředí. Cílem její vzdělávací činnosti je odstranit nerovnoměrný psychický vývoj dětí a jejich příprava na bezproblémový vstup do základního vzdělávání.

2.2. CHARAKTERISTIKA PEDAGOGICKÉHO SBORU

Pedagogický sbor ZŠ tvoří 57 pedagogů, z toho je 7 vychovatelek školní družiny, 6 asistentek pedagoga, 4 dvojjazyčné asistentky, pomáhají jim speciální a sociální pedagožky. Kolektiv pedagogů je ustálený, propojuje s v něm elán a nadšení mladých se zkušenostmi dlouholetých pracovníků. Vedení tvoří ředitelka školy a její 3 zástupkyně, 2 pro základní a 1 pro mateřskou školu. Školní poradenské pracoviště je složeno z výchovné poradkyně, metodičky prevence rizikového chování, v posledních době se přidaly 2 speciální pedagožky a 2 sociální pedagožky.

Učitelé jsou rozděleni do předmětových komisí a metodických sdružení. Předmětové komise a sdružení se scházejí průměrně 4x do roka, podle aktuální

potřeby i vícekrát. Zde učitelé společně plánují vyučovací proces a koordinují výuku jednotlivých vzdělávacích oblastí, upřesňují si kritéria hodnocení, připravují projekty.

2.3. CHARAKTERISTIKA ŽÁKŮ

Většina žáků školy patří bydlištěm do spádové oblasti „dolní“ části Prahy 7, jen málo dětí dojíždí z jiných městských částí či z okolí Prahy. Velký potenciál dalších žáků tkví ve výstavbě nových bytových komplexů v blízkém i vzdálenějším okolí školy.

Složení žakovských kolektivů je rozdílné. Většina pracuje zodpovědně, chápe nutnost vzdělání, připravuje se na další studium. Nejlepší dosahují čelných umístění v didaktických olympiádách a sportovních soutěžích na okresní i krajské úrovni. Vysokou úspěšnost mají žáci u přijímacího řízení na střední školy, menší část žáků odchází do učebních oborů.

Nezanedbatelnou skupinu tvoří žáci se speciálními vzdělávacími potřebami – žáci s přiznaným podpůrným opatřením i žáci nadaní. Všichni tito žáci se vzdělávají formou individuální integrace v běžné třídě, všem je věnována zvláštní pozornost (viz kapitola Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami). Ve velké míře vzděláváme děti cizích státních příslušníků, nejvíce ukrajinských, dále z jižní Evropy a ze zemí Asie.

Žáci se podílejí na řízení školy prostřednictvím školního žakovského parlamentu, kde mohou k vedení školy vznášet připomínky, dotazy a podněty ke zlepšení vzájemné spolupráce, klimatu školy. Podílejí se též na organizaci školních projektů.

2.4. SPOLUPRÁCE S RODIČI A JINÝMI SUBJEKTY

2.4.1. Spolupráce s rodiči

Spolupráce školy s rodiči žáků je nastavena velice dobře. Ta nejprimárnější se uskutečňuje klasicky formou třídních schůzek či individuálních konzultací. Oficiální schůzky rodičů či konzultace organizuje škola 4x ročně, z toho dvakrát formou konzultací na II. stupni. V posledních letech si především třídní učitelky I. stupně oblíbily schůzky s rodiči formou takzvaných tripartit, takže i za účasti dítěte.

V rámci třídních schůzek probíhají pravidelná setkání zástupců rodičů jednotlivých tříd s ředitelkou školy. Jsou zde podrobně informováni o činnosti školy, seznamováni s plány a akcemi, mohou vznášet své připomínky a návrhy.

Výsledkem zdárně se vyvíjející spolupráce mezi vedením školy a rodiči je nemalá sponzorská finanční částka či věcné dary, které jsou škole poskytovány.

Vždy na konci školního roku organizuje vedení školy setkání s rodiči budoucích prvňáčků, kde se tito mohou setkat s učiteli svých dětí a jsou jim předány potřebné informace k zahájení školní docházky.

Příjemné příležitosti k setkávání rodin a školy jsou bezesporu různé školní či třídní akce, na kterých děti své rodiče nejen pobaví, ale hlavně jim předvedou výsledky své práce. Předvánoční jarmark, školní akademie, oslavy svátku dětí atd. se setkávají s nebyvalým úspěchem.

2.4.2. Spolupráce s jinými subjekty

V součinnosti s úřadem městské části pracuje při ZŠ Tusarova Školská rada, orgán školy umožňující zákonným zástupcům nezletilých žáků, pedagogickým pracovníkům školy, zřizovateli a dalším osobám podílet se na správě školy. Školská rada je pravidelně informována o činnosti školy, zajímá se o její financování, pomáhá jí řešit problémy z nejrůznějších oblastí.

Ve školním roce 2009/2010 začal fungovat třídními kolektivy zvolený Žakovský parlament, který se po boku vedení školy aktivně zapojil do společenského a organizačního dění. Zástupci jednotlivých tříd mají možnost tlumočit nápady, názory i připomínky ostatních žáků ředitelce školy, přičemž mají jistotu, že budou vždy vyslechnuti a dostane se jim nabídky pomoci při jejich realizaci a řešení.

Nejen zřizovatelem, ale též významným partnerem, se kterým škola spolupracuje na různé úrovni i v různých oblastech, je Úřad MČ Praha 7. Nejenže bývá často sponzorem společenských akcí či soutěží, ale sám je pro školy Prahy 7 úspěšně pořádá. Díky dotačnímu projektu zřizovatele získala škola finance na zřízení nových a velmi potřebných pracovních pozic – dvojjazyčné asistentky pro vietnamské žáky a speciální pedagožky.

Základní škola Tusarova je od počátku aktivně zapojena do projektu MAP Praha 7. Zapojením do tohoto projektu se školy na obvodu MČ posunuly blíže směrem k dobré spolupráci. Díky MAP měli pedagogové škol možnost odborně se rozvíjet na zajímavých seminářích, které obohatily jejich práci s dětmi a profesně rozšířily jejich obzory. Velmi pozitivní ohlasy mívají facilitovaná setkání s rodiči, kde je možné diskutovat vybraná témata pod vedením přizvaných odborníků.

V oblasti prevence rizikového chování škola spolupracuje s řadou subjektů, nejintenzivněji s organizací Prev-Centrum, z. ú, jež u nás zajišťuje programy všeobecné prevence u žáků. V rámci selektivní prevence pracují na pozvání s třídními kolektivy lektori neziskových organizací i pracovníci PPP pro Prahu 7 a 8. Posledně jmenovaní pomáhají pedagogům nejen v oblasti prevence,

ale také po důkladné diagnostice pracují na eliminování specifických vzdělávacích obtíží žáků.

„Příběhy našich sousedů“ je vzdělávací projekt neziskové organizace Post Bellum. Je určen žákům osmých a devátých tříd. Ti mají za úkol vyzpovídat pamětníka, natočit vzpomínky, digitalizovat fotografie, prozkoumat archivy, a nakonec vytvořit rozhlasovou, televizní nebo psanou reportáž či dokument. Žáci naší školy tak poznají prostředí médií, ale především při setkání s generačně odlišnými lidmi pochopí plno historických souvislostí.

2.5. DLOUHODOBÉ PROJEKTY, MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

2.5.1. Dlouhodobé projekty

Stěžejním z projektů, do nichž je škola dlouhodobě zapojena, je projekt Šablony (I – III). Spolufinancován je Evropskou unií a zaměřuje se na společné vzdělávání všech žáků a na personální podporu školám. V ZŠ Tusarova jsou dotace využity na zřízení čtenářského klubu, klubu zábavné logiky a deskových her, doučování znevýhodněných žáků, projektovou výuku a také třeba na zřízení pozice školní asistentky.

Kromě výše popsanych Šablon se škola zapojovala do dalších projektů, často hrazených z prostředků Evropské unie. Od ledna 2019 se ZŠ a MŠ Praha 7 stala Centrem kolegiální podpory pro přírodovědné předměty – chemie, fyzika a biologie. Cílem projektu je zatraktivnění přírodovědných předmětů pro žáky a jejich aktivní zapojení do výuky formou experimentální výuky a díky zapojení škola získala novou, technicky plně vybavenou učebnu. Další odbornou učebnu, tentokrát moderní jazykovou laboratoř s interaktivní výukovou technikou škola pořídila z Operačního programu Praha – Pól růstu ČR, konkrétně z Výzvy 37.

Výzva 54 ze stejného programu umožnila škole zřízení funkce dvojjazyčného školního asistenta, doučování dětí s OMJ, vzdělávací a osobnostní rozvoj pedagogických pracovníků, jehož součástí byla tematická školení i čtyřdenní stáže pedagogických pracovníků v zahraničí.

V souvislosti s distančním vzděláváním a následně i změněné politické situaci díky válce na Ukrajině vznikly další projekty pro školní děti, jichž škola samozřejmě využívá. Jedná se především o projekt zajišťující doučování a stravování žáků.

2.5.2. Mezinárodní spolupráce

Ve školním roce 2022/23 škola vstoupila do mezinárodního projektu Erasmus, který si klade za cíl výchovu generace otevřených a aktivních mladých lidí. V jeho rámci ZŠ Tusarova opakovaně přijala návštěvu pedagogů a dětí z Turecka a připravuje kooperaci s dalšími partnerskými školami zapojených evropských zemí. Tyto návštěvy jsou pojaty jako projektový den se zaměřením na konverzaci v anglickém jazyce ve všech vyučovaných předmětech. Takto strávené hodiny jsou jednoznačně obohacujícím a inspirativním zážitkem pro obě strany.

3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Školní vzdělávací program „Klíč k poznání“ je zaměřen na individuální rozvoj každého žáka podle jeho možností a potřeb. Důraz je kladen na podporu sebevědomí a sebehodnocení, motivaci ke vzdělávání, přípravu na další studium, potřebu celoživotního vzdělávání, na schopnost obstát v praktickém životě.

Vychází z koncepce Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (RVP ZV), z analýzy podmínek školy, z požadavků současné společnosti. Od 6. ročníku se vždy v jedné z paralelních tříd vyučují žáci se zájmem o oblast přírodních věd a tomu odpovídá učební plán školy.

Vzhledem ke koncepci školy jsou disponibilní hodiny na II. stupni využity nejvíce na matematiku a na výuku přírodovědných předmětů, další hodiny na výuku českého jazyka a humanitních předmětů. Celkem 6 disponibilních hodin na II. stupni je věnováno volitelným předmětům. Jejich skladba se mění v závislosti na zájmu žáků, učitelů, aktuálních potřebách školy i okolního světa.

Učební plán našeho ŠVP poskytuje široký obecný vědomostní základ, vyváženě rozvíjí všechny oblasti žákovy osobnosti. Proto umožňuje dětem v klidu se rozhodovat o další specializaci, o dalším studiu na středních školách. Nabízíme takový program, abychom umožnili žákovi dokončit základní školu v místě bydliště, aby žák získal kvalitní základní vzdělání, aby se mohl věnovat svým zájmům ve škole i mimo školu a teprve pak se v klidu rozhodl o dalším studiu a profesní orientaci.

Struktura předmětů učebního plánu vychází důsledně z mezipředmětových vazeb tak, aby každý vyučovací předmět zahrnoval i souvislosti a poznatky z jiných vyučovacích předmětů. Mimo základní přírodní a společenské problémy se v souvislosti s rozvojem lidské společnosti objevují problémy nové – ekologie, migrace obyvatelstva s následnou multikulturalitou, problémy globálního světa a další. Tyto oblasti, které jsou součástí běžného života každého jedince, jsou zahrnuty v jednotlivých předmětech jako tzv. průřezová témata.

3.1. CÍLE A PRIORITY ŠKOLY

Školní vzdělávací program vychází z výsledků ankety mezi rodiči žáků a učiteli a klade důraz především na

- výběr takového učiva, které zajistí žákům kvalitní základní všeobecné vzdělání, orientované na životní praxi a na další studium
- méně encyklopedických poznatků, více činnostního učení
- využívání vzdělávacích metod a prostředků, které směřují k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků, zejména pak těch, které vedou žáky k samostatnosti, tvořivosti, přemýšlení, vzájemné toleranci a úctě
- výrazné posílení komunikačních dovedností v cizích jazycích, zvláště pak v anglickém, příprava na život v EU i celém globálním světě
- podněcování zájmu žáků o nejrůznější obory a činnosti, o smysluplnou náplň volného času, čehož výsledkem může být volba profese
- využívání dostupných komunikačních a informačních technologií a jejich zařazování do procesu vyučování ve všech předmětech
- stanovení a dodržování jasných pravidel ve vzájemném soužití, pravidel při práci i zábavě, výchova k respektování názorů druhých, k toleranci jejich přesvědčení či odlišnosti
- podporu rozvoje pohybových dovedností žáků a směřování ke zdravému životnímu stylu
- rozvíjení estetického cítění žáků, jejich aktivní zapojování do tvorby literární, výtvarné i hudebně pohybové (realizace školních kulturních a společenských akcí)

3.2. VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE ŠKOLY

Společné působení všech učitelů a zaměstnanců školy orientujeme především na

- změnu klimatu vnitřního prostředí školy, přeměnu dosavadních rolí na partnerskou komunikaci nejen mezi učiteli a žáky, ale i mezi učiteli a rodiči, učiteli a žáky navzájem. Vzhledem k přílivu žáků cizích národností vést žáky k toleranci.
- využívání nových vyučovacích metod a organizačních forem výuky. (Projektové vyučování, uplatnění získaných poznatků v praxi, práce v týmech)

- rozvoj komunikačních schopností žáků, a to nejen v nabízených cizích jazycích, ale také schopnost žáků účelně komunikovat v jazyce českém.
- schopnost týmové spolupráce žáků. Učit je formulovat a kultivovaně vyjadřovat své myšlenky, umět vhodnou formou veřejně obhájit svůj názor.
- využívání nejrůznějších zdrojů informací, tj. aby žáci uměli pracovat s tištěnými, elektronickými a jinými zdroji informací, dovedli provádět praktické pokusy, připravit a realizovat pod vedením učitele svůj vlastní výzkum.
- spolupráci s ostatními partnery, především se zákonnými zástupci žáků, zastupitelstvem MČ, nestátními neziskovými organizacemi, poradnami a dalšími subjekty.

3.2.1. Strategie naplňování klíčových kompetencí

V novém pojetí školního vzdělávacího programu školy jsme se zaměřili přednostně na rozvoj osobnosti žáka. Tento celkový rozvoj vede k realizaci všech **klíčových kompetencí**.

Kompetence k učení rozvíjíme v jednotlivých předmětech kooperativním učením a rozvojem sebehodnocení žáků. Žák je ve všech předmětech veden k zodpovědnosti za výsledky svého učení. Strategii a motivaci pro celoživotní učení získává především tím, že si ověří využitelnost školních poznatků v praxi. Tím, že si učitel umí svou práci plánovat, je v tomto směru pro žáky příkladem k tomu, aby si i žák uměl svůj učební proces organizovat, vybírat si a využívat vhodné způsoby, metody a strategie pro aktivní a efektivní učení.

Kompetence k řešení problémů realizujeme tím, že neučíme izolovaně učivo jednotlivých oborů, ale žákům předkládáme takové úkoly, jejichž řešení vyžaduje znalosti z více vzdělávacích oblastí, a tudíž je třeba zvládnout i více přístupů k řešení. Tato kompetence úzce souvisí s využíváním co největšího množství zdrojů informací, jež se žáci učí vyhledávat a třídit podle kritérií, která se učí vhodně stanovit.

Kompetence komunikativní rozvíjíme vytvářením dostatečného prostoru pro vyjadřování žáků při problémovém vyučování, při zpracovávání výstupů projektů z nejrůznějších předmětů. Žák by měl být schopen mluvit na veřejnosti, rozumět a domluvit se, číst a psát ve více jazycích. Umět vhodně argumentovat ve prospěch svého názoru, ale přitom brát v úvahu názory druhých. Žáky vedeme ke schopnosti rozumět grafům, diagramům a tabulkám.

Kompetence sociální a personální vytváříme tím, že žáky zapojujeme do organizace činnosti školy (školní parlament a třídní žakovské samosprávy). V rámci skupinového vyučování přejímají žáci různé role. Vedeme žáky ke schopnosti navazovat a udržovat kontakty, spolupráci a práce v kolektivu.

Kompetence občanské, spočívají v tom, že žáky seznamujeme s jejich právy, odpovědností a povinnostmi. Učitelé vedou žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám, učí je žít společně s ostatními lidmi.

Kompetence pracovní rozvíjíme u žáků tím, že zpracovávají projekty, pracují ve skupinách a je jim poskytována individuální péče učitelů podle jejich potřeb. Žáci se učí používat bezpečně nástroje a vybavení školy, dodržovat pravidla bezpečnosti práce s nimi, chovat se zodpovědně a s ohledem na své zdraví i zdraví spolužáků. Ke strategii naplňování této kompetence patří v našich podmínkách i pěstování schopnosti žáků dle svých možností poskytnout pomoc v situacích ohrožujících život a zdraví.

Kompetence digitální je pojímána jako soubor vědomostí, dovedností a postojů, včetně příslušných způsobilostí, strategií a hodnot, nezbytných pro používání informačních a komunikačních technologií a digitálních médií k plnění úkolů, řešení problémů, komunikaci, správě informací, tvorbě a sdílení obsahu a získávání vědomostí efektivně, vhodně, kriticky, tvůrčím způsobem, autonomně, flexibilně, eticky a přemýšlivě ve vztahu k práci, volnému času, participaci, učení, socializaci, spotřebě a posilování postavení.

3.2.2. Profil žáka 9. ročníku

- je připraven na další vzdělávání, disponuje základními informacemi o nabídce dalšího studia, dokáže se orientovat v nabídkách a poptávkách na trhu práce, je ochoten neustále si zvyšovat kvalifikaci i formou samostudia
- orientuje se v současném dění, stejně tak i v dějinách a kultuře vlastního národa
- dobře zvládá mateřský jazyk v mluvené i písemné podobě, adekvátně věku a situaci vyjadřuje své myšlenky
- čte s porozuměním i odborný text, dokáže se v něm orientovat, vybere podstatné
- je schopen domluvit se alespoň v jednom cizím jazyce
- samostatně vyhledává informace, využívá prostředky ICT
- při práci je samostatný a kreativní, uvažuje logicky

- snaží se dobrat širších souvislostí v oblastech svých zájmů, čímž si prohlubuje znalosti a dovednosti v daném oboru
- poradí si i v neznámé situaci a hledá adekvátní způsob řešení problému
- při řešení problému si stanoví svůj postup, v případě potřeby je ochoten ho změnit či přijmout řešení někoho jiného
- je přiměřeně sebevědomý, je si vědom svých schopností, dovedností a znalostí, umí je uplatnit, svoji práci dokáže patřičně prezentovat
- je schopen pracovat v týmu, jemuž podřídí své zájmy, respektuje jeho členy a dovede s nimi spolupracovat a komunikovat
- je ohleduplný a tolerantní vůči ostatním, umí jim naslouchat
- je schopen argumentovat, diskutovat, obhajovat svůj názor
- zná svá práva a povinnosti
- respektuje a toleruje odlišné životní styly a kultury
- respektuje kulturní dědictví vlasti a potřeby přírody
- dokáže chránit zdraví své i ostatních, v případě potřeby dokáže poskytnout první pomoc
- chrání majetek svůj i cizí, ochraňuje a nepoškozuje životní prostředí

3.3. ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

V souladu s platnými právními předpisy (s novelou školského zákona č. 82/2015 Sb. a vyhláškou č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných) se termíny „žák se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním a sociálním znevýhodněním“ nahrazují termíny „žák s priznanými podpůrnými opatřeními“ nebo „žák s podpůrnými opatřeními prvního až pátého stupně“. Protože cílem vzdělávacího programu naší školy je zaměření na rozvoj každého žáka, je i těmto žákům věnována patřičná péče.

3.3.1. Definice základních pojmů

Žák se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP)

Žákem se SVP je osoba, která k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném podkladě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje škola a školské zařízení.

Podpůrná opatření

Podpůrnými opatřeními se rozumí nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám dítěte. Podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti se člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření různých druhů nebo stupňů je možné kombinovat.

Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně škola uplatní pouze s doporučením školního poradenského zařízení.

Podmínkou poskytování podpůrného opatření druhého až pátého stupně školou je písemný informovaný souhlas zákonného zástupce.

3.3.2. Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP) pro žáka se SVP

Plán pedagogické podpory

Podpůrná opatření prvního stupně poskytuje škola sama, v součinnosti se školním poradenským zařízením. Tato opatření mají podobu **individualizace přístupu k žákovi, zpracování a realizace tzv. plánu pedagogické podpory**. Východiskem pro nastavování pedagogické podpory je především pozorování žáka v hodině, rozhovor se žákem a jeho zákonným zástupcem, ústní prověřování znalostí a dovedností, analýza žákových výkonů a činností, didaktické testy, analýza domácí přípravy žáka, případně portfolio žákových prací. Podpůrná opatření představují zejména úpravy v organizaci práce se žákem, v metodách výuky, ve způsobech hodnocení žáka a v případném poskytnutí pomůcek, které nevyžadují další finanční prostředky. Pedagogové školy postupují na základě pedagogické diagnostiky. Jedná se tedy o etapu přímé podpory žáka učitelem ve výuce. Předpokládá se, že prvotní podporu navrhne a realizuje učitel sám, případně ve spolupráci s dalšími pedagogy školy.

Pokud již přímá podpora ve výuce nepostačuje, učitel vstupuje do další etapy, tedy etapy PLPP. V ní se předpokládá komplexnější přístup k řešení problému a zapojení více pedagogů, kteří se podílejí na vzdělávání žáka. PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu podle přílohy dané vyhlášky. Před jeho zpracováním probíhají rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení metod práce se žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje schůzky s rodiči,

pedagogy, vedením školy i žákem samotným. Pokud podpůrná opatření poskytovaná školou nevedou k pozitivní změně ve vzdělávání žáka, škola nejpozději do tří měsíců požádá zákonného zástupce žáka o návštěvu PPP nebo SPC, na základě žádosti zákonného zástupce. Školské poradenské zařízení vystaví z vyšetření zprávu. Pokud se u žáka bude jednat o stanovení speciálních vzdělávacích potřeb, vystaví poradenské zařízení dle § 15 vyhl. č. 27/2016 Sb. škole doporučení ke vzdělávání tohoto žáka. Před definitivním vystavením kontaktuje ŠPZ školu, aby ověřilo její možnosti (potřebné speciální pomůcky, možnost zajištění asistenta pedagoga, speciálního pedagoga atd.). Do doby, než škola zajišťuje odborné služby pro žáky s podporou, intenzivní konzultační a metodickou podporu zajišťuje školní poradenské zařízení. Škola připraví navržená podpůrná opatření a nejpozději do 4 měsíců je povinna je žákovi poskytovat. Cílem podpůrných opatření na úrovni školy je nastavení podpory tak, aby byla poskytována spravedlivě zejména žákům, kteří by bez ní měli významné obtíže ve vzdělávání a kteří bez ní nemohou dospět ke změně.

Již od prvního stupně podpory je významným faktorem i spolupráce s rodiči žáka. Při poskytování podpůrných opatření je role rodiče důležitá zejména pro:

- podporu žáka v oblasti domácí přípravy na základě spolupráce s vyučujícím
- zajištění základních podmínek pro úspěšnou domácí přípravu (přiměřený denní režim, klid na práci, pracovní místo)
- emoční podporu žáka při zvládání nároků školy
- nastavení kontrolních mechanismů pro práci s žákem
- posílení motivace žáka.

Individuální vzdělávací plán (IVP)

Individuální vzdělávací plán zpracovává škola pro žáka od druhého stupně podpůrných opatření, a to na základě doporučení ŠPZ a žádosti zákonného zástupce žáka. IVP vychází ze školního vzdělávacího programu. Obsahuje mimo jiné údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření poskytovaných v kombinaci s tímto plánem. IVP vyhodnocuje ŠPZ dvakrát ročně.

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV. Tyto výstupy představují cílovou úroveň, kterou lze s využitím podpůrných opatření případně překročit.

Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními pátého stupně jsou dolní úrovně pro úpravu očekávaných výstupů v IVP očekávané výstupy stanovené v RVP ZŠS, které mají rovněž činnostní povahu a jsou prakticky zaměřené.

IVP může být během roku upravován podle potřeb žáka. Role rodičů žáka při poskytování podpůrných opatření je nutná stejně jako v případě realizace PLPP.

3.3.3. Zodpovědné osoby a jejich role v systému péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

Školní poradenské pracoviště ZŠ Tusarova je tvořeno výchovnou poradkyní, metodickou prevence rizikového chování, speciální pedagožkou a sociální pedagožkou. Výchovná poradkyně je pedagogickým pracovníkem, který je pověřen spoluprací s PPP pro Prahu 7 a 8 a zároveň koordinuje činnost školního poradenského pracoviště. Dalšími zodpovědnými osobami jsou ředitelka školy a třídní učitelé.

3.3.4. Pravidla pro zapojení dalších subjektů do systému vzdělávání žáků s SVP

Primární podporou škole při práci s žáky s SVP jsou pracovníci PPP pro Prahu 7 a 8. Toto poradenské pracoviště zajišťuje přímou podporu nejen při individuální integraci žáků. I nadále hodlá škola podle potřeby využívat různé organizace a vzdělávací instituce, např. při práci s dětmi s OMJ i při práci s třídními kolektivy. Při řešení závažných výchovných problémů škola spolupracuje s pracovníky OSPOD při MČ Praha 7.

3.3.5. Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména:

a) v oblasti metod výuky

- respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků
- metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi
- důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu
- respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů

b) v oblasti organizace výuky

- střídání forem a činností během výuky
- u mladších žáků využívání skupinové výuky
- postupný přechod k systému kooperativní výuky
- nahrazení DCJ hodinami anglického jazyka nebo češtiny jako DCJ
- v případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka

c) zařazení předmětů speciálně pedagogické péče

- vždy podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory

3.4. ZABEZPEČENÍ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ NADANÝCH A MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s jeho rodiči. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavní IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období, než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

3.4.1. Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu nadaných a mimořádně nadaných žáků

Na ZŠ Túsarova vzděláváme nadané děti formou individuální integrace v běžné třídě. Podporujeme nadání a talent jednotlivců v rámci přirozeného prostředí třídy, které se svým charakterem přibližuje každodennímu životu. Snažíme se neochuzovat tyto děti o kontakt s jejich vrstevníky, vedeme je k toleranci k méně nadaným spolužákům, k ochotě pomáhat slabším.

Možnosti vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných dětí:

- přijmout dítě k předčasnému plnění povinné školní docházky
- povolit vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu
- zadávat nadanému žákovi specifické úkoly, projekty
- využívat specifických pomůcek a materiálů (individuální práce s naučnou literaturou, řešení problémových úloh, vzdělávací programy na počítači atd.)
- vzdělávat žáka v určitém předmětu v jiném postupném ročníku
- obohacovat a prohlubovat vzdělávací obsah některého z předmětů
- umožnit vzdělávání v povinně volitelných předmětech nejrozumnějšího zaměření
- připravit žáka na účast v soutěžích
- přeradit žáka do vyššího ročníku bez absolvování ročníku předchozího
- spolupracovat s dalšími vzdělávacími a zájmovými institucemi a agenturami

3.5. ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT

Průřezová témata reprezentují v ŠVP okruhy aktuálních problémů současného světa a stávají se významnou a nedílnou součástí základního vzdělávání. Jsou důležitým formativním prvkem základního vzdělávání, vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot.

Zařazení průřezových témat je důležité pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků, protože mají silný výchovný aspekt a pomohou v osobnostním a charakterovém rozvoji žáků se zdravotním postižením, především pak v jejich postojích a utváření hodnotového systému.

Rámcový vzdělávací program vymezuje šest průřezových témat:

- Osobnostní a sociální výchova (OSV)
- Výchova demokratického občana (VDO)
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)
- Multikulturní výchova (MkV)
- Environmentální výchova (EV)
- Mediální výchova (MeV)

3.5.1. Rozsah a forma realizace průřezových témat

Z možných forem začlenění průřezových témat do ŠVP - *integrace do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu, samostatný předmět, projekt* - byla využita varianta integrování PT do vzdělávacího obsahu jednotlivých vyučovacích předmětů (viz tabulka Integrace průřezových témat do konkrétních vyučovacích předmětů).

Tabulka Integrace průřezových témat do konkrétních vyučovacích předmětů:

<i>Osobnostní a sociální výchova (OSV)</i>									
<i>Název tematického okruhu</i>	<i>1. stupeň</i>					<i>2. stupeň</i>			
	<i>1. ročník</i>	<i>2. ročník</i>	<i>3. ročník</i>	<i>4. ročník</i>	<i>5. ročník</i>	<i>6. ročník</i>	<i>7. ročník</i>	<i>8. ročník</i>	<i>9. ročník</i>
Rozvoj schopnosti poznávání	Čj, M, Tv, Pč	Čj, M, Prv, Tv, Pč	Čj, M, Tv, Pč	M, Vl, Pč	Aj, M, Vl, Pč	Aj, M, D, Z, Vv, Tv	Dcj, M, D, Z, Vv, Tv	Dcj, M, D, Z, Tv	Dcj, M, D, Z, Vv, Tv
Sebezpoznání a sebepojetí	Prv, Vv	Prv, Vv, Tv	Vv, Tv	Vl, Tv, Vv	Vv, Tv	Vv, Tv	Hv, Vv, Tv	Osv, Tv, Sp	Osv, Vv, Tv, Sp
Seberegulace a sebeorganizace	M, Tv	Prv, Tv	Tv	Tv	Aj, Př, Tv	Osv, Tv, Pč	Osv, Tv	Ch, Osv, Tv	Tv, Sp
Psychohygiena	Hv, Vv, Tv	Hv, Vv, Tv	Hv, Vv, Tv	Hv, Vv, Tv	Hv, Vv, Tv	Osv, Vv, Tv	Vv, Tv	Osv, Tv	Tv
Kreativita	Hv, Vv, Pč	Hv, Vv, Pč	Hv, Vv, Pč	Čj, Hv, Vv, Tv, Pč	Čj, Hv, Vv, Tv, Pč	Hv, Vv, Tv, Pč	Vv, Tv	M, Tv	Dcj, M, Hv, Tv
Poznávání lidí	Prv	Čj	Čj, Prv	Aj		Aj, Osv, Tv, Vv	Čj, Aj, Vv, Tv	Čj, Osv, Tv	Vv, Tv
Mezilidské vztahy	Prv	Prv	Prv	Aj	Aj	Osv, Tv	Aj, Tv	Aj, Osv. Vv, Tv	Aj, Osv, Tv
Komunikace	Čj, Aj, Vv	Čj, Aj, Prv, Vv	Čj, Prv, Vv	Čj, Aj, Vv	Čj, Aj, Inf, Př, Vv	Čj, Aj, Inf, F, Vv, Osv, Tv	Aj, Dcj, Inf, F, Vv, Tv	Čj, Aj, Dcj, Inf, F, Vv, Tv	Aj, Dcj, F, Osv, Tv
Kooperace a kompetice	Tv	Tv	Tv, Pč	Tv, Pč	Tv, Pč	Vv, Tv, Pč	Osv, F, Vv, Tv	Aj, F, Tv	Tv
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti				Čj	Inf	Čj, M, Inf, F, Vv, Tv	Aj, M, Inf, F, Vv, Tv	Aj, M, Inf, F, Osv, Tv, Sp	Aj, M, Osv, F, Ch, Tv, Sp
Hodnoty, postoje, praktická etika	Vv	Vv	Vv	Vv	Vv, Tv	Z, Osv, Tv	Osv, Z, Tv	Osv, Př, Z, Tv, Sp	Aj, Osv, Z, Hv, Vv, Tv

<i>Výchova demokratického občana (VDO)</i>									
<i>Název tematického okruhu</i>	<i>1. stupeň</i>					<i>2. stupeň</i>			
	<i>1. ročník</i>	<i>2. ročník</i>	<i>3. ročník</i>	<i>4. ročník</i>	<i>5. ročník</i>	<i>6. ročník</i>	<i>7. ročník</i>	<i>8. ročník</i>	<i>9. ročník</i>
Občanská společnost a škola	Prv	Prv	Prv			Osv			
Občan, občanská společnost a stát				Vl		Osv, Pč		Osv, Sp	Osv, Z, Sp
Formy participace občanů v politickém životě						Osv		Osv	Osv, Z
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování						D	D, Osv	D, Osv	Aj, D

<i>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)</i>									
<i>Název tematického okruhu</i>	<i>1. stupeň</i>					<i>2. stupeň</i>			
	<i>1. ročník</i>	<i>2. ročník</i>	<i>3. ročník</i>	<i>4. ročník</i>	<i>5. ročník</i>	<i>6. ročník</i>	<i>7. ročník</i>	<i>8. ročník</i>	<i>9. ročník</i>
Evropa a svět nás zajímá					Aj, Vl	Aj, Hv, Pč	Aj, Hv	Aj, Z, Sp	Aj, Z
Objevujeme Evropu a svět					Vl	Z	Aj, Dcj	Z	Z
Jsmo Evropané						D	D, Hv, Vv	Z	D, Osv, Z, Sp

<i>Multikulturní výchova (MkV)</i>									
<i>Název tematického okruhu</i>	<i>1. stupeň</i>					<i>2. stupeň</i>			
	<i>1. ročník</i>	<i>2. ročník</i>	<i>3. ročník</i>	<i>4. ročník</i>	<i>5. ročník</i>	<i>6. ročník</i>	<i>7. ročník</i>	<i>8. ročník</i>	<i>9. ročník</i>
Kulturní diference	Aj, Prv	Aj	Aj, Pč	Aj, Vl, Hv, Pč	Pč	Aj	Aj, Dcj, Osv, Hv	Aj, Př, Hv, Vv	Aj, Dcj, Z, Hv
Lidské vztahy	Aj	Aj	Aj	Čj, Vl	Čj	Aj, Osv	Dcj, Osv	D, Př, Z	Z

<i>Multikulturní výchova (MkV)</i>									
<i>Název tematického okruhu</i>	<i>1. stupeň</i>					<i>2. stupeň</i>			
	<i>1. ročník</i>	<i>2. ročník</i>	<i>3. ročník</i>	<i>4. ročník</i>	<i>5. ročník</i>	<i>6. ročník</i>	<i>7. ročník</i>	<i>8. ročník</i>	<i>9. ročník</i>
Etnický původ		Prv				Čj, D, Osv, Z	D, Z	Čj	Z, D
Multikulturalita				Čj	Aj	Osv, Z	Dcj, D, Osv, Z	Vv	Z
Princip sociálního smíru a solidarity			Prv			Z	Osv		Aj, Z

<i>Environmentální výchova (EV)</i>									
<i>Název tematického okruhu</i>	<i>1. stupeň</i>					<i>2. stupeň</i>			
	<i>1. ročník</i>	<i>2. ročník</i>	<i>3. ročník</i>	<i>4. ročník</i>	<i>5. ročník</i>	<i>6. ročník</i>	<i>7. ročník</i>	<i>8. ročník</i>	<i>9. ročník</i>
Ekosystémy		Prv	Prv	Př	Př	Z	Př	Ch, Z	Ch, Z
Základní podmínky života		Prv	Prv	Př	Př	F, Př, Z	Př	F, Ch, Z	F, Ch, Př, Z
Lidské aktivity a problémy životního prostředí				Př, Vl	Př	Př, Z, Pč	Př	Př, F, Ch, Z	Osv, Ch, Př, Z
Vztah člověka k prostředí	Prv	Prv	Prv		Př	Osv, F, Př, Z, Pč	Aj, Osv, F, Př, Z	F, Z, Vv	Osv, Ch, Př, Z, Vv

<i>Mediální výchova (MeV)</i>									
<i>Název tematického okruhu</i>	<i>1. stupeň</i>					<i>2. stupeň</i>			
	<i>1. ročník</i>	<i>2. ročník</i>	<i>3. ročník</i>	<i>4. ročník</i>	<i>5. ročník</i>	<i>6. ročník</i>	<i>7. ročník</i>	<i>8. ročník</i>	<i>9. ročník</i>
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení				Čj	Vl	Čj, Inf	Čj	Čj, Sp	Z, Vv, Sp

<i>Mediální výchova (MeV)</i>									
<i>Název tematického okruhu</i>	<i>1. stupeň</i>					<i>2. stupeň</i>			
	<i>1. ročník</i>	<i>2. ročník</i>	<i>3. ročník</i>	<i>4. ročník</i>	<i>5. ročník</i>	<i>6. ročník</i>	<i>7. ročník</i>	<i>8. ročník</i>	<i>9. ročník</i>
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality							Osv	Vv	D, Vv
Stavba mediálních sdělení						Čj	Čj		Čj
Vnímání autora mediálních sdělení							Osv	Vv, Čj	F, Sp
Fungování a vliv médií ve společnosti					Vl	Pč	Osv	D, Ch	D, Ch, Hv, Vv
Tvorba mediálních sdělení				Čj			Čj, Aj	Vv	Čj, Hv
Práce v realizačním týmu						Inf		Hv	Čj

4. UČEBNÍ PLÁN

Podle tohoto učebního plánu jsou vyučováni žáci na I. stupni ZŠ.

Název vyučovacího předmětu	I. stupeň					
	1.	2.	3.	4.	5.	
Český jazyk a literatura	9	8	8	7	7	39
Anglický jazyk	1	1	3	4	4	13
Matematika	4	5	5	5	5	24
Informatika					1	1
Prvouka	2	2	2			6
Přírodověda				2	2	4
Vlastivěda				2	2	4
Hudební výchova	1	1	1	1	1	5
Výtvarná výchova	1	2	2	1	1	7
Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10
Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5
Časová dotace celkem	21	22	24	25	26	118

- disponibilní hodiny jsou rozvrženy tímto způsobem:

I. stupeň	Počet hodin	Ročník
Český jazyk a literatura	5	1., 2., 3., 4., 5.
Anglický jazyk	4	1., 2., 4., 5.
Matematika	4	2., 3., 4., 5.
Prvouka	1	1.
Přírodověda	1	4.
Vlastivěda	1	5.
Celkem	16	

Poznámky k učebnímu plánu

- předmět **Český jazyk a literatura** v sobě integruje část vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru **Informatika**, a to ve 4. ročníku. Časová dotace věnovaná tomuto vzdělávacímu obsahu činí 1 vyučovací hodinu (blíže viz učební osnovy).
- část vzdělávacího obsahu předmětu **Český jazyk a literatura** může být realizována metodou **MIU**. Pokud vyučující ve vzdělávání žáků metodou aplikuje, zaznamená tuto skutečnost ve svém tematickém plánu pro daný školní rok.

Úprava Učebního plánu v případě zařazení výuky plavání

- výuka plavání bude realizována ve dvou ročnících 1. stupně (konkrétní rozčlenění do ročníků bude vycházet z aktuálních organizačních možností školy), celková časová dotace věnovaná v učebním plánu výuce plavání bude činit 1 vyučovací hodinu (2 x 0,5 hod.)
- předmět Tělesná výchova bude v dané třídě v daném školním roce vyučován s časovou dotací 2,5 hod (pololetí bez plavání 2 hod., pololetí s výukou plavání 3 vyučovací hodiny), z toho 0,5 hodiny bude čerpáno z disponibilní časové dotace
- časová dotace předmětu Český jazyk a literatura, resp. disponibilní hodina přiřazená tomuto předmětu bude v daném školním roce snížena o 0,5 hod. (pololetí bez plavání 1 hod., pololetí s výukou plavání 0 hod.).

Úprava Učebního plánu v případě vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

V případě vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami může dojít v rámci tvorby Individuálního vzdělávacího plánu ke změně Učebního plánu konkrétního žáka a některé z disponibilních hodin mohou být využity, v souladu s doporučením školského poradenského zařízení, k poskytování podpůrných opatření.

Na druhém stupni jsou žáci vyučováni podle následujícího učebního plánu:

Název vyučovacího předmětu	II. stupeň									
						Třídy zaměřené na přírodovědné předměty a matematiku				
	6.	7.	8.	9.		6.	7.	8.	9.	
Český jazyk a literatura	4	4	5	4	17	4	4	5	4	17
Anglický jazyk	3	3	3	3	12	3	3	3	3	12
Další cizí jazyk		2	2	2	6		2	2	2	6
Matematika	4	5	5	5	19	5	5	5	5	20
Informatika	1	1	1		3	1	1	1		3
Dějepis	2	2	2	2	8	2	2	2	2	8
Osobnostní výchova	2	1	1	1	5	2	1	1	1	5
Fyzika	2	2	2	2	8	2	2	2	2	8
Chemie			2	2	4			2	2	4
Přírodopis	2	2	2	2	8	2	2	2	2	8
Zeměpis	2	2	1	2	7	2	2	1	2	7
Seminář z přírodních věd					0	1	1	1		3
Hudební výchova	1	1	1	1	4	1	1	1	1	4
Výtvarná výchova	2	1	1	1	5	1	1	1	2	5
Tělesná výchova	2	2	2	2	8	2	2	2	2	8
Pracovní činnosti	1				1					0
Svět práce			1	1	2			1	1	2
Povinně volitelné předměty		2	1	2	5		1		1	2
Časová dotace celkem	28	30	32	32	122	28	30	32	32	122

- disponibilní hodiny jsou rozvrženy tímto způsobem:

II. stupeň	Počet hodin	Ročník
Český jazyk a literatura	2	7., 8.
Matematika	3	7., 8., 9.
Osobnostní výchova	1,5	6., 9.
Fyzika	2	6., 8.
Chemie	1	9.
Přírodopis	2	6., 8.
Zeměpis	1,5	8.
Povinně volitelné předměty	5	7., 8., 9.
Celkem	18	

Třídy zaměřené na přírodovědné předměty a matematiku

II. stupeň	Počet hodin	Ročník
Český jazyk a literatura	2	7., 8.
Matematika	4	6., 7., 8., 9.
Osobnostní výchova	1,5	6., 9.
Fyzika	2	6., 8.
Chemie	1	9.
Přírodopis	2	6., 8.
Zeměpis	1,5	8.
Seminář z přírodních věd	2	6., 7., 8.
Povinně volitelné předměty	2	7., 9.
Celkem	18	

Úprava Učebního plánu v případě vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

V případě vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami může dojít v rámci tvorby Individuálního vzdělávacího plánu ke změně Učebního plánu konkrétního žáka a některé z disponibilních hodin mohou být využity, v souladu s doporučením školského poradenského zařízení, k poskytování podpůrných opatření.

Poznámky k učebnímu plánu

- jako **Další cizí jazyk** může být na škole vyučován **jazyk francouzský, německý, ruský či španělský**. O tom, který z této nabídky bude v 7. ročníku otevřen, rozhoduje jak zájem ze strany dětí a rodičů, tak aktuální personální a organizační možnosti školy.
- předmět **Matematika** v 9. ročníku integruje některá témata vzdělávacího oboru **Informatika**. Z celkové časové dotace předmětu v tomto ročníku je tomuto vzdělávacímu obsahu věnována 1 hodina (blíže viz učební osnovy).
- předmět **Osobnostní výchova** v sobě integruje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Výchova k občanství** a některá témata vzdělávacího oboru **Výchova ke zdraví** (viz níže). Výchova k občanství je vymezena celkovou časovou dotací 3,5 hodiny (rozvrženo do všech ročníků II. stupně: 1,5 hod – 0,5 hod – 0,75 hod – 0,75 hod), Výchova ke zdraví časovou dotací 1,5 hodiny rozvrženo do všech ročníků II. stupně: 0,5 hod – 0,5 hod – 0,25 – 0,25 hod.
- předmět **Přírodopis** v 8. ročníku integruje některá témata vzdělávacího oboru **Výchova ke zdraví**. Z celkové časové dotace předmětu v tomto ročníku je 0,5 hodiny věnována Výchově ke zdraví (blíže viz učební osnovy).
- předmět **Zeměpis** v 9. ročníku integruje některá témata vzdělávacího oboru **Výchova k občanství** (blíže viz učební osnovy).
- předmět **Seminář z přírodních věd** v sobě integruje obsah tematického okruhu **Práce s laboratorní technikou** vzdělávacího oboru **Člověk a svět práce**. Povinná časová dotace 1 hod je rozvržena do 6. a 7. ročníku, a to vždy po 0,5 hod.
- **Povinně volitelné předměty** jsou nabízeny dětem 7. – 9. ročníku. O tom, zda bude v daném školním roce předmět otevřen, rozhoduje jak zájem ze strany dětí a rodičů, tak aktuální personální a organizační možnosti školy.

Povinně volitelné předměty se liší:

- jsou nabízeny současně v několika ročnících, lze je však jako jednoletý předmět absolvovat pouze jednou (např. Práce s laboratorní technikou 7., či 8. , nebo 9. ročník)
- jsou nabízeny současně v několika ročnících, lze je navštěvovat v každém z ročníků (např. Sportovní hry 7., 8., 9. ročník)

<i>Povinně volitelné předměty</i>	<i>Ročník</i>	<i>Týdenní časová dotace</i>
Anglická konverzace	7. a 8., či 9.	1
Angličtina v hudbě	7., 8., 9.	1
Dějepisný seminář	7., či 8.	1
Francouzské umění	7., 8., 9.	1
Mindfulness	7., 8., 9.	1
Naučné stezky	7., 8., 9.	1
Práce s laboratorní technikou	7., 8., 9.	1
Příprava pokrmů	7., 8., 9.	1
Seminář k dějinám 20. století	8., či 9.	1
Sportovní hry	7., 8., 9.	1
Výtvarná dílna	7., 8., 9.	1
Prahou křížem krážem	7., 8., 9.	1
Ekologie	7., 8., 9.	1
Kaligrafie	7., 8., 9.	1
Zdravotní cvičení	7., 8., 9.	1

5. UČEBNÍ OSNOVY I. STUPEŇ

5.1. ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

5.1.1. Charakteristika

5.1.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura je na 1. stupni jeden ze základních stavebních kamenů při osvojování dovedností, které jsou důležité pro další vzdělávání nejen v oblasti českého jazyka, ale umožňují získat poznatky ve všech dalších oborech.

Vzdělávací obsah předmětu

Vzdělávací obsah předmětu je tvořen vzdělávacím obsahem oboru Český jazyk a literatura a dále pak částí vzdělávacího obsahu oblasti Informatika. Je tedy rozdělen do čtyř specifických složek, jež se ve výuce na I. stupni vzájemně prolínají:

- **Jazyková výchova** – žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je předpokladem jasného a srozumitelného vyjadřování.
- **Komunikační a slohová výchova** – žáci se učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného. Učí se orientovat v různých situacích popsaných v textu, analyzuje je a posuzuje jejich obsah. Poznávají a osvojují si základní pravidla a způsoby mezilidského soužití (mezilidská komunikace, přátelství, odpovědnost apod.). **Psaní** – je těsně spjata s výukou čtení. Děti si vytvářejí základní hygienické návyky (sezení, držení tužky, umístění sešitu) a návyky pracovní.
- **Literární výchova** – vytváří u dětí čtenářské dovednosti a návyky tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Zařazují se prvky dramatické výchovy, jejímž prostřednictvím se rozvíjí verbální a neverbální komunikace.
- **Informatika** - prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit žáci vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují informatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Žáci získávají základní uživatelské dovednosti. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení

informatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

Časová dotace

Minimální časovou dotaci, jež má být věnována vzdělávacímu oboru Český jazyk a literatura, škola navýšila o 5 vyučovacích hodin čerpaných z hodin disponibilních a posílila ji též 1 vyučovací hodinou ze vzdělávací oblasti Informatika (konkrétní rozložení viz Učební plán). V 1. ročníku je předmětu Český jazyk a literatura věnováno 9 hodin, v 2. a 3. ročníku 8 hodin, v 4. a 5. ročníku 7 vyučovacích hodin.

O časové dotaci jednotlivých složek rozhoduje vyučující, rozvržení je konzultováno metodickým sdružením.

V případě, že bude v daném školním roce u konkrétní třídy probíhat kurz plavání, disponibilní hodina přiřazená tomuto předmětu bude v této třídě snížena o 0,5 hod (pololetí bez plavání 1 hod, pololetí s výukou plavání 0 hod).

Formy realizace

Výuka je organizovaná v budově školy, a to především ve kmenových třídách, lze využít i učebnu informatiky nebo školní knihovnu. Vyučující využívá dostupných nebo vlastních materiálů a metod a dostupných technologií jako stolní počítače, notebooky, tablety aj. Značný význam má individuální přístup k žákům. Žáci se učí samostatnosti, vyhledávají a třídí informace, formulují vlastní názory a ověřují si je, osvojují si organizování práce v týmech, učí se pracovat s vlastními chybami. Podporujeme tvořivost a vlastní aktivitu. Předmět je realizován formou vyučovací hodiny, lze vyučovat i v blocích. Zařazujeme krátkodobé projekty, návštěvy městské knihovny, kulturní akce.

Průřezová témata

V předmětu se prolínají s vlastním obsahem i obsahy jednotlivých částí průřezových témat propojujících navzájem více vzdělávacích oblastí. Zařazena průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- Rozvoj schopností poznávání – schopnosti poznávání, cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování
- Poznávání lidí
- Komunikace
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- Kreativita

Multikulturní výchova (MkV)

- Lidské vztahy
- Multikulturalita

Mediální výchova (MeV)

- Tvorba mediálního sdělení
- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

5.1.1.2. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel

- na základě prožitku úspěchu žáky vede k potřebě dalšího studia
- vytváří podmínky pro získání dovednosti samostatně pracovat s učebnicí a texty
- seznamuje žáky se smyslem a cílem učení, buduje v nich pozitivní vztah k učení
- rozvíjí paměť žáků především recitací básní, reprodukcí přečteného textu

Žák

- seznamuje se s mluvnickými i literárními pojmy souvisejícími s probíraným učivem
- umí číst i reprodukovat text
- osvojuje si schopnost orientovat se v textu, vyhledávat podstatné informace

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- učí žáky pracovat správně s chybou
- využívá různé informační i komunikační prostředky k obohacení jazyka dětí
- nabízí žákům úlohy a projekty vedoucí k samostatnosti a tvořivému přístupu při jejich řešení
- vede žáka k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dosažení stanoveného cíle
- pobízí žáka ke kritickému myšlení a ověřování získaných informací
-

Žák

- naučí se nalézt chybu v textu, odůvodnit správné řešení
- osvojuje si práci s Pravidly českého pravopisu
- porovnává, zpracovává a vyhodnocuje informace, rozšiřuje si slovní zásobu

- je kritický k získaným informacím, učí se ověřovat informaci z více zdrojů, konzultuje se spolužáky význam získaných informací i výsledek

Kompetence komunikativní

Učitel

- rozvíjí v dětech schopnost využívat jazyk jako nástroj k ústnímu i písemnému projevu
- seznamuje žáky s texty a obrázkovým materiálem, učí je souvislostem
- vede k vytváření schopnosti formulovat a vyjadřovat myšlenky, názory v logickém sledu, vyjadřovat se výstižně, souvisle a kultivovaně

Žák

- učí se vyjadřovat správně z hlediska slovní zásoby a gramatické správnosti v ústním i písemném projevu
- ujasňuje si spojitost textu a ilustrací
- hovoří souvisle o přečteném, sleduje a hodnotí vlastnosti postav
- účastní se recitačních soutěží

Kompetence občanské

Učitel

- seznamuje žáky se základy literatury (poezie, prózy, dramatu)
- buduje postoje žáků, učí je respektovat názor druhých
- učí žáky prezentovat vlastní práci (prezentace projektů)

Žák

- seznamuje se se základy literatury a jejími žánry (báseň, pohádka, říkadlo, ...)
- získává schopnost vyjadřovat své pocity a názory k přečtenému textu
- učí se respektovat názor druhého čtenáře
- chápe, že nese odpovědnost za vyjádřený názor

Kompetence sociální a personální

Učitel

- učí děti spolupracovat v malých skupinách, hodnotit se navzájem
- podporuje vzájemnou pomoc žáků
- buduje u dítěte sebedůvěru
- předává vlastní zkušenosti a poznatky z četby, snaží se žáky nadchnout pro četbu
- moderuje vzájemné hodnocení práce žáky

Žák

- získává schopnost pracovat ve skupině, uvědomuje si v ní svou roli (využito například při dramatizaci)
- učí se hodnotit vlastní práci i práci druhých
- učí se komunikovat s dospělými na různých akcích (besedy, návštěvy kulturních akcí, akademie)
- umí se kriticky vyjadřovat k práci uvnitř vlastní skupiny a dokáže přijmout kritiku za práci, kterou odvedl

Kompetence pracovní**Učitel**

- vede žáky ke správnému uchopování psacích potřeb
- buduje v žácích správné hygienické návyky při čtení a psaní
- učí žáky vypracovat prezentace k určitému tématu
- vede žáky k zodpovědnému plnění zadaného úkolu na projektu
- vede žáky k využití ICT pro hledání informací důležitých pro další využití v jiných předmětech

Žák

- v rámci svých schopností plní zadané úkoly, samostatně si připravuje pomůcky na výuku
- využívá získaných čtenářských dovedností a návyků při četbě
- osvojuje si základní hygienická pravidla při čtení a psaní
- využívá ICT především ke vzdělávacím a pracovním účelům, nejen k volnočasovým aktivitám

Kompetence digitální**Učitel**

- dává žákům prostor ke čtení elektronických textů
- klade důraz na hodnocení důvěryhodnosti a ověřování informací z více zdrojů
- podporuje žáky v získání dovedností a návyků spojených s psaním na klávesnici
- vede žáky k dodržování základních hygienických návyků při práci s digitálními technologiemi
- učí žáky vybírat vhodný formát i formu sdělení (SMS, e-mail, chat)
- umožňuje žákům využívání online slovníků (slovník spisovné češtiny, slovník cizích slov)
- seznamuje žáky s bezpečností při práci s DT a na internetu, problematikou autorství, GDPR a digitální stopou

Žák

- postupně upevňuje základní hygienické návyky spojené s psaním, včetně návyků spojených s užíváním digitálních technologií
- využívá digitální technologie při tvorbě vlastního sdělení
- čte s porozuměním přiměřeně náročné texty, včetně textů elektronických
- vyhledává základní informace v doporučených digitálních zdrojích, porovnává a ověřuje si získané informace
- využívá vybrané formy elektronické komunikace, respektuje pravidla bezpečného a zdraví neohrožujícího chování při elektronické komunikaci

5.1.2. Vzdělávací obsah**5.1.2.1. Očekávané výstupy RVP ZV**

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura naplňuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura tak, jak jej vymezuje Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (RVP ZV). Očekávané výstupy RVP ZV (viz níže) jsou rozděleny na 1. období, tj. po 3. ročníku a 2. období, tj. po 5. ročníku.

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA**Očekávané výstupy – 1. období****Žák**

- ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti
 ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti
 ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru
 ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost
 ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči
 ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích
 ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev
 ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
 ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev
 ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení
 ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

- ČJL-3-1-01p čte s porozuměním jednoduché texty
- ČJL-3-1-02p rozumí pokynům přiměřené složitosti
- ČJL-3-1-04p, ČJL-3-1-05p, ČJL-3-1-06p dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání
- ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
- ČJL-3-1-09p píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen
- ČJL-3-1-09p spojuje písmena a slabiky
- ČJL-3-1-09p převádí slova z mluvené do psané podoby
- ČJL-3-1-09p dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost
- ČJL-3-1-10p opisuje a přepisuje krátké věty

Očekávané výstupy – 2. období

Žák

- ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas
- ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává
- ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení
- ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta
- ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku
- ČJL-5-1-06 rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě
- ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru
- ČJL-5-1-08 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace
- ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry
- ČJL-5-1-10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

- ČJL-5-1-05p, ČJL-5-1-10p vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích
- ČJL-5-1-05p má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování
- ČJL-5-1-07p v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči
- ČJL-5-1-09p popisuje jednoduché předměty, činnosti a děje
- ČJL-5-1-09p opisuje a přepisuje jednoduché texty
- ČJL-5-1-09p píše správně a přehledně jednoduchá sdělení
- ČJL-5-1-09p píše čitelně a úpravně, dodržuje mezery mezi slovy
- ČJL-5-1-09p ovládá hůlkové písmo
- tvoří otázky a odpovídá na ně

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období

Žák

- ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky
- ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souhrnná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná
- ČJL-3-2-03 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost
- ČJL-3-2-04 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru
- ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves
- ČJL-3-2-06 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy
- ČJL-3-2-07 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky
- ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

- ČJL-3-2-01p rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy
- ČJL-3-2-01p rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky
- ČJL-3-2-01p tvoří slabiky
- ČJL-3-2-01p rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky
- ČJL-3-2-08p píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech

Očekávané výstupy – 2. období

Žák

- ČJL-5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová
- ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku
- ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu
- ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary
- ČJL-5-2-05 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty
- ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí
- ČJL-5-2-07 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje
- ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách
- ČJL-5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

- ČJL-5-2-03p pozná podstatná jména a slovesa
- ČJL-5-2-06p dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího
- ČJL-5-2-08p rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik
- určuje samohlásky a souhlásky
- seřadí slova podle abecedy
- správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě
- správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období

Žák

- ČJL-3-3-01 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku
- ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu
- ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění
- ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

- ČJL-3-3-01p pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně
- ČJL-3-3-02p reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací
- při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost

Očekávané výstupy – 2. období

Žák

- ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je
- ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma
- ČJL-5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů
- ČJL-5-3-04 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

- ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p dramatizuje jednoduchý příběh
- ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek
- ČJL-5-3-02p čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy
- ČJL-5-3-02p určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti
- ČJL-5-3-04p rozlišuje prózu a verše
- rozlišuje pohádkové prostředí od reálného
- ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu

INFORMATIKA

Očekávané výstupy – 2. období

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ

Žák

I-5-1-01 uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat

I-5-1-02 popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji

I-5-1-03 vyčte informace z daného modelu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák

I-5-1-01p uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na otázky, které se týkají jeho osoby na základě dat

I-5-1-02p popíše konkrétní situaci, která vychází z jeho opakované zkušenosti, určí, co k ní již ví

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

Žák

I-5-4-01 najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu

I-5-4-02 propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí

I-5-4-03 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák

I-5-4-01p najde a spustí známou aplikaci, pracuje s daty různého typu

I-5-4-03p popíše bezpečnostní a jiná pravidla stanovená pro práci s digitálními technologiemi

5.1.2.2. Očekávané výstupy ŠVP

Školní vzdělávací program (ŠVP) rozpracovává očekávané výstupy i učivo RVP ZV do jednotlivých ročníků. Tabulka (viz níže) obsahuje očekávané školní výstupy, konkretizuje učivo probírané v daném ročníku a je doplněna o začleněné tematické okruhy průřezových témat. Její součástí jsou také poznámky upřesňující realizaci vzdělávacího obsahu, doplňující mezipředmětové vztahy apod.

Výstupy uvedené v kapitole Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření jsou vodítkem pro případné úpravy výstupů uvedených v ŠVP do individuálního vzdělávacího plánu (IVP) pro žáka na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka. Výstupy představují cílovou úroveň, kterou lze s využitím podpůrných opatření případně překročit.

V souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. se výstupy minimální doporučené úrovně využijí v případě podpůrných opatření třetího stupně pouze u žáků s lehkým mentálním postižením. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními pátého stupně jsou dolní úrovně pro úpravu očekávaných výstupů v IVP očekávané výstupy stanovené v RVP ZŠ, které mají rovněž činnostní povahu a jsou prakticky zaměřené.

Český jazyk 1. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Jazykové vyučování – Literární výchova			
• skládá a rozkládá slova podle sluchu, rozlišuje pojmy (nahore x dole, vysoký x malý, dlouhý x krátký), upevňuje si P-L orientaci	• přípravná cvičení sluchová a zraková na čtení, sluchová syntéza a analýza slov	OSV • Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, cvičení dovednosti zapamatování	Učitel v průběhu roku seznamuje žáky s bezpečností při práci s DT a na internetu, problematikou autorství, GDPR a digitální stopou. Učitel průběžně seznamuje žáky s elektronickou podobou textů a obrazových materiálů
• pozná jednotlivá písmena ve vztahu k nim odpovídajícím hláskám, rozlišuje písmo tiskací a psací, rozpozná písmeno malé a velké	• písmena malá, velká, tiskací a psací		
• rozlišuje hlásky (písmena), slabiky, slova a věty, čte správně všechny druhy slabik a slov	• čtení otevřených slabik ve slovech, čtení zavřených slabik na konci slov, slova se skupinou dvou souhlásek, slova s dvojhláskou au, ou, čtení slov se slabikotvornými souhláskami r, l, slova s písmenem ě, se skupinami di, ti, ni a se shluky souhlásek		
• používá znaménka ve slovech i větách	• diakritická znaménka (čárky, háčky), interpunkční znaménka (tečka, vykřičník, otazník)		
• plynule spojuje hlásky ve slova a slova ve větě	• hlasité čtení vět se správnou intonací		
• čte správně krátké a dlouhé samohlásky	• délka samohlásek		
• zdokonaluje plynulost čtení (nahlas a srozumitelně) přiměřeného textu, učí se tichému čtení, čte s porozuměním	• hlasité a tiché čtení, porozumění přečteným větám		
• pozná nadpis textu a jeho členění na řádky, věty	• nadpis, řádek		
• naslouchá pohádkám, příběhům, učí se je vyprávět podle obrázkové osnovy, učí se dramatizaci krátkých scének	• poslech, vyprávění, dramatizace	OSV • Komunikace	
• učí se přednesu krátkých básniček, říkadel a rozpočítadel	• recitace kratších textů		
• seznamuje se s dětskými časopisy, s pojmy ilustrace a ilustrátor	• dětské knihy a časopisy		
• rozumí mluveným pokynům přiměřené složitosti	• prosba, poděkování, omluva, blahopřání, oslovení		
• respektuje základní komunikační pravidla a volí vhodné tempo řeči	• přiměřený srozumitelný dialog		

Český jazyk 1. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Psaní			
• uvolňuje si ruku, nacvičuje a automatizuje si základní hygienické návyky sezení, držení tužky, umístění sešitu	• příprava na psaní		
• píše čáry, oblouky, zátrhy, ovály, klíčky, vlnovky	• psaní jednotlivých prvků písmen a číslic		
• rozlišuje písmo tiskací a psací	• písmo tiskací a psací		
• učí se dodržovat správný tvar, sklon a výšku písmene • učí se napojovat písmena • seznamuje se s používáním vhodných interpunkčních znamének	• zdokonalování psaní písmen, slov a jednoduchých vět		
• opisuje jednoduchá slova a věty přepisuje písmena, slova, věty • učí se psát diktovaná písmena, slova, jednoduché věty	• opisy podle předlohy, přepisy, diktáty, autodiktát slov a jednoduchých vět		
• seznamuje se s psaním velkých písmen vlastních jmen a na začátku vět	• psaní velkých počátečních písmen - vlastních jmen osob a na začátku vět		

Český jazyk 2. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Jazyková výchova			
• sestavuje slova ve větě tak, aby věta dávala smysl a dodržuje správný slovosled	• nauka o větě		Učitel v průběhu roku seznamuje žáky: • s bezpečností při práci s DT a na internetu, problematikou autorství, GDPR a digitální stopou. • s elektronickou podobou textů a obrazových materiálů
• rozlišuje věty oznamovací, tážací, rozkazovací a přací	• druhy vět podle postoje mluvčího		
• řadí věty podle dějové posloupnosti	• pořadí vět		
• určuje nadřazenost a podřazenost slov	• slovní význam – slovo nadřazené, podřazené, souřadné		
• učí se dělit hlásky na souhlásky a samohlásky, vyslovuje správně krátké a dlouhé samohlásky, • učí se dělit samohlásky na krátké a dlouhé • učí se dělit souhlásky na měkké a tvrdé • učí se správnému pravopisu po měkkých a tvrdých souhláskách a správně odůvodňuje pravopis	• slovo, slabika, hláska, písmeno, rozdělení hlásek - samohlásky, souhlásky, dvojhlásky		

Český jazyk 2. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
• seznamuje se se znělými a neznělými souhláskami, odůvodňuje jejich používání uvnitř a na konci slov	• znělé a neznělé souhlásky na konci a uvnitř slov		
• vyjmenuje řadu písmen po sobě jdoucích • řadí slova podle abecedy	• abeceda		
• učí se dělit slova na konci řádku podle stavby slova	• význam slabiky pro dělení slov		
• učí se správně psát slova se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě	• písmeno -ě- ve slovech		
• učí se dělit slova se slabikotvorným r, l na slabiky	• slabikotvorné r, l		
• seznamuje se se slovními druhy, poznává podstatná jména, slovesa a předložky	• slovní druhy podstatná jména, slovesa, předložky		
• rozlišuje obecná a vlastní jména, aplikuje své poznatky při psaní vlastních jmen osob a zvířat	• vlastní jména		
• vyjadřuje se ústně i písemně • učí se sestavit krátké souvislé texty • odliší od sebe větu jednoduchou a souvětí	• věta jednoduchá, souvětí		
Komunikační a slohová výchova			
• plynule přečte jednoduchý text	• plynulé čtení jednoduchých textů		
• čte s porozuměním nahlas i potichu a orientuje se v textu	• hlasité a tiché čtení s porozuměním, orientace v textu	OSV • Rozvoj schopností poznávání – cvičení pozornosti a soustředěnosti, cvičení dovednosti zapamatování	
• aplikuje získané základní hygienické a pracovní návyky	• hygienické návyky sezení, držení tužky, umístění sešitu a jeho sklon		
• dodržuje správný tvar, sklon a výšku písmen a číslic	• psaní psacích písmen		
• používá znaménka ve slovech i ve větách	• diakritická znaménka		
• procvičuje psaní velkých tiskacích písmen	• velká tiskací písmena		
• opisuje a přepisuje texty, užívá velká písmena na začátku vlastních jmen i na začátku věty	• opis, přepis slov, jednoduchých textů		

Český jazyk 2. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
• učí se správně psát svou adresu	• adresa (včetně elektronické)		
• vypráví děj souvisle podle obrázků	• obrázková osnova		
• užívá slušné oslovení, prosbu, poděkování, omluvu a pozdravy	• základní formy společenského styku (včetně elektronického)		
• pojmenuje předměty a popíše je	• jednoduchý popis		
• píše jednoduchá sdělení a dodržuje posloupnost děje na základě pozorování	• děj – základ vypravování		
Literární výchova			
• naslouchá čtenému textu • učí se správnému frázování a tempu čtení • vyjadřuje své pocity z přečteného textu	• poslech čtených textů, poezie a prózy • zážitkové čtení a naslouchání		
• spojuje obsah textu s ilustrací	• text a ilustrace		
• seznamuje se s pojmy sloka, verš, rým • přednese báseň	• báseň – sloka, verš, rým		
• převypráví, domýšlí a dramatizuje jednoduché příběhy, pohádky, povídky	• vyprávění, dramatizace pohádek a povídek	OSV • Poznávání lidí • Komunikace	
• čte pohádky, knihy o přírodě, věcech dle vlastního výběru a vypráví o nich	• individuální četba		

Český jazyk 3. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Jazyková výchova			
• rozlišuje slova významem podobná, protikladná, příbuzná, pracuje s pojmy synonyma, antonyma, homonyma • třídí slova s významem souřadným, nadřazeným a podřazeným	• nauka o slově		Učitel v průběhu roku seznamuje žáky:

Český jazyk 3. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
- rozlišuje hlásky, slabiky, určuje počet slabik - rozdělí slova na konci řádku	stavba slova, hláskosloví		- s bezpečností při práci s DT a na internetu, problematikou autorství, GDPR a digitální stopou. - s elektronickou podobou textů a obrazových materiálů - s možností využití slovníků včetně internetových (např. slovník spisovné češtiny, slovník cizích slov, pravidla českého pravopisu apod.)
řadí slova podle abecedy	abeceda		
učí se řady vyjmenovaných slov, postupně aplikuje jejich znalost při psaní	řady vyjmenovaných slov		
učí se rozpoznávat v textu slovní druhy v základním tvaru	slovní druhy – ohebné, neohebné		
- seznamuje se se skloňováním podstatných jmen, rozlišuje mluvnické kategorie číslo, rod - seznamuje se s mluvnickou kategorií pádu	podstatná jména –rod, číslo, pád		
určí a správně napíše nejčastější vlastní jména místní	vlastní jména měst, vesnic, hor a řek		
- seznamuje se s mluvnickými kategoriemi sloves - osoba, číslo a čas - rozpozná sloveso v základním tvaru, umí jej časovat - pozná slovesa v čase přítomném, minulém a budoucím	slovesa – časování		
- určí větu jednoduchou, souvětí - spojuje věty do jednodušších souvětí	věta jednoduchá a souvětí		
Komunikační a slohová výchova			
čte plynule věty a souvětí, člení text a správně užívá větný přízvuk	plynulé čtení souvětí a vět, členění textu		
využívá a upevňuje si získané čtenářské dovednosti a návyky, čte rychle nahlas i potichu, čte s porozuměním	rychlé čtení, tiché a hlasité čtení		
- aplikuje a dodržuje správné návyky při psaní - píše čitelně, úhledně, přiměřeně rychle	technika psaní		
- provádí průběžnou i závěrečnou kontrolu napsaného textu - pracuje s chybou (učí se chybu najít a opravit ji)	kontrola vlastního projevu, práce s chybou		
napíše krátký dopis a pohlednici	dopis, adresa		
- vytvoří vhodný nadpis - vypravuje podle obrázkové osnovy	reprodukce textu		

<i>Český jazyk 3. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
popisuje ústně i písemně osoby, zvířata, předměty a pracovní postupy	popis		
sestaví jednoduchou osnovu	osnova		
- učí se vést rozhovor, požádá o informaci, telefonuje, uvítá návštěvu a rozloučí se, sděluje přání, pozdravy - seznámí se s možností elektronické komunikace (e-mail, SMS, chat)	formy komunikace		
Literární výchova			
- volně reprodukuje přečtený text či mluvené slovo - dramatizuje, domýšlí příběhy - přednáší básně	práce s literárním textem a recitace básní	OSV - Poznávání lidí - Komunikace	
- rozlišuje vyjadřování ve verších a v próze - zná pojmy sloka, verš, rým	poezie (sloka, verš),	OSV Rozvoj schopností poznávání – cvičení dovedností zapamatování, dovednosti pro učení a studium	
orientuje se v textu – vyhledá hlavní postavy příběhu, charakterizuje je, popíše prostředí, volně reprodukuje děj	próza (postava, děj, prostředí)		
odliší pohádku, pověst od ostatních vyprávění	pohádka, pověst – jejich znaky		
užívá četbu jako zdroj informací o světě i o sobě	četba uměleckých, populárních i naučných textů o současnosti a minulost		
- spojuje text s ilustrací - vyjadřuje své pocity postoje ke knize - seznamuje se s autory a ilustrátory dětských knih	besedy o knihách a autorech		

Český jazyk 4. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Jazyková výchova			
• porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová • používá různé typy slovníků - knižních i online • rozlišuje slova spisovná, nespisovná a vhodně je užívá podle komunikační situace, • rozezná různé podoby citově zabarvených slov	• význam slova - slova jednoznačná, mnohoznačná, slova protikladná, podobná, stejného významu, slova spisovná, nespisovná, slova citově zabarvená • slovníky (slovník spisovné češtiny, slovník cizích slov, internetové vyhledávače)		Pomůcky: slovník spisovné češtiny, slovník cizích slov, Tezaurus, vyhledávače
• vyhledá kořen slova, rozlišuje část předponovou, příponovou a koncovku • rozezná předpony od předložek	• stavba slova – kořen, předpona, příponová část		
• rozlišuje obecná a vlastní jména, dodržuje pravidla psaní vlastních jmen osob, zvířat • seznamuje se s psaním velkých písmen u názvů měst, vesnic, hor, řek v typických případech	• vlastní jména		
• uvědoměle používá i-y po obojetných souhláskách u slov vyjmenovaných a příbuzných	• vyjmenovaná slova		
• seznamuje se všemi slovními druhy a s tím, co jednotlivé slovní druhy vyjadřují • určí vybrané slovní druhy - podstatná jména, přídavná jména, slovesa, předložky, částice uvozující větu, citoslovce	• slovní druhy		
• určuje mluvnické kategorie podstatných jmen (pád, číslo rod) • přiřadí podstatná jména ke vzoru, skloňuje je	• podstatná jména – mluvnické kategorie, skloňování		
• vyhledá v textu infinitiv, u sloves ve tvaru určitém určuje osobu, číslo, čas (způsob oznamovací) • vytvoří z infinitivu sloveso dané osoby, čísla, času (způsob oznamovací)	• slovesa – tvar určitý a neurčitý (infinitiv), mluvnické kategorie (osoba, číslo čas)		
• seznamuje se se způsobem oznamovacím, rozkazovacím, podmiňovacím • časuje slovesa v oznamovacím a rozkazovacím způsobu	• slovesa – mluvnická kategorie způsobu		
• rozezná ve větě podmět a přísudek • seznámí se s pravidly psaní i-y v přičestí minulém a v jednoduchých případech je aplikuje	• stavba věty jednoduché - podmět a přísudek • shoda podmětu s přísudku		

Český jazyk 4. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
rozpozná větu jednoduchou a souvětí, spojuje věty v souvětí spojovacími výrazy	věta jednoduchá, souvětí		
Komunikační a slohová výchova			
- užívá správně grafické a psací materiály a pomůcky, dodržuje základní hygienické a pracovní návyky - opíše a přepíše text, píše diktát a provede kontrolu napsaného textu	kultura písemného vyjádření: zápisy do sešitů, zápisy z učebního textu, čitelnost písma		Učivo se prolíná celým předmětem
je schopen pracovat s textovým dokumentem a postupně se seznamuje s klávesnicí a klávesovými zkratkami	- hygiena při práci s digitálními technologiemi - práce s textovým dokumentem (seznamování se s klávesnicí)		
- napíše dopis s vhodným oslovením, adresou - umí výstižně a stručně telefonovat - užívá vhodných jazykových prostředků	- formy společenského styku - stylizace a kompozice	OSV Komunikace	
sestaví osnovu, tvoří nadpisy, člení text na odstavce	osnova, nadpis, členění projevu		
- vypracuje popis osoby, zvířete, věci - sestaví jednoduchý pracovní postup	- popis osob, zvířat a věcí - popis jednoduchého pracovního postupu		
používá při vypravování plnovýznamových sloves, využívá vhodných spojek a vyjadřuje se pomocí souvětí	vypravování		
- používá internetový vyhledávač a kriticky posuzuje relevantnost informací pro tvorbu vlastního textu - žák dodržuje pravidla tvorby textového dokumentu (formátování)	- tvorba zprávy a rozpoznávání důvěryhodnosti zpráv z médií - tvorba vlastního referátu	MeV Tvorba mediálního sdělení	
Literární výchova			
- zdokonaluje se ve čtení textu, čte plynule a rychle se správným přízvukem slovním i větným, člení věty, frázuje, zaměřuje se na barvu a sílu hlasu - reprodukuje volně obsah přečtených textů, hodnotí postavy, dramatizuje, domýšlí příběhy, vytváří ilustrace	čtení s porozuměním, tvořivá práce s literárním textem, včetně textů v elektronické podobě	OSV - Kreativita - Komunikace MkV - Lidské vztahy	
- vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je - vyhledává informace v učebnicích, encyklopediích...	práce s dětskou knihou, výběr knihy podle vlastního zájmu, rozhovory a besedy o knihách a ilustracích		
recituje básně s prvky uměleckého přednesu	recitace		

Český jazyk 4. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
- objasní literární pojmy poezie, próza, drama, lyrika, epika - na základě typických znaků pojmenuje některé z epických útvarů (pohádka, bajka, pověst...)	základy literární teorie - poezie, próza, drama, lyrika, epika, znaky některých epických útvarů (pohádka, bajka, pověst...)		
INFORMATIKA			
Digitální technologie			
- pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží - vysvětlí, co je program a rozdíly mezi člověkem a počítačem - edituje digitální text, vytvoří obrázek - přehraje zvuk či video - uloží svoji práci do souboru, otevře soubor - používá krok zpět, zoom - řeší úkol použitím schránky - dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením	Ovládání digitálního zařízení - digitální zařízení - zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace - ovládání myši - kreslení čar, vybarvování - používání ovladačů - ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom) - kreslení bitmapových obrázků - psaní slov na klávesnici - editace textu - ukládání práce do souboru - otevírání souborů - přehrávání zvuku - příkazy a programy	MkV - Multikulturalita – poznávání prostřednictvím internetu MeV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - Komunikace	Diskuse, práce ve skupinách, samostatná práce, praktické činnosti, objevování, experiment, použití videa
- uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů - najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci - propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí - pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj - při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace - rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého	Práce ve sdíleném prostředí - využití digitálních technologií v různých oborech - ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele - počítačová data, práce se soubory - propojení technologií, internet - úložiště, sdílení dat, cloud, mazání dat, koš - technické problémy a přístupy k jejich řešení	MkV - Multikulturalita – poznávání prostřednictvím internetu MeV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - Komunikace	

Český jazyk 4. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Data, informace a modelování			
- sdělí informaci obrázkem - předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel - zakóduje/zašifruje a dekoduje/dešifruje text - zakóduje a dekoduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky - obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček	Úvod do kódování a šifrování dat a informací - piktogramy, emodži - kód - přenos na dálku, šifra - pixel, rastr, rozlišení - tvary, skládání obrazce		

Český jazyk 5. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Jazyková výchova			
používá český jazyk jako nástroj dorozumívání	mateřský jazyk – prostředek dorozumívání		
- určuje kořen, předponu, příponovou část, koncovku - vyznačuje slovotvorný základ, popíše, jak byla slova odvozena (předponou, příponou)	- stavba slova (kořen, předpona, přípona, koncovka) - odvozování slov (slovo základové, odvozené, slovotvorný základ)		
používá různé typy slovníků - knižních i online	slovníky (slovník spisovné češtiny, slovník cizích slov, internetové vyhledávače)		
doplňuje předpony a přípony podle významu slova	souhláskové skupiny na styku předpony a přípony a kořene		
odůvodňuje pravopis s přihlédnutím ke tvoření slov, osvojuje si spisovnou výslovnost a pravopis souhláskových skupin	přídavná jména odvozená od podstatných jmen, zakončená na -ný, -ní, -ský, -ští		
osvojuje si základní význam předpon	zdvojené souhlásky, předpony s-, z-, vz-		
používá předložky s, z	předložky s, z		
rozlišuje skupiny bě – bje, vě – vje, pě, mě-mně	skupiny bě – bje, vě – vje, pě, mě – mně, bje, vje, tam, kde se setká předpona ob-, v-, s kořenem na je-		
užívá svou znalost vyjmenovaných slov a slov příbuzných v pravopisných cvičeních	pravopis i-y po obojetných souhláskách (mimo koncovku)		
upevňuje si znalost slovních druhů	tvarosloví – slovní druhy		

Český jazyk 5. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
• určuje u podstatných jmen rod, číslo, pád a vzor, skloňuje podle vzoru	• mluvnické kategorie podstatných jmen		
• rozlišuje obecná a vlastní jména, napíše správně podle pravidel pravopisu názvy měst, vesnic, hor a řek, států	• vlastní jména		
• pozná přídavná jména měkká a tvrdá a přivlastňovací	• přídavná jména		
• nahrazuje podstatná jména zájmeny, pozná je a vyhledá je v textu, určuje zájmena osobní a seznamuje se s ostatními druhy zájmen	• zájmena		
• rozlišuje číslovky v textu, pozná číslovky určité a neurčité a skloňuje základní číslovky	• číslovky		
• určí mluvnické kategorie sloves (osoba, číslo, čas, způsob)	• slovesa – mluvnické kategorie (osoba, číslo, čas, způsob)		
• upevňuje správné používání tvarů podmiňovacího způsobu	• slovesa - podmiňovací způsob		
• poznává a určuje příslovce	• příslovce		
• určuje základní skladební dvojice, prohlubuje znalosti o základní skladební dvojici	• základní skladební dvojice		
• vyhledává různé podměty, užívá několikanásobných podmětů ve větách	• podmět vyjádřený, nevyjádřený, několikanásobný		
• osvojuje si shodu podmětu s přísudkem a pravidla psaní i-y v přičestí minulém	• přísudek slovesný, shoda podmětu s přísudkem		
• upevňuje si učivo o větných celcích, užívá vhodných spojovacích výrazů	• věta jednoduchá a souvětí		
• používá základní pravidla přímé řeči a umí je využít v praxi, píše správně věty uvozovací	• přímá řeč		
Komunikační a slohová výchova			
• užívá správně grafické a psací materiály a pomůcky, dodržuje základní hygienické a pracovní návyky • opíše a přepíše text, píše diktát a provede kontrolu napsaného textu	• kultura písemného vyjadřování		Učivo je také součástí jazykové výchovy a literární výchovy

Český jazyk 5. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
• uplatňuje svůj osobitý rukopis při dodržení úhlednosti, čitelnosti a plynulosti písemného projevu, vyjadřuje se v jednoduchých formách společenského a úředního styku	• písemné formy společenského styku		
• sestavuje osnovu textů a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev, dbá na dodržení časové posloupnosti	• reprodukce jednotlivých textů		
• vypravuje, využívá vhodné jazykové prostředky	• vypravování		
• popíše předmět, děj, pracovní postup • rozšiřuje si slovní zásobu	• popis předmětů, děje, pracovního postupu		
• napíše dopis	• dopis		
• zvládne vyplnění tiskopisů	• jednoduché tiskopisy (příhláška, dotazník)		
• poradí si v běžném společenském styku, vede správně dialogy a telefonické hovory	• komunikační dovednost	OSV • Komunikace	
Literární výchova			
• čte s porozuměním potichu i nahlas přiměřeně náročné texty	• četba přiměřeně náročných textů, včetně textů v elektronické podobě, hlasité i tiché čtení s porozuměním		
• volně reprodukuje obsah přečteného textu, s důrazem na hlavní myšlenku díla • v textu rozlišuje podstatné a okrajové informace	• hlavní myšlenka literárního díla • vyhledávání klíčových slov, rozlišení podstatného a méně podstatného		
• vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je • orientuje se v dětské literatuře, zaujímá postoj k literárním postavám, porovnává různé druhy textů a ilustrací	• zážitkové čtení, naslouchání a zaznamenávání (písemně nebo digitálně)	MkV • Lidské vztahy	
• tvoří svůj literární text na dané nebo libovolné téma	• tvořivé činnosti s literárním textem, ilustrace k přečtenému, vlastní tvorba na libovolné téma	OSV • Kreativita	
• recituje básně přiměřené délky, popř. předčítá text s uměleckým přednesem	• recitace		

<i>Český jazyk 5. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
- rozliší text dle formy – poezie, próza, drama - vysvětlí pojmy sloka, verš, rým, vyhledává a tvoří rýmy - popíše čas a prostředí děje, hlavní a vedlejší postavy, vyhledává jejich řeč a pokusí se ji charakterizovat - seznamuje se s lyrikou jako literárním žánrem	základy literární teorie – poezie (sloka, verš, rým), próza a drama, epika (čas a prostředí děje, hlavní a vedlejší postavy, jejich řeč), lyrika		
- využívá zdroje informací – encyklopedie, internet, slovníky, učebnice, knihovny - uvědomuje si autorství textů a bezpečnost při práci s DT	vyhledává informace a seznamuje žáky s bezpečností při práci s DT a na internetu, problematikou autorství, GDPR a digitální stopou		

5.2. ANGLICKÝ JAZYK

5.2.1. Charakteristika

5.2.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací obsah předmětu

Angličtina je bezesporu jedním z nejdůležitějších cizích jazyků, s nímž se na 1. stupni základní školy děti setkávají:

- vytváří základ pro příští komunikaci žáků v mezinárodních skupinách (Evropa a svět)
- odstraňuje jazykové bariéry
- přispívá k chápání a objevování skutečností
- umožňuje poznávat život lidí v jiných kulturách a jejich tradice a obyčeje

S angličtinou se žáci setkávají ve svém běžném životě při práci a hrách na počítači, v časopisech, televizi a obchodech, nezřídka o dovolené při komunikaci s novými kamarády. Proto je vyučování na 1. stupni zaměřeno kromě slovní zásoby a gramatiky hlavně na konverzační témata ve formě praktických ukázek a scének.

Časová dotace

Výuka anglického jazyka začíná již v 1. třídě 1 vyučovací hodinou týdně. Stejnou časovou dotaci má předmět i ve druhém ročníku. V prvním a druhém ročníku je výuka anglického jazyka podmíněna souhlasem rodičů s výukou.

Ve 3. ročníku probíhá výuka ve 3 vyučovacích hodinách týdně, ve 4. a 5. ročníku jsou anglickému jazyku věnovány čtyři hodiny týdně. Celkově je tento předmět posílen 4 hodinami z disponibilní dotace (konkrétní rozložení disponibilních hodin viz Učební plán).

Místo realizace

Výuka je realizována nejčastěji v kmenové třídě. Vyučující mají také k dispozici knihovnu i počítačovou učebnu, kde jsou využívány slovníky, postery, jazykové programy a aplikace vhodné pro začátečníky.

Formy realizace

Vyučování probíhá formou vyučovací hodiny.

V 1. a 2. ročníku je základní formou výuky hra. Učebnice a pracovní sešity, které žáci využívají, jsou velice názorné a bohatě ilustrované (hlavně na 1. stupni). V rámci učebnice se žáci setkají v každém ročníku s vhodnými písničkami i říkankami, které prohloubí znalosti probírané látky v pro děti atraktivnější formě. Zvolené texty přibližují život, zvyky i tradice lidí v jiných zemích, převážně ve Velké Británii a USA.

Hodiny jsou zpestřeny vhodnými pohybovými aktivitami a hrou.

Průřezová témata

V předmětu se prolínají s vlastním obsahem i obsahy jednotlivých částí průřezových témat propojujících navzájem více vzdělávacích oblastí. Zařazená průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- Poznávání lidí
- Mezilidské vztahy
- Komunikace

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)

- Evropa a svět nás zajímá
- Objevujeme Evropu a svět

Multikulturní výchova (MkV)

- Kulturní difference
- Lidské vztahy

5.2.1.2. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel

- zadává úkoly, nastolí problém k řešení formou srozumitelnou dané věkové skupině žáků, při řešení žáky nenásilnou formou usměrňuje
- klade důraz na pochopení a porozumění textu v anglickém jazyce z různých zdrojů
- učí žáky třídit a vyhledávat informace
- vede žáky k využívání znalostí jazyka v praktickém životě
- používá při výuce různé informační zdroje (PC, slovník, internet atd.)

Žák

- vybírá si efektivní způsob prohlubování znalostí
- získané znalosti je schopen uplatnit v širších souvislostech

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vzniklý problém rozebere se žáky
- nabídne řešení v několika variantách (úhlech pohledu), pokud je to možné
- umožní přístup k informačním zdrojům (slovníky, postery, internet)
- zařazuje různé modelové situace, práci ve skupinách, různé typy her, logické úlohy v anglickém jazyce

Žák

- seznámí se a pochopí zadaný problém
- vybere si vhodný informační zdroj
- snaží se ověřit si informace
- využívá informační technologie

Kompetence komunikativní

Učitel

- snaží se o nastolení kladného přístupu ke komunikaci v rámci studijní skupiny, vede žáky ke kultivovanému projevu
- podporuje snahu a aktivitu žáků při komunikaci v anglickém jazyce
- vytváří příležitosti ke komunikaci
- zařazuje práci s audiovizuální technikou

Žák

- komunikuje se spolužáky i učitelem na odpovídající úrovni
- naslouchá svým spolužákům, při rozhovoru umí reagovat

Kompetence občanské

Učitel

- motivuje a povzbuzuje žáky k diskuzi
- vede žáky k respektování názorů diskutujících motivuje a povzbuzuje žáky k diskuzi
- vede žáky k respektování názorů diskutujících
- klade důraz na odpovědný přístup ke studiu anglického jazyka
- rozvíjí ekologické myšlení žáků
- umožňuje seberealizaci žáků v projektech a samostatných úkolech

Žák

- diskutuje, v daném problému se orientuje a umí se rozhodnout
- toleruje a respektuje i odlišné názory spolužáků

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede žáky ke spolupráci ve skupinách
- podporuje aktivní spolupráci a hodnocení práce spolužáků v rámci skupiny i mezi skupinami
- vede žáky k sebehodnocení a hodnocení druhých

Žák

- aktivně se zapojí do práce ve skupinách
- toleruje názory spolužáků
- je schopen objektivního zhodnocení práce své i svých spolužáků

Kompetence pracovní

Učitel

- nenásilně vede žáky ke správnému postupu a řešení problému
- zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu žáků nenásilně vede žáky ke správnému postupu a řešení problému
- zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu žáků
- klade důraz na šetrné zacházení s učebními pomůckami

Žák

- umí si efektivně zorganizovat svoji práci
- zvolí a přinese si na hodinu vhodné požadované pomůcky

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k využívání programů, aplikací a webových stránek pro osvojování slovní zásoby a výslovnosti
- vede žáky k používání online aplikací pro seznámení s reáliemi, které se týkají probíraných témat
- vede žáky k dodržování zásad bezpečnosti při práci v online prostředí a zásad ochrany osobních údajů

Žák

- při učení používá různá digitální zařízení
- seznamuje se s programy, aplikacemi a webovými stránkami pro osvojování slovní zásoby a výslovnosti
- za pomoci učitele dodržuje základní zásady bezpečnosti práce v online prostředí

5.2.2. Vzdělávací obsah

5.2.2.1. Očekávané výstupy RVP ZV

Vyučovací předmět Anglický jazyk naplňuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Cizí jazyk tak, jak jej vymezuje Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (RVP ZV). Očekávané výstupy RVP ZV (viz níže) jsou rozděleny na 1. období, tj. po 3. ročníku a 2. období, tj. po 5. ročníku.

Očekávané výstupy – 1. období

ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

Žák

- CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně*
- CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal*
- CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu*
- CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu*
- CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení*
- CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

- CJ-3-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka*

Očekávané výstupy – 2. období

POSLECH S POROZUMĚNÍM

Žák

- CJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností*
- CJ-5-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu*
- CJ-5-1-03 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

- CJ-5-1-01p rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností*
- CJ-5-1-02p rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)*
- rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování*

MLUVENÍ

Žák

- CJ-5-2-01 se zapojuje do jednoduchých rozhovorů*
- CJ-5-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat*
- CJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

- CJ-5-2-01p pozdraví a poděkuje*
- CJ-5-2-02p sdělí své jméno a věk*
- CJ-5-2-03p vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu)*

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

Žák

- CJ-5-3-01 vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům*
 - CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu*
- Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

- CJ-5-3-02p rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)*

PSANÍ

Žák

CJ-5-4-01 napiše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života

CJ-5-4-02 vyplní osobní údaje do formuláře

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

- je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka

5.2.2.2. Očekávané výstupy ŠVP

Školní vzdělávací program (ŠVP) rozpracovává očekávané výstupy i učivo RVP ZV do jednotlivých ročníků. Tabulka (viz níže) obsahuje očekávané školní výstupy, konkretizuje učivo probírané v daném ročníku a je doplněna o začleněné

tematické okruhy průřezových témat. Její součástí jsou také poznámky upřesňující realizaci vzdělávacího obsahu, doplňující mezipředmětové vztahy apod.

Výstupy uvedené v kapitole Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření jsou vodítkem pro případné úpravy výstupů uvedených v ŠVP do individuálního vzdělávacího plánu (IVP) pro žáka na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka. Výstupy představují cílovou úroveň, kterou lze s využitím podpůrných opatření případně překročit.

V souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. se výstupy minimální doporučené úrovně využijí v případě podpůrných opatření třetího stupně pouze u žáků s lehkým mentálním postižením. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními pátého stupně jsou dolní úrovně pro úpravu očekávaných výstupů v IVP očekávané výstupy stanovené v RVP ZŠ, které mají rovněž činnostní povahu a jsou prakticky zaměřené.

Anglický jazyk 1. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
- se seznamuje s novou slovní zásobou v kontextu říkanek, písní, příběhů - si upevňuje cílovou slovní zásobu a rozvíjí poznávací dovednosti při poslechu, pracovních činnostech a rozmanitých jazykových aktivitách - se naučí nové pohybové činnosti při hrách - rozvíjí strategie učení pomocí průzkumnického pátrání (Explorers Quest) - rozvíjí poznávací dovednosti za využití nového učiva - se naučí některé pokyny z jazyka komunikace ve třídě - využívá jazykové učivo v kontextu reálného světa - se učí vyjádřit souhlas a nesouhlas	Slovní zásoba	OSV - Komunikace MkV - Lidské vztahy MkV - Kulturní difference	<i>Čtení a psaní v této fázi nezařazeny.</i> Průběžná práce s učebnicí, pracovními listy, písničkami, básničkami, videem, internetovými aplikacemi pro osvojení slovní zásoby
	Gramatické struktury		
	- I'm ... - It's a ... - Yes., No. - Hands up., Hands down. - I've got a ... - I can see ...		

<i>Anglický jazyk 2. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
• seznamuje se s psanou formou anglického jazyka • používá vhodné pozdravy • snaží se vyjádřit souhlas a nesouhlas • fyzicky reaguje na pokyny • se seznamuje s novou slovní zásobou v kontextu říkanek, písní, příběhů • si upevňuje cílovou slovní zásobu a rozvíjí poznávací dovednosti při poslechu, pracovních činnostech a rozmanitých jazykových aktivitách • se naučí nové pohybové činnosti při hrách • rozvíjí poznávací dovednosti za využití nového učiva • využívá jazykové učivo v kontextu reálného světa • dokáže jednoduchým způsobem popsat sebe a své prostředí • seznámí se se základy reálií anglicky mluvících zemí, s jejich tradicí	Slovní zásoba	OSV • Komunikace MkV • Lidské vztahy MkV • Kulturní difference	Čtení a psaní Čte jednoduché věty a píše jednotlivá slova Průběžná práce s učebnicí, pracovními listy, písničkami, básničkami, videem, internetovými aplikacemi pro osvojení slovní zásoby
	Gramatické struktury		
	• This is my ... • He's, she's ... • I can see ... • It's + přídavné jméno • Who's this? • What's this? • I like ... I don't like ... • I've got ... • How old are you?		

<i>Anglický jazyk 3. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
- vyslovuje a čte správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby, jež je dána strukturou učebnice - rozumí přiměřeně pokynům a požadavkům učitele (classroom language) - seznámí se se základy reálií anglicky mluvících zemí, s jejich tradicí - zvládá základní komunikační obraty (pozdravit, rozloučit se, představit atd.), umí požádat, poděkovat - zná základní slovní zásobu v rozsahu učebnice a umí ji používat - dokáže vyjádřit souhlas a nesouhlas - orientuje se ve svém prostředí, které dokáže jednoduchým způsobem popsat - poskytne jednoduché informace o sobě (věk, zájmy, činnosti) - umí představit svoji rodinu a nejbližší přátele - nápodobou a především pamětním učením si osvojuje základní gramatické znalosti, avšak zatím bez znalosti gramatického systému - za pomoci her a různorodých jazykových úkolů si fixuje pozitivní vztah a zážitky z jazykové výuky a motivuje se tak pro další práci	Slovní zásoba	MkV - Lidské vztahy - Kulturní difference	Průběžná práce s materiály z učebnice a PS, básničkami a písničkami, videem, internetovými aplikacemi pro osvojení slovní zásoby.
	- já, moje rodina, moji kamarádi - základní pozdravy - základní barvy - číslovky 1-12 - škola, školní potřeby a pomůcky - dětské hračky - základní druhy oblečení - části lidského těla - dny v týdnu - základní potraviny - domácí zvířátka - základní slovesa pro popis činnosti		
	Mluvnice		
	- časování slovesa <i>to be, can</i> - vyjádření množství (otázka <i>How many?</i>) - člen neurčitý <i>a/an</i> - tvoření množ. čísla podstatných jmen koncovkou –s - rozkazovací způsob sloves - užití předložek <i>in, on</i> pro popis umístění předmětu - fráze <i>I am wearing ..., Are you wearing ...?</i> - vyjádření vlastnictví <i>have got</i> - přítomný čas průběhový pro vyjádření právě probíhající činnosti - určování celých hodin ve dvanáctihodinovém režimu - fráze <i>I like / I don't like</i>		
	Výslovnost		
	- anglická abeceda - hláskování jmen		

Anglický jazyk 4. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
- vyslovuje a čte správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby, jež je dána strukturou učebnice - rozumí přiměřeně pokynům a požadavkům učitele (classroom language) - seznámí se se základy reálií anglicky mluvících zemí, s jejich tradicí - zvládá základní komunikační obraty (pozdravit, rozloučit se, představit atd.), umí požádat, poděkovat - umí pojmenovat části dne, v cizím jazyce zná denní a týdenní režim - zná základní slovní zásobu v rozsahu učebnice a umí ji používat - umí vyjádřit souhlas a nesouhlas - zvládá základní matematické dovednosti v angličtině, dokáže o nich jednoduše konverzovat - orientuje se ve svém prostředí, které dokáže jednoduchým způsobem popsat - orientuje se základním způsobem v čase (dny, hodiny) - poskytne jednoduché informace o sobě (věk, popis své osoby, zájmy, činnosti) - umí představit svoji rodinu a nejbližší přátele - nápodobou a především pamětním učením si osvojuje základní gramatické znalosti, avšak zatím bez znalosti gramatického systému - za pomoci her a různorodých jazykových úkolů si fixuje pozitivní vztah a zážitky z jazykové výuky a motivuje se tak pro další práci	Slovní zásoba - já, moje rodina, moji kamarádi - základní pozdravy - číslovky 1-100 - škola, školní potřeby a pomůcky, předměty - části lidského těla, popis postavy - základní potraviny - základní slovesa pro popis činností, zájmů a koníčků, sportovních činností - základní přídavná jména pro popis pocitů, vlastností předmětů - domov, pokoje - základní geometrické tvary - názvy budov ve městě	OSV - Komunikace - Poznávání lidí - Mezilidské vztahy MkV - Kulturní difference	Průběžná práce s materiály z učebnice a pracovního sešitu, básničkami a písničkami, videem, internetovými aplikacemi pro osvojení slovní zásoby. Do výuky průběžně zařazujeme i nácvik psaní tiskacím písmem.
	Mluvnice - časování sloves to be, have got, can - vazba there is / there are - vyjádření zákazu <i>don't</i> - užití předložek <i>in, on, next to, between, on the left / right</i> pro popis umístění předmětu a orientaci ve městě - tvoření množného čísla podstatných jmen koncovkou –s, –es - použití přivlastňovacího pádu - tvoření otázky v přítomném čase prostém s <i>do</i> - tvoření 2. pádu podstatných jmen s vazbou <i>of</i> - přítomný čas průběhový pro popis obrázku		
	Výslovnost - hláskování jména a příjmení - fonetická abeceda při práci se slovníkem - dlouhé a krátké samohlásky - specifická výslovnost některých hlásek - přízvuk ve větě - dramatický přednes		

Anglický jazyk 5. ročník				
Učivo			Průřezová témata	Poznámky
Tematické okruhy	Typy textů	Jazykové prostředky	OSV	Identifikační karty
- formální a neformální pozdravy - rozloučení - seznamování - hláskování - číslovky - barvy - měsíce - anglická abeceda - představování - krásky Londýna - názvy některých států - národnosti - osobní údaje - představování - volný čas, volnočasové aktivity - škola a třídní klima - rodina - New York - popis osoby - slavné osobnosti - program dne - školní kluby - školní rozvrh – předměty - čas - určování času - školní kluby - dům, domov - domácí práce, povinnosti - okolí bydliště - popis - člověk a jeho popis - oblečení - obchody, produkty - nakupování, ceny	- komiks, tvorba komiksu - popis třídy - popis domu - krátké dialogy - osobní rozhovor - reálie anglicky mluvících zemí - video - email - projekt na známé téma - ilustrované příběhy, komiksy - zjednodušená četba - tvorba videa - básně - hry - formuláře - slovníček - mapy - pracovní listy - online cvičení - písně	- základní rozkazy - člen určitý a neurčitý - tvary slovesa to be - slovesa love, like, hate - pravidelné a nepravidelné množné číslo - předložky next to, between, opposite - WH otázky - slovesa have got, has got - přídavná jména a příslovce - zájmena v pozici předmětu - řadové číslovky - přítomný čas prostý - časové příslovce - zjišťování časových údajů - privlastňování - předložky místa - osobní zájmena - privlastňovací zájmena - sloveso must, have to - přítomný čas průběhový - sloveso can/can't - How much...? - fonetický přepis známých slov - základní pravidla výslovnosti větných celků - pravopis – psaní malých a velkých písmen, dělení slov a základy interpunkce	OSV - Rozvoj schopnosti poznávání - Seberegulace a sebeorganizace – popis režimu dne - Komunikace - vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogu - Mezilidské vztahy - péče o dobré vztahy, empatie, pohled na svět očima druhého MkV - Multikulturalita EGS - Evropa a svět nás zajímá	Tvorba videa – představování Rozšiřující učivo - Irská republika - reálie, zajímavosti, školní kluby - Los Angeles - reálie - Kultura - Halloween, Christmas, St Valentine's Day, Easter- pracovní listy Rozšiřující zjednodušená četba - Public school superhero - Hello I am Lily! From New York City - The Story of Saint Mapy-Patric - If I built a house - Back to school shopping Mapy - Britské ostrovy - USA - anglicky mluvící země

<i>Anglický jazyk 5. ročník</i>	
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Indikátor – žák:</i>
Poslech s porozuměním	
rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	zachytí konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o osobách, prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách, způsobu života) v pomalu a zřetelně pronášeném jednoduchém projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům
rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	porozumí tématu/obsahu krátkého a jednoduchého projevu zřetelně pronášeného jednou či více osobami, který se vztahuje k osvojovaným tématům (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu)
Mluvení	
zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	- se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkého, jasně strukturovaného rozhovoru, který se týká jeho samotného, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života, je-li mu partner v komunikaci ochoten v případě nutnosti pomoci - se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých formuluje pozvání a na pozvání reaguje - se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých se domluví na tom, co bude dělat, kam půjde, a na podobné výpovědi reaguje - se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých sdělí, co se mu líbí/nelíbí, co si přeje/nepřeje a na podobné výpovědi reaguje - poskytne a zjistí informace týkající se běžných témat v každodenních situacích (např. sdělí informace o sobě, svých přátelích a rodině, svých aktivitách...) za použití slovních spojení a vět
mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase, nakupování a dalších osvojovaných tématech	krátce pohovoří na osvojené téma (např. podle předem připravené osnovy nebo s vizuální oporou)
vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	je schopen vytvořit krátký příběh za použití slovní zásoby týkající se osvojovaných témat
Čtení s porozuměním	
vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	najde konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách, osobách ve svém okolí, způsobu života) v jednoduchém textu vztahujícím se k tématům, se kterými se může běžně setkat ve svém životě.
rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	- porozumí obsahu krátkého a jednoduchého textu týkajícího se každodenních témat (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující obsah daného textu) - odvodí z kontextu význam neznámých slov, která se vyskytují v jednoduchém textu nebo zjednodušené četbě

<i>Anglický jazyk 5. ročník</i>	
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Indikátor – žák:</i>
	• porozumí běžným označením a nápisům na veřejných místech, které se týkají např. orientace, upozornění, varování, zákazu, časových údajů
Psaní	
• vyplní základní údaje o sobě ve formuláři na internetu	• zapíše/doplní informace, slovní spojení nebo jednoduché věty, které se týkají jeho osoby, rodiny a kamarádů, předmětů nebo činností, které běžně vykonává • vyplní identifikační kartu • napíše nákupní seznam
• napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat v papírové i digitální podobě	• napíše jednoduchý e-mail, popíše svoji rodinu, školu, své bydliště, vypíše svoje volnočasové aktivity
• reaguje na jednoduché písemné sdělení	• reaguje na jednoduché písemné sdělení ve formě dopisu, vzkazu, e-mailu, textové zprávy

5.3. MATEMATIKA

5.3.1. Charakteristika

5.3.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah předmětu

Vzdělávací obsah předmětu Matematika je na 1. stupni pro přehlednost členěn do tematických okruhů:

- Číslo a početní operace (aritmetika)
- Závislost, vztahy a práce s daty (analýza)
- Geometrie v rovině a v prostoru (geometrie)
- Nestandardní aplikační úlohy a problémy

Při realizaci výuky se zaměřujeme především na to, aby se žáci naučili:

- získávat početní dovednosti v oboru přirozených a racionálních čísel pamětně i písemně
- poradit si s praktickými úlohami denní potřeby ve všech oblastech a odvodit nové zkušenosti
- provádět odhady výsledků řešení, posuzovat jejich reálnost, provádět potřebné zaokrouhlení
- naučit se rýsovat
- pracovat s učebnicí, číst matematický text a rozumět mu
- vyhledávat informace, ověřovat pravdivost svých tvrzení

Časová dotace

Časová dotace předmětu Matematika pro 1. stupeň je celkem 24 hodin. V 1. ročníku jsou to 4 vyučovací hodiny, ve 2. – 5. ročníku je to 5 vyučovacích hodin. Z disponibilní časové dotace předmět využívá 4 vyučovací hodiny (jejich konkrétní rozložení viz Učební plán).

Formy realizace

Vzdělávání v tomto předmětu by mělo směřovat k rozvíjení z vlastních zkušeností, potřebě počítat, aktivně a tvořivě se zapojovat do řešení početních příkladů i slovních úloh, samostatně je řešit, zapojovat se do skupinové práce. Práce by měla být zajímavá, tvořivá a povzbuzující. K tomu směřují zvolené metody a formy práce.

Nejčastější formou realizace předmětu Matematika je vyučovací hodina, případně zařazujeme krátkodobé projekty, práce na počítačích, vycházky s využitím matematických pojmů a operací. Výuka probíhá zejména v kmenových třídách, případně v počítačové učebně i během mimoškolních akcí.

Průřezová témata

Ve vyučovacím předmětu Matematika se kromě vlastního vzdělávacího obsahu prolínají i části obsahů průřezových témat. Zařazená průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- Rozvoj schopností poznávání
- Seberegulace a sebeorganizace

5.3.1.2. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky ke kladnému přístupu k učení, využívá prožitku z úspěchu
- připravuje žáky na celoživotní vzdělávání, nabízí žákům různé způsoby, metody a strategie učení, které jim umožní samostatně organizovat a řídit vlastní učení
- učí žáky efektivně pracovat a učit se, logicky si odvozovat vztahy a další potřebné informace
- učí žáky dávat si informace do souvislostí, odvozovat a dokazovat matematické vztahy
- učí žáky používat matematické symboly
- rozvíjí paměť žáků pomocí numerických výpočtů
- volí individuální přístup k žákům

Žák

- učí se matematickou terminologií, matematické symboly, vzorce a definice a snaží se pochopit učivo
- osvojuje si schopnost orientovat se v textu, vyhledává, třídí a propojuje informace, používá je v tvůrčích činnostech a praktickém životě
- uvádí věci do souvislostí, propojuje širší celky poznatků z různých vzdělávacích oblastí (zejména poznatky z oblasti matematika a její aplikace – Člověk a příroda)
- kriticky posuzuje výsledek své práce a zamýšlí se nad jeho reálností (srovnání výsledku s odhadem)

Kompetence k řešení problémů**Učitel**

- vede žáky nebát se problémů, brát ho jako výzvu
- učí žáky pracovat správně s chybou a problémem – zadává žákům problémové úlohy a úkoly, k jejichž řešení je nutná analýza či syntéza
- učí žáky přemýšlet nad počtem řešení daného problému
- podporuje skupinovou spolupráci při řešení problému i využití moderní techniky

Žák

- učí se samostatně řešit problém, přemýšlí o způsobu řešení, využívá vlastního úsudku a zkušeností, získaných vědomostí a dovedností, vyhledává informace vedoucí k řešení problému, volí správné metody
- uvědomuje si, že ke správnému řešení může vést více cest
- převádí reálnou situaci na matematický problém

Kompetence komunikativní**Učitel**

- vede žáky k tomu, aby vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty, učí žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky v logickém sledu, vyjadřovat se výstižně a souvisle, učí žáky správně formulovat matematické definice a věty
- učí žáky, aby používali správnou matematickou symboliku a vhodné početní operace
- dokáže žáky přesvědčit o správnosti případně nesprávnosti řešení
- vede žáky k využití možností informačních a komunikačních prostředků

Žák

- učí se vyjadřovat správně a srozumitelně v písemném i ústním projevu
- využívá matematické symboliky
- naslouchá, snaží se porozumět, umí vhodně reagovat
- umí obhajovat výsledek své práce a vhodně argumentovat
- využívá informační technologie

Kompetence sociální a personální**Učitel**

- vede žáky ke schopnosti pracovat i ve dvojici i v menší pracovní skupině
- rozvíjí schopnost žáků zastávat v týmu různé role a vzájemně si pomáhat
- učí žáky umět kriticky posoudit svůj vlastní názor i názory druhých
- individuálním přístupem k žákům buduje jejich sebedůvěru a samostatný rozvoj

Žák

- získává schopnost pracovat ve skupině, uvědomuje si v ní svou roli, je ochoten spolupracovat
- je ochoten pomoci druhému při řešení matematických problémů a v případě potřeby si nechat pomoci nebo o ni umět požádat
- učí se hodnotit vlastní práci i práci druhých, oceňuje znalosti a zkušenosti druhých lidí
- respektuje druhého člověka a jeho názory
- přijímá rozdílnosti v učitelově hodnocení žáků s SPU

Kompetence pracovní**Učitel**

- vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci, vytváří podnětné a tvořivé pracovní prostředí
- vedeme žáky k plnění školních povinností (včasná příprava na hodinu, nošení pomůcek, plnění domácí přípravy)
- vyžaduje od žáků pečlivé a důkladné provedení zadané práce
- respektuje různé pracovní tempo zejm. u žáků s SPU

Žák

- v rámci svých schopností plní zadané úkoly, dodržuje stanovená pravidla
- samostatně si připravuje pomůcky na výuku
- umí pracovat s rýsovacími potřebami, kalkulátorem, tabulkami, studijním materiálem atd.
- je schopen zorganizovat si svou práci
- ručí za svou práci a je schopen ji prezentovat
- dokáže ocenit kvalitní práci druhých

Kompetence občanské**Učitel**

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování, netoleruje agresivní, hrubé a nezdvořilé projevy žáků
- učí žáky respektovat přesvědčení druhých lidí
- respektuje právní předpisy, osobnost žáka a jeho práva
- vytváří přátelskou a vstřícnou atmosféru ve třídě i ve škole

Žák

- respektuje svého spolužáka, jeho myšlenky a názory

Kompetence digitální

Učitel

- učí žáky rozlišovat obrazné symboly, porozumět jejich významu (např. značky, piktogramy, šipky), odlišovat symboly s jednoznačným a nejednoznačným významem
- učí žáky získávat a vyhledávat data či informace, které je pak učí kriticky posuzovat
- motivuje žáky k využití digitálních technologií v situacích, kdy jim jejich použití usnadní činnost (úprava tabulek, grafů a diagramů)
- klade důraz na používání kalkulatoru, např. při provádění kontroly odhadů

Žák

- rozlišuje obrazné symboly, rozumí jejich významu (např. značky, piktogramy, šipky), odlišuje symbol s jednoznačným a nejednoznačným významem
- žák získává a vyhledává data či informace, které je schopen kriticky posuzovat
- žák čte, vytváří a upravuje tabulky, grafy a diagramy i s použitím digitálních technologií
- používá k ověření výsledků a správnosti řešení kalkulator

5.3.2. Vzdělávací obsah**5.3.2.1. Očekávané výstupy RVP ZV**

Vyučovací předmět Matematika naplňuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace tak, jak jej vymezuje Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (RVP ZV). Očekávané výstupy RVP ZV (viz níže) jsou rozděleny na 1. období, tj. po 3. ročníku a 2. období, tj. po 5. ročníku.

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE**Očekávané výstupy – 1. období**

Žák

- M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků*
- M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti*
- M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose*
- M-3-1-04 provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly*
- M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

- M-3-1-01p porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20*
- M-3-1-02p čte, píše a používá číslce v oboru do 20, numerace do 100*
- M-3-1-02p zná matematické operátory +, −, =, <, > a umí je zapsat*
- M-3-1-04p sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20*
- M-3-1-05p řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20 umí rozklad čísel v oboru do 20*

Očekávané výstupy – 2. období

Žák

- M-5-1-01 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení*
- M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel*
- M-5-1-03 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel*
- M-5-1-04 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel*
- M-5-1-05 modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku*
- M-5-1-06 porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel*
- M-5-1-07 přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty*
- M-5-1-08 porozumí významu znaku „−“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

- M-5-1-02p čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000*
- M-5-1-02p sčítá a odčítá z paměti i písemně dvouciferná čísla*
- M-5-1-02p zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100*
- M-5-1-03p zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách*
- M-5-1-03p tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100*
- M-5-1-04p запиše a řeší jednoduché slovní úlohy*
- M-5-1-04p rozeznává sudá a lichá čísla*
- používá kalkulator*

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Očekávané výstupy – 1. období

Žák

- M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času
- M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života
- M-3-2-03 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

- M-3-2-02p modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek
- M-3-2-03p doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20
- zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu
- uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi

Očekávané výstupy – 2. období

Žák

- M-5-2-01 vyhledává, sbírá a třídí data
- M-5-2-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

- M-5-2-01p vyhledá a roztrídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu
- M-5-2-02p orientuje se a čte v jednoduché tabulce
- určí čas s přesností na čtvrt hodiny, převádí jednotky času v běžných situacích
- provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času
- uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Očekávané výstupy – 1. období

Žák

- M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci
- M-3-3-02 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky
- M-3-3-03 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

- M-3-3-01p pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit
- M-3-3-01p rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují
- M-3-3-02p používá pravítko

Očekávané výstupy – 2. období

Žák

- M-5-3-01 narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce
- M-5-3-02 sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
- M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice
- M-5-3-04 určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu
- M-5-3-05 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

- M-5-3-01p znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary
- M-5-3-02p měří a porovnává délku úsečky
- M-5-3-02p vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
- M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice
- M-5-3-05p určí osu souměrnosti překládáním papíru
- pozná základní tělesa

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

Očekávané výstupy – 2. období

Žák

- M-5-4-01 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

- M-5-4-01p řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech

5.3.2.2. Očekávané výstupy ŠVP

Školní vzdělávací program (ŠVP) rozpracovává očekávané výstupy i učivo RVP ZV do jednotlivých ročníků. Tabulka (viz níže) obsahuje očekávané školní výstupy, konkretizuje učivo probírané v daném ročníku a je doplněna o začleněné tematické okruhy průřezových témat. Její součástí jsou také poznámky upřesňující realizaci vzdělávacího obsahu, doplňující mezipředmětové vztahy apod.

Výstupy uvedené v kapitole Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření jsou vodítkem pro případné úpravy výstupů uvedených v ŠVP do individuálního vzdělávacího plánu (IVP) pro

žáka na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka. Výstupy představují cílovou úroveň, kterou lze s využitím podpůrných opatření případně překročit.

V souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. se výstupy minimální doporučené úrovně využijí v případě podpůrných opatření třetího stupně pouze u žáků s lehkým mentálním postižením. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními pátého stupně jsou dolní úrovně pro úpravu očekávaných výstupů v IVP očekávané výstupy stanovené v RVP ZŠ, které mají rovněž činnostní povahu a jsou prakticky zaměřené.

<i>Matematika 1. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Seznámení s číselným oborem			
• počítá na konkrétních předmětech a obrázcích, porovnává jejich množství • poznává čísla a čte je	• konkrétní představy o čísle – počítání na konkrétních předmětech a na počítadle	OSV • Rozvoj schopností poznávání • Seberegulace a seberganizace	V průběhu celého školního roku
OBOR PŘIROZENÝCH ČÍSEL 1 – 20, ČÍSLO 0			
• zná číslice 1-20, čísla umí přečíst, napsat a porovná • počítá předměty v oboru do 20 • spočítá prvky konkrétního souboru, vytváří konkrétní soubor s daným počtem prvků • umí přiřadit číslo vyjadřující počet prvků v souboru • orientuje se v číselné řadě do 20	• zápis čísel v desítkové soustavě		
• vyhledá a zobrazí čísla na číselné ose • doplňuje chybějící čísla v řadě a na číselné ose	• číselná osa		
• porovnává čísla do 20, seřadí je vzestupně i sestupně • používá vztahy <i>menší než</i>, <i>větší než</i>, <i>rovno</i>, zná a používá matematické symboly +, -, =, <, > • rozlišuje obrazné symboly (značky, piktogramy, šipky) • umí přečíst, zapsat a vyřešit příklady na sčítání a odčítání	• porovnávání čísel		
• řeší a vytváří úlohy na porovnávání čísel v oboru 0-20 s užitím vztahů „o n méně“ „o n více“ • užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	• slovní úlohy na porovnávání čísel a využití vztahů		

<i>Matematika 1. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
- sčítá a odčítá přirozená čísla v oboru do 20 s přechodem i bez přechodu desítky - aplikuje sčítání a odčítání na konkrétních souborech předmětů ve svém okolí (ovoce, peníze, osoby atd.) - rozumí pojmu „záměna sčítanců“ a užívá jej v praxi - dočítá do 10, do 20	součet a rozdíl čísel		
- provádí rozklad na desítky a jednotky - počítá „číselné řetězcy“ v oboru do 20	rozklad čísel		
- řeší jednoduché slovní úlohy a sám je tvoří - slovní úlohy řeší tak, že podtrhne v zadání důležité údaje, zapíše příklad a odpověď	slovní úlohy na sčítání a odčítání		
- doplňuje tabulky, rozumí pojmu sloupec a řádek - doplňuje tabulky a posloupnosti čísel a porovnává množství a jejich číselné vyjádření	tabulky pro matematické operace		
zná značku pro korunu, metr, litr, kilogram	jednotky		
GEOMETRIE			
pozná, vzájemně odliší a pojmenuje základní rovinné geometrické útvary (trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh), pozná je především na předmětech kolem sebe, umí je nakreslit a vymodelovat, vystřihuje obrazce	geometrické tvary		
pozná, vzájemně odliší a pojmenuje základní prostorová geometrická tělesa (koule, krychle, kvádr, válec), umí ukázat modely těchto těles na předmětech kolem sebe, poznává je při hře a při manipulaci se stavebnicí geometrické útvary třídí podle tvaru, velikosti, barev (dokáže roztrždit a zapsat do tabulky)	geometrická tělesa		
orientuje se v prostoru – rozumí pojům nahoře, dole, vpravo, vlevo, před, za, vpředu, vzadu, uprostřed	orientace v prostoru		V průběhu celého školního roku

Matematika 2. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
OBOR PŘIROZENÝCH ČÍSEL DO 100			
• umí přečíst, zapsat a porovnávat čísla do 100 • počítá předměty konkrétního souboru v oboru do 100 • vytváří konkrétní soubory s daným počtem prvků • orientuje se v číselné řadě do 100	• zápis čísel v desítkové soustavě	OSV • Rozvoj schopností poznávání	V průběhu celého školního roku
• vyhledá a zobrazí čísla na číselné ose • doplňuje chybějící čísla v řadě a na číselné ose	• číselná osa		
• porovnává čísla do 100, umí je seřadit vzestupně i sestupně • používá vztahy menší než, větší než, rovno, zná a používá matematické symboly +, -, =, <, > • rozlišuje obrazné symboly (např. značky, piktogramy, šipky) • počítá po 1,2,5,10 do 100 • sčítá a odčítá desítky • rozkládá čísla na desítky a jednotky	• porovnávání čísel		
• sčítá a odčítá z paměti i písemně • sčítá a odčítá s přechodem desítky do 100 • zná význam závorek • řeší příklady s jednou závorkou	• součet a rozdíl čísel		
• provádí písemné sčítání a odčítání dvojčíferných čísel v oboru přirozených čísel do 100	• písemné sčítání a odčítání		
• seznámí se s principem násobilky • chápe násobení jako opakované sčítání stejných sčítanců • vytváří a vyjmenuje řady násobků daného čísla • ovládá spoje násobilky • dělí čísla v oboru násobilky • používá matematické symboly pro násobení a dělení • umí zapsat a vyřešit příklady na násobení a dělení • užívá násobení a dělení v praktických situacích	• úvod do násobilky • násobilka 2, 3, 4, 5		

<i>Matematika 2. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
- řeší a tvoří slovní úlohy typu „o n více“ a „o n méně“ - řeší a tvoří slovní úlohy typu n – krát více a n – krát méně - řeší úlohy s několika početními výkony, užívá závorky - umí provést zápis slovní úlohy - slovní úlohy řeší tak, že podtrhne v zadání důležité údaje, zapíše příklad a odpověď - řeší slovní úlohy na rozvoj finanční gramotnosti	slovní úlohy		
doplňuje tabulky a posloupnosti čísel a porovnává množství a jejich číselné vyjádření	tabulky pro matematické operace		
používá správné jednotky času (s, min., hod., den), orientuje se v čase, umí číst časové údaje na různých typech hodin	orientace v čase		
GEOMETRIE			
orientuje se v prostoru	pojmy: vpravo, vlevo, nad, pod, před, za, hned před, hned za		
- rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary - dokáže je roztrdit a zapsat do tabulky - od ruky načrtne křivé a rovné čáry - získává správné návyky při práci s pravítkem a tužkou - rozlišuje tenkou a tlustou čáru - vyznačí bod na přímce a označí ho - narýsuje úsečku libovolné délky a pojmenuje ji	základní útvary v rovině: obdélník, kruh, čtverec, trojúhelník, čára, přímka, bod, úsečka		
- seznamuje se s jednotkami délky - narýsované úsečky měří s přesností na centimetry - dokáže odhadnout délku narýsované úsečky a délku úseček na předmětech kolem sebe - porovnává délky úseček	délka úsečky, jednotky délky – cm, dm, m (mm a km pasivně)		
- seznamuje se s jednoduchými tělesy - užívá stavebnice ke stavbám (i podle obrázků)	základní útvary v prostoru: koule, krychle, kvádr, válec, kužel, jehlan		

<i>Matematika 3. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
OBOR PŘIROZENÝCH ČÍSEL DO 1000			
• umí přečíst, zapsat čísla do 1000 • čte a píše trojčíselná čísla • počítá předměty konkrétního souboru v oboru do 1000 • vytváří konkrétní soubory s daným počtem prvků • orientuje se v číselné řadě do 1000	• zápis čísel v desítkové soustavě	OSV • Rozvoj schopností poznávání	V průběhu celého školního roku
• umí vyhledat a zobrazit dvojčíselná a trojčíselná čísla na číselné ose • doplňuje chybějící čísla v řadě a na číselné ose	• číselná osa		
• porovnává čísla do 1000, seřadí je vzestupně, sestupně • používá vztahy menší než, větší než, rovno, používá k vyjádření porovnání čísel znaménka $<$, $>$, $=$ • rozlišuje obrazné symboly (např. značky, piktogramy, šipky) • řeší úlohy na porovnávání čísel • počítá po jednotkách, desítkách a stovkách do 1000 • rozkládá čísla do 1000 na stovky, desítky a jednotky	• porovnávání čísel		
• zaokrouhluje čísla na desítky, stovky, (tisíc)	• zaokrouhlování		
• sčítá a odčítá násobky sta • umí sčítat a odčítat z paměti i písemně • písemně sčítá a odčítá dvě trojčíselná čísla a provádí kontrolu výpočtu • používá výrazy sčítanec, sčítanec, součet, menšenec, menšitel, rozdíl • provádí předběžný odhad výsledku řešení • řeší a vytváří slovní úlohy na sčítání a odčítání s výpočty do 1000 • řeší slovní úlohy typu “o n více” a “o n méně” • umí provést zápis slovní úlohy	• sčítání a odčítání přirozených čísel do 1000 • písemné algoritmy početních operací sčítání a odčítání		
• vyjmenuje řady násobků od 1 do 10 • chápe násobení jako opakované sčítání stejných sčítanců • řeší příklady násobení a dělení v oboru násobílek	• násobilka čísel 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10		

<i>Matematika 3. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
- dělí dvojciferné číslo jednociferným - spočítá neúplný podíl a zbytek - používá výrazy dělenec, dělitel, podíl, neúplný podíl, činitel, součin	dělení se zbytkem		
- násobí z paměti dvojciferné číslo jednociferným - sestavuje a čte tabulky násobků - dělí z paměti mimo obor násobílek - řeší a vytváří jednoduché slovní úlohy na násobení a dělení v oboru násobílek i mimo ně do 100 - řeší úlohy typu „n-krát více“ a „n-krát méně“	násobení a dělení mimo obor násobílek		
provádí samostatně kontrolu svých početních výkonů	kontrola výpočtu		
provádí odhady výsledků, pro kontrolu výsledků může použít kalkulátor	odhady výsledků		
- řeší úlohy s několika početními výkony v oboru do 100 - užívá záorky	slovní úlohy		
doplňuje tabulky, jednoduché grafy a vyhodnocuje údaje v tabulkách a grafech	tabulky a grafy pro matematické operace		
- zná a učí se převádět jednotky délky (mm, cm, dm, m, km) - zná a učí se převádět jednotky hmotnosti (g, kg, t) - zná a učí se převádět jednotky objemu (l, hl,) - zná a učí se převádět jednotky času (s, min, hod, den)	jednotky		
- zná hodnotu dané mince a bankovky (užití při hře) - řeší slovní úlohy na rozvoj finanční gramotnosti	mince a bankovky		
GEOMETRIE			
- rozezná a pojmenuje základní rovinné útvary - rozliší a rýsuje přímky a polopřímky (umí je vyznačit) - rýsuje a měří úsečky s přesností na milimetry - přenáší úsečku na danou polopřímku - rozezná kruh a kružnici - seznamuje se s rýsováním pomocí kružítka	základní útvary v rovině: lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtyřúhelník, mnohoúhelník, čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnice, kruh		

<i>Matematika 3. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
- zná jednotky délky, seznamuje se s jejich převáděním - umí změřit rozměry geometrických útvarů, vyjádřit je ve vhodných jednotkách a správně zapsat změřené údaje - provádí odhady vzdálenosti a délky	jednotky délky – mm, cm, dm, m, km		
určí obvod jednoduchých obrazců pomocí čtvercové sítě	obvod čtverce a obdélníku (pasivně)		
rozezná, pojmenuje a popíše jednoduchá tělesa	základní útvary v prostoru: koule, krychle, kvádr, válec, kužel, jehlan		

<i>Matematika 4. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
ČÍSELNÝ OBOR DO 1 000 000, POČÍTÁNÍ DO 10 000, 100 000 A MILIONU			
- umí přečíst, zapsat a porovnávat čísla do 1 milionu - počítá do 1 milionu po statisících, desetitisících a tisících - orientuje se v číselné řadě do 1 milionu	zápis čísel v desítkové soustavě	OSV Rozvoj schopností poznávání	V průběhu celého školního roku
vyhledá a zobrazí čísla na číselné ose	číselná osa		
- porovnává čísla do 1 milionu, umí je seřadit vzestupně i sestupně - používá vztahy menší než, větší než, rovno a řeší příslušné nerovnice - používá k vyjádření porovnání čísel znaménka <, >, = - rozlišuje obrazné symboly (např. značky, piktogramy, šipky) - řeší úlohy na porovnávání čísel	porovnávání čísel		
- rozkládá čísla v desítkové soustavě - zaokrouhluje čísla na desítky, stovky, tisíce, desetitisíce, statisíce, (milion)	zaokrouhlování a rozklad čísel		
- pamětně sčítá a odčítá dvojciferná čísla - písemně sčítá a odčítá vícetisíčná čísla	sčítání a odčítání přirozených čísel		

<i>Matematika 4. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
- pamětně násobí a dělí dvojciferná čísla jednociferným - ovládá pamětné dělení se zbytkem v oboru malé násobilky - písemně násobí jedno- a dvojciferným činitelem - písemně dělí jednociferným dělitelem	násobení a dělení přirozených čísel		
provádí odhad a kontrolu výpočtu	odhad a kontrola výpočtu		
- řeší a tvoří slovní úlohy vedoucí k porovnávání čísel, provádění početních výkonů s čísly v daném oboru a na vztahy „o n-více (méně)“ a „n-krát více (méně)“ - užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů, nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací - provádí stručný zápis slovní úlohy, umí provést zkrácený zápis s neznámou	- slovní úlohy - nestandardní aplikační úlohy a problémy		
- řeší složitější slovní úlohy s užitím závorek - řeší slovní úlohy na finanční gramotnost	pořadí početních výkonů		
umí sčítat, odčítat, násobit a dělit na kalkulátoru, používá kalkulátor ke kontrole výsledků	práce s kalkulátorem		
zná pojem aritmetický průměr, seznámí se s ním na slovních úlohách, umí ho vypočítat	aritmetický průměr		
pracuje s tabulkami a diagramy, umí z nich číst údaje,	tabulky a diagramy		
zná pojem přímá úměrnost, umí zapisovat do tabulky, řeší slovní úlohy	přímá a nepřímá úměrnost		
zná pojem rovnice a nerovnice, umí je zapsat	rovnice, nerovnice		
zná a převádí jednotky délky, hmotnosti, objemu, času	jednotky, převody jednotek		
Zlomky			
- chápe pojem zlomek, přečte jej, zapíše podle diktování - pojmenuje jednotlivé části zlomků - pozná a určí na předmětech kolem sebe celek, polovinu, čtvrtinu, třetinu, dokáže ji názorně vyznačit	- celek, část, zlomek - čitatel, jmenovatel, zlomková čára		

<i>Matematika 4. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
řeší jednoduché slovní úlohy na určení poloviny, třetiny, čtvrtiny, pětiny a desetiny daného počtu			
učí se sčítat zlomky se stejným jmenovatelem	sčítání zlomků		
GEOMETRIE			
Rovnoběžky, různoběžky, kolmice, kružnice			
pozná, rozliší a od ruky načrtne různoběžky, rovnoběžky, kolmice a umí je ukázat na předmětech kolem sebe (zdůvodňuje vzájemnou polohu přímek)	vzájemná poloha dvou přímek v rovině		
narýsuje rovnoběžku s danou přímkou pomocí dvou pravítek, správně zapisuje pomocí matematických symbolů rovnoběžnost a různoběžnost přímek	rýsování rovnoběžek a různoběžek		
narýsuje kolmici k dané přímce pomocí trojúhelníku s ryskou, vyznačí průsečík, správně zapisuje kolmost	rýsování kolmice		
- rýsuje čtverec a obdélník - pozná a sestrojí trojúhelník pravoúhlý	rýsování rovnoběžníku, pravoúhlého trojúhelníku		
narýsuje kružnici s daným středem a daným poloměrem, získává návyk správné práce s kružítkem	kružnice		
Souměrnost			
pozná v rovině souměrný útvar, modelováním (překládáním) určí jeho osu souměrnosti	osa souměrnosti		
pozná jednoduché prostorové souměrné útvary ve svém okolí	souměrné útvary		
načrtne jednoduchý souměrný útvar ve čtvercové síti	čtvercová síť		
Obsah čtverce a obdélníku, síť kvádru a krychle			
určuje obsah rovinných obrazců pomocí čtvercové sítě	obsah čtverce a obdélníku ve čtvercové síti		
řeší jednoduché slovní úlohy na výpočty obsahu obdélníku a čtverce	jednotky obsahu cm^2, m^2, mm^2		
vymodeluje síť kvádru a krychle	síť kvádru, krychle		

<i>Matematika 5. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
ČÍSELNÝ OBOR DO A PŘES 1 000 000			
• umí přečíst, zapsat a porovnávat čísla větší než milion • zapisuje přirozená čísla v desítkové soustavě • počítá po statisících, desetitisících a tisících • orientuje se v číselné řadě • rozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla	• zápis čísel v desítkové soustavě	OSV • Rozvoj schopností poznávání	V průběhu celého školního roku
• umí vyhledat a zobrazit čísla na číselné ose • vyznačí záporné číslo na číselné ose	• číselná osa		
• porovnává přirozená čísla, umí je seřadit vzestupně i sestupně • používá vztahy menší než, větší než, rovno a řeší příslušné nerovnice • řeší úlohy na porovnání čísel • používá k vyjádření porovnání čísel znaménka • rozlišuje obrazné symboly (značky, piktogramy, šipky)	• porovnávání čísel		
• rozkládá čísla v desítkové soustavě • zaokrouhluje čísla s požadovanou přesností	• zaokrouhlování a rozklad čísel		
• pamětně sčítá a odčítá přirozená čísla • písemně sčítá tři až čtyři přirozená čísla • písemně odčítá dvě přirozená čísla	• sčítání a odčítání přirozených čísel		
• pamětně násobí a dělí přirozená v oboru velké násobilky • ovládá pamětné dělení se zbytkem v oboru malé násobilky • písemně násobí trojčiferným a čtyřčiferným činitelem • písemně dělí dvojčiferným dělitelem	• násobení a dělení přirozených čísel		
• provádí odhad výsledků • samostatně provádí kontroly výpočtů • umí sčítat, odčítat, násobit a dělit na kalkulátoru, používá kalkulátor ke kontrole výsledků	• odhad a kontrola výpočtu i za pomoci kalkulátoru		
• umí používat zákony distributivní, asociativní, komutativní, zná přednost v pořadí výpočtů	• užití vlastností početních výkonů		

Matematika 5. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
- řeší a tvoří slovní úlohy, vedoucí k porovnávání čísel, provádění početních výkonů s čísly v daném oboru a na vztahy „o n více (méně) a „a-krát více (méně)“ - provádí stručný zápis slovní úlohy, umí provést zápis s neznámou - řeší jednoduché i složené slovní úlohy na dva až tři početní výkony s přirozenými čísly, užívá závorky - užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů, nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací - řeší slovní úlohy na finanční gramotnost, hospodaření domácnosti, výdaje, příjmy	- slovní úlohy - nestandardní aplikační úlohy a problémy		
- zná a převádí jednotky délky, hmotnosti objemu a času - řeší slovní úlohy s časovými údaji - vyhledává údaje v jízdním řádu - pracuje s údaji v cenících apod.	jednotky		
Zlomky			
- chápe pojem zlomek, umí ho přečíst a zapsat podle diktování - určí celek, polovinu, čtvrtinu, třetinu v náčrtcích a na předmětech kolem sebe - porovnává zlomky se stejným základem - sčítá a odčítá zlomky se stejným základem - aplikuje sčítání a odčítání zlomků se stejným základem v jednoduchých slovních úlohách z reálného života - provádí výpočet části z daného celku	- procvičování a rozšiřování učiva 4. ročníku - početní úkoly se zlomky		
Desetinná čísla			
- přečte a запиše desetinné číslo řádu desetin a setin - chápe desetinné číslo řádu desetin a setin jako jiný zápis desetinného zlomku - vyhledá a zobrazí desetinné číslo řádu desetin a setin na číselné ose - porovnává desetinná čísla řádu desetin a setin - zaokrouhluje desetinná čísla řádu desetin na celky	- zápis desetinného čísla, zobrazení na číselné ose - porovnávání - zaokrouhlování		

<i>Matematika 5. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
- sčítá a odčítá desetinná čísla řádu desetin a setin - násobí a dělí desetinná čísla řádu desetin a setin deseti a stem	- sčítání a odčítání - násobení a dělení deseti a stem		
- užívá desetinná čísla v praktických situacích - řeší jednoduché slovní úlohy na užití desetinných čísel	slovní úlohy		
Tabulky, grafy, diagramy			
- doplňuje řady čísel a tabulky - čte a sestrojuje diagramy	proměnná, nezávisle proměnná, závisle proměnná		
sestrojuje a čte jednoduché grafy v soustavě souřadnic	grafy a soustava souřadnic		
Římské číslice			
- zná římské číslice I – X, L, C, D, M - umí přečíst číslo kapitoly a letopočet	římské číslice		
Aritmetický průměr			
řeší a tvoří slovní úlohy vedoucí k aritmetickému průměru, doplňuje do tabulek	aritmetický průměr		
zná pojem průměrná rychlost, seznámí se s ní na slovních úlohách, umí ji vypočítat	průměrná rychlost		
GEOMETRIE			
- používá správně a bezpečně geometrické pomůcky - dbá na přesnost a čistotu rýsování	geometrické pomůcky, technika rýsování		
Rovinné obrazce			
- narýsuje rovnoběžku s danou přímkou daným bodem, který na přímce neleží - narýsuje kolmici k dané přímce daným bodem, který leží (neleží) na přímce	rýsování rovnoběžek a kolmic		
- sestrojí s užitím znalosti konstrukce rovnoběžek a kolmic čtverec, obdélník a pravoúhlý trojúhelník - sestrojí trojúhelník ze tří stran - sestrojí rovnostranný a rovnoramenný trojúhelník	konstrukce obdélníku, čtverce a trojúhelníku		

<i>Matematika 5. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
vypočítá obvod čtverce a obvod obdélníku s užitím vzorců	výpočet obvodu obdélníku a čtverce		
zná některé jednotky obsahu, jejich uspořádání a převodní vztahy, umí tyto jednotky převádět (mm^2, cm^2, dm^2, m^2 a ha)	jednotky obsahu		
vypočítá obsah čtverce a obdélníku s užitím vzorců	výpočet obsahu obdélníku a čtverce		
- řeší úlohy z praxe na výpočty obvodu a obsahu obdélníku a čtverce - úlohu srozumitelně zaznamenává, výpočet přehledně zapíše, zformuluje odpověď, ověří správnost výpočtu - používá správných jednotek - používá znalosti postupu při počítání obsahu, používá správných jednotek - řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	- slovní úlohy - nestandardní aplikační úlohy a problémy		
Tělesa			
vypočítá povrch kvádru a krychle sečtením obsahů jejích podstav a stěn	povrch kvádru a krychle		
vymodeluje ze stavebnice kvádr a krychli z daného počtu „kostek“ (jednotkových krychlí) a určí spotřebu krychlí v sestaveném modelu	modelování těles		

5.4. INFORMATIKA

5.4.1. Charakteristika

5.4.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah předmětu

Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou.

Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.

Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v ostatních předmětech, k tomu přispívá informatika svým specifickým dílem.¹

Časová dotace

Předmět Informatika je vyučován v 5. ročníku 1 hodinu týdně.

Formy realizace

Výuka probíhá na počítačích, notebookech a tabletech s myší, buď v PC učebně, nebo v běžné učebně s přenosnými notebooky a tablety, s připojením k internetu. Některá témata probíhají bez počítače.

V řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích u jednoho počítače, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracuje individuálním tempem. Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání.

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- Komunikace
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Multikulturní výchova (MkV)

- Multikulturalita

Mediální výchova (MeV)

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

5.4.1.2. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě
- vede žáky k vytváření svých poznámek při vlastní samostatné práci

Žák

- objevuje možnosti využití IKT v praktickém životě, pro toto poznávání využívá zkušeností s dalším SW, spolupráce s ostatními žáky, nápovědy v jednotlivých programech a jiné zdroje
- rozvíjí se v samostatnosti při práci s IKT a vede si vlastní poznámky při získávání zkušeností s IKT

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- nabízí žákům úlohy a projekty vedoucí k samostatnosti a tvořivému přístupu při jejich řešení
- je v procesu učení konzultantem, pracuje s chybami
- vede žáka k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dosažení stanoveného cíle
- pobízá žáka ke kritickému myšlení a ověřování získaných informací

¹ Vzdělávací obsah oblasti Informatika je realizován v předmětech Český jazyk a literatura (4. ročník, časová dotace 1 vyučovací hodina) a v předmětu Informatika.

Žák

- žáci se učí chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení může být více
- chápe vyřešení problému jako posloupnost mnoha kroků, je trpělivý, sám si vytváří pořadí, v jakém dílčí problémy řešit
- rozumí tomu, že řada zadání nevede vždy k jednoznačným závěrům
- je kritický k získaným informacím, učí se ověřovat informaci z více zdrojů, konzultuje se spolužáky význam získaných informací i výsledek

Kompetence komunikativní**Učitel**

- zadává úlohy, které nutí žáka k bezpečné a vhodné komunikaci pomocí internetu i diskuzi mezi spolužáky
- vede žáky k dodržování vhodných forem a náležitostí komunikace pro daný komunikační kanál (technologie)

Žák

- odevzdává výsledky své práce e-mailem
- pro svoji práci získává informace z chatu nebo e-mailem /ankety
- zná konvence internetové komunikace
- zná pravidla interpersonální komunikace, nechává spolužáky dokončit myšlenku, hlásí se o slovo, neskáče do řeči
- v zinscenované diskusi se učí vážit si protivníka s odlišným názorem

Kompetence sociální a personální**Učitel**

- zadává úlohy, které nutí žáky ke kooperaci
- vede žáky ke kolegiální radě či pomoci, spolupráci v týmu, dělení a plánování práce, dodržování stanoveného časového harmonogramu apod.
- moderuje vzájemné hodnocení práce žáky

Žák

- učí se kooperaci ve větší i menší pracovní skupině
- učí se hodnotit práci svou i práci ostatních
- umí se kriticky vyjadřovat k práci uvnitř vlastní skupiny
- dokáže přijmout kritiku za práci, kterou odvedl

Kompetence občanské**Učitel**

- zadává úlohy tak, aby z nich byly patrné zákony trhu a práva a povinnosti občana v demokratickém státě
- zadává srovnávací úlohy tak, aby byla jasná příslušnost ČR ke sjednocené Evropě

Žák

- chápe, že nese odpovědnost za vyjádřený názor
- řeší úlohy / výsledky voleb, průzkumy VM/, ve kterých vystupují politické strany
- řeší úlohy, z nichž vyplývá, že ČR je nedílnou a důležitou součástí EU
- je kritický ke získaným informacím, ověřuje je z více zdrojů a verifikuje vlastním úsudkem

Kompetence pracovní**Učitel**

- vede žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel pro práci s výpočetní technikou
- vede žáky k využití ICT pro hledání informací důležitých pro další využití v jiných předmětech

Žák

- dodržuje bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou
- využívá ICT především ke vzdělávacím a pracovním účelům, nejen k volnočasovým aktivitám

Kompetence digitální**Učitel**

- seznamuje žáky s ovládáním běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a internetových služeb;
- nabízí žákům úlohy se zaměřením na vyhledávání, posuzování a porovnávání informací v internetovém prostředí, úpravu digitálního obsahu a komunikaci pomocí digitálních technologií
- upozorňuje žáky na potenciální hrozbu při nevhodném užívání vytváření a sdílení digitálního obsahu na internetu
- nabízí žákům aktivity, díky kterým pochopí IKT jako prostředek k usnadnění, zefektivnění a zkvalitnění práce

Žák

- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

5.4.2. Vzdělávací obsah**5.4.2.1. Očekávané výstupy RVP ZV**

Vyučovací předmět Informatika naplňuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Informatika tak, jak jej vymezuje Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (RVP ZV).

Očekávané výstupy RVP ZV po 2. období, tj. po 5. ročníku:

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ**Očekávané výstupy – 2. období****Žák**

- I-5-1-01 uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat*
I-5-1-02 popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji
I-5-1-03 vyčte informace z daného modelu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření**Žák**

- I-5-1-01p uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na otázky, které se týkají jeho osoby na základě dat*
I-5-1-02p popíše konkrétní situaci, která vychází z jeho opakované zkušenosti, určí, co k ní již ví

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ**Očekávané výstupy – 2. období****Žák**

- I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů*
I-5-2-02 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení
I-5-2-03 v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy
I-5-2-04 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření**Žák**

- I-5-2-01p sestavuje symbolické zápisy postupů*
I-5-2-02p popíše jednoduchý problém související s okruhem jeho zájmů a potřeb, navrhne a popíše podle předlohy jednotlivé kroky jeho řešení
I-5-2-03p rozpozná opakující se vzory, používá opakování známých postupů

INFORMAČNÍ SYSTÉMY**Očekávané výstupy – 2. období****Žák**

- I-5-3-01 v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi*
I-5-3-02 pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

- I-5-3-01p v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky
- I-5-3-02p pro vymezený problém, který opakovaně řešil, zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

Očekávané výstupy – 2. období

Žák

- I-5-4-01 najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu
- I-5-4-02 propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí
- I-5-4-03 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

- I-5-4-01p najde a spustí známou aplikaci, pracuje s daty různého typu
- I-5-4-03p popíše bezpečnostní a jiná pravidla stanovená pro práci s digitálními technologiemi

5.4.2.2. Očekávané výstupy ŠVP

Školní vzdělávací program (ŠVP) rozpracovává očekávané výstupy i učivo RVP ZV do jednotlivých ročníků. Tabulka (viz níže) obsahuje očekávané školní výstupy, konkretizuje učivo probírané v daném ročníku a je doplněna o začleněné tematické okruhy průřezových témat. Její součástí jsou také poznámky upřesňující realizaci vzdělávacího obsahu, doplňující mezipředmětové vztahy apod.

Výstupy uvedené v kapitole Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření jsou vodítkem pro případné úpravy výstupů uvedených v ŠVP do individuálního vzdělávacího plánu (IVP) pro žáka na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka. Výstupy představují cílovou úroveň, kterou lze s využitím podpůrných opatření případně překročit.

V souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. se výstupy minimální doporučené úrovně využijí v případě podpůrných opatření třetího stupně pouze u žáků s lehkým mentálním postižením. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními pátého stupně jsou dolní úrovně pro úpravu očekávaných výstupů v IVP očekávané výstupy stanovené v RVP ZŠ, které mají rovněž činnostní povahu a jsou prakticky zaměřené.

Informatika 5. ročník			
Školní výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
INFORMAČNÍ SYSTÉMY			
- nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky - určí, jak spolu prvky souvisí - pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech - plní posloupnost prvků - umístí data správně do tabulky - doplní prvky v tabulce - v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný	- systém, struktura, prvky, vztahy - úvod do práce s daty - data, druhy dat - doplňování tabulky a datových řad - kritéria kontroly dat - řazení dat v tabulce - vizualizace dat v grafu	OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - Komunikace	Prolíná se učivem během celého školního roku

<i>Informatika 5. ročník</i>			
<i>Školní výstup</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ			
Základy programování – příkazy, opakující se vzory			
- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládání postavy - v programu najde a opraví chyby - rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát - vytvoří a použije nový blok - upraví program pro obdobný problém	- příkazy a jejich spojování - opakování příkazů - pohyb a razítkování - ke stejnému cíli vedou různé algoritmy - vlastní bloky a jejich vytváření - kombinace procedur		
Základy programování - vlastní bloky, náhoda			
- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program řídící chování postavy - v programu najde a opraví chyby - rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát - rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování, před nebo za něj - vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky - přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky - rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit - cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů	- kreslení čar - kreslení čar - pevný počet opakování - ladění, hledání chyb - vlastní bloky a jejich vytváření - změna vlastností postavy pomocí příkazu - náhodné hodnoty - čtení programů - programovací projekt		
Základy programování - postavy a události			
- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro řízení pohybu a reakcí postav - v programu najde a opraví chyby - používá události ke spuštění činnosti postav - přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky - upraví program pro obdobný problém - ovládá více postav pomocí zpráv	- ovládání pohybu postav - násobné postavy a souběžné reakce - modifikace programu - animace střídáním obrázků - spouštění pomocí událostí - vysílání zpráv mezi postavami - čtení programů - programovací projekt		

<i>Informatika 5. ročník</i>			
<i>Školní výstup</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
DATA, INFORMACE, MODELOVÁNÍ			
Úvod do modelování pomocí grafů a schémat			
• pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty • pomocí obrázku znázorní jev • pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy	• Graf, hledání cesty • Schémata, obrázkové modely • Model		

5.5. PRVOUKA

5.5.1. Charakteristika

5.5.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah předmětu

Vyučovací předmět Prvouka naplňuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět, a to v rozsahu učiva 1. období, tj. realizuje se v 1. – 3. ročníku. Vzdělávací obsah je členěn do 5 tematických celků:

- **Místo, kde žijeme** – žáci se učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků. Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.
- **Lidé kolem nás** – žáci si postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy). Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.
- **Lidé a čas** – žáci se učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od nejznámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky, sbírky regionálních i specializovaných muzeí, veřejnou knihovnu atd.

- **Rozmanitost přírody** – žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.
- **Člověk a jeho zdraví** – žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.

Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy, děje a utváří si vzájemné vztahy a souvislosti. Vytvoří si prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sami sebe i své nejbližší okolí. Naučí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi. Všímají si podstatných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů. Snaží se porozumět soudobému způsobu života, vnímají jeho přednosti i problémy. Chápou současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucna. S poznáváním i ověřováním nalézají radost a uspokojení.

Časová dotace

Vyučovací předmět Prvouka na 1. stupni je vyučován v 1. – 3. ročníku v časovém rozsahu 2 hodiny týdně.

Formy realizace

Výuka probíhá ve třídách, popř. v okolí školy. Při výuce využíváme hlavně vlastních zkušeností dětí a jejich prožitků. Vyučování řídíme tak, aby si žáci

osvojovali nové poznatky na základě přímého pozorování, pokusů a činnostního učení. Výsledky „objevů“ zaznamenáváme písemně i výtvarně.

Zařazujeme hravou formu výuky zahrnující vědomostní hry, kvízy, křížovky, skupinovou práci.

Průřezová témata zahrnutá do vyučovacího předmětu prvouka:

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- Rozvoj schopnosti poznávání
- Sebepoznání a sebepojetí
- Seberegulace a sebeorganizace
- Poznávání lidí
- Mezilidské vztahy
- Komunikace

Výchova demokratického občana (VDO)

- Občanská společnost a škola – výchova demokratického občana, výchova k samostatnosti, vytváření pravidel týmové práce, zdravý životní styl

Multikulturní výchova (MkV)

- Kulturní diference – základní lidská práva, principy soužití
- Etnický původ
- Princip sociálního smíru a solidarity

Environmentální výchova (EV)

- Vztah člověka k prostředí – naše obec
- Základní podmínky života
- Ekosystémy

5.5.1.2. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel

- dává žákům vždy konkrétní názor, aby mohli k vnímání použít co nejvíc smyslů – zrak, sluch, chuť, hmat i čich
- nechává děti individuálně manipulovat, pozorovat a třídit názorné pomůcky
- přivádí žáky k úvahám o problému, ke znovuobjevování poznatků
- klade důraz na porozumění učivu a návaznost mezi jednotlivými poznatky
- vytváří návyky k pozdějšímu samostatnému učení
- vede žáky k získávání poznatků i z jiných zdrojů, než jsou školní materiály

Žák

- vyhledává a třídí informace, je schopen je využít v praktickém životě
- samostatně pozoruje a posuzuje výukový materiál, je schopen vyvodit závěr

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- umožňuje žákům třídit, rozlišovat, seskupovat informace, pomůcky a kartičky s údaji vztahujícími se k probíranému učivu
- podporuje žáky v činnostním učení a při tvořivých hrách
- nenechává žáky odradit případným neúspěchem, vede je řešení problému
- dovoluje žákům obhájit odlišný postup, řešení, závěr

Žák

- pozná problémovou situaci, uvažuje o možnostech řešení
- prakticky ověřuje správnost řešení problému, umí pracovat s informacemi

Kompetence komunikativní

Učitel

- nechává žáky hovořit o pozorovaném jevu
- přijímá názory dětí i neodborně vyjádřené, závěry hodnotí, popřípadě upřesňuje
- dává žákům prostor k vyjádření vlastního názoru
- učí děti naslouchat názorům spolužáků, diskutovat
- umožňuje dětem prezentovat zajímavé poznatky z vlastní zkušenosti, z četby, internetu, ze sledování naučných pořadů a mluvit o pozorování přírody

Žák

- umožní ostatním, aby vyjádřili své názory, je ochoten jim naslouchat
- vnímá verbální i neverbální komunikaci
- učí se srozumitelně formulovat svůj názor

Kompetence sociální a personální

Učitel

- umožňuje žákům pracovat ve dvojicích či větších skupinách, aby se mohli domlouvat a respektovali se navzájem
- učí děti vzájemné toleranci a zodpovědnosti za činnost celé skupiny plněním dílčích částí úkolu
- vede děti k ochotě pomoci
- vytváří příjemnou atmosféru ve třídě, nabádá k vhodnému oslovování žáků mezi sebou

Žák

- podílí se na spolupráci ve skupině
- je schopen respektovat pravidla týmu, pomáhá je utvářet
- je ochoten poskytnout pomoc, nebojí se o ni požádat
- uvědomuje si vlastní podíl na budování dobrých mezilidských vztahů

Kompetence občanské**Učitel**

- dává žákům možnost pocítit sounáležitost s třídním kolektivem
- vede děti k vzájemnému slušnému chování bez násilností a hrubostí
- podporuje snahu pomáhat si mezi sebou, uznávat a oceňovat nápady druhých
- pomáhá dětem uvědomovat si svá práva a povinnosti

Žák

- respektuje přesvědčení druhých lidí i jejich hodnoty
- rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví
- uvědomuje si svá základní práva a povinnosti

Kompetence pracovní**Učitel**

- dbá, aby žáci udržovali pořádek na svém pracovním místě
- pomáhá dětem zavést si systém v ukládání školních pomůcek
- připravuje jednoduché pomůcky pro výuku žáků
- dodržuje zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při pokusech
- umožňuje dětem poznávání různých oborů lidské činnosti

Žák

- dodržuje stanovená pravidla, plní své povinnosti a závazky
- využívá získaných znalostí v běžné praxi

Kompetence digitální**Učitel**

- vede žáky ke správnému a bezpečnému používání DT
- motivuje žáky k aktivnímu vyhledávání informací a k práci s nimi

Žák

- dodržuje zásady správného používání digitálních technologií
- učí se vyhledávat informace k danému tématu za pomoci DT

5.5.2. Vzdělávací obsah**5.5.2.1. Očekávané výstupy RVP ZV**

Vyučovací předmět Prvouka naplňuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět tak, jak jej vymezuje Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (RVP ZV) pro 1. období.

Očekávané výstupy RVP ZV po 1. období, tj. po 3. ročníku:

MÍSTO, KDE ŽIJEME**Očekávané výstupy – 1. období****Žák**

ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí

ČJS-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření**Žák**

ČJS-3-1-01p orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy

ČJS-3-1-01p popíše a zvládne cestu do školy

LIDÉ KOLEM NÁS**Očekávané výstupy – 1. období****Žák**

ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům

ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření**Žák**

ČJS-3-2-01p rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy

ČJS-3-2-01p dodržuje základní pravidla společenského chování

ČJS-3-2-01p při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně

ČJS-3-2-01p projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům

ČJS-3-2-02p pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti

LIDÉ A ČAS

Očekávané výstupy – 1. období

Žák

ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti

ČJS-3-3-02 pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu

ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

ČJS-3-3-01p pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase

ČJS-3-3-01p zná rozvržení svých denních činností

ČJS-3-3-02p ČJS-3-3-03p rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti

ČJS-3-3-03p poznává různé lidské činnosti

ROZMANITOST PŘÍRODY

Očekávané výstupy – 1. období

Žák

ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích

ČJS-3-4-02 roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě

ČJS-3-4-03 provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

ČJS-3-4-01p pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích

ČJS-3-4-02p pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat

ČJS-3-4-02p pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami

ČJS-3-4-03p provede jednoduchý pokus podle návodu

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Očekávané výstupy – 1. období

Žák

ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví

ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných

ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek

ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

ČJS-3-5-01p uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsahu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění

ČJS-3-5-01p pojmenuje hlavní části lidského těla

ČJS-3-5-02p rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných

ČJS-3-5-02p uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu

ČJS-3-5-03p chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek

ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

5.5.2.2. Očekávané výstupy ŠVP

Školní vzdělávací program (ŠVP) rozpracovává očekávané výstupy i učivo RVP ZV do jednotlivých ročníků. Tabulka (viz níže) obsahuje očekávané školní výstupy, konkretizuje učivo probírané v daném ročníku a je doplněna o začlenění tematické okruhy průřezových témat. Její součástí jsou také poznámky upřesňující realizaci vzdělávacího obsahu, doplňující mezipředmětové vztahy apod.

Výstupy uvedené v kapitole Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření jsou vodítkem pro případné úpravy výstupů uvedených v ŠVP do individuálního vzdělávacího plánu (IVP) pro žáka na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka. Výstupy představují cílovou úroveň, kterou lze s využitím podpůrných opatření případně překročit.

V souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. se výstupy minimální doporučené úrovně využijí v případě podpůrných opatření třetího stupně pouze u žáků s lehkým mentálním postižením. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními pátého stupně jsou dolní úrovně pro úpravu očekávaných výstupů v IVP očekávané výstupy stanovené v RVP ZŠ, které mají rovněž činnostní povahu a jsou prakticky zaměřené.

<i>Prvouka 1. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Místo, kde žijeme			
• uvede svou adresu • orientuje se v členění domu a bytu • orientuje se v nejbližším okolí svého bydliště	• domov - prostředí domova, orientace v nejbližším okolí svého bydliště		<i>V průběhu celého školního roku:</i> Motivování žáků k využívání digitálních technologií pro získávání informací. Používání digitálních technologií ve výuce (foto a video materiály, mapy)
• orientuje se v budově školy, popíše polohu a vysvětlí funkci vybraných místností školy • vysvětlí rozdíly mezi chováním o přestávkách a během vyučovací hodiny • pojmenuje riziková místa a situace, které zde mohou nastat • uvede některé profese potřebné pro chod školy	• škola – prostředí a činnosti ve škole, riziková místa a situace	VDO • Občanská společnost a škola - výchova k samostatnosti	
• zná nejkratší a nejbezpečnější cestu z domova do školy a zpět, objasní význam dopravních značek • uplatňuje základní pravidla silničního provozu	• role chodce		

<i>Prvouka 1. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Lidé kolem nás			
- rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi - vysvětlí povolání rodičů a objasní další jemu známá povolání a jak využívají technologie	rodina, role členů rodiny a jejich povolání		
- seznámí se s školním řádem a přizpůsobuje své chování ve třídě, školní jídelně a družině požadavkům školního řádu - uplatňuje základní pravidla slušného chování - seznamuje se s pojmy „základní lidská práva“ a „práva dítěte“ - učí se komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, chápe a toleruje odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem a nedostatkům	soužití lidí - mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie, chování lidí – pravidla slušného chování, ohleduplnost, riziková chování a situace, předcházení konfliktům, právo a spravedlnost	OSV - Poznávání lidí - Mezilidské vztahy MkV - Kulturní difference	
Lidé a čas			
- určí celou hodinu na hodinách, přiřazuje k časovým údajům běžné denní činnosti - pojmenuje a seřadí části dne, přiřazuje k nim typické denní činnosti, vyjmenuje dny v týdnu, rozeznává měsíce v roce a přiřazuje je k ročním obdobím - dokáže uspořádat sled událostí podle orientace v čase: letos - loni, dříve - později, včera – dnes -zítra atd.	orientace v čase, dny, týdny, měsíce, rok, roční období, kalendář, denní režim		
- umí časově zařadit Vánoce a Velikonoce - zná některé vánoční a velikonoční zvyky a tradice	současnost a minulost v našem životě		
sděluje své zážitky z návštěvy kulturních a historických míst ve městě	regionální památky		
Rozmanitost přírody			
pozoruje a porovnává proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích i za pomoci digitálních technologií	rostliny, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, stavba těla, životní podmínky u některých zvířat a rostlin, rovnováha v přírodě		

Prvouka 1. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
• popíše části stromu a rozdíly mezi dvěma druhy stromů, pojmenuje jarní rostliny • rozliší ovoce a zeleninu • pozná a pojmenuje některé rodiny domácích zvířat a volně žijících zvířat • uvede příklady ze života živočichů a rostlin v jednotlivých ročních obdobích			
• rozpozná, co vytvořila příroda a co člověk, určí materiál, ze kterého jsou vyrobeny předměty denní potřeby (kov, papír...)	• látky a jejich vlastnosti		
• uvědomí si význam třídění = recyklace odpadů a jejich likvidace	• ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody	EV • Vztah člověka k prostředí	
Člověk a jeho zdraví			
• popíše základní části lidského těla	• lidské tělo, jeho stavba		
• uvede základní zásady osobní hygieny, správné výživy a zdravého způsobu života • vysvětlí pojmy: zdraví, nemoc, úraz	• péče o zdraví, zdravý životní styl, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim		
• využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času a dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	• vhodná a nevhodná místa pro hru, zásady bezpečného chování	OSV • Sebezpoznaní a sebepojetí – budování zdravého a vyrovnaného sebepojetí	
• seznamuje se s pojmy šikana, týrání, sexuální zneužívání, návykové látky	• šikana, týrání, sexuální zneužívání, návykové látky		
• rozezná situace, v nichž je potřeba požádat o pomoc dospělé, zná čísla tísňového volání, je schopen komunikovat s operátory tísňových linek	• čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku		
• uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu	• bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích		
• reaguje na pokyny při mimořádných událostech	• situace hromadného ohrožení – varovný signál, evakuace, zkouška sirén, ochrana a evakuace při požáru		

Prvouka 2. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Místo, kde žijeme			
• uvede svou adresu, orientuje se v členění domu, bytu a vybavení jednotlivých místností • orientuje se v nejbližším okolí svého bydliště (doprava, obchody...)	• domov - prostředí domova, orientace v nejbližším okolí svého bydliště		
• orientuje se v budově školy, vysvětlí funkci vybraných místností a uvede profese potřebné pro chod školy	• škola - prostředí a činnosti ve škole		
• popíše pomocí jednoduchého plánu nejkratší a nejbezpečnější cestu z domova do školy a zpět, objasní význam dopravních značek • řeší jednoduché dopravní situace z pozice chodce a cyklisty	• bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty, riziková místa a situace		
• pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, uvede orientační body v obci a místní krajině (dopravní síť, význačné budovy, památky...)	• obec, místní krajina	OSV • Rozvoj schopností poznávání – smyslové vnímání, estetika	
• uvědomuje si, že žije v hlavním městě ČR zná základní údaje o hlavním městě a některé jeho památky • seznámí se státními symboly	• naše vlast		
Lidé kolem nás			
• vyjmenuje další rodinné příslušníky nad rámec vlastní rodiny, uvědomuje si věkové rozdíly a posloupnost • odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností, rozpozná různá povolání a jak využívají technologie	• rodina - role členů rodiny a jejich povolání, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny		
• rozlišuje zásady správného chování, dokáže posoudit nesprávné chování a vysvětlí správný postup nápravy • učí se vyjadřovat své názory • uvede příklady, jak mohou lidé komunikovat pomocí technologií • učí se přijmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné	• soužití lidí - mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie, • chování lidí – pravidla slušného chování, ohleduplnost; rizikové chování a situace, předcházení konfliktům	OSV • Komunikace • Mezilidské vztahy MkV • Etnický původ VDO • Občanská společnost a škola	

Prvouka 2. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
• konkretizuje svá práva a povinnosti daná školním řádem	• práva a povinnosti žáků školy	– vytváření pravidel týmové práce	
Lidé a čas			
• na hodinách určí čas (čtvrt, půl, tři čtvrtě, celá) • pojmenuje a seřadí jednotlivé části dne, přiřazuje k nim typické denní činnosti, vyjmenuje dny v týdnu, rozeznává měsíce v roce a přiřazuje je k roč. obdobím • orientuje se v termínech (včera, dnes, zítra atd.)	• orientace v čase a časový řád – určování času, denní režim, roční období, kalendář		
• porozumí průběhu lidského života (novorozenec, předškolák, školák, dospělý, důchodce) • porovnává zvyky a práci lidí v minulosti a současnosti • přiřadí významné svátky slavené v naší zemi k jednotlivým ročním obdobím	• současnost a minulost v našem životě		
• pojmenuje významné kulturní či historické památky Prahy	• regionální památky		
• seznámí se s některými pověstmi	• báje, mýty, pověsti		
Rozmanitost přírody			
• popíše jednotlivé části těla rostliny, houby a živočicha • třídí živočichy na domácí a volně žijící, pozná a pojmenuje členy jejich rodiny • rozliší zeleninu, ovoce a zemědělské plodiny	• rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, stavba těla a životní podmínky u některých zvířat a rostlin	EV • Základní podmínky života	
• pozoruje a porovnává proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích i za pomoci digitálních technologií • rozliší a porovnává chování živočichů v závislosti na ročním období • seznamuje se s rozdíly v jednotlivých ekosystémech	• rovnováha v přírodě - základní společenstva (les, louka, voda, pole...)	EV • Ekosystémy	
• rozpozná, co vytvořila příroda a co člověk, určí materiál, ze kterého jsou vyrobeny předměty denní potřeby (kov, papír...)	• látky a jejich vlastnosti – přírodnina, surovina, výrobek		
• dodržuje pravidla správného chování v přírodě • uvědomí si význam recyklace odpadů a jejich likvidace	• ohleduplné chování k přírodě a její ochrana	EV • Vztah člověka k prostředí	

<i>Prvouka 2. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Člověk a jeho zdraví			
zná základní části lidského těla a polohu základních orgánů v těle	lidské tělo, jeho stavba		
- zná základní zásady osobní hygieny, správné výživy a zdravého způsobu života - orientuje se v denním režimu, rozpozná dobu práce a povinností od doby odpočinku - upevňuje si základní postupy při preventivní péči o své zdraví a tělo - rozlišuje nemoc a úraz	péče o zdraví, zdravý životní styl, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim	OSV - Sebepoznání a sebepojetí – budování zdravého a vyrovnaného sebepojetí - Seberegulace a sebeorganizace	
- využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času - dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných - učí se rozeznávat krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání atd.) a navrhne, kde hledat pomoc - zvládá správný způsob volání na tísňovou linku	- osobní bezpečí – vhodná a nevhodná místa pro hru, označování nebezpečných látek - krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání atd.) - čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku		
uplatňuje základní pravidla silničního provozu (chodec, cyklista...)	bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích		
uposlechne pokynů dospělých při mimořádných situacích, respektuje je a řídí se jimi	situace hromadného ohrožení - varovný signál, evakuace, zkouška sirén, požáry (ochrana a evakuace při požáru)		

<i>Prvouka 3. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Místo, kde žijeme			
- vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy a cestu na určené místo - dokáže řešit jednoduché dopravní situace z pozice chodce a cyklisty	domov, škola – cesta do školy, riziková místa a situace		

<i>Prvouka 3. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
- pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, uvede orientační body v obci a místní krajině (dopravní síť, význačné budovy, památky...) - začlení svou obec do příslušného kraje a obslužného centra ČR	obec, místní krajina	VDO Občanská společnost a škola	Besedy, vycházky, exkurze
- uvede charakteristiky jednotlivých typů krajin - popíše tvary zemského povrchu - vysvětlí, jak člověk působí na životní prostředí	okolní krajina - tvary zemského povrchu, typy krajiny a jejich charakteristika, působení lidí na krajinu, světové strany		
- určí světové strany, orientuje se podle nich, seznamuje se s kompasem a aplikacemi určujícími světové strany - hledá na mapě symboly pro povrch země	mapy		
- dokáže ukázat na mapě hranice našeho státu - vyjmenuje symboly našeho státu - vysvětlí pojem domov, vlast	naše vlast		
Lidé kolem nás			
vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi a odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností, rozpozná různá povolání a jak využívají technologie	rodina	OSV Mezilidské vztahy	
- dodržuje pravidla daná pro soužití ve škole - učí se vyjadřovat své názory - rozvíjí dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti - buduje vztah k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům, založený na úctě a respektu k odlišnostem	- soužití lidí - mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie - chování lidí – pravidla slušného chování, ohleduplnost, rizikové chování a situace, předcházení konfliktům	OSV - Poznávání lidí - Komunikace	
jednoduše vysvětlí pojmy právo a spravedlnost	právo a spravedlnost	MkV Princip sociálního smíru a solidarity – základní lidská práva	
Lidé a čas			
- pracuje s časovou posloupností a využije časové údaje při řešení různých situací v denním životě - dokáže určit čas s přesností na minuty i za pomoci digitálních technologií - zná měsíce a přiřazuje je k ročním obdobím	orientace v čase a časový řád - určování času, denní režim, roční období, kalendář		

<i>Prvouka 3. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
- zařadí děj do minulosti, přítomnosti a budoucnosti - chápe život lidí v časové posloupnosti a má představu o jednotlivých etapách lidského života	současnost a minulost		
pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu	naš region		
seznámí se s nejznámějšími pověstmi o místě bydliště	pověsti české		
Rozmanitost přírody			
provádí jednoduché pokusy u známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	látky a jejich vlastnosti		Pokusy
- zkoumá vlastností vody a vzduchu - chápe jejich význam pro život na naší planetě Zemi	voda, vzduch	EV Základní podmínky života	
- seznamuje se s novými prvky živé přírody - rozliší živočišné a rostlinné organismy, učí se třídit organismy do známých skupin - pozoruje a porovnává proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích i za pomoci digitálních technologií - uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	živočiškové, houby a rostliny, životní podmínky, rovnováha v přírodě – základní společenstva	EV Ekosystémy	Herbář
uvědomuje si nutnost ochrany přírody a chová se podle toho	ohleduplnost v chování k přírodě a ochrana přírody	EV Vztah člověka k prostředí	Den Země
Člověk a jeho zdraví			
- zná základní části lidského těla a polohu základních orgánů v těle - chová se ohleduplně, respektuje rozdíly mezi lidmi	lidské tělo, jeho stavba		
uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle, zná zásady správné výživy a zdravého způsobu života	- péče o zdraví, zdravý životní styl - výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim		
dokáže přivolat lékařskou pomoc a snaží se ošetřit drobná poranění	první pomoc		

<i>Prvouka 3. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
• uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu (chodec, cyklista)	• bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích		
• snaží se řešit spory nenásilným způsobem, nevynucuje si požadavky násilím • využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času • ví, jak se má chovat, když je svědkem nebezpečné situace, dokáže rozeznat situace, v nichž je potřeba požádat o pomoc dospělé • na modelových situacích předvede odmítnutí komunikace, která mu je nepříjemná	• komunikace, principy demokracie, předcházení konfliktům • vhodná a nevhodná místa pro hru • krizové situace	OSV • Komunikace	
• zná, případně vyhledá čísla linky důvěry • umí volat na tísňovou linku	• čísla tísňového volání		
• reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	• situace hromadného ohrožení - varovný signál, evakuace, zkouška sirén, požáry – příčiny a prevence, ochrana a evakuace		

5.6. PŘÍRODOVĚDA

5.6.1. Charakteristika

5.6.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah předmětu

Vzdělávací obsah předmětu integruje tematické okruhy Rozmanitost přírody a Člověk a jeho zdraví. Při realizaci výuky se zaměřujeme především na:

- získávání základních vědomostí o Zemi, člověku a technice
- poznávání základních jevů a vztahů v přírodě
- poznávání propojení mezi organismy, mezi organismy a prostředím, mezi člověkem a ostatní biosférou
- rozvíjení schopností žáka samostatně poznávat, pozorovat a zkoumat přírodu a řešit přiměřeně náročné úkoly a problémy
- utváření kladného vztahu k přírodě, ke svému zdraví a zdravému způsobu života i k ochraně životního prostředí jako celku.

Časová dotace

Časová dotace ve 4. ročníku jsou 2 hodiny týdně, v 5. ročníku také 2 hodiny týdně. Předmět využívá 1 vyučovací hodinu z tzv. disponibilních hodin, a to ve 4. ročníku.

Formy realizace

Nejčastější formou realizace předmětu je vyučovací hodina, zařazujeme i krátkodobé projekty, vyučovací programy, exkurze, ekologické hry, modelové situace (scénky), vlastní zkušenosti žáků. Dále též práci s přírodninami přímo v terénu s využitím regionálního principu.

Výuka předmětu Přírodověda probíhá v kmenových třídách, popřípadě formou exkurzí a doplňkových výukových programů (planetárium, botanická zahrada...)

Jako stěžejní metody volíme ty, které umožňují žákům aktivně poznávat přírodu, člověka a jím vytvořený svět i prostředí, ve kterém člověk pracuje a žije. Metody, které podporují samostatnost dětí a vlastní tvořivost. Osvojování učiva je tedy převážně založeno na pozorování, srovnávání a dalších aktivních činnostech.

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- Seberegulace a sebeorganizace
- Komunikace
- Mezilidské vztahy

Environmentální výchova (EV)

- Ekosystémy
- Základní podmínky života
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Vztah člověka k prostředí – důležitost péče o přírodu, o vlastní zdraví i zdraví ostatních lidí

5.6.1.2. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací
- zadává samostatnou práci, např. referáty, problémové úlohy, doporučuje další studijní zdroje (populárně naučnou literaturu, časopisy, internet apod.), a tím vede žáky k samostatnosti a aktivitě při učení
- osobním přístupem motivuje žáky k učení

Žák

- rozšiřuje svou slovní zásobu v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných jevů, skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- při praktických cvičeních a práci v terénu nechává v rámci možností žákům vždy nějaký prostor k samostatnému zkoumání
- zařazuje metody, při kterých žáci sami navrhuji řešení, docházejí k závěrům a vyhodnocují výsledky

Žák

- utváří pracovní návyky v jednoduché samostatné i týmové činnosti

Kompetence komunikativní**Učitel**

- organizuje práci ve skupinách a motivuje žáky ke komunikaci
- vede žáky k respektování názorů druhých
- umožňuje prezentaci práce žáků a vytváří prostor pro samostatné hodnocení, argumentaci, kritické přístupy...

Žák

- využívá různých informačních a komunikačních prostředků pro řešení úkolů i pro komunikace a spolupráci s ostatními

Kompetence sociální a personální**Učitel**

- využíváním skupinového vyučování vede žáky ke spolupráci při řešení problémů
- navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, ale také pocitu zodpovědnosti

Žák

- hledá své místo mezi spolužáky, učí se svým sociálním rolím, začleňuje se do hierarchie vztahů a svým způsobem ji přetváří
- poznává své osobní přednosti i slabiny, učí se je přijímat a vhodně přetvářet

Kompetence občanské**Učitel**

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- vede žáky k pochopení práv a povinností v souvislosti s ochranou životního prostředí, ochranou vlastního zdraví i zdraví ostatních

Žák

- se snaží poznávat a chápat rozdíly mezi lidmi
- chová se a jedná na základě společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití

Kompetence pracovní**Učitel**

- vede žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při jakékoliv práci

- v rámci možností zadává úkoly tak, aby měli žáci možnost si práci sami organizovat, navrhnout postup a časový rozvrh
- vede žáky k zájmu o odbornější a náročnější práci
- vytváří podnětné a tvůrčí školní prostředí, stimuluje nejschopnější žáky, povzbuzuje méně nadané, chrání i podporuje žáky nejslabší; žákům dává možnosti zažívat úspěch, nebát se chyby a pracovat s ní.
- k žákům přistupuje individuálně a vytváří přátelské, tvůrčí a radostné školní prostředí

Žák

- poznává podstatu zdraví i příčiny nemocí
- upevňuje preventivního chování, účelné rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých
- objevuje a poznává vše, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět

Kompetence digitální**Učitel**

- vede a motivuje žáka k pozorování a zaznamenávání životních podmínek rostlin a živočichů s využitím digitálních technologií
- umožňuje vyhledávání informací v doporučených digitálních zdrojích

Žák

- pozoruje základní projevy života organismů při terénní výuce s využitím digitálních technologií
- využije digitální technologie k vyhledání informací a výsledky pozorování zaznamenává

5.6.2. Vzdělávací obsah**5.6.2.1. Očekávané výstupy RVP ZV**

Vyučovací předmět Přírodověda naplňuje část vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět tak, jak jej vymezuje Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (RVP ZV) pro 2. období. Předmět Přírodověda realizuje tematické okruhy: Rozmanitost přírody, Člověk a jeho zdraví. (Ostatní tematické okruhy vzdělávacího oboru viz Vlastivěda.)

Očekávané výstupy RVP ZV (viz níže) 2. období, tj. po 5. ročníku.

ROZMANITOST PŘÍRODY**Očekávané výstupy – 2. období**

Žák

ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka

ČJS-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období

ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy

ČJS-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy

ČJS-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat

ČJS-5-4-07 založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

ČJS-5-4-01p na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody

ČJS-5-4-02p popíše střídání ročních období

ČJS-5-4-03p zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí

ČJS-5-4-05p zvládá péči o pokojové rostliny

ČJS-5-4-05p chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí

ČJS-5-4-05p popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují

ČJS-5-4-07p provádí jednoduché pokusy se známými látkami

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ**Očekávané výstupy – 2. období**

Žák

ČJS-5-5-01 využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života

ČJS-5-5-02 rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození

ČJS-5-5-03 účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob

ČJS-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista

ČJS-5-5-05 předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek

ČJS-5-5-06 uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou

ČJS-5-5-07 rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

ČJS-5-5-01p uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu

ČJS-5-5-02p rozlišuje jednotlivé etapy lidského života

ČJS-5-5-04p uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události

ČJS-5-5-04p uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti

ČJS-5-5-05p odmítá návykové látky

ČJS-5-5-07p ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc

5.6.2.2. Očekávané výstupy ŠVP

Školní vzdělávací program (ŠVP) rozpracovává očekávané výstupy i učivo RVP ZV do jednotlivých ročníků. Tabulka (viz níže) obsahuje očekávané školní výstupy, konkretizuje učivo probírané v daném ročníku a je doplněna o začleněné tematické okruhy průřezových témat. Její součástí jsou také poznámky upřesňující realizaci vzdělávacího obsahu, doplňující mezipředmětové vztahy apod.

Výstupy uvedené v kapitole Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření jsou vodítkem pro případné úpravy výstupů uvedených v ŠVP do individuálního vzdělávacího plánu (IVP) pro žáka na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka. Výstupy představují cílovou úroveň, kterou lze s využitím podpůrných opatření případně překročit.

V souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. se výstupy minimální doporučené úrovně využijí v případě podpůrných opatření třetího stupně pouze u žáků s lehkým mentálním postižením.

Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními pátého stupně jsou dolní úrovně pro úpravu očekávaných výstupů v IVP očekávané výstupy stanovené v RVP ZŠ, které mají rovněž činnostní povahu a jsou prakticky zaměřené.

<i>Přírodověda 4. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
ROZMANITOST PŘÍRODY			
Rostliny, houby, živočichové			
• popíše životní projevy živých organismů, způsob jejich výživy, pojmenuje rozdíly mezi rostlinami, houbami a živočichy • popíše stavbu některých známých druhů organismů • na příkladech uvádí jejich význam v přírodě a pro člověka	• životní projevy, stavba organismu, význam v přírodě		Vycházky, popř. návštěva botanické zahrady, ZOO
• umí pracovat s atlasy rostlin, živočichů a hub v knižní i v elektronické podobě • používá digitální technologie při pozorování živých organismů	• práce s atlasy a internetovými vyhledávací		
Životní podmínky, rovnováha v přírodě			
• uvědomuje si, že podmínky pro život na Zemi jsou rozmanité, uvádí příklady odlišných životních podmínek v různých částech naší vlasti	• životní podmínky živých organismů	EV • Základní podmínky života	
• sleduje proměny přírody v průběhu ročních období, pojmenuje, co je pro přírodu v daných obdobích typické • umí si vést stručný záznam o poznatcích v papírové nebo elektronické podobě	• rozmanitost života rostlin a živočichů během čtyř ročních období		
• uvádí příklady propojenosti vztahů mezi organismy, podstatné vzájemné vztahy zdůvodní	• vzájemné vztahy mezi organismy, jejich význam		
• umí rozlišovat základní společenstva (les, voda, louka, pole, zahrada) a uvést jejich charakteristiku (žijící organismy, vztahy mezi nimi)	• základní společenstva	EV • Ekosystémy – les, pole, vodní zdroje	

Přírodověda 4. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
• zdůvodní, proč je potřeba se k přírodě chovat ohleduplně • posuzuje konkrétní činnosti člověka a jejich možné dopady na životní prostředí	• ochrana přírody	EV • Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Výukové, ekologické programy
Neživá příroda			
• umí změřit hmotnost tělesa (g, kg), objem (ml, l), teplotu (°C), čas (s, min.) • umí si vést stručný záznam o poznatcích v papírové nebo elektronické podobě	• měření vlastností látek – praktické uplatňování a využívání poznatků a dovedností		
• zná skupenství vody, popíše koloběh vody v přírodě • popíše vlastnosti, složení a proudění vzduchu a vysvětlí význam vzduchu pro život • pozná vybrané nerosty a horniny a vysvětlí příčiny jejich zvětrávání a proces vzniku půdy	• vlastnosti vzduchu, vody, hornin a nerostů, půdy		
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ			
• pečuje o své zdraví, vysvětlí pojmy správná výživa a zdravý životní styl, chápe jejich pozitivní dopad • dokáže popsat správnou skladbu stravy a způsob uchovávání potravin • uvědomuje si nutnost dodržování pitného režimu • orientuje se ve správném výběru tekutin	• péče o zdraví		
• ví, jakým způsobem se projevuje šikana • vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování chodce, cyklisty • zná čísla tísňového volání i správný způsob volání na tísňovou linku	• osobní bezpečí, krizové situace		

Přírodověda 5. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
ROZMANITOST PŘÍRODY			
Rostliny, houby, živočichové			
- třídí organismů na skupiny podle diakritických znaků, rozlišuje rostliny na výtrusné a semenné (byliny a dřeviny), živočichy na bezobratlé a obratlovce a svá určení umí zdůvodnit - určí některé zástupce bezobratlých a obratlovců - používá digitální technologie při vyhledávání informací	- principy třídění přírodnin a jeho význam pro poznávání přírody - výtrusné a semenné rostliny (stavba těla, rozmnožování; byliny, dřeviny) - třídění živočichů podle jejich příbuznosti a podobnosti (bezobratlí a obratlovců) - rozlišování organismů podle diakritických znaků - poznávání dalších rostlin a živočichů		
Vesmír a Země			
- vysvětlí význam Slunce pro život na Zemi a popíše postavení Země ve vesmíru - jednoduše popíše sluneční soustavu	- Slunce a jeho planety, postavení Země - Slunce jako zdroj světla a tepla – základních podmínek života	EV Základní podmínky života	Návštěva planetária
- zná důsledky pohybu Země kolem své osy a kolem Slunce na život a jeho rytmus - ukáže pohyb Země a jeho důsledky na globusu - využívá encyklopedie v knižní i elektronické podobě a jiné internetové zdroje (např. videa)	- pohyb Země kolem Slunce a otáčení země kolem osy - střídání ročních období a střídání dne a noci - model Země – globus		
seznámí se s vlastnostmi, složením, prouděním vzduchu, jeho významem	Země ve vzdušném obalu		
- zná formy výskytu, vlastnosti a skupenství vody - popíše koloběh vody v přírodě - rozumí oběhu vody v domácnostech	voda na Zemi		
Životní podmínky, ochrana přírody			
- vysvětlí rozdíl mezi pojmy podnebí x počasí - uvádí příklady organismů žijících v různých oblastech Evropy a světa - vyhledá informace o aktuální předpovědi počasí na internetu	- podnebí, počasí - základní oblasti Země (studené, mírné, teplé) a rozdíly v rozvoji života v těchto oblastech - rozmanitost přírody v Evropě a ve světě - samostatné vyhledávání organismů žijících v různých částech světa (atlasy, mapy, literatura)	EV - Ekosystémy - Základní podmínky života	

<i>Přírodověda 5. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
vysvětlí některé z příčin přizpůsobování organismů vnějším podmínkám	botanické a zoologické zahrady		
umí uvést příklady zásad ochrany životního prostředí jako celku a uplatňovat je v praktickém životě	vlivy člověka na prostředí, ochrana přírody a prostředí	EV Vztah člověka k prostředí	
- popíše princip vzniku půdy, vysvětlí její význam - uvádí základní informace o vybraných nerostech, horninách spolu s příklady jejich využití - vysvětlí pojem paliva, uvede jejich příklady, využití	člověk a přírodní zdroje (půda, nerosty, horniny, paliva)	EV - Základní podmínky života - Lidské aktivity a problémy životního prostředí	
popíše na příkladech význam energie pro život, (přírodní zdroje surovin, potrava) a nutnost šetření energií (ekologický princip)	potřeba energie pro život, nutnost šetření energií		
- umí vysvětlit, jak se využívá jednoduchých strojů - zná zásady bezpečné práce s elektrickými zařízeními	člověk a technika		
- vysvětlí, jaký význam mají v životě člověka informace, ověřuje jejich pravdivost z více zdrojů včetně elektronických - jmenuje příklady informačních zdrojů	získávání informací a jejich význam pro život lidí		
	ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ		
- umí popsat stavbu těla - stručně charakterizuje jednotlivé etapy vývoje jedince	- stavba lidského těla - vývoj jedince		
- zná některé nemoci přenosné i neprenosné i jejich prevenci - ví, jak se chránit před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, AIDS) - učí se poskytnout první pomoc, rozpoznat život ohrožující zranění, ošetřit drobné úrazy a poranění - umí zajistit lékařskou pomoc - využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života	péče o zdraví		

<i>Přírodověda 5. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
• umí vysvětlit důsledky užívání návykových látek i důsledky nelátkových závislostí • na modelových situacích předvede jednoduché způsoby odmítání návykových látek i zásady komunikace prostřednictvím elektrotechnických médií (internet) • uvědomuje si rizika spojená s užíváním internetu a zná zásady jeho bezpečného užívání	• návykové látky, nelátkové závislosti (hrací automaty, počítače, mobil...) • komunikace prostřednictvím elektronických médií a její nebezpečí	OSV • Seberegulace a sebeorganizace • Komunikace	
• seznámí se s postupy v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén) • zná příčiny a prevenci vzniku požáru, umí uvést zásady při evakuaci • poznává jednotlivé složky integrovaného záchranného systému	• mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená		

5.7. VLASTIVĚDA

5.7.1. Charakteristika

5.7.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah předmětu

Vzdělávací obsah předmětu Vlastivěda realizuje část vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět, a to v 2. období. Do předmětu jsou začleněny tematické celky:

- **Místo, kde žijeme** – chápání organizace života v obci, ve společnosti, praktické poznávání místních, regionálních skutečností, postupné rozvíjení vztahu k zemi, národní cítění, seznámení se s kontinenty, evropskými státy a EU, základní orientace na mapě
- **Lidé kolem nás** – upevnění základů vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomování si významu a podstaty tolerance, pomoci, solidarity, úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen, orientace v oblasti vlastnictví, nakládání s finančními prostředky, práce s pojmy právo a spravedlnost, poukázání na problémy v nejbližším společenském i přírodním okolí i ve světě
- **Lidé a čas** – orientace v dějích a čase, postup událostí a utváření historie věcí a dějů, snaha o vyvolání zájmu samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z historie a současnosti

Cíle jsou naplňovány pomocí využívání vlastních zkušeností žáků. Učitel řídí vyučování tak, aby žáci docházeli k novým poznatkům zejména na základě vlastních činností a přímého pozorování. Žáci mohou různé věci a jevy pozorovat např. při řízených činnostech, na vycházkách, při pokusech, při zacházení s různými nástroji a předměty. Činnosti vyučování ve Vlastivědě podněcuje aktivitu všech žáků. Průběžně a v souvislosti s různými vyučovacími předměty vedeme žáky k tomu, aby výsledky svých pozorování, zjištění a objevování zaznamenávali různými způsoby, tj. výtvarně i písemně.

Při realizaci výuky se zaměřujeme především na:

- rozvoj smyslového vnímání, procvičování pozornosti, paměti, představivosti, obrazotvornosti...
- propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- zdokonalení jazykového vyjadřování
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědné správě osobního rozpočtu

- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, vedeme děti ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití
- k plnění povinností a společných úkolů

Časová dotace

Předmět Vlastivěda je realizována ve 4. a 5. ročníku, vždy 2 hodiny týdně.

Formy realizace

Přednostní formou realizace předmětu je vyučovací hodina, na ni navazují různé akce, např. divadelní představení, akademie, vycházky, pobytové akce, setkávání, návštěvy ústavů a institucí, diskuze, exkurze, vyhledávání a práce s informacemi, vždy s důrazem na žákovu autoevaluaci.

Výuka předmětu Vlastivědy probíhá nejen v kmenových třídách, ale i v učebně informatiky a ve školní knihovně s využíváním různých forem práce, s využitím dostupných vyučovacích pomůcek.

Metody volíme ty, které podporují samostatnost dětí, jejich vlastní aktivitu a tvořivost, utřídění informací a hledání jejich souvislostí, vyhodnocování a řešení problémů, formulování a ověřování vlastních názorů, v neposlední řadě pak schopnost organizování práce v týmu. Nejčastěji je výuka realizována prostřednictvím následujících metod a forem – komunitní kruhy, týmové, skupinové vyučování, projektová výuka, výstupy projektů, řešení problémů, hry, referáty.

Průřezová témata

Kromě vlastního vzdělávacího obsahu jsou ve Vlastivědě realizovány i okruhy průřezových témat:

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- Rozvoj schopností poznávání
- Sebepoznání a sebepojetí

Výchova demokratického občana (VDO)

- Občan, občanská společnost a stát

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)

- Evropa a svět nás zajímá
- Objevujeme Evropu a svět

Multikulturní výchova (MkV)

- Kulturní difference
- Lidské vztahy

Environmentální výchova (EV)

- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Vztah člověka k prostředí

Mediální výchova (MeV)

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- Fungování a vliv médií ve společnosti

5.7.1.2. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí**Kompetence k učení****Učitel**

- vede žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací, jejich propojování a systematizaci
- vede k samostatnému pozorování a porovnávání získaných výsledků
- na základě prožitku úspěchu vede žáky k potřebě dalšího studia a celoživotního vzdělávání

Žák

- samostatně organizuje a řídí vlastní učení
- dává věci do souvislostí a organizuje poznatky různého druhu
- organizuje svůj učební proces
- řeší problémy
- poznává smysl a cíl učení a umí posuzovat vlastní pokrok
- je zodpovědný za své učení
- užívá správné terminologie a symboliky

Žák se učí

- vzít v úvahu jednotlivé zkušenosti
- vyznačit v jednotlivém plánu obce místo bydliště školy, cestu na určité místo
- o Evropských státech, o obcích (městech), začlenit je do příslušných krajů.

Kompetence k řešení problémů**Učitel**

- zařazuje metody, při kterých žáci docházejí k objevům, řešením a závěrům
- dodává žákům sebedůvěru, podle potřeby v činnostech pomáhá s chybou
- ukazuje správnou cestu k pochopení problému
- ukazuje žákům více cest, jak dojít k řešení – nejlépe na základě jejich vlastních postupů

Žák

- využívá informační a komunikační techniky
- je flexibilní při rychlých změnách
- nalézá nová řešení
- je houževnatý v případě obtíží.

Žák se učí

- rozlišit přírodní a umělé prvky v okolní krajině
- pracovat s odbornou literaturou, encyklopediemi apod.
- poskytnout prostor k individuálnímu vnímání

Kompetence komunikativní**Učitel**

- učí žáky vhodně formulovat a vyjadřovat své myšlenky
- poskytuje žákům dostatečný prostor k vlastnímu vlastivědnému projevu
- učí žáky vlastivědnou symboliku a její správné užití
- vytváří příležitosti k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů a jiných forem záznamů
- vytváří pracovní skupiny
- učí žáky vnímat a využívat jak verbální, tak neverbální vyjadřování
- učí žáky používat správné terminologie
- vyvolává u žáků zájem o společně prožité kulturní akce

Žák

- umí vhodně využít dostatečný prostor k vlastnímu vlastivědnému projevu
- rozšiřuje si slovní zásobu v osvojovaných tématech
- obhazuje svůj názor a argumentuje
- poslouchá, snaží se porozumět a učí se brát v úvahu názory jiných lidí
- vyjadřuje se písemně
- využívá informační technologie

Žák se učí

- vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky
- vyjádřit různými způsoby estetické hodnoty a rozmanitost krajiny
- využívá časové údaje při řešení různých situací, rozlišuje děj

Kompetence sociální a personální**Učitel**

- vhodně volí a zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- učí žáky řešit problém na základě vzájemné konfrontace myšlenek
- učí posuzovat a kriticky zhodnotit svůj vlastní názor i názory druhých
- rozvíjí schopnost žáků zastávat v týmu různé role
- oceňuje pokrok

Žák

- je ochoten spolupracovat v týmu
- je si vědom relativní rovnosti všech členů v týmu
- posuzuje a hodnotí
- činí rozhodnutí
- oceňuje znalosti a zkušenosti druhých lidí
- řeší konflikty
- navazuje a udržuje kontakty
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém

Kompetence občanská**Učitel**

- snaží se vytvářet potřebu respektovat, chránit a oceňovat naše tradice, kulturní a historické dědictví
- vytváří v dětech pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost
- vede žáky k aktivnímu zapojení do kulturního dění

Žák

- chápe kontinuitu minulosti a současnosti
- nahlíží na aspekty rozvoje společnosti kriticky
- je schopen se vyrovnávat s nejistotou a komplexností v jednotlivých situacích
- účastní se diskusí a vyjadřuje svůj vlastní názor
- vnímá politický a ekonomický kontext ve vzdělávacích a pracovních situacích
- hodnotí sociální chování související se zdravím, spotřebou a prostředím
- váží si umění a dějin

Žák se učí

- pojmenovat některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události v oblastech ČR, popř. Evropy
- projevuje toleranci přirozeným odlišnostem lidské společnosti.
- učitel vede žáky k hodnocení vlastních výsledků

Kompetence pracovní**Učitel**

- vede žáky k plánování úkolů a postupů
- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- zajímá se o náměty, názory, zkušenosti žáků
- vede žáky k uplatňování bezpečnostních zásad při práci
- vyžaduje od žáků pečlivé a důkladné provedení zadané práce
- respektuje pracovní tempo (žáci s SPU)
- vysvětluje a ukazuje, jak správně používat pomůcky
- vhodně motivuje žáky k dalšímu učení
- žákům dává možnost zažít úspěch
- k dětem přistupuje individuálně a vytváří přátelské, tvůrčí a radostné školní prostředí

Žák

- radí se s lidmi ve svém okolí
- získává informace
- uplatňuje elementární poznatky o lidské společnosti
- na příkladech porovnává minulost a současnost
- bere na sebe zodpovědnost
- přispívá k práci skupiny a společnosti
- dodržuje vymezená pravidla
- organizuje svou vlastní práci
- projevuje solidaritu

Kompetence digitální**Učitel**

- vede žáky k aktivnímu vyhledávání a porovnávání informací
- používá metody, při kterých žáci nalézají řešení, objevy a závěry
- vysvětluje a ukazuje, jak správně používat digitální technologie
- buduje u žáků vztah k využívání moderních technologií

Žák

- zaznamená výsledky bádání s využitím digitálních technologií
- využije digitální technologie k vyhledání informací o vybraném tématu

5.7.3. Vzdělávací obsah

5.7.3.1. Očekávané výstupy RVP ZV

Vyučovací předmět Vlastivěda naplňuje část vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět tak, jak jej vymezuje Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (RVP ZV) ve 2. období. Předmět Vlastivěda realizuje tematické okruhy: Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás a Lidé a čas. (Ostatní tematické okruhy vzdělávacího oboru viz Přírodověda.)

Očekávané výstupy RVP ZV po 2. období, tj. po 5. ročníku:

MÍSTO, KDE ŽIJEME

Očekávané výstupy – 2. období

Žák

ČJS-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu

ČJS-5-1-02 určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě

ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli

ČJS-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam

ČJS-5-1-05 porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích

ČJS-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

ČJS-5-1-01p popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje

ČJS-5-1-01p, ČJS-5-1-02p orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany

ČJS-5-1-02p řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě

ČJS-5-1-03p má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě

ČJS-5-1-04p uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí

ČJS-5-1-05p sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest

ČJS-5-1-06p pozná státní symboly České republiky

LIDÉ KOLEM NÁS

Očekávané výstupy – 2. období

Žák

ČJS-5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)

ČJS-5-2-03 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy

ČJS-5-2-04 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

ČJS-5-2-01p, ČJS-5-2-02p dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)

ČJS-5-2-03p rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých

ČJS-5-2-03p uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy

ČJS-5-2-04p používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze

ČJS-5-2-04p porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz

ČJS-5-2-04p sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů

LIDÉ A ČAS

Očekávané výstupy – 2. období

Žák

ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy

ČJS-5-3-02 využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti;

ČJS-5-3-04 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

ČJS-5-3-04p rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách, uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji, vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště

5.7.3.2. Očekávané výstupy ŠVP

Školní vzdělávací program (ŠVP) rozpracovává očekávané výstupy i učivo RVP ZV do jednotlivých ročníků. Tabulka (viz níže) obsahuje očekávané školní výstupy, konkretizuje učivo probírané v daném ročníku a je doplněna o začleněné tematické okruhy průřezových témat. Její součástí jsou také poznámky upřesňující realizaci vzdělávacího obsahu, doplňující mezipředmětové vztahy apod.

Výstupy uvedené v kapitole Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření jsou vodítkem pro případné úpravy výstupů uvedených v ŠVP do individuálního vzdělávacího plánu (IVP) pro žáka na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka. Výstupy představují cílovou úroveň, kterou lze s využitím podpůrných opatření případně překročit.

V souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. se výstupy minimální doporučené úrovně využijí v případě podpůrných opatření třetího stupně pouze u žáků s lehkým mentálním postižením. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními pátého stupně jsou dolní úrovně pro úpravu očekávaných výstupů v IVP očekávané výstupy stanovené v RVP ZŠ, které mají rovněž činnostní povahu a jsou prakticky zaměřené.

<i>Vlastivěda 4. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Místo, kde žijeme			
- rozlišuje s porozuměním pojmy vlast, cizina - rozlišuje hlavní státní symboly ČR a jejich význam - používá s porozuměním základní státoprávní pojmy: stát, prezident, parlament, vláda, volby, demokracie - uvede jméno prezidenta a premiéra ČR - seznámí se státními svátky, památnými místy, datem a okolnostmi vzniku ČR	naše vlast – domov a jeho okolí, národ, národní hrdost, vlastenectví, státní symboly, základy státního zřízení a politického systému ČR, armáda ČR, státní svátky a památná místa ČR	VDO Občan, občanská společnost a stát	V průběhu celého školního roku žák využívá internetových vyhledávačů, encyklopedií.
- určuje hlavní a vedlejší světové strany, orientuje se na mapě i v přírodě - seznamuje se s globusem, mapami a plány - dovede vysvětlit pojem nadmořská výška - poznává význam měřítka mapy, rozumí barevné grafice a smluvním značkám na mapě	mapy obecně zeměpisné a tematické - obsah, grafika, vysvětlivky, mapy digitální, online i offline, geografické digitální programy a aplikace		Žák tvoří vlastní referáty a využívá při tom získané zkušenosti s tvorbou textového dokumentu.

Vlastivěda 4. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
• umí na mapě Evropy určit a popsat polohu ČR • umí určit a lokalizovat na mapě sousední státy ČR • orientuje se na vlastivědné mapě ČR, vyhledává zde jednotlivé zeměpisné a přírodní prvky • seznamuje se s charakterem počasí a podnebí ČR • umí uvést a charakterizovat významné zemědělské, průmyslové, rekreační a chráněné oblasti ČR • charakterizuje významná česká města, známá místa a stavby regionu • vyhledává zajímavá místa ČR s použitím internetových vyhledávačů, online encyklopedií	• Česká republika - členění ČR, poloha na mapě Evropy, sousedé ČR, obyvatelstvo, povrch a vodstvo, počasí a podnebí, půda a zemědělství, průmysl a nerostné bohatství ČR nejvýznamnější města a místa ČR	EV • Lidské aktivity a problémy životního prostředí	
Lidé a čas			
• seznamuje se s významnými událostmi a osobnostmi • pracuje s informacemi získanými v knihovnách, na internetu, v galeriích a muzeích • srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti	• základní historické mezníky v dějinách naší vlasti od pravěku po nástup Habsburků na český trůn	OSV • Rozvoj schopností poznávání	
Lidé kolem nás			
• vyjádří na základě vlastní zkušenosti vztahy mezi lidmi, chápe postavení a role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, správnou funkci a život rodiny	• moje rodina		
• vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, ve společnosti • rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, obhájí své názory, připustí omyl, dohodne se na společném postupu	• mezilidské vztahy	OSV • Sebepoznání a sebepojetí	
• vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci, ve státě, v Evropě • rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat	• soužití lidí ve společnosti	MkV • Lidské vztahy • Kulturní difference	

<i>Vlastivěda 5. ročník</i>			
<i>Školní výstup</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Místo, kde žijeme			
• umí na mapě světa vyhledat a pojmenovat jednotlivé světadíly a oceány	• planeta Země - orientační seznámení s polohou světadílů a oceánů na Zemi	OSV • Rozvoj schopností poznávání (v průběhu celého školního roku)	V průběhu celého školního roku žák využívá internetových vyhledávačů, encyklopedií. Žák tvoří vlastní referáty a využívá při tom získané zkušenosti s tvorbou textového dokumentu.
• umí ukázat Evropu na mapě, popsat její polohu • dokáže ukázat a popsat polohu České republiky v Evropě, dokáže se orientovat na mapách střední Evropy a Evropy, vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a obydlených oblastech	• Evropa - poloha, povrch, rostlinstvo, živočichové • Česká republika na mapě Evropy	EGS • Objevujeme Evropu a svět	
• umí určit a lokalizovat sousední státy ČR, popsat jejich polohu, stručně posoudit jejich přírodní tvářnost, hospodářskou a společenskou vyspělost	• sousední státy České republiky, jejich poloha, přírodní podmínky, hospodářská a společenská vyspělost, oblasti cestovního ruchu, vzájemné vztahy mezi Českou republikou a jejími sousedy	• Evropa a svět nás zajímá	
• umí vyjmenovat a vyhledat na mapách významné evropské státy, města a střediska cestovního ruchu	• významné evropské státy, významná evropská města a střediska cestovního ruchu		
Lidé a čas			
• seznamuje se s významnými událostmi a osobnostmi • pracuje s informacemi získanými v knihovnách, na internetu, v galeriích a muzeích. • srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti	• základní historické mezníky v dějinách naší vlasti od nástupu Habsburků na český trůn po současnost	MeV • Fungování a vliv médií ve společnosti	
• zajímá se o současné dění v ČR	• charakteristika současného vývoje ČR	MeV • Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	
Lidé kolem nás			
• zná práva a povinnosti žáka školy a řídí se jimi • vysvětlí, co znamenají pojmy „základní lidská práva a práva dítěte“, uvádí jejich příklady • rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat	• právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, protiprávní jednání		

<i>Vlastivěda 5. ročník</i>			
<i>Školní výstup</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
• orientuje se v základních formách vlastnictví, majetku • rozezná odlišnosti v zacházení s majetkem	• majetek a vlastnictví • rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti, reklamace, formy a způsoby plateb, banky, půjčky, úspory		
• používá peníze v běžných situacích • ví, k čemu slouží rozpočet, vyjmenuje základní příjmy a výdaje domácnosti • vysvětlí, jakou roli hrají v domácím rozpočtu úspory • vysvětlí pojem reklamace • chápe rozdíly mezi různými způsoby plateb • uvádí příklady služeb, které banky lidem poskytují • vysvětlí, k čemu slouží půjčka, jaká jsou její úskalí	• finanční gramotnost		
• poznává, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu	• kultura - podoby a projevy kultury, kulturní instituce a památky		

5.8. HUDEBNÍ VÝCHOVA

5.8.1. Charakteristika

5.8.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah předmětu

Vzdělávací obsah předmětu Hudební výchova plně realizuje obsah vzdělávacího oboru Hudební výchova pro I. stupeň. Je rozčleněn do tří tematických celků:

- **Rozvoj pěveckých dovedností** – žák zpívá na základě svých dispozic
- **Hudební teorie** – zvládnutí nejjednodušších dovedností a znalostí z oblasti hudební teorie
- **Poslech** – pochopení role posluchače

Časová dotace

Časová dotace předmětu je ve všech ročnících I. stupně 1 hodina.

Formy realizace

Formy realizace výuky Hudební výchovy: vyučovací hodina, návštěvy kulturních představení, realizace vlastních hudebních produkcí, projektové vyučování (např. forma „hudebních setkání“ atd.)

Výuka předmětu Hudební výchova probíhá v kmenové učebně, ve školní knihovně, lze využít tělocvičny, jazykové učebny, školní auly.

Metody výuky předmětu volí vyučující tak, aby podporovaly zájem o hudbu a zpěv, aby vedly k vlasteneckému cítění a zároveň k zájmu o kulturu jiných národů a etnik.

Průřezová témata

Průřezová témata prolínající se do obsahu předmětu:

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- Kreativita
- Psychohygiena

Multikulturní výchova (MkV)

- Kulturní diference

5.8.1.2. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k porozumění obecně používaných termínů v hudební oblasti
- ukazuje žákům na příkladech způsob intenzivního hudebního prožitku

Žák

- orientuje se v základních hudebních termínech
- dokáže vnímat a vybírat si poslechový materiál
- rozpoznává hudební formy

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede žáky k citlivému hodnocení umění
- předkládá žákům dostatek hudebního materiálu a prožitků, poskytuje jim prostor k individuálnímu vnímání hudby

Žák

- hodnotí samostatně hudební materiály
- využívá všechny prostředky k dostupnosti hudby (i technické)

Kompetence komunikativní

Učitel

- naučí žáky vnímat a využívat jak verbální, tak neverbální vyjadřování
- vyvolává u žáků zájem o společné prožití kulturní akce
- poskytuje žákům dostatečný prostor k vlastnímu hudebnímu a pěveckému projevu

Žák

- dle svých možností se dokáže verbálně i neverbálně vyjádřit, je schopen improvizace
- sám vyhledává kulturní akce

Kompetence sociální a personální

Učitel

- buduje v dětech zásady chování na kulturních akcích
- ukazuje žákům nezbytnost přebírání zkušeností druhých pro vlastní zdokonalování
- buduje v dětech sebedůvěru

Žák

- učí se zásadám slušného chování
- dokáže zhodnotit

Kompetence občanské**Učitel**

- pěstuje v žácích potřebu respektovat, chránit a oceňovat naše tradice, kulturní a historické dědictví
- buduje v dětech pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost
- vede žáky k tomu, aby se sami aktivně zapojovali do kulturního dění

Žák

- respektuje a chrání kulturní tradice
- aktivně se zapojuje do kulturního dění

Kompetence pracovní**Učitel**

- vysvětlí a ukázat žákům, jak správně používat pomůcky a jak o ně pečovat
- objasní žákům základní pravidla a pojmy z oblasti hudební teorie (např. pravidla pro grafický záznam hudby)

Žák

- umí zacházet s pomůckami potřebnými k hudební výchově, pečuje o ně

Kompetence digitální**Učitel**

- vede žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům
- motivuje žáky k aktivnímu a smysluplnému využívání digitálních aplikací a dostupných programů jako nástroje pro reprodukční (případně vlastní) tvůrčí počiny

Žák

- umí vyhledat jednoduché informace o hudebních skladatelích, najde zadanou skladbu
 - seznámí se s dostupnými hudebními aplikacemi (např. online piano...)

5.8.2. Vzdělávací obsah**5.8.2.1. Očekávané výstupy RVP ZV**

Vyučovací předmět Hudební výchova naplňuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Hudební výchova tak, jak jej vymezuje Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (RVP ZV). Očekávané výstupy RVP ZV (viz níže) jsou rozděleny na 1. období, tj. po 3. ročníku a 2. období, tj. po 5. ročníku.

Očekávané výstupy – 1. období**Žák**

HV-3-1-01 zpívá v jednohlase

HV-3-1-02 rytmizuje a melodizuje jednoduché texty

HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře

HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie

HV-3-1-05 rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby

HV-3-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření**Žák**

HV-3-1-01p zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty

HV-3-1-02p hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu

HV-3-1-04p reaguje pohybem na tempové a rytmické změny

HV-3-1-05p rozliší sílu zvuku

- pozorně vnímá jednoduché skladby

Očekávané výstupy – 2. období**Žák**

HV-5-1-01 zpívá v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti

HV-5-1-02 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not

HV-5-1-03 využívá jednoduché, hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní

HV-5-1-04 rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby

HV-5-1-05 vytváří jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace

HV-5-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků

HV-5-1-07 ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

HV-5-1-01p zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem

HV-5-1-02p, HV-5-1-07p propojí vlastní pohyb s hudbou

HV-5-1-03p doprovází spolužáky na rytmické hudební nástroje

HV-5-1-06p odliší tóny podle výšky, síly a barvy

- pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb

- správně hospodáří s dechem při interpretaci písní, frázování

5.8.2.2. Očekávané výstupy ŠVP

Školní vzdělávací program (ŠVP) rozpracovává očekávané výstupy i učivo RVP ZV do jednotlivých ročníků. Tabulka (viz níže) obsahuje očekávané školní výstupy, konkretizuje učivo probírané v daném ročníku a je doplněna o začleněné tematické okruhy průřezových témat. Její součástí jsou také poznámky upřesňující realizaci vzdělávacího obsahu, doplňující mezipředmětové vztahy apod.

Výstupy uvedené v kapitole Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření jsou vodítkem pro případné úpravy výstupů uvedených v ŠVP do individuálního vzdělávacího plánu (IVP) pro žáka na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka. Výstupy představují cílovou úroveň, kterou lze s využitím podpůrných opatření případně překročit.

V souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. se výstupy minimální doporučené úrovně využijí v případě podpůrných opatření třetího stupně pouze u žáků s lehkým mentálním postižením. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními pátého stupně jsou dolní úrovně pro úpravu očekávaných výstupů v IVP očekávané výstupy stanovené v RVP ZŠ, které mají rovněž činnostní povahu a jsou prakticky zaměřené.

Hudební výchova 1. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Hudebně pohybové činnosti			
• zvládne pohyb podle hudby (na místě, vpřed, vzad, hru „na tělo“)	• pohybové hry • tanečky, pochod, poskoky, chůze • dechová cvičení, tleskání, luskání...	OSV • Kreativita • Psychohygiena	TV – pohyb podle hudby
Instrumentální činnosti			
• zvládne nejjednodušší doprovod na Orffovy rytmické nástroje (ve 2/4 a 3/4 taktu)	• reprodukce písní • hra na nejjednodušší hudební nástroje		
Poslechové činnosti			
• rozlišuje hlasy, základní hudební nástroje (klavír, housle, zobcová flétna) • pozná státní hymnu	• pohádky, koledy, české lidové písně, Česká státní hymna		Prv – výchova k vlastenectví

<i>Hudební výchova 1. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Vokální činnosti			
- dle vlastních dispozic zazpívá několik písní lidových, umělých - dokáže rozlišit kontrasty: - zvuk x tón - řeč x zpěv - silně x slabě - pomalů x rychle	- hudební hry - hudební výcvik (správné dýchání) - melodická ozvěna, melodizace a rytmizace krátkých textů		

<i>Hudební výchova 2. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Hudebně pohybové činnosti			
umí pohybově vyjádřit charakter jednoduché melodie	- hudebně pohybové hry (i ve dvojici) - držení rukou při tanečním pohybu (v bok) - postoje proti sobě, vedle sebe	OSV - Kreativita - Psychohygiena	TV – postoje a držení těla
Instrumentální činnosti			
- rozlišuje kontrasty: - zesilování x zeslabování - zrychlování x zpomalování	- rytmické ozvěny - hra na tělo - jednoduchý hudební doprovod		
Poslechové činnosti			
- seznámí se s librety hudebních pohádek - rozliší hudební nástroje (trubka, klarinet, kytara, buben)	- hudební pohádky - české lidové písně a koledy - umělé české i cizí písně (dle zájmu)		ČJ – jednoduchý verš Prv – výchova k vlastenectví
Vokální činnosti			
- rozlišuje, kdy melodie klesá stoupá - pochopí a zvládne kánon	- vokální hry (výslovnost samohlásek) - sjednocování hlasu ve sboru		

<i>Hudební výchova 3. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Hudebně pohybové činnosti			
• reaguje pohybem na znějící hudbu • vyjadřuje pohybem tempo a dynamiku	• pohybový doprovod znějící hudby • hra na tělo (tleskání, luskání, pleskání)	OSV • Kreativita • Psychohygiena	TV – správné držení těla
Instrumentální činnosti			
• dokáže vyrobit a použít jednoduchý chřestící nástroj • využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	• doprovod na Orffovy nástroje • hra na tělo		Pč – výroba jednoduchých hud. nástrojů
Poslechové činnosti			
• pochopí roli posluchače • pozná hudbu ke slavnostním příležitostem státní hymna, Olympijská hymna	• česká státní hymna • J. J. Ryba • Antonín Dvořák • Bedřich Smetana		Prv – úcta k tradicím
Vokální činnosti			
• rozpozná v hudbě: • rozvážně x živě • melodii vzestupnou x sestupnou • zvládne několik písní lidových, umělých	• notová osnova, houslový klíč, • správné dýchání, pěvecké dělení slov		

<i>Hudební výchova 4. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Hudebně pohybové činnosti			
• ztvárňuje hudbu jednoduchým pohybe s využitím tanečních kroků	• pohybový doprovod znějící hudby, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance	OSV • Psychohygiena	TV – orientace v prostoru
Instrumentální činnosti			
• využívá jednoduché, popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře	• reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí Orffových nástrojů, zobcové flétny, keyboardu...	OSV • Kreativita	

Hudební výchova 4. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Poslechové činnosti			
rozpozná hudební styly a žánry, hudební formu jednoduché písně či skladby	- hudební styly a žánry hudba taneční, pochodová, populární, ukolébavka - skladby B. Smetany, A. Dvořáka... - epizody ze života hudebních skladatelů	MkV Kulturní diference – respektování a ochrana tradic, kulturního dědictví	VI – historické a kulturní dědictví
Vokální činnosti			
- při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti - rozlišuje kontrasty: vysoký tón x hluboký tón - zvládne stupnici dur	- orientace v notovém záznamu jednoduché melodie - rytmizace, melodizace, hudební improvizace, hudební hry		

Hudební výchova 5. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Hudebně pohybové činnosti			
- dokáže pohybově vyjádřit charakter hudby - rozpozná společenské tance (standardní a LA tance)	- pohybový doprovod znějící hudby - pohybové vyjádření hudby - pohybová improvizace s využitím tanečních kroků, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách	OSV - Kreativita - Psychohygiena	TV – orientace v prostoru
Instrumentální činnosti			
- doprovází zpěv na rytmické nástroje - využívá své hudební schopnosti a dovednosti ke hře na jednoduché hudební nástroje	- reprodukce melodie jednoduchých skladeb - hra na tělo - hra jednoduchých lidových písní	OSV Kreativita	
Poslechové činnosti			
- zcela pochopí roli posluchače - získá povědomí o skladatelském významu některých světových i našich hudebních skladatelů	- hudební pojmy: symfonický orchestr, dirigent... - epizody ze života skladatelů poslouchané hudby		VI – historické a kulturní dědictví
Vokální činnosti			
- dle svých schopností a dispozic zazpívá několik písní rytmicky správně a intonačně čistě - orientuje se v jednoduchém notovém zápise	- upevňování vokálních dovedností, zpěv české hymny - tvořivé hudební hry		

5.9. VÝTVARNÁ VÝCHOVA

5.9.1. Charakteristika

5.9.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací obsah předmětu

Předmět Výtvarná výchova je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura.

Podstatou výtvarné výchovy je objevování jednotlivých výrazových prostředků, výtvarných postupů a forem i skrytých tvořivých schopností žáků jako možný způsob vyjádření jejich vnímání, citění a poznávání.

Tento proces se realizuje ve škole i mimo školu v souvislosti se zvláštnostmi kulturními, etnickými i společenskými. Směřuje k podchycení a rozvoji zájmu o Výtvarné umění, učí chápat umělecký proces jako způsob poznávání a komunikace.

Časová dotace

Vyučovací předmět Výtvarná výchova je vyučován ve všech ročnících

1. stupně v tomto časovém rozvržení:

1. ročník 1 hodina týdně
2. ročník 2 hodiny týdně
3. ročník 2 hodiny týdně
4. ročník 1 hodina týdně
5. ročník 1 hodina týdně

Formy realizace

Výuka probíhá v učebnách, školních prostorách, v areálu školního dvora i mimo školu, a to formami vnímání, imaginace, explorační a herní činnosti, volné tvorby, akce komunikace.

Průřezová témata

Vyučovací předmět Výtvarná výchova je úzce spjat s ostatními předměty všech vzdělávacích oblastí. Ve vyučovacím předmětu se realizují tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- Sebepoznání a sebepojetí
- Kreativita
- Psychohygiena
- Komunikace
- Hodnoty a postoje

5.9.1.2. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel

- důsledně používá odborné pojmy a termíny z oblasti umění, učí děti tvořit i číst grafické znaky jako formu komunikace

Žák

- se učí rozumět používaným termínům v oblasti výtvarné i umělecké a učí se s nimi zacházet
- získává přehled v oblasti umění a kultury, zažívá prožitky v těchto oborech

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- zadává úkol jako problém k řešení, definuje ho z hlediska tvorby i procesu, který má k němu vést
- zadává kritéria hodnocení
- má na vědomí, že dojde ke střetu estetické normy učitele s estetickou normou žáka

Žák

- je veden k tvořivému přístupu při řešení výtvarných úkolů.
- estetické prožitky jsou žákovi podávány jako vějířek možností, který poskytuje dostatek prostoru k tomu, aby si uvědomil, že různí lidé vnímají stejnou věc různě

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky k pochopení, že umění je určitá forma komunikace
- učí žáky tvorbě i dekodování grafického znaku

Žák

- se učí tvorbě grafického znaku a jeho čtení jako formě komunikace
- dostává dostatečný prostor pro verbální i neverbální vyjádření názoru na společný estetický prožitek
- uvážlivě hodnotí výsledky své práce i ostatních a obhajují svůj názor

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede se žáky reflektivní dialog při každé jednotce Vv, ať je žák v roli sdělovatele i vnímatele

Žák

- učí se chovat na kulturních akcích
- učí se spolupráci v týmu a chápou význam rolí, které v něm plní jednotlivci
- vidí na příkladech z výtvarné oblasti možnost přebírání zkušeností druhých lidí pro vlastní zdokonalování

Kompetence občanské**Učitel**

- seznamuje žáky s historií umění naší země v kontextu světového dění
- vyzdvihuje odlišnosti, jedinečnosti i zvláštnosti české tvorby
- seznamuje žáky s esteticky nepřijatelným prostředím v kontrastu s prostředím esteticky příjemným

Žák

- učí se respektovat naše kulturní tradice
- si buduje pozitivní postoj k uměleckým dílům
- učí se chápat a respektovat estetické požadavky na životní prostředí

Kompetence pracovní**Učitel**

- vede žáky k dokončení úkolu, i k pečlivosti, trpělivosti a odpovědnosti
- učí žáky pečovat o výtvarné potřeby a dodržovat hygienické a bezpečnostní zásady

Žák

- se seznámí s používáním výtvarných potřeb a péčí o ně
- učí se dodržovat hygienická a bezpečnostní pravidla při práci

Kompetence digitální**Učitel**

- motivuje žáky k užívání různorodých vizuálních prostředků včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě
- poskytuje žákům prostor ke sdílení a prezentaci tvůrčího záměru, témat a výsledků tvůrčí práce v rovině tvorby, vnímání a interpretace
- vede žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům

Žák

- učí se rozlišovat mezi jednotlivými vizuálními obsahy a objevuje, k čemu jsou určeny (například kresba v knize, animace v reklamě, v animovaném filmu pro děti)

- seznamuje se s různorodostí vizuální produkce i v online prostředí, vybere díla, která ho zaujala, a jednoduše sdělí důvod svého výběru
- učí se využívat digitální zdroje

5.9.2. Vzdělávací obsah**5.9.2.1. Očekávané výstupy RVP ZV**

Vyučovací předmět Výtvarná výchova naplňuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Výtvarná výchova tak, jak jej vymezuje Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (RVP ZV). Očekávané výstupy RVP ZV (viz níže) jsou rozděleny na 1. období, tj. po 3. ročníku a 2. období, tj. po 5. ročníku.

Očekávané výstupy – 1. období**Žák**

VV-3-1-01 rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty; porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ

VV-3-1-02 v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace

VV-3-1-03 vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje

VV-3-1-04 interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností

VV-3-1-05 na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral nebo upravil

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření**Žák**

VV-3-1-01 až VV-5-1-05p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu

VV-3-1-01p rozpoznává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)

VV-3-1-02p, VV-3-1-04p uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům

Očekávané výstupy – 2. období

Žák

- VV-5-1-01 *při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)*
- VV-5-1-03 *při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností*
- VV-5-1-04 *nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě*
- VV-5-1-05 *osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky a postupy*
- VV-5-1-06 *porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace*
- VV-5-1-07 *nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral nebo upravil*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

- VV-5-1-01p až VV-5-1-07p *uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr*
- VV-5-1-01p, VV-5-1-02p *rozlišuje, porovnává, třídí linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)*
- VV-5-1-03p, VV-5-1-04p *při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie*
- VV-5-1-06p *vyjádří (verbálně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla*

5.9.2.2. Očekávané výstupy ŠVP

Školní vzdělávací program (ŠVP) rozpracovává očekávané výstupy i učivo RVP ZV do jednotlivých ročníků. Tabulka (viz níže) obsahuje očekávané školní výstupy, konkretizuje učivo probírané v daném ročníku a je doplněna o začleněné tematické okruhy průřezových témat. Její součástí jsou také poznámky upřesňující realizaci vzdělávacího obsahu, doplňující mezipředmětové vztahy apod.

Výstupy uvedené v kapitole Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření jsou vodítkem pro případné úpravy výstupů uvedených v ŠVP do individuálního vzdělávacího plánu (IVP) pro žáka na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka. Výstupy představují cílovou úroveň, kterou lze s využitím podpůrných opatření případně překročit.

V souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. se výstupy minimální doporučené úrovně využijí v případě podpůrných opatření třetího stupně pouze u žáků s lehkým mentálním postižením. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními pátého stupně jsou dolní úrovně pro úpravu očekávaných výstupů v IVP očekávané výstupy stanovené v RVP ZŠ, které mají rovněž činnostní povahu a jsou prakticky zaměřené.

Výtvarná výchova 1. - 3. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Rozvíjení smyslové citlivost			
• poznává různorodé přírodní a umělé materiály • seznamuje se s rozličnými technikami a postupy • postupně přechází od hry k experimentu • osvojuje základní dovednosti práce s různými materiály	• vyhledávání zajímavých linií, tvarů, barev, struktur a jejich zaznamenávání (kresba, malba, frotáž, muchláž, prostorová konstrukce)	OSV (v průběhu celého školního roku) • Kreativita • Psychohygiena • Hodnoty, postoje, praktická etika • Sebepoznání a sebepojetí	Klíčová slova zážitek, událost, hra, pohyb, přeskupování, pokus, fantazie, domov, rodina, svět, řeč, barva, tvar Náměty Já a moje bytosti moje ruka, chuť, přání, sny, kamarádi, rodina, pohádkové bytosti, jejich podoby, proměny, zvyky, jak se pohybují atd. Já a svět přírody rostliny, zvířata, živly, bouřka, déšť, plody, kůra, kameny, kořeny, planety, brouci... Já a lidské výtvořiny obraz a socha, linie a barva, letadla, lodě, fantastické vynálezy, hudební nástroje, domy, brýle, věže, strojky, stroje...
• rozvíjí schopnost orientace, představivosti a imaginace v reálném i duchovním prostoru	• vyhledávání zajímavých detailů, jejich dotváření kresbou, malbou, skládáním, množením		
• rozezná základní geometrické plošné tvary a prostorové útvary • odlišuje od tvarů přírodních, učí se je rozeznávat jako obrazové znaky	• experimentování s různými běžnými i neobvyklými materiály přírodního i technického charakteru		
• poznává možnosti volného lineárního a plošného vyjádření ve dvojrozměrném prostoru • volně experimentuje s linkou, tvarem, obrysem • tvůrčím způsobem experimentuje s barvami, dovede je míchat a překrývat • rozezná barvy teplé a studené, světlé a tmavé, základní a podvojně	• hra a experimenty s tvary, barvami, liniemi, znaky záznamy jejich proměn		
• hledá, uvědomuje si a pojmenovává základní formotvorné prvky při práci s uměleckým dílem (hledá velké x malé, tmavé x světlé, měkké x tvrdé tvary a předměty) • vypráví o svých pocitech z konkrétního uměleckého díla	• experimenty s reprodukcemi výtvarných děl (hledání detailu, základních geometrických tvarů, skládání, deformování, dotváření kresbou a malbou)		

Výtvarná výchova 1. - 3. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Uplatňování subjektivity			
- experimentuje s vizuálně obrazovými prostředky jako způsobem sebevyjádření, tvoří symboly - poznává prostředí školy a její nejbližší okolí – sleduje detaily stavby, předměty, zařízení, jejich barvy, tvary - hledá příjemná zákoutí - vymýšlí nová řešení, porovnává a hodnotí vzhled jednotlivých prostor	- záznamy autentických smyslových zážitků, emocí, myšlenek, událostí, pohybu v čase a prostoru (linií, barvou, tvarem, od 2. ročníku doplňovat písemným záznamem) - osobní přístup k prostředí a jeho přetváření dle vlastního hlediska		
osvojuje si schopnost výtvarné výpovědi, schopnost zdůvodnit, hodnotit a obhájit výtvarné pojetí, vést dialog, vyjadřovat se k tvorbě své i druhých – tolerovat jejich způsoby vidění a vyjádření	velkoformátová výtvarná tvorba, individuální volba formátu dětmi (kresba a malba na balicí papír, prostorové objekty z přírodnin postupná samostatná volba výtvarných vyjadřovacích prostředků)		
seznamuje se s méně obvyklými způsoby výtvarného vyjádření a volí svůj osobitý způsob zpracování námětu	otisk v ploše, materiálu, frotáž, jednoduché grafické techniky (např. papírořez, tisk z koláže) xerokopie, koláž, dekoláž, muchláž, asambláž, kombinace technik		
Ověřování komunikačních účinků			
dokáže vyjádřit sdělení ostatním dětem pohybem vlastního těla (živé sochy), výrazem obličeje, maskou, loutkou	- výtvarně dramatické a komunikační hry, pohybová relaxace - tvorba masek, loutek	OSV • Komunikace	
zasazuje různé předměty do neobvyklých souvislostí (hračky, školní potřeby atd.)	vytváření nových a neobvyklých souvislostí ozvláštnění předmětů		
ověřuje si vliv svých činností na okolí, začíná se podílet na zlepšení prostředí školy	výstavy svých prací, drobné výtvarné projekty, příprava na školní slavnosti		
zajímá se o výtvarnou tvorbu v nejširším slova smyslu	společné návštěvy výstav, besedy nad publikacemi o výtvarném umění		např. P. Šamšula Obrazárna v hlavě

Výtvarná výchova 4. - 5. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Rozvíjení smyslové citlivost			
• vědomě volí nástroje a techniky pro konkrétní výtvarné vyjádření • zachází s výtvarnými nástroji a prostředky pro kresbu, malbu, grafiku, plastickou a prostorovou tvorbu v široké funkční škále	• kresba, malba, grafika, plastická a prostorová tvorba a její výrazové prostředky (technické postupy, nástroje, materiály)	OSV • Kreativita • Psychohygiena • Hodnoty, postoje, praktická etika • Seběpoznání a sebepojetí	Klíčová slova /analyzování a zjednodušování/ pojmenovávání/ náčrty/skutečnost a fikce /plocha a linie/tělo a prostor/ klid, pohyb a proměna/ příroda/ krajina /světlo a struktura/ harmonie, kontrast/ celek a detail /tvar a funkce /design/ technika a média/ alternativní řešení
• seznamuje se s možností instalace, akční tvorby, výrazovými možnostmi těla, možnostmi výtvarných zásahů do přírody	• akční tvorba, instalace, dialogy s předměty, zkušenosti vlastního těla		
• využívá přírodní a umělé materiály • učí se využívat i současné zobrazovací prostředky podle podmínek školy (video, fotografie, PC)	• zkoumání netradičních nástrojů (hřebík, pilník, zmačkaný papír), materiálů (deklasované materiály: plexisklo, drát, molitan, polystyren i materiály přírodní), točení videa, fotografování, prohlížení na PC (využití mobilů)		
• tvoří jednoduché plošné kompozice z geometrických tvarů (mnohoúhelníky, elipsy, spirály atd.) • uvědomuje si možnosti kompozičních přístupů a principů, využívá je převážně při experimentování s kompozičními prvky	• kompozice • řazení, rytmus, prolínání, množení, vyvažování, přímka, křivka, linie, tvar • horizontála, vertikála, kolmost, střed, symetrie, asymetrie, dominantní...atd. • řazení, seskupování, zmenšování, zvětšování, zmnožení, vrstvení tvarů a linií v ploše i prostoru		Náměty Ve světě lidí a bytostí já a moje rodina, mí blízcí rodiče, kamarádi, hrdinové
• vyjadřuje charakteristické rysy stavby přírodních tvarů v prostoru i ploše	• členění, rozklad, syntéza		Život a podoby rozličných společenství /náš dům, město, dávné civilizace, civilizace na jiné planetě/ jak vypadáme, jak komunikujeme, jak se měníme, bojujeme, co máme společného, čím se lišíme/ já a ty uvnitř – co cítíme, víme, nevíme, čeho se bojíme, na co se těšíme/
• hodnotí a využívá výrazové možnosti barev a jejich kombinací ve volné tvorbě i praktickém užití	• barva • odstín, sytost, tón, harmonie, kontrast, jemné rozdíly		
Uplatňování subjektivity			
• ověřuje si vliv svých činností na okolí • realizuje výtvarné projekty • podílí se na výzdobě školy, přípravě slavností • tvoří tematické kolekce a řady	• výstavy prací, výzdoba školy, příprava slavností a svátků, dokumentace života školy		

Výtvarná výchova 4. - 5. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
- při práci s uměleckým dílem hledá a pojmenovává základní obrazotvorné prvky a kompoziční přístupy - porovnává rozdíly výtvarných vyjádření (abstraktní, popisné, alegorické, symbolické atd.)	chápaní výtvarné formy jako systém znaků a významů		Ve světě přírody /organismy a jejich proměny – růst, množení, fantastické rostliny, personifikace, bacily /přírodní děje – bouře, mlha, vichřice, sopky, tání/ rozmanitost přírody, mimikry, biorytmy, vesmír, mapy, atlasy/ Ve světě umění, vědy a techniky /nástroje, stroje, předměty, výtvory/ člověk a umění – pocity z hudební skladby, konstrukce z geometrických tvarů, prvky v architektuře /člověk v krajině dopravní síť, zahrady, sídliště /člověk doma – sbírky předmětů, zátiší pro radost, strojky a jiní pomocníci/
- sleduje detaily stavby a zařízení (jejich funkce, barvy a tvary) - hledá příjemná místa - hodnotí a porovnává vzhled jednotlivých tříd, vymýšlí nová řešení	poznávání a hodnocení prostředí školy a nejbližšího okolí		
Ověřování komunikačních účinků			
- osvojuje si schopnost výtvarné výpovědi a jejího hodnocení, zdůvodnění a obhájení, vedení dialogu - vyjadřuje se k tvorbě vlastní i ostatních - učí se toleranci k rozdílným způsobům výtvarného vyjádření	výtvarná výpověď a vedení reflektivního dialogu	OSV Komunikace	
- zasazuje předměty do neobvyklých souvislostí - navštěvuje se třídou výstavy, instalace, galerie - prohlíží literaturu s výtvarným zaměřením, vede dialog	- ozvláštnění, vytváření nových a neobvyklých souvislostí - poznávání nových trendů ve výtvarném umění, poznávání spojení výtvarné práce s vědou a technikou		

5.10. TĚLESNÁ VÝCHOVA

5.10.1. Charakteristika

5.10.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah předmětu

Vyučovací předmět Tělesná výchova je součástí vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Jeho vzdělávací obsah je rozdělen na 3 tematické okruhy:

- **Činnosti podporující pohybové učení** – komunikace v TV, organizace při TV, zásady jednání a chování, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností, měření a posuzování pohybových dovedností, zdroje informací o pohybových činnostech.
- **Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností** – pohybové hry, základy gymnastiky, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti, základy atletiky, základy sportovních her, turistika a pobyt v přírodě, plavání, lyžování a bruslení, další pohybové činnosti
- **Činnost ovlivňující zdraví** – význam pohybu pro zdraví, příprava organismu před zahájením pohybové činnosti, zdravotně zaměřené činnosti, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu, hygiena při TV, bezpečnost při pohybových činnostech

Časová dotace

Tělesná výchova je realizována na 1. stupni ZŠ v každém ročníku. Pokud v daném pololetí neprobíhá výuka plavání, činí časová dotace 2 vyučovací hodiny týdně.

Výuka plavání bude realizována ve dvou ročnících 1. stupně (konkrétní rozčlenění do ročníků bude vycházet z aktuálních organizačních možností školy). Předmět Tělesná výchova bude v dané třídě v daném školním roce vyučován s časovou dotací 2,5 hod (pololetí bez plavání 2 hod, pololetí s výukou plavání 3 vyučovací hodiny), z toho 0,5 hodiny bude čerpáno z disponibilní časové dotace.

Formy realizace

Základní formou práce je vyučovací hodina, dále také školní i mimoškolní soutěž nebo turnaj, popř. kurz nebo aktivity na škole v přírodě či výletě. V rámci škol v přírodě nebo výletů může být se souhlasem rodičů zařazeno do výuky za splnění vhodných podmínek také seznámení dětí s jinými sportovními aktivitami jako je lyžování, bruslení, běh na lyžích, sáňkování, bobování, plavání a turistika.

Škola se v rámci možností účastní různých tělovýchovných a sportovních akcí nad rámec běžné výuky.

Žáci s přihlédnutím k určité sportovní aktivitě cvičí v tělocvičně, na hřišti, na stadionu, ve volné přírodě nebo v plaveckém bazénu. Žáci cvičí ve vhodném sportovním oblečení a obuvi. Učitel v hodinách využívá různé metody a formy práce. Spolu s dětmi používá veškeré dostupné náčiní a nářadí.

Metody jsou učitelem voleny tak, aby podporovaly vlastní aktivitu žáků, optimálně rozvíjely individuální schopnosti žáků a zároveň se rozvíjela schopnost týmové spolupráce. Důraz je kladen na prožitek, méně pak na výkon žáka.

Průřezová témata

Předmětem Tělesná výchova se realizují tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

Žák se morálně a osobnostně rozvíjí, komunikuje a seberealizuje se (řeší problémy, zvládá rozhodovací situace, poznává jiné lidi a jedná s nimi ve specifických rolích a situacích, angažovaně přistupuje k druhým, dodržuje zásady slušnosti, tolerance, chová se odpovědně).

- Rozvoj schopností poznávání
- Sebepoznání a sebepojetí
- Seberegulace a sebeorganizace
- Psychohygiena
- Kreativita
- Kooperace a kompetice
- Hodnoty, postoje, praktická etika

5.10.1.2. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel

- umožňuje žákům, aby se naučili na základě jasných kritérií hodnotit své činnosti nebo výsledky

Žák

- si osvojuje základní tělocvičné názvosloví
- operuje obecně užívanými termíny, znaky a symboly
- měří si základní pohybové výkony a porovnává je s předchozími
- učí se orientovat v informačních zdrojích a sleduje zde aktivity a sportovní akce

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- dodává žákům sebedůvěru, podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí ukázat správnou cestu

Žák

- učí se uplatňovat zásady bezpečného chování ve sportovním prostředí
- adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka
- řeší problémy v souvislosti s nesportovním chováním, nevhodným sportovním prostředím a nevhodným sportovním náčiním a náradím

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky k vzájemnému naslouchání a oceňování výkonu druhých, vytváří příležitosti pro komunikaci
- zadává úkoly, ve kterých mohou žáci spolupracovat a pomáhat jim podle jejich potřeby

Žák

- je veden ke spolupráci při týmových pohybových činnostech a soutěžích
- učí se reagovat na základní povely a pokyny a sami je i umí vydávat
- učí se samostatně zorganizovat jednoduché pohybové soutěže, sportovní činnosti a jejich varianty

Kompetence sociální a personální

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat,
- řídí sportovní činnost tak, aby každý žák mohl zažít úspěch
- vede žáky k jednání duchu fair-play
- oceňuje pokrok

Žák

- se učí dodržovat pravidla, označit přestupky, respektovat opačné pohlaví.
- zvládá pohybové činnosti ve skupině
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém

Kompetence občanská

Učitel

- žákům umožňuje, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činnosti nebo jejich výsledků

Žák

- respektuje, chrání naše tradice a kulturní a historické dědictví
- spojuje svou pohybovou činnost se zdravím
- se aktivně účastní pravidelného pohybového režimu a projevuje přiměřenou samostatnost a vůli pro zlepšení své zdatnosti
- zařazuje si do vlastního pohybového režimu nápravná a kompenzační cvičení

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve škole i běžném životě

Žák

- učí se připravovat a užívat jednotlivé tělocvičné nářadí a náčiní a jiné vybavení školy
- dodržuje vymezená pravidla
- adaptuje se na změněné pracovní podmínky

Kompetence digitální

Učitel

- motivuje žáky ke zlepšování zdravotně orientované zdatnosti využitím různých digitálních technologií (měření, zaznamenávání a porovnávání výsledků)
- motivuje žáky k vyhledávání informací o pohybových aktivitách
- připomíná důležitost kompenzačních cvičení, která snižují zdravotní rizika spojená s používáním digitálních technologií

Žák

- uvědomuje si důležitost pravidelného pohybového režimu a možnosti sledovat ho s pomocí digitálních technologií
- je schopen se orientovat v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích prostřednictvím digitálních technologií

5.10.2. Vzdělávací obsah**5.10.2.1. Očekávané výstupy RVP ZV**

Vyučovací předmět Tělesná výchova naplňuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Tělesná výchova tak, jak jej vymezuje Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (RVP ZV). Očekávané výstupy RVP ZV (viz níže) jsou rozděleny na 1. období, tj. po 3. ročníku a 2. období, tj. po 5. ročníku.

Očekávané výstupy – 1. období

Žák

- TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti
- TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení
- TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
- TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy
- TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

- TV-3-1-01p zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost
- TV-3-1-04p dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách
- TV-3-1-05p reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti
 - projevu kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám
 - zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů

Očekávané výstupy – 2. období

Žák

- TV-5-1-01 podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti
- TV-5-1-02 zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením
- TV-5-1-03 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her
- TV-5-1-04 uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka
- TV-5-1-05 jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti

- TV-5-1-06 jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví
- TV-5-1-07 užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení
- TV-5-1-08 zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy
- TV-5-1-09 změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky
- TV-5-1-10 orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

- TV-5-1-01p chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a začleňuje pohyb do denního režimu
- TV-5-1-02p zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením
- TV-5-1-03p zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností
- TV-5-1-04p uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti
- TV-5-1-05p reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti
- TV-5-1-06p dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play
 - zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla
 - zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy

5.10.2.2. Očekávané výstupy ŠVP

Školní vzdělávací program (ŠVP) rozpracovává očekávané výstupy i učivo RVP ZV do jednotlivých ročníků. Tabulka (viz níže) obsahuje očekávané školní výstupy, konkretizuje učivo probírané v daném ročníku a je doplněna o začleněné tematické okruhy průřezových témat. Její součástí jsou také poznámky upřesňující realizaci vzdělávacího obsahu, doplňující mezipředmětové vztahy apod.

Výstupy uvedené v kapitole Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření jsou vodítkem pro případné úpravy výstupů uvedených v ŠVP do individuálního vzdělávacího plánu (IVP) pro

žáka na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka. Výstupy představují cílovou úroveň, kterou lze s využitím podpůrných opatření případně překročit.

V souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. se výstupy minimální doporučené úrovně využijí v případě podpůrných opatření třetího stupně pouze u žáků

s lehkým mentálním postižením. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními pátého stupně jsou dolní úrovně pro úpravu očekávaných výstupů v IVP očekávané výstupy stanovené v RVP ZŠ, které mají rovněž činnostní povahu a jsou prakticky zaměřené.

<i>Tělesná výchova 1. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
• zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti, postupně projevuje přiměřenou samostatnost a kreativitu • zvládá základní cviky • reaguje na základní pokyny	• průpravná cvičení, koordinace	OSV • Rozvoj schopností poznávání • Seberegulace a sebeorganizace • Psychohygiena	Všechny vhodné informace o Tv a sportu ve zdravém životním stylu
• spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti • umí cvičit podle slovních pokynů • dovede využít gymnastické cviky pro správné držení těla, zlepšuje svou nervosvalovou koordinaci, překonává strach • zvládne kotoul vpřed, váhu, chůzi po kladince, výskok a seskok ze švédské bedny	• základy gymnastiky		
• snaží se vyjádřit jednoduchou melodii, rytmus pohybem • zvládá základní estetické držení těla	• rytmické a kondiční formy cvičení		HV
• zná základní pojmy související s během, skokem do dálky a hodem, rozvíjí všestrannost, rychlost	• atletika		
• umí manipulovat s míčem, zvládá chytání míče, házení míče, vedení míče • seznamuje se s nejrůznějšími sportovními hrami, jejich pravidly • učí se kooperaci, fair play	• sportovní hry	OSV • Seberegulace a sebeorganizace • Kooperace a kompetice	
• se umí chovat v dopravních prostředcích při přesunu do přírody • zvládá delší chůzi přírodním terénem	• turistika a pobyt v přírodě		Př, VI

<i>Tělesná výchova 1. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
• zvládá skoky přes švihadlo, cval stranou, kotníkové poskoky • rozvíjí rychlost a sílu nohou	• IC – kotníková cvičení		
• chápe důležitost základních hygienických návyků při pohybových činnostech • rozezná vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity • rozumí důležitosti přípravných aktivit před pohybovou činností, relaxaci po zátěži a protahovacím a zpevňovacím cvičením • respektuje pravidla bezpečného pohybu na sportovištích a dodržuje je	• aktivity ovlivňující zdraví		

<i>Tělesná výchova 2. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
• zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti, postupně projevuje přiměřenou samostatnost a kreativitu • ovládá základní cviky • reaguje na základní pokyny	• průpravná cvičení, koordinace	OSV • Rozvoj schopností poznávání	Všechny vhodné informace o Tv a sportu ve zdravém životním stylu
• spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti • umí cvičit podle slovních pokynů • dovede využít gymnastické cviky pro správné držení těla, zlepšuje svou nervosvalovou koordinaci, překonává strach • zvládá kotoul vpřed, kotoul vzad, výskok na bednu – vzpor dřepmo z můstku, skok do stoje s roznožkou, chůze na lavičce	• základy gymnastiky	OSV • Sebepoznání a sebepojetí	
• umí vyjádřit jednoduchou melodii, rytmus a hlasitost pohybem • zvládá základní estetické držení těla • nestydí se při tanci se žákem opačného pohlaví	• rytmičné a kondiční formy cvičení	OSV • Psychohygiena	HV
• zná základní pojmy související s během, skokem do dálky a hodem, rozvíjí všestrannost, rychlost, zdatnost	• atletika		

<i>Tělesná výchova 2. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
• umí manipulovat s míčem, zvládá chytání míče, házení míče, vedení míče • seznamuje se s tradičními i méně tradičními sportovními hrami a jejich pravidly • učí se kooperaci, fair play	• sportovní hry	OSV • Seberegulace a sebeorganizace • Kooperace a kompetice	
• umí se chovat v dopravních prostředcích při přesunu do přírody • zvládá delší chůzi přírodním terénem	• turistika a pobyt v přírodě		Př, VI
• zvládá skoky přes švihadlo, cval stranou, kotníkové poskoky – rozvíjí rychlost a sílu nohou	• IC – kotníková cvičení		
• chápe důležitost základních hygienických návyků při pohybových činnostech • rozezná vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity • rozumí důležitosti přípravných aktivit před pohybovou činností, relaxaci po zátěži a protahovacím a zpevňovacím cvičením • respektuje pravidla bezpečného pohybu na sportovištích a dodržuje je	• aktivity ovlivňující zdraví		

<i>Tělesná výchova 3. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
• zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti, postupně projevuje přiměřenou samostatnost, umí základní cviky • reaguje na základní pokyny	• průpravná cvičení, koordinace	OSV • Rozvoj schopností poznávání	Všechny vhodné informace o tělesné výchově a sportu ve zdravém životním stylu
• spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti • umí cvičit podle slovních pokynů • dovede využít gymnastické cviky pro správné držení těla, zlepšuje svou nervosvalovou koordinaci, překonává strach • zvládá kotoul vpřed, kotoul vzad, výskok – vzpor dřepmo na bedně, skok do stoje s přednožkou, zánožkou, stoj na rukou s oporou a dopomocí,	• základy gymnastiky	OSV • Sebepoznání a sebepojetí	

<i>Tělesná výchova 3. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
• učí se přemet stranou a přeskok			
• umí vyjádřit jednoduchou melodii, rytmus a hlasitost pohybem • zvládá základní estetické držení těla	• rytmické a kondiční formy cvičení	OSV • Psychohygiena	HV
• zná základní pojmy související s během, skokem do dálky a hodem, rozvíjí všestrannost, rychlost, vytrvalost • zná startovací povel, je schopen změřit výkon • umí pojmenovat základní atletické disciplíny, dovede změřit čas a zapsat výkony v některých disciplínách • seznamuje se s možnostmi využití digitálních technologií při svých pohybových aktivitách	• atletika		
• umí manipulovat s míčem, zvládá chytání míče, házení míče, vedení míče • seznamuje se s tradičními i méně tradičními sportovními hrami a jejich pravidly • učí se kooperaci, fair play	• sportovní hry	OSV • Seberegulace a sebeorganizace • Kooperace a kompetice	
• umí se chovat v dopravních prostředcích při přesunu do přírody • zvládá delší chůzi přírodním terénem	• turistika a pobyt v přírodě		Př, VI
• zvládá skoky přes švihadlo, cval stranou, kotníkové poskoky – rozvíjí rychlost a sílu nohou	• IC – kotníková cvičení		
• chápe důležitost základních hygienických návyků při pohybových činnostech • rozezná vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity • rozumí důležitosti přípravných aktivit před pohybovou činností, relaxaci po zátěži a protahovacím a zpevňovacím cvičením • respektuje pravidla bezpečného pohybu na sportovištích a dodržuje je	• aktivity ovlivňující zdraví		

<i>Tělesná výchova 4. ročník</i>			
<i>Školní výstup</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
• zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti, postupně projevuje přiměřenou samostatnost, umí základní cviky • reaguje na základní pokyny	• průpravná cvičení, koordinace		Všechny vhodné informace o TV a sportu ve zdravém životním stylu
• spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti • umí cvičit podle slovních pokynů • dovede využít gymnastické cviky pro správné držení těla, zlepšuje svou nervosvalovou koordinaci, překonává strach • zvládá kotoul vpřed, kotoul vzad, výskok na bednu, kozu, přeskoky – roznožka, akrobatické skoky dle svých individuálních možností, zvládá jednoduché cviky na kruzích a žebřinách	• základy gymnastiky	OSV • Sebepoznání, sebepojetí	
• umí vyjádřit melodii, rytmus a hlasitost pohybem • zvládá základní estetické držení těla	• rytmické a kondiční formy cvičení	OSV • Psychohygiena • Kreativita	HV
• zná základní pojmy související s během, skokem do dálky a hodem, rozvíjí všestrannost, rychlost, vytrvalost • zná startovací povel, je schopen změřit výkon • umí pojmenovat základní atletické disciplíny, dovede změřit čas a zapsat výkony v některých disciplínách • seznamuje se s možnostmi využití digitálních technologií při svých pohybových aktivitách	• atletika		
• umí manipulovat s míčem, zvládá chytání míče, házení míče, vedení míče • seznamuje se s tradičními i méně tradičními sportovními hrami • zlepšuje své herní dovednosti a dovede spolupracovat • seznamuje se s přesnými pravidly her a respektuje je při vlastní hře	• sportovní hry	OSV • Seberegulace a sebeorganizace • Kooperace a kompetice	
• umí se chovat v dopravních prostředcích při přesunu do přírody • zvládá delší chůzi přírodním terénem	• turistika a pobyt v přírodě		Př, VI

Tělesná výchova 4. ročník			
Školní výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
• zvládá skoky přes švihadlo, cval stranou, kotníkové poskoky – rozvíjí rychlost a sílu nohou	• IC – kotníková cvičení		
• chápe důležitost základních hygienických návyků při pohybových činnostech • rozezná vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity • rozumí důležitosti přípravných aktivit před pohybovou činností, relaxaci po zátěži a protahovacím a zpevňovacím cvičením • respektuje pravidla bezpečného pohybu na sportovištích a dodržuje je	• aktivity ovlivňující zdraví		

Tělesná výchova 5. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
• zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti, postupně projevuje přiměřenou samostatnost, umí základní cviky • reaguje na základní pokyny	• průpravná cvičení, koordinace		Všechny vhodné informace o TV a sportu ve zdravém životním stylu
• spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti • umí cvičit podle slovních pokynů, dovede využít gymnastické cviky pro správné držení těla, zlepšuje svou nervosvalovou koordinaci, překonává strach • zvládá kotoul vpřed, kotoul vzad, výskok na bednu, kozu, přeskoky - roznožka, akrobatické skoky dle svých individuálních možností, zvládá jednoduché cviky na kruzích a žebřinách • seznamuje se s přeskokem - skrčkou	• základy gymnastiky	OSV • Sebepoznání, sebepojetí	
• umí vyjádřit jednoduchou melodii, rytmus a hlasitost pohybem • zvládá základní estetické držení těla	• rytmičné a kondiční formy cvičení	OSV • Psychohygiena • Kreativita	HV

Tělesná výchova 5. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
- zná základní pojmy související s během, skokem do dálky a hodem, rozvíjí všestrannost, rychlost, vytrvalost - zná startovací povely, chápe význam vytrvalostního běhu - je schopen změřit, zaznamenat a porovnat pomocí digitálních technologií výkon v některých atletických disciplínách - umí pojmenovat základní atletické disciplíny	atletika		
- seznamuje se s tradičními i méně tradičními sportovními hrami - zlepšuje své herní dovednosti a dovede spolupracovat v týmu - seznamuje se s přesnými pravidly her a respektuje je při vlastní hře	sportovní hry	OSV - Seberegulace a sebeorganizace - Kooperace a kompetice - Hodnoty, postoje, praktická etika	
- se umí chovat v dopravních prostředcích při přesunu do přírody - zvládá delší chůzi přírodním terénem	turistika a pobyt v přírodě		Př, VI
zvládá skoky přes švihadlo, cval stranou, kotníkové poskoky – rozvíjí rychlost a sílu nohou	IC – kotníková cvičení		
- chápe důležitost základních hygienických návyků při pohybových činnostech - rozezná vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity - rozumí důležitosti přípravných aktivit před pohybovou činností, relaxaci po zátěži a protahovacím a zpevňovacím cvičením - respektuje pravidla bezpečného pohybu na sportovištích a dodržuje je - seznamuje se s bateriemi testů, ověřuje si svou celkovou zdatnost a snaží se zlepšování	aktivity ovlivňující zdraví		

<i>Plavání 1. období výuky</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
seznamuje se s vodním prostředím a nebojí se pobytu a pohybu v ní	adaptace na vodní prostředí		
zná hygienické a bezpečnostní zásady spjaté s výukou plavání a uvědomuje si důležitost jejich dodržování v souvislosti se zdravím a bezpečností	hygiena plavání		
- ovládá správnou techniku dýchání při splývání - umí se vznášet i splývat - orientuje se ve vodě i po skoku či pádu do vody	základní plavecké dovednosti		
- seznamuje se s plaveckou technikou znak a prsa. - uplave 25 metrů bez pomůcky.	plavecká technika		
- zná a používá pomůcky pro sebezáchranu a k dopomoci tonoucímu - zná základní prvky a zákonitosti sebezáchrany a dopomoci tonoucímu	sebezáchrana a dopomoc tonoucímu		

<i>Plavání 2. období výuky</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
zná hygienické a bezpečnostní zásady spjaté s výukou plavání a uvědomuje si důležitost jejich dodržování	hygiena plavání		
- ovládá správnou techniku dýchání při plavání - orientuje se ve vodě i po skoku či pádu do vody. - seznamuje se s různými druhy skoku do vody, včetně startovního skoku	základní plavecké dovednosti		
- zdokonalí svou plaveckou techniku znak a prsa. - seznamuje se s dalším plaveckým stylem – kraul. - uplave vybranou plaveckou technikou alespoň 25 metrů bez pomůcky. - uplave pod vodou alespoň 3 metry	plavecká technika		
- zná a používá pomůcky pro sebezáchranu a k dopomoci tonoucímu - zná základní prvky a zákonitosti sebezáchrany a dopomoci tonoucímu	sebezáchrana a dopomoc tonoucímu		

5.11. PRACOVNÍ ČINNOSTI

5.11.1. Charakteristika

5.11.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah předmětu

Předmět Pracovní činnosti realizuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce. Jeho obsah rozdělujeme do několika celků:

- práce s drobným materiálem
- práce s modelovací hmotou
- práce s papírem a kartonem
- práce s textilem
- práce montážní a demontážní
- lidové zvyky, tradice a řemesla
- pěstitelské práce
- u nás doma

Při realizaci výuky se zaměřujeme na:

- rozvoj motorických dovedností žáků
- získání základních pracovních dovedností a návyků z různých oblastí
- poznání vlastností daných materiálů
- osvojení si zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci
- utváření vztahu k životnímu prostředí
- využívání všech dostupných informací pro rozšíření znalostí a dovedností k daným tématům
- rozvoj samostatnosti dětí, jejich vlastní tvořivost a aktivitu
- schopnost práce ve skupinách, schopnost komunikace

Časová dotace

Předmět Pracovní činnosti se od 1.ročníku až do 5. ročníku vyučuje 1 hodinu týdně. O podílu jednotlivých celků rozhoduje vyučující.

Formy realizace

Forma realizace předmětu je vyučovací hodina, ale zařazujeme také krátkodobé projekty, exkurze, praktické ukázky, pozorování... Výuka praktických činností tedy probíhá nejen v kmenové třídě, ale je také doplněna výukou v přírodě, např. exkurzemi ...

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- Rozvoj schopnosti poznávání
- Kreativita
- Kooperace a kompetice

Multikulturní výchova (EV)

- Kulturní difference – poznávání vlastního kulturního zakotvení

5.11.1.2. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel

- učí přesnosti, trpělivosti a rozvíjí logické myšlení žáka
- vede žáka k samostatnosti řešení problému, ke správnému postupu při práci

Žák

- učí se využívat získané dovednosti pro zhotovení výrobku
- učí se znát odborné výrazy a názvy pro volené náčiní a materiály
- učí se poznávat různá povolání týkající se pracovní výchovy a jejich pracovní prostředky

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede žáky k přemýšlení o vhodném náčiní, nářadí a o vhodném pracovním postupu
- učí žáky vážit si nejen své práce, ale i práce druhých
- učí žáky samostatnosti při plnění zadaného úkolu
- vede žáky k umění spolupráce s ostatními při řešení různých úkolů

Žák

- učí se naslouchat a využívat rad ostatních a vybírat si vhodné postupy
- je tolerantní a snaží se pomáhat ostatním
- snaží se využít dané dostupné literatury a jiných pomůcek při řešení problémů
- umí při řešení problémů využít získaných vědomostí a dovedností i z ostatních předmětů

Kompetence komunikativní**Učitel**

- zadává vhodné otázky a úkoly, které vedou k rozvoji diskuse a ke vzájemné komunikaci mezi žáky a učitelem, nebo ve skupině žáků
- učí žáky správnému užívání názvosloví spojené s pracovní výchovou

Žák

- snaží se naučit obhajovat výsledky své práce
- umí vyslechnout názor druhých
- umí být tolerantní a ohleduplný k ostatním a k výsledkům jejich práce

Kompetence sociální a personální**Učitel**

- učí žáky vzájemné spolupráci a pomoci
- správně motivuje k úspěšné práci
- dodává sebedůvěru
- pozitivně podporuje práci ve skupinách

Žák

- učí se sám pozitivně, ale i negativně posoudit a zhodnotit výsledky své i kolektivní práce
- dovede srovnávat svou práci s ostatními žáky
- podílí se na utváření pravidel pro práci ve skupinách
- snaží se svým pozitivním přístupem k práci přispět k lepším výsledkům celé skupiny

Kompetence občanské**Učitel**

- podporuje kladný vztah žáků k uměleckým předmětům a k samostatné tvořivosti
- umožňuje tvořivý přístup žáků k vypracování zadaných úkolů
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování a vzájemné tolerance

Žák

- je schopen podle svých možností poskytnout každému pomoc
- dodržuje stanovená pravidla bezpečnosti práce s různými materiály, náčiním a nářadím
- učí se z ekologického hlediska dovede likvidovat odpad

Kompetence pracovní**Učitel**

- vede žáky k umění propojovat teoretické poznatky a znalosti získané v různých vyučovacích předmětech s praktickou prací při výrobě daného výrobku nebo při řešení jiných zadaných úkolů
- učí žáky šetrně zacházet s materiálem, používat správné náčiní a nářadí
- učí žáky k udržování nářadí a pracovního prostředí v čistotě a pořádku
- seznamuje žáky s bezpečnostními pravidly, která je nutno při práci dodržovat v rámci ochrany zdraví

Žák

- dodržuje pravidla bezpečnosti a hygieny práce
- váží si své práce a dovede ocenit i výsledky práce ostatních
- umí zacházet s materiálem a nářadím nejen bezpečně, ale také hospodárně
- umí využívat teoretické znalosti v praxi
- při společné práci ve skupině se snaží přispívat k dobré kvalitě práce celého týmu

Kompetence digitální**Učitel**

- seznamuje žáky s výhodami využívání slovního návodu, předlohy i videonávodu při tvorbě vlastních výrobků
- vede žáky k tomu, aby žáci vyhledávali pracovní postupy a návody (příprava pokrmů, péče o rostliny, práce s drobným materiálem, konstrukční činnosti) v doporučených online zdrojích
- motivuje žáky k zaznamenávání výsledků pozorování přírody a pěstitelských pokusů s využitím digitálních technologií
-

Žák

- pracuje podle slovního návodu, předlohy i videonávodu
- provádí pozorování přírody a zaznamenává ho i s využitím digitálních technologií a zhodnotí jejich výsledky
- provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování, které zaznamenává i s využitím digitálních technologií a zhodnotí jejich výsledky

5.11.3. Vzdělávací obsah

5.11.3.1. Očekávané výstupy RVP ZV

Vyučovací předmět Pracovní činnosti naplňuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce tak, jak jej vymezuje Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (RVP ZV). Očekávané výstupy RVP ZV (viz níže) jsou rozděleny na 1. období, tj. po 3. ročníku a 2. období, tj. po 5. ročníku.

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

Očekávané výstupy – 1. období

Žák

ČSP-3-1-01 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů

ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

ČSP-3-1-01p zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami; vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů

ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy

Očekávané výstupy – 2. období

Žák

ČSP-5-1-01 vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu

ČSP-5-1-02 využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic

ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu

ČSP-5-1-04 udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

ČSP-5-1-01p vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu

ČSP-5-1-02p využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii

ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu

ČSP-5-1-04p udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při drobném poranění

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

Očekávané výstupy – 1. období

Žák

ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

Očekávané výstupy – 2. období

Žák

ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž

ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu

ČSP-5-2-03 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž

ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu

ČSP-5-2-03p udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu

- užívá jednoduché pracovní nástroje a pomůcky

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

Očekávané výstupy – 1. období

Žák

ČSP-3-3-01 provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování

ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

ČSP-3-3-01p provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky

ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny

Očekávané výstupy – 2. období

Žák

ČSP-5-3-01 provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování

ČSP-5-3-02 ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny

ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní

ČSP-5-3-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

ČSP-5-3-01p dodržuje základní podmínky a užívá postupy pro pěstování vybraných rostlin

ČSP-5-3-02p ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádí pěstitelská pozorování

ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní

ČSP-5-3-04p dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu na zahradě

PŘÍPRAVA POKRMŮ

Očekávané výstupy – 1. období

Žák

ČSP-3-4-01 připraví tabuli pro jednoduché stolování

ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

ČSP-3-4-01p upraví stůl pro jednoduché stolování

ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování

Očekávané výstupy – 2. období

Žák

ČSP-5-4-01 orientuje se v základním vybavení kuchyně

ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm

ČSP-5-4-03 dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování

ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

ČSP-5-4-01p uvede základní vybavení kuchyně

ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm

ČSP-5-4-03p dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování

ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni

- uplatňuje zásady správné výživy

5.11.3.2. Očekávané výstupy ŠVP

Školní vzdělávací program (ŠVP) rozpracovává očekávané výstupy i učivo RVP ZV do jednotlivých ročníků. Tabulka (viz níže) obsahuje očekávané školní výstupy, konkretizuje učivo probírané v daném ročníku a je doplněna o začleněné tematické okruhy průřezových témat. Její součástí jsou také poznámky upřesňující realizaci vzdělávacího obsahu, doplňující mezipředmětové vztahy apod.

Výstupy uvedené v kapitole Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření jsou vodítkem pro případné úpravy výstupů uvedených v ŠVP do individuálního vzdělávacího plánu (IVP) pro žáka na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka. Výstupy představují cílovou úroveň, kterou lze s využitím podpůrných opatření případně překročit.

V souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. se výstupy minimální doporučené úrovně využijí v případě podpůrných opatření třetího stupně pouze u žáků s lehkým mentálním postižením. Pro žáky s příznávanými podpůrnými opatřeními

pátého stupně jsou dolní úrovně pro úpravu očekávaných výstupů v IVP očekávané výstupy stanovené v RVP ZŠ, které mají rovněž činnostní povahu a jsou prakticky zaměřené.

<i>Pracovní činnosti 1. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Práce s drobným materiálem			
• vytváří jednoduchými postupy různé výrobky z poznávaných materiálů	• práce s různými drobnými materiály • vlastnosti jednotlivých materiálů • využití daných materiálů v praxi	OSV • Kreativita	
• postupuje podle pracovní předlohy a slovního návodu	• přiměřeně jednoduché postupy práce • organizace práce při výrobě		
• při tvořivých činnostech s různým materiálem využívá inspirace lidovými tradicemi i zvyky	• seznámení s nejdůležitějšími lidovými tradicemi		
• osvojuje si základy bezpečnosti a hygieny práce	• bezpečnost práce		
Konstrukční činnosti			
• zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci s různými stavebnicemi	• orientace v návodu stavebnice • sestavování modelů podle návodu i vlastní fantazie • montáž a demontáž	OSV • Rozvoj schopností poznávání • Kreativita	
Pěstíelské práce			
• pečuje o nenáročné rostliny	• péče o pokojové rostliny a další méně náročné rostliny • práce s tabulkou – utváření		

<i>Pracovní činnosti 2. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Práce s drobným materiálem			
• vytváří jednoduchými postupy různé výrobky z poznávaných materiálů a postupuje podle pracovní předlohy a slovního návodu	• práce s různými drobnými materiály • vlastnosti jednotlivých materiálů • využití daných materiálů v praxi • přiměřeně jednoduché postupy práce • organizace práce při výrobě	OSV • Kreativita	

<i>Pracovní činnosti 2. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
při tvořivých činnostech s různým materiálem využívá inspirace lidovými tradicemi i zvyky	seznámení s nejdůležitějšími lidovými tradicemi		
uplatňuje požadavky bezpečnosti a hygieny práce	bezpečnost práce		
Konstrukční činnosti			
zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci s různými stavebnicemi	- práce s různými drobnými materiály - orientace v návodu stavebnice - sestavování modelů podle návodu i vlastní fantazie - montáž a demontáž	OSV - Rozvoj schopností poznávání - Kreativita	
Pěstitelské práce			
- pečuje o nenáročné rostliny - při pozorování přírody zaznamenává a hodnotí výsledky svého poznání	- péče o pokojové rostliny a další méně náročné rostliny - práce s tabulkou – utváření		
Příprava pokrmů			
osvojí si nejdůležitější pravidla při přípravě jednoduché tabule a stolování	- pravidla stolování, (ne)vhodné chování při jídle - příprava jednoduchého prostírání		

<i>Pracovní činnosti 3. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Práce s drobným materiálem			
přiměřenými pracovními postupy na základě své představivosti vytváří různé výrobky z daného materiálu	práce s daným materiálem, poznání jeho vlastností a využití	OSV Kreativita	
umí použít vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k volenému materiálu	druhy pomůcek, nástrojů, náčiní ke zpracování daných různých materiálů		
poznává a při práci s různým materiálem využívá prvky lidových tradic a zvyků	seznámení s lidovými tradicemi, zvyky a řemesly	MkV Kulturní difference	
Konstrukční činnosti			
pracuje podle jednoduchého plánu, náčrtu, předlohy nebo slovního návodu	logické postupy při práci se stavebnicemi	OSV Rozvoj schopností poznávání	

<i>Pracovní činnosti 3. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
pracuje se stavebnicemi, provádí jednoduchou montáž a demontáž	využití návodu při postupech práce		
Pěstitelské práce			
naplánuje a provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pokusy a pozorování	práce s rostlinami, plodinami – pokusy, pozorování dle možností		
ošetřuje a pěstuje pokojové i jiné rostliny	péče o rostliny, plodiny		
podle druhu a možnosti pěstitelských činností volí správné pomůcky, náčiní a nástroje	využití nářadí při práci s rostlinami		
Příprava pokrmů			
orientuje se v základním vybavení domácnosti, kuchyně, samostatně připraví jednoduchý pokrm dle možností a daných prostředků	- vybavení a chod domácnosti, kuchyně, el. spotřebiče, kuchyňské náčiní, čisticí prostředky - příprava jednoduchých pokrmů dle možností	OSV Kooperace, kompetice	
osvojuje si a dodržuje pravidla společenského chování a správného stolování	základy společenského chování a pravidla stolování		
- dodržuje bezpečnost práce, základy hygieny, udržuje pořádek a čistotu pracovního prostředí - učí se poskytnout první pomoc při úrazu	- pracovní hygiena, bezpečnost práce - první pomoc při úrazu		
<i>Pracovní činnosti 4. ročník</i>			
<i>Školní výstup- žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Práce s drobným materiálem			
přiměřenými pracovními postupy na základě své představivosti vytváří výrobky z daného materiálu	práce s daným materiálem, poznání jeho vlastností a využití	OSV Kreativita	
umí použít vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k volenému materiálu	druhy pomůcek, nástrojů, náčiní ke zpracování daných různých materiálů		
pracuje podle jednoduchého plánu, náčrtu, předlohy nebo slovního návodu	využití návodu při postupech práce		
poznává a při práci s různým materiálem využívá prvky lidových tradic a zvyků	seznámení s lidovými tradicemi, zvyky a řemesly	MkV Kulturní difference	

<i>Pracovní činnosti 4. ročník</i>			
<i>Školní výstup- žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Konstrukční činnosti			
• pracuje se stavebnicemi, provádí jednoduchou montáž a demontáž	• logické postupy při práci se stavebnicemi	OSV • Rozvoj schopností poznávání	
Pěstitelské práce			
• naplánuje a provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pokusy a pozorování	• práce s rostlinami, plodinami-pokusy, pozorování dle možností		
• podle získaných znalostí ošetřuje a pěstuje pokojové i jiné rostliny	• péče o rostliny, plodiny		
• podle druhu a možnosti pěstitelských činností volí správné pomůcky, náčiní a nástroje	• využití nářadí při práci s rostlinami		
Příprava pokrmů			
• orientuje se v základním vybavení domácnosti, kuchyně • osvojuje si bezpečné obsluhování základních spotřebičů a zacházení se základními čistícími prostředky	• vybavení a chod domácnosti, kuchyně, el. spotřebiče, kuchyňské náčiní, čistící prostředky		
• ve skupině nebo samostatně připraví jednoduchý pokrm dle možností a daných prostředků	• příprava jednoduchých pokrmů dle možností	OSV • Kooperace, kompetice	
• dodržuje pravidla společenského chování a správného stolování	• základy společenského chování a pravidla stolování		
• dodržuje bezpečnost práce, základy hygieny, udržuje pořádek a čistotu pracovního prostředí	• pracovní hygiena, bezpečnost práce		
• učí se poskytnout první pomoc při úrazu	• první pomoc při úrazu		

<i>Pracovní činnosti 5. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Práce s drobným materiálem			
složitějšími pracovními postupy na základě své představivosti vytváří různé výrobky z daného materiálu, umí rozlišit a pojmenovat druhy materiálů	práce s daným materiálem, poznání jeho vlastností a využití	OSV Kreativita	
umí pojmenovat, použít a také uložit vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k volenému materiálu	druhy pomůcek, nástrojů, náčiní ke zpracování daných různých materiálů		
pracuje podle náročnějšímu plánu, náčrtu, předlohy nebo slovního návodu	využití návodu při postupech práce		
poznává a při práci s různým materiálem využívá prvky lidových tradic a zvyků	seznámení s lidovými tradicemi, zvyky a řemesly	MkV Kulturní difference	
Konstrukční činnosti			
pracuje se stavebnicemi, provádí vlastní plošné i prostorové kompozice	logické postupy při práci se stavebnicemi	OSV - Rozvoj schopností poznávání - Kreativita	
Pěstitelské práce			
naplánuje a provádí pěstitelské činnosti, samostatně vede pokusy a pozorování, následně pak zpracovává výsledky	práce s rostlinami, plodinami – pokusy, pozorování dle možností		
podle získaných znalostí ošetřuje a pěstuje pokojové i jiné rostliny	péče o rostliny, plodiny		
podle druhu a možnosti pěstitelských činností volí správné pomůcky, náčiní a nástroje	využití nářadí při práci s rostlinami		
Příprava pokrmů			
- orientuje se v základním vybavení domácnosti, kuchyně... - bezpečně obsluhuje základní spotřebiče - bezpečně zachází se základními čistícími prostředky	vybavení a chod domácnosti, kuchyně, el. spotřebiče, kuchyňské náčiní, čistící prostředky		

<i>Pracovní činnosti 5. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
• samostatně připraví jednoduchý pokrm dle možností a daných prostředků	• příprava pokrmů dle možností	OSV • Kooperace, kompetice	
• dodržuje pravidla společenského chování a správného stolování	• základy společenského chování a pravidla stolování		
• dodržuje bezpečnost práce, základy hygieny, udržuje pořádek a čistotu pracovního prostředí	• pracovní hygiena, bezpečnost práce		
• umí poskytnout první pomoc při úrazu	• první pomoc při úrazu		

6. UČEBNÍ OSNOVY II. STUPEŇ

6.1. ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

6.1.1. Charakteristika

6.1.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací obsah předmětu

Vzdělávací obsah předmětu je na II. stupni pro přehlednost členěn do specifických složek:

- komunikační a slohová výchova
- jazyková výchova
- literární výchova

Výuka je zaměřena především na:

- rozvoj komunikačních schopností v podobě mluvené i psané
- porozumění různým druhům psaných i mluvených jazykových projevů
- vnímání literatury jako specifického zdroje poznání a prožitků
- využívání všech dostupných zdrojů informací pro rozšíření znalostí a dovedností potřebných k dalšímu vzdělávání a sebevzdělávání

Časová dotace

Časová dotace se v jednotlivých ročnících liší. V 6., 7. a 9. ročníku jsou 4 hodiny, v 8. ročníku pak 5 hodin, přičemž o podílu jednotlivých složek předmětu v ročnících vždy rozhoduje vyučující.

Formy realizace

Jako stěžejní **metody** volíme ty, které podporují samostatnost dětí, jejich vlastní aktivitu a tvořivost, utřídění informací a hledání jejich souvislostí, vyhodnocování a řešení problémů, formulování a ověřování vlastních názorů, v neposlední řadě pak schopnost organizování práce v týmu.

Výuka předmětu Český jazyk a literární výchova probíhá nejen v kmenových třídách, ale i v učebně informatiky a ve školní knihovně.

Upřednostňovanou **formou** realizace předmětu je vyučovací hodina, zařazujeme i krátkodobé projekty, exkurze, kulturní akce apod.

Průřezová témata

V předmětu se kromě vlastního vzdělávacího obsahu prolínají i části obsahů **průřezových témat**:

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- Sebepoznání a sebepojetí
- Kreativita
- Poznávání lidí
- Komunikace
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)

- Evropa a svět nás zajímá – poznávání života v jiných zemích

Multikulturní výchova (MkV)

- Etnický původ

Mediální výchova (MeV)

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- Stavba mediálních sdělení
- Vnímání autora mediálních sdělení
- Tvorba mediálního sdělení
- Práce v realizačním týmu

6.1.1.2. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel

- vybírá vhodné texty, umožňuje žákům pracovat s informačními zdroji
- učí žáky vyhledávat a třídit informace, používat základní příručky
- vede žáky k užívání správné jazykové a literární terminologie, zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu jednotlivých žáků
- motivuje žáky k četbě vlastním příkladem

Žák

- vyhledává a třídí informace a propojuje je do širších významových celků
- osvojuje si základní jazykové a literární pojmy
- používá základní jazykové a literární příručky, využívá prostředků informační techniky
- čte s porozuměním text přiměřený jeho věku

- ve čteném i slyšeném textu odliší fakta od názorů
- zvládá pravopis
- kriticky hodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- umožní žákům tvořit vlastní literární text na základě získaných znalostí z oblasti lit. výchovy
- učí žáky porovnávat styly jednotlivých období a autorů
- podporuje originální způsoby řešení problémů
- vede žáky k plánování postupů, učí je algoritmy řešení problémů na modelových příkladech
- monitoruje při všech akcích a činnostech, jak žáci řeší problémové situace

Žák

- vyhledává informace vedoucí k řešení problému
- využívá získaných vědomostí a dovedností k objevování různých variant řešení
- samostatně řeší problémy a volí vhodné způsoby řešení na modelových příkladech
- formuluje dojmy z četby a z návštěv kulturních akcí
- tvoří vlastní literární text podle svých schopností

Kompetence komunikativní

Učitel

- klade důraz na kulturní úroveň komunikace, na správné používání výrazových prostředků
- vysvětlí pravidla dialogu, učí žáky naslouchat druhým
- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- vede žáky k výstižné argumentaci, učí je prezentovat své názory a myšlení
- vybírá vhodné komunikační žánry

Žák

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- umí odhalit komunikační záměr partnera
- naslouchá promluvám druhých a vhodně na ně reaguje
- zapojuje se do diskuze a obhájí ve ní své názory, využívá znalosti o jazykové normě
- v mluveném projevu používá nonverbálních prostředků řeči

Kompetence sociální a personální

Učitel

- učí žáky pracovat v týmech, učí je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce
- rozvíjí schopnost žáků zastávat v týmu různé role
- ve vhodných textech učí žáky rozlišit objektivní a subjektivní sdělení
- citlivě pracuje s nářečními prvky, které si žáci nesou z rodinného prostředí
- podporuje vzájemnou pomoc žáků, vytváří modelové situace, kdy žáci potřebují sebe navzájem
- podporuje integraci žáků se speciálními poruchami učení do třídních kolektivů

Žák

- účinně spolupracuje ve skupině, dokáže ji řídit
- při hodnocení pracuje s chybami
- respektuje některé projevy dialektu v mluvě spolužáků
- přijímá rozdílnosti v učitelově hodnocení žáků se SPU

Kompetence občanské

Učitel

- podporuje různé formální i neformální způsoby spolupráce s jinými veřejnými institucemi (městský úřad, policie, občanská sdružení, ...)
- nabízí žákům vhodné kulturní podněty
- motivuje žáky ke zkoumání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních
- motivuje žáky k zájmu o kulturní dědictví
- vybírá žákům texty motivující ke správným občanským postojům

Žák

- respektuje přesvědčení druhých
- chrání tradice, kulturní a historické dědictví národa
- orientuje se ve vývoji české kultury a písemnictví
- rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj
- aktivně se zapojuje do kulturního dění ve škole

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- oceňuje kvalitně a svědomitě odvedenou práci
- při výuce vytváří podnětné a tvořivé pracovní prostředí, vede žáky k adaptaci na změnu pracovních podmínek

- vede žáky k využívání získaných znalostí v běžné praxi
- různými formami seznamuje žáky s některými profesemi z oblasti kultury

Žák

- využívá získaných znalostí a dovedností v praxi
- dodržuje bezpečnostní pravidla při práci s informační technikou
- dokáže se adaptovat při změně pracovních podmínek
- při návštěvě kulturních akcí sleduje profesní zaměření dospělých a srovnává je se svými zájmy

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k samostatnému a skupinovému kritickému posuzování spolehlivosti informačních zdrojů a informací
- při práci s informačními zdroji klade důraz na dodržování autorského práva, na ochranu osobních údajů a vlastní bezpečnosti, na dodržování licencí duševního vlastnictví atd.
- navozuje modelové komunikační situace a vytváří tak příležitosti k rozvíjení různých komunikačních strategií a technik, vede žáky k volbě vhodných jazykových a technologických prostředků
- motivuje žáky k praktickému využívání nových technologií a aplikací podle jejich aktuální vzdělávací a komunikační potřeby

Žák

- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

6.1.2. Vzdělávací obsah

6.1.2.1. Očekávané výstupy RVP ZV

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura naplňuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura tak, jak jej vymezuje Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (RVP ZV). Očekávané výstupy RVP ZV:

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy

Žák

ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova

ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazéměch

ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami

ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci

ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace

ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí

ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slootovorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí

ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

ČJL-9-2-03p orientuje se v Pravidlech českého pravopisu

ČJL-9-2-04p pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa

ČJL-9-2-04p, ČJL-9-2-05p rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk

ČJL-9-2-06p rozezná větu jednoduchou od souvětí

ČJL-9-2-07p správně píše slova s předponami a předložkami

ČJL-9-2-07p ovládá pravopis vyjmenovaných slov

ČJL-9-2-07p zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA**Očekávané výstupy**

Žák

ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji

ČJL-9-1-02 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru

ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj

ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci

ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru

ČJL-9-1-06 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči

ČJL-9-1-07 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu

ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát

ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování

ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

ČJL-9-1-01p, ČJL-9-1-08p čte plynule s porozuměním; reprodukuje text

ČJL-9-1-04p, ČJL-9-1-05p komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk

ČJL-9-1-09p, ČJL-9-1-10p píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma

LITERÁRNÍ VÝCHOVA**Očekávané výstupy**

Žák

ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla

ČJL-9-3-02 rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora

ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo

ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie

ČJL-9-3-05 rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty

ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele

ČJL-9-3-07 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře

ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování

ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

ČJL-9-3-01p orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku

ČJL-9-3-03p ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení

ČJL-9-3-06p rozezná základní literární druhy a žánry

ČJL-9-3-09p dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury

- má pozitivní vztah k literatuře

6.1.2.2. Očekávané výstupy ŠVP

Školní vzdělávací program (ŠVP) rozpracovává očekávané výstupy i učivo RVP ZV do jednotlivých ročníků. Tabulka (viz níže) obsahuje očekávané školní výstupy, konkretizuje učivo probírané v daném ročníku a je doplněna o začleněné tematické okruhy průřezových témat. Její součástí jsou také poznámky upřesňující realizaci vzdělávacího obsahu, doplňující mezipředmětové vztahy apod.

Výstupy uvedené v kapitole Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření jsou vodítkem pro případné úpravy výstupů uvedených v ŠVP do individuálního vzdělávacího plánu (IVP) pro žáka na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka. Výstupy představují cílovou úroveň, kterou lze s využitím podpůrných opatření případně překročit.

V souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. se výstupy minimální doporučené úrovně využijí v případě podpůrných opatření třetího stupně pouze u žáků s lehkým mentálním postižením. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními pátého stupně jsou dolní úrovně pro úpravu očekávaných výstupů v IVP očekávané výstupy stanovené v RVP ZŠS, které mají rovněž činnostní povahu a jsou prakticky zaměřené.

<i>Český jazyk a literatura 6. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
Pravopis			
• zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický a syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí	• lexikální, slovtvorný, morfologický a syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí		Průběžně během školního roku
Jazykové příručky			
• samostatně pracuje s jazykovými příručkami v knižní i digitální podobě	• Pravidla českého pravopisu • Slovník spisovné češtiny • další jazykové příručky v knižní i digitální podobě		
Skladba			
• uvědomuje si vztah mezi základními větnými členy • vyhledává základní skladební dvojici • rozpozná přísudek slovesný a slovesně jmenný • rozlišuje podmět vyjádřený a nevyjádřený	• základní větné členy • přísudek a jeho druhy • podmět a jeho druhy		
• ovládá pravopis (shoda přísudku s podmětem)	• pravopis (shoda přísudku s podmětem)		
• umí určit rozvíjející větné členy	• rozvíjející větné členy přívlastek (shodný, neshodný) předmět příslůvečné určení (místo, čas, způsob, míra)		
• odlišuje větu jednoduchou a souvětí • vyjmenuje, které slovní druhy mohou sloužit jako spojovací výrazy, uvádí jejich příklady • spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojovacími výrazy	• věta jednoduchá a souvětí • spojovací výrazy		
• zvládá interpunkci v jednoduchých souvětích	• interpunkce v souvětí		

Český jazyk a literatura 6. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Tvarosloví			
• je schopen určit slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	• slovní druhy		
• dokáže pracovat s druhy podstatných jmen a dalšími typy vlastních jmen	• druhy podstatných jmen: konkrétní, abstraktní, pomnožná, hromadná a látková, obecná a vlastní • jména osobní a místní		
• dokáže užívat jmenných tvarů přídavných jmen bez pravopisných obtíží	• pravopis jmenných tvarů přídavných jmen		
• dokáže tvořit 2. a 3. stupeň přídavných jmen	• stupňování přídavných jmen		
• rozlišuje druhy zájmen • umí vyhledat, určit a skloňovat zájmena ukazovací a přivlastňovací	• zájmena a jejich druhy • skloňování zájmen – ten, náš, on, ona, ono, můj, tvůj, svůj, její		
• rozlišuje druhy číslovek • zapíše správně číslovku číslicí i slovy • vytváří správné tvary základních číslovek	• číslovky a jejich druhy • pravopis číslovek • skloňování číslovek základních		
• umí vhodně užívat spisovné tvary podmiňovacího způsobu	• slovesa: tvary podmiňovacího způsobu přítomného a minulého		
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
• využívá základy studijního čtení • vyhledává klíčová slova • zpracuje myšlenkovou mapu • vytvoří výpisky ze spolehlivých informačních zdrojů, které k tématu shromáždil, správně uvede citaci zdroje • učí se odlišit podstatné informace	• výpisky	MeV • Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	
• vyjadřuje se souvisle a plynule • odlišuje vhodnost spisovného a nespisovného jazyka při písemném a ústním projevu, využívá vhodné jazykové prostředky • vybírá výrazové prostředky vhodné pro danou situaci • trénuje mluvní pohotovost	• jednoduché komunikační žánry - vzkaz, rozhovor, SMS, e-mail	OSV • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti • Komunikace	

Český jazyk a literatura 6. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
• správně vyplní jednoduchý tiskopis, formulář (i v elektronické podobě)	• vyplňování jednoduchých tiskopisů		
• vytvoří oznámení, následně zprávu – rozlišuje mezi těmito dvěma slohovými útvary	• zpráva, oznámení	MeV • Stavba mediálních sdělení	
• stylizuje dopis, správně zapíše adresu	• dopis		
• v praxi aplikuje zásady popisu	• popis		
• ústně i písemně formuluje své dojmy a zážitky	• vypravování	OSV • Komunikace	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
Literatura a skutečnost			
• vysvětlí pojem literatura • rozlišuje literaturu věcnou a uměleckou, popíše jejich funkci ve společnosti	• literatura a její funkce (věcná, umělecká)		
• na krátkých tvrzeních je schopen ukázat možné přístupy ke vnímání skutečnosti	• přístupy k vnímání skutečnosti (vědecký, praktický, estetický...)		
Literatura umělecká			
• rozliší literární ukázky podle formy • seznamuje se s členěním literatury podle obsahu	• členění podle formy a obsahu (poezie, próza, drama – lyrika, epika, drama)		
Epika			
• je schopen převyprávět text vlastními slovy • vyhledá v textu základní myšlenku (zápletku děje) • vyhledá v textu rysy typické pro daný literární žánr, dokáže jej určit	• veršovaná a psaná prózou, děj a jeho čas, vypravěč • dělení epických žánrů		
• jmenuje charakteristické znaky pohádky • rozlišuje mezi pohádkou moderní a klasickou • uvádí příklady nejznámějších českých i světových autorů a sběratelů pohádek	• pohádka – umělá a lidová, moderní a klasická, česká a jiných národů, autoři a sběratelé pohádek		

Český jazyk a literatura 6. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
• převypráví alespoň dva příběhy řecké mytologie • na příkladu je schopen ukázat souvislost mezi biblickým příběhem a současným životem (např. princip provinění a odpuštění)	• báje a mýty – antické, biblické, lidové...		
• uvědomuje si základní rozdíly mezi pohádkou a pověstí, bájí a pověstí • orientuje se ve starých pověstech českých	• pověsti – české a jiných národů		
• uvědomuje si rozdíly mezi pohádkou a bajkou • na příkladu ze současnosti je schopen ukázat souvislost mezi bajkou a současným životem (práce s poučením) • jmenuje nejvýznamnější české i světové autory bajek	• bajka – veršovaná, prozaická, autoři bajek		
Lyrika			
• rozpozná lyrický postup od epického • začlení lyriku dle tématu • určí typ rýmu • vyhledá v textu básnické prostředky (přirovnání, metaforu, personifikaci, epiteton) • je schopen vyjádřit, jaké pocity v něm báseň vyvolává, jaké sdělení mu přináší	• tematické členění • jazyk básně • interpretace básně		
• představí spolužákům knihu, kterou přečetl • zapojí se do diskuze o filmu, televizním pořadu • seznamuje se s různými knižními ilustracemi	• filmová tvorba pro děti a mládež, televizní tvorba, knihy a jejich vydavatelství, elektronické knihy, audioknihy, knižní ilustrace		

Český jazyk a literatura 7. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
Nauka o významu slov			
• porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	• slovo a sousloví, rčení • slova jednoznačná a mnohoznačná • odborné názvy, názvosloví		Práce se SSČ; využívání termínů z jiných oborů

Český jazyk a literatura 7. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
• umí využívat znalosti o jazykové normě při tvorbě vhodných slov a jazykových projevů podle komunikační situace • využívá slovník synonym v tištěné i digitální podobě	• synonyma, homonyma, • slova citově zabarvená • výběr vhodných jazykových prostředků		
Tvarosloví			
• ovládá pravopis vlastních jmen	• psaní velkých písmen (vlastní jména, názvy)		
• určí druhy zájmen, běžně používá v různých tvarech zájmena osobní, přivlastňovací, ukazovací, nahradí tvary zájmena <i> který </i> zájmenem <i> jenž </i>	• skloňování zájmena <i> jenž </i>		
• ovládá mluvnické kategorie sloves (osoba, číslo, čas, způsob), rozpozná slovesný rod	• slovesný rod činný a trpný		
• umí rozpoznat slova neohebná a pracovat s nimi • vytváří správné tvary příslovčí	• neohebné slovní druhy • stupňování příslovčí		
Skladba			
• rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky • rozpozná druhy otázky	• druhy vět podle postoje mluvčího		
• vyhledává základní skladební dvojici	• základní větné členy		
• pracuje s podmětem vyjádřeným různými slovními druhy, rozliší druhy podmětu	• podmět (vyjádřený, nevyjádřený, všeobecný)		
• rozlišuje druhy přísudku (přísudek slovesný, slovesně jmenný, jmenný; jednoduchý, složený)	• přísudek a jeho druhy		
• určuje druh věty na základě zvládnutí základních větných členů	• věty jednočlenné a dvojčlenné, větný ekvivalent		
• umí rozlišit rozvíjející větné členy, blíže určuje jejich druh • rozpozná přístavek, umí jej použít	• rozvíjející větné členy předmět přísl. určení (příčiny, účelu, podmínky, přípustky) přívlastek (postupně rozvíjející, několikanásobný) doplňek přístavek		

Český jazyk a literatura 7. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
• odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně mění větu jednoduchou v souvětí	• věta jednoduchá a souvětí		
• umí určit druh vedlejších vět a užívat vhodných spojovacích výrazů mezi nimi	• vedlejší věty a spojovací výrazy, které je uvozují • druhy vedlejších vět		
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
• dokáže chápat literární text jako zdroj informací • vyjádří ústně či písemně své zážitky, uvědomuje si posloupnost děje	• vypravování a jeho kompozice (úvod, zápletka, vyvrcholení, rozuzlení, závěr)		
• dokáže výstižně vyjádřit charakteristické rysy popisované osoby, odliší podstatné a okrajové informace	• charakteristika přímá a nepřímá	OSV • Poznávání lidí – charakteristické rysy a jednání	
• v odborném textu odliší podstatné od méně důležitých informací • správně uvede citaci zdroje	• výtah		
• volí vhodné jazykové prostředky a formu pro napsání úředního dopisu • rozvíjí kultivovaný písemný projev	• úřední dopis		
• podá informaci stručně, zřetelně	• inzerát	MeV	
• rozpoznává prvky záměrné manipulace v interpersonální, skupinové a mediální komunikaci a zaujímá k ní kritický postoj	• reklama	• Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení • Stavba mediálních sdělení • Tvorba mediálního sdělení	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
Literatura umělecká			
• rozliší literární ukázky podle formy i obsahu	• členění podle formy a obsahu (poezie, próza, drama – lyrika, epika, drama)		
Struktura literárního díla			
• jednoduše popíše strukturu literárního díla (námět, motivy, kompozice, jazyk)	• tematika, kompozice, jazyk		

Český jazyk a literatura 7. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Epika			
- začlení povídku podle tematiky - jmenuje představitele v české i světové literatuře - reprodukuje povídku vlastními slovy, popíše její strukturu - charakterizuje hlavní postavy	povídka		
- objasní, jakou funkci plnila legenda v období středověku, vysvětlí i další významy tohoto pojmu - vyhledá v textu základní znaky legendy - vnímá rozdíl mezi pověstí a legendou - vlastními slovy reprodukuje jednu z legend týkající se některého z českých světců	legenda		
- vysvětlí, jakou roli hraje anekdota v životě společnosti - rozpozná aforismus, vysvětlí jeho podstatu	anekdota, aforismus		
Lyrika			
- popíše strukturu básně - vyhledá básnické prostředky - interpretuje obsah básně	jazyk básně: obrazné vyjadřování, přenesený význam, přirovnání, zosobnění, básnický přívlastek, alegorie, ironie		
- uvede znaky typické pro píseň, vysvětlí její spojitost s lidovou tvorbou, jmenuje významné autory písní - na příkladu ukáže znaky epigramu, vysvětlí, jakou funkci epigram plní, jmenuje známé autory	žánry a formy lidová tvorba píseň epigram		
Lyricko-epické žánry			
- v ukázce vyhledá a pojmenuje znaky balady - seznámí se s nejvýznamnějšími českými autory balad - vysvětlí pojem romance	- balada (lidová, umělá, sociální) - romance		
Drama			
popíše klasické schéma výstavby dramatického díla a je schopen jednotlivé části v ukázce vyhledat	kompozice dramatu		
- jmenuje znaky komedie, tragédie, vypráví o vzniku - chápe význam pojmu drama v užším slova smyslu - uvádí příklady divadelních her a autorů daných žánrů	dramatické žánry (komedie, tragédie, drama)		

Český jazyk a literatura 7. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
rozlišuje divadelní formy (činohra, opera, opereta, balet, muzikál...)	divadelní formy (činohra, opera, opereta, balet, muzikál...)		
- krátce pohovoří o historii českého divadla - zná divadelní scény v okolí bydliště	české divadelnictví		
Literatura faktu, žánry věcné literatury			
- odliší literaturu uměleckou od literatury faktu, uvědomuje si rozdíly ve vnímání skutečnosti - pojmenuje znaky typické pro jednotlivé žánry věcné literatury, vysvětlí, jakou funkci ve společnosti hrají - uvádí příklady autorů, děl...	- cestopis - kronika - fejeton - biografie, memoáry...		
- představí spolužákům knihu, kterou přečetl - zapojí se do diskuze o filmu, televizním pořadu - seznamuje se s různými knižními ilustracemi	filmová tvorba pro děti a mládež, televizní tvorba, knihy a jejich vydavatelství, elektronické knihy, audioknihy, knižní ilustrace		

Český jazyk a literatura 8. ročník			
Školní výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
Nauka o tvoření slov			
na příkladech v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby	slovní zásoba – způsoby jejího obohacování		Pravopis a jazykový rozbor v průběhu celého školního roku
- popíše zásady tvoření českých slov - u typických příkladů popíše způsob, jakým bylo slovo utvořeno	tvoření slov - odvozováním, skládáním, zkracováním		
- rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku - porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost - uvádí názvy osob, míst a přechyluje podstatná jména a respektuje regionální názvy	- stavba slova - odvozování podstatných, přídavných jmen a sloves předponou a příponou		

Český jazyk a literatura 8. ročník			
Školní výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Tvarosloví			
• skloňuje obvyklá cizí slova (obecná i vlastní), ovládá jejich pravopis, výslovnost • určuje slovesný vid	• slova přejatá (obecná i vlastní) a jejich skloňování, pravopis, výslovnost • slovesný vid		
Skladba			
• rozliší větu jednoduchou, souvětí, větu hlavní, vedlejší • určuje druhy vět vedlejších	• věta jednoduchá a souvětí • druhy vět vedlejších		
• rozlišuje významové poměry	• významové poměry mezi souřadně spojenými hlavními větami, větnými členy, vedlejšími větami		
• určuje druhy souvětí	• souvětí souřadné a podřadné (interpunkce, spojovací výrazy)		
Obecné výklady o českém jazyce			
• seznamuje se s ukázkami slovanských jazyků	• slovanské jazyky	MkV • Etnický původ – sbližování a prolínání kulturních vlivů	
• rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití • zdůvodní užití různých jazykových prostředků ve svém mluveném i písemném projevu včetně elektronické komunikace	• útvary českého jazyka • jazyková kultura	OSV • Komunikace	
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
• využívá poznatků z vlastní četby	• charakteristika literární postavy	OSV • Poznávání lidí – rysy osobnosti, charakteristika	
• odliší podstatné znaky od méně důležitých, rozvíjí schopnost využití vhodných jazykových prostředků, výběr slov – citové zabarvení • posiluje svůj vztah k přírodě, k domovu, k místu, které dobře zná	• subjektivně zabarvený popis – líčení		
• obohacuje svůj projev o základní umělecké prostředky	• jazykové prostředky – obrazná pojmenování, přirovnání, personifikace, slova citově zabarvená		

Český jazyk a literatura 8. ročník			
Školní výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
snaží se rozpoznat manipulativní chování	- výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru, pro záměrnou manipulaci - výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků	MeV Vnímání autora mediálních sdělení	
- rozvíjí čtenářské schopnosti (četba s následnou reprodukcí) - seznamuje se s odborným textem, vyhledává v něm hlavní myšlenky	výtah – osnova, výpisek, citát	MeV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	
- vytvoří informační portfolio za účelem řešení konkrétní školní úlohy, projektu či řešeného problému; uloží informace v takové podobě, aby s nimi mohl systematicky pracovat - využívá aktuálních témat z různých oborů - uvědomuje si potřebu spisovné podoby jazyka ve veřejném projevu - v prezentaci dodržuje zásady ochrany duševního vlastnictví	výklad – odborné názvy, jednoznačná pojmenování, důraz na významové členění textu		
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
U každého z uvedených období žák: - charakterizuje jednotlivá vývojová období literatury vyhledá v ukázkách literatury základní znaky typické pro dané vývojové období, literární směr uvádí nejvýznamnější představitele české i světové literatury daných období - popíše a na základě typických znaků rozpozná charakteristické literární žánry doby	Starověká literatura epos, hymnus, óda, drama		
	Starší česká literatura legenda, kronika		
	Literatura období husitství píseň, cestopis, alegorie		
	Renesanční literatura, humanismus novela, sonet, balada, román		
	Literatura období baroka literární žánry a jejich dělení		
	Literatura období klasicismu, osvícenství, preromantismu tragédie, komedie		

Český jazyk a literatura 8. ročník			
Školní výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
	Literatura období národního obrození, 1. pol. 19. stol. - jazyk básně, elegie, epigram - formování novodobého českého národa, počátky novodobého českého kulturního života		
	Literatura období romantismu epos, novela, poema		
	Evropská literatura období realismu román, drama		

Český jazyk a literatura 9. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
Obecné výklady o jazyce			
- rozvíjí si pozitivní vztah k mateřskému jazyku - pracuje s různými ukázkami textu literatury starší a současné	- základy vývoje češtiny - řeč, jazyk, projev mluvený a psaný, jazykové styly		Pravopis a jazykový rozbor v průběhu celého školního roku
Zvuková stránka jazyka			
- správně klade přízvuk - uvědomuje si význam tempa a pauz v komunikaci	- přízvuk - větná melodie		
- odliší spisovný a nespisovný jazykový projev - spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	spisovná a nespisovná výslovnost		
Nauka o významu slov			
- určuje věcné významy slov - pracuje se slovníky, s odborným textem - využívá elektronické zdroje k vyhledávání významů cizích slov, odborných termínů - užívá formální jazyk vhodný pro porozumění IT	- odborné názvy - slovo a sousloví - rozvoj slovní zásoby		

Český jazyk a literatura 9. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Tvarosloví			
- určuje slovní druhy ohebné i neohebné - ovládá pravopis vlastních jmen - ovládá mluvnické kategorie jmen i sloves	- slovní druhy - jména vlastní, obecná - mluvnické významy jmen a sloves		
Skladba			
- určuje druhy vět podle postoje mluvčího - vyhledává v textu mluvnický zápor	- věty podle postoje mluvčího - mluvnický zápor		
- rozpozná větné členy, blíže je určí - zpracuje grafický rozbor věty jednoduché	větné členy		
- rozezná přívlastek těsný a volný - vyjmenuje případy, kdy ve větě jednoduché píšeme čárku, interpunkci správně používá	- přívlastek těsný/ volný - čárka ve větě jednoduché (samostatný větný člen, oslovení, vsuvka, věta neúplná...)		
uvědomuje si význam slovosledu pro celkové vyznění sdělení, dbá na vhodný pořádek slov	pořádek slov		
- proniká do logiky českého jazyka - provede grafický rozbor souvětí	souvětí souřadné a podřadné		
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
- vyjádří ústně či písemně své názory - zvládá normy písemného vyjadřování a grafickou úpravu textu	diskuze	MeV Tvorba mediálního sdělení	
vyjadřuje se výstižně, jednoznačně a přesně	reportáž		
- kriticky porovnává různé deníky, časopisy - podle stanovených kritérií sestaví příspěvek do časopisu, popř. na web školy... - rozpoznává prvky záměrné manipulace v interpersonální, skupinové a mediální komunikaci a zaujímá k ní kritický postoj	vliv médií na člověka a společnost	MeV - Stavba mediálních sdělení - Práce v realizačním týmu	
logicky uvažuje nad zadanými tématy	úvaha	OSV - Sebepoznání a sebepojetí - Kreativita	

Český jazyk a literatura 9. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
formuluje vlastní názory na aktuální problémy (mezilidské vztahy, ekologie, profesionální orientace a trh práce)			
rozpozná slohový útvar, jmenuje příklady nejznámějších českých autorů	fejeton		
samostatně vyhledává informace k dané problematice a dokáže je utřídit	krátký proslov		
volí vhodné jazykové prostředky, stylistické prvky typické pro daný slohový útvar	vlastní tvořivé psaní na aktuální témata (s využitím různých již známých slohových útvarů)		V průběhu roku
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
- charakterizuje jednotlivá vývojová období literatury - vyhledá v ukázkách literatury základní znaky typické pro dané vývojové období, literární směr - uvádí nejvýznamnější představitele české i světové literatury daných období - popíše a na základě typických znaků rozpozná charakteristické literární žánry doby	Česká literatura 2. pol. 19. stol. povídka, romaneto, básnické prostředky		
	Literární moderna, literatura na přelomu 19. a 20. stol.		
	Česká a světová literatura 1. pol. 20. stol. - umělecké směry počátku 20. stol., významní autoři světové literatury - česká poezie, próza, drama 1. pol. 20. stol.		
	Česká a světová literatura 2. pol. 20. století - významní autoři světové literatury - česká poezie, próza, drama 2. pol. 20. stol.		

6.2. ANGLICKÝ JAZYK

6.2.1. Charakteristika

6.2.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah předmětu

- získávání zájmu o studium cizího jazyka a vytváření vztahu k tomuto předmětu
- osvojení potřebných jazykových znalostí a dovedností k aktivnímu využití účinné komunikace v cizím jazyce
- získání schopnosti číst s porozuměním přiměřené texty v daném jazyce
- porozumění přiměřeně (jazykově, obsahově, rozsahem) náročnému ústnímu sdělení na úrovni osvojených znalostí
- poznání kultury zemí příslušné jazykové oblasti, vyhledání nejdůležitějších informací o zemích studovaného jazyka a práce s nimi
- pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní život, formování vzájemného porozumění mezi zeměmi s blízkými i odlišnými kulturními tradicemi.

Časová dotace

Časová dotace vyučovacího předmětu Anglický jazyk je stanovena na 3 hodiny týdně ve všech ročnících 2. stupně (6. – 9. ročník). Na předmět mohou navazovat povinně volitelné předměty, žákům je nabízena Anglická konverzace či Angličtina v hudbě.

Formy realizace

Základní formou realizace je vyučovací hodina. V rámci ní probíhá skupinové vyučování, dialogy, výklad, poslech, četba, reprodukce textu (písemná, ústní), samostatná práce (vyhledávání informací, práce se slovníkem a s autentickými materiály), hry, soutěže, recitace, dramatizace, zpěv, krátkodobé projekty. K výuce jsou využívány také výukové programy na PC

Výuka předmětu je realizována v jazykových učebnách, v učebně výpočetní techniky a v knihovně.

Průřezová témata

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- Rozvoj schopnosti poznávání
- Sebeorganizace a seberegulace
- Poznávání lidí
- Mezilidské vztahy
- Komunikace

Výchova demokratického občana (VDO)

- Občan, občanská společnost a stát
- Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)

- Evropa a svět nás zajímá
- Objevujeme Evropu a svět
- Jsme Evropané

Multikulturní výchova (MkV)

- Kulturní difference
- Lidské vztahy

Environmentální výchova (EV)

- Vztah k prostředí

6.2.1.2. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k ověřování výsledků
- zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace

Žák

- vybírá a využívá vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- propojuje získané poznatky do širších celků
- poznává smysl a cíl učení

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- klade vhodné otázky
- umožní volný přístup k informačním zdrojům

Žák

- je schopen pochopit problém
- umí vyhledat vhodné informace

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky k výstižnému a souvislému projevu
- vytváří příležitosti pro komunikaci mezi žáky
- vede žáky k aktivitám, které mohou být vykonávány individuálně, ve dvojicích...

Žák

- komunikuje a odpovídá na odpovídající úrovni
- umí naslouchat promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagovat

Kompetence sociální a personální

Učitel

- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- vede žáky k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti
- podněcuje žáky k argumentaci

Žák

- spolupracuje ve skupině
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- je schopen sebekontroly

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k prezentaci vlastních myšlenek a názorů
- vede žáky k diskusi
- vede žáky k vyslechnutí druhých

Žák

- učí se hodnotit názory ostatních
- umí se zodpovědně rozhodnout podle dané situace

Kompetence pracovní

Učitel

- napomáhá při cestě ke správnému řešení
- zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu žáků

Žák

- je schopen efektivně organizovat svou práci

Kompetence digitální

Učitel vede žáky

- k práci s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka, k jejich používání, např. využívání online slovníků
- k práci s klávesnicí pro další cizí jazyky, k formulování písemného vyjádření různými formami
- k vyhledávání a zpracovávání informací v daném cizím jazyce, k samostatnému vyhledávání a posuzování důvěryhodnosti zdrojů
- k využívání odpovídajících čtenářských strategií vhodných pro digitální čtení a k práci (čtení) v prostředí elektronické obrazovky (posouvání řádků, stránek) a k další práci s textem a informacemi
- k dalšímu digitálnímu zpracovávání, ukládání, zálohování a sdílení získaných informací a vytváření digitálního obsahu, případně bez opory o jiné zdroje (např. vlastní video nebo prezentace vlastních fotografií)

Žák

- při učení používá různá digitální zařízení
- využívá efektivně internetové slovníky
- používá programy, aplikace a webové stránky pro osvojování slovní zásoby, gramatických pravidel a správné výslovnosti
- tvoří různé texty v digitální podobě za použití klávesnice pro daný cizí jazyk
- reaguje adekvátním způsobem na písemné sdělení v tištěné i elektronické formě
- vyhledá požadované informace v jednoduchých autentických materiálech z různých zdrojů

6.2.3. Vzdělávací obsah

6.2.3.1. Očekávané výstupy RVP ZV

Vyučovací předmět Anglický jazyk naplňuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Cizí jazyk tak, jak jej vymezuje Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (RVP ZV). Očekávané výstupy RVP ZV:

POSLECH S POROZUMĚNÍM

Žák

CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně

CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

CJ-9-1-01p rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů

CJ-9-1-02p rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby

MLUVENÍ

Žák

CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích

CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech

CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

CJ-9-2-01p odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

Žák

CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech

CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

CJ-9-3-01p rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

PSANÍ

Žák

CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři

CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

CJ-9-4-03p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

6.2.3.2. Očekávané výstupy ŠVP

Školní vzdělávací program (ŠVP) rozpracovává očekávané výstupy i učivo RVP ZV do jednotlivých ročníků. Tabulka (viz níže) obsahuje očekávané školní výstupy, konkretizuje učivo probírané v daném ročníku a je doplněna o zařazené tematické okruhy průřezových témat. Její součástí jsou také poznámky upřesňující realizaci vzdělávacího obsahu, doplňující mezipředmětové vztahy apod.

Výstupy uvedené v kapitole Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření jsou vodítkem pro případné úpravy výstupů uvedených v ŠVP do individuálního vzdělávacího plánu (IVP) pro žáka na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka. Výstupy představují cílovou úroveň, kterou lze s využitím podpůrných opatření případně překročit.

V souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. se výstupy minimální doporučené úrovně využijí v případě podpůrných opatření třetího stupně pouze u žáků s lehkým mentálním postižením. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními pátého stupně jsou dolní úrovně pro úpravu očekávaných výstupů v IVP očekávané výstupy stanovené v RVP ZŠ, které mají rovněž činnostní povahu a jsou prakticky zaměřené.

Anglický jazyk 6. ročník				
Učivo			Průřezová témata	Poznámky
Tematické okruhy	Typy textů	Jazykové prostředky	OSV	
- škola, školní předměty - denní rutina - sport, sportovní vybavení - národní sporty v Kanadě a USA - zdravá strava, jídlo - recepty - volně žijící zvířata, zvířata na farmě - můj domácí mazlíček - místa ve městě - dovolená - New York City - filmy, recenze - herci, herečky, životopis - Díkůvzdání - Vánoce - Nový rok - Den nezávislosti	- popis třídy - popis školy a vybavení - popis zvířete - psaní životopisu slavné osoby - krátké dialogy - osobní rozhovor - reálie anglicky mluvících zemí - videa - email - projekt na známé téma - ilustrované příběhy, komiksy - zjednodušená četba - tvorba videa - básně - písně - hry - formuláře - slovníček - mapy - pracovní listy - online cvičení	- přídavná jména - stupňování přídavných jmen - minulý čas slovesa to be - minulý čas pravidelných sloves - minulý čas pravidelných sloves – zápor - minulý čas nepravidelných sloves – zápor - minulý čas – otázka, pravidelná slovesa - minulý čas – otázka, nepravidelná slovesa - fonetický přepis známých slov - základní pravidla výslovnosti větných celků - pravopis – psaní malých a velkých písmen, dělení slov a základy interpunkce	OSV - Rozvoj schopnosti poznávání - Komunikace - vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogu - Mezilidské vztahy - péče o dobré vztahy, empatie, pohled na svět očima druhého MkV - Multikulturalita EGS - Evropa a svět nás zajímá VDO Občanská společnost a škola	Identifikační karty Tvorba videa – představování Rozšiřující učivo - Národní sporty v Kanadě, USA - NYC – reálie - Kultura – Den díkůvzdání, Vánoce, Nový rok, Den nezávislosti – pracovní listy Rozšiřující zjednodušená četba - My weird school daze - Inside our fridge - Sherlock Holmes - New York City, history for kids - America's fines Mapy - Britské ostrovy - USA - anglicky mluvící země

Anglický jazyk 6. ročník	
Školní výstup – žák:	Indikátor – žák:
Poslech s porozuměním	
rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	zachytí konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o osobách, prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách, způsobu života) v pomalu a zřetelně pronášeném jednoduchém projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům

<i>Anglický jazyk 6. ročník</i>	
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Indikátor – žák:</i>
rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	porozumí tématu/obsahu krátkého a jednoduchého projevu zřetelně pronášeného jednou či více osobami, který se vztahuje k osvojovaným tématům (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu)
Mluvení	
- vyžádá jednoduchou informaci - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - sestaví jednoduché sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy	- se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkého, jasně strukturovaného rozhovoru, který se týká jeho samotného, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života, je-li mu partner v komunikaci ochoten v případě nutnosti pomoci - se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých formuluje pozvání a na pozvání reaguje - se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých se domluví na tom, co bude dělat, kam půjde, a na podobné výpovědi reaguje - se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých sdělí, co se mu líbí/nelíbí, co si přeje/nepřeje a na podobné výpovědi reaguje - poskytne a zjistí informace týkající se běžných témat v každodenních situacích (např. sdělí informace o sobě, svých přátelích a rodině, svých aktivitách...) za použití slovních spojení a vět
mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase, nakupování a dalších osvojovaných tématech	krátce pohovoří na osvojené téma (např. podle předem připravené osnovy nebo s vizuální oporou)
vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	je schopen vytvořit krátký příběh za použití slovní zásoby týkající se osvojovaných témat
Čtení s porozuměním	
- čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	najde konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách, osobách ve svém okolí, způsobu života) v jednoduchém textu vztahujícím se k tématům, se kterými se může běžně setkat ve svém životě.
- rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace - odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu	- porozumí obsahu krátkého a jednoduchého textu týkajícího se každodenních témat (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující obsah daného textu) - odvodí z kontextu význam neznámých slov, která se vyskytují v jednoduchém textu nebo zjednodušené četbě - porozumí běžným označením a nápisům na veřejných místech, které se týkají např. orientace, upozornění, varování, zákazu, časových údajů

Anglický jazyk 6. ročník	
Školní výstup – žák:	Indikátor – žák:
Psaní	
• píše písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři na internetu	• zapíše/doplní informace, slovní spojení nebo jednoduché věty, které se týkají jeho osoby, rodiny a kamarádů, předmětů nebo činností, které běžně vykonává • žák zná gramatické struktury, lexikální princip pravopisu slov
• napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat v papírové i digitální podobě • vytvoří jednoduchou prezentaci v digitální podobě týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času • vytvoří vědomostní kvíz v digitální podobě	• napíše jednoduchý e-mail, popíše svoji rodinu, školu, své bydliště, vypíše svoje volnočasové aktivity
• reaguje na jednoduché písemné sdělení	• reaguje na jednoduché písemné sdělení ve formě dopisu, vzkazu, e-mailu, textové zprávy

Anglický jazyk 7. ročník				
Učivo			Průřezová témata	Poznámky
Tematické okruhy	Typy textů	Jazykové prostředky	OSV	
• sporty • jídlo • idoly teenagerů • filmy • kreativní aktivity • čas před obrazovkou • slavní umělci • kulturní blog • fantastické postavy • Harry Potter • pohádka • narozeninová oslava • slavnostní ukončení školy • americké svátky • české tradice • geografie, světové strany • výlet, dovolená • aktivity na dovolené • Skotsko	• blog • inzerát • itinerář cesty • deník • příběh • článek • dialog • osobní rozhovor • e-mail • ilustrovaný příběh, komiks • zjednodušená četba • báseň • píseň • formulář • online cvičení	• minulý čas prostý - sloveso <i>byť</i> • minulý čas prostý - pravidelná slovesa • minulý čas prostý - nepravidelná slovesa • minulý čas prostý - zápor/ otázka • vyjádření souhlasu, nesouhlasu - <i>So do I. / Me too. / I don't.</i> • vyjádření množství • srovnávání • schopnosti - <i>can / can't</i> • minulý čas průběhový • minulý čas prostý x průběhový • návrhy • plány do budoucna • data • vyjádření modality - <i>should / shouldn't</i>	OSV • Rozvoj schopnosti poznávání – popis osob na základě vizuálních materiálů • Seberegulace a sebeorganizace - popis režimu dne • Komunikace - vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogu • Mezilidské vztahy - péče o dobré vztahy, empatie, pohled na svět očima druhého MkV • Multikulturalita EV • Člověk a společnost	Tvorba videa, blogu, vlogu, plakátu, myšlenkových map Rozšiřující učivo • Anglicky mluvící země • USA • Britské ostrovy • Sporty, jídlo, hudba v anglicky mluvících zemích • Halloween • Glasgow Rozšiřující zjednodušená četba • The Contest • Peter Pan • Halloween in the Forest • 50 States Song

Anglický jazyk 7. ročník				
Učivo			Průřezová témata	Poznámky
- počasí - město, směry, Glasgow - turistické informace		- vyjádření budoucnosti - <i>to be going to</i> - vyjádření budoucnosti - <i>will/ won't</i> - vazba <i>would like to / wouldn't like to</i>	EGS - Evropa a svět nás zajímá VDO - Občanská společnost a škola	- Glasgow Mapy - Britské ostrovy - USA - anglicky mluvící země

Anglický jazyk 7. ročník	
Školní výstup – žák:	Indikátor – žák:
Poslech s porozuměním	
- rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů	zachytí konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o osobách, prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách, způsobu života) v pomalu a zřetelně pronášeném jednoduchém projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům
- rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat - rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby	porozumí tématu/obsahu krátkého a jednoduchého projevu zřetelně pronášeného jednou či více osobami, který se vztahuje k osvojovaným tématům (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu)
Mluvení	
- zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby	- se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkého, jasně strukturovaného rozhovoru, který se týká jeho samotného, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života, je-li mu partner v komunikaci ochoten v případě nutnosti pomoci - se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých formuluje pozvání a na pozvání reaguje - se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých se domluví na tom, co bude dělat, kam půjde, a na podobné výpovědi reaguje - se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých sdělí, co se mu líbí/nelíbí, co si přeje/nepřeje a na podobné výpovědi reaguje - poskytne a zjistí informace týkající se běžných témat v každodenních situacích (např. sdělí informace o sobě, svých přátelích a rodině, svých aktivitách...) za použití slovních spojení a vět
mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase, nakupování a dalších osvojovaných tématech	krátce pohovoří na osvojené téma (např. podle předem připravené osnovy nebo s vizuální oporou)
vypráví jednoduchý příběh či událost; popisuje osoby, místa a věci ze svého každodenního života	je schopen vytvořit krátký příběh za použití slovní zásoby týkající se osvojovaných témat

<i>Anglický jazyk 7. ročník</i>	
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Indikátor – žák:</i>
Čtení s porozuměním	
- vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech v papírové podobě nebo na internetu; - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)	najde konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách, osobách ve svém okolí, způsobu života) v jednoduchém textu vztahujícím se k tématům, se kterými se může běžně setkat ve svém životě.
rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	- porozumí obsahu krátkého a jednoduchého textu týkajícího se každodenních témat (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující obsah daného textu) - odvodí z kontextu význam neznámých slov, která se vyskytují v jednoduchém textu nebo zjednodušené četbě - porozumí běžným označením a nápisům na veřejných místech, které se týkají např. orientace, upozornění, varování, zákazu, časových údajů
Psaní	
vyplní základní údaje o sobě ve formuláři na internetu	- zapiše/doplní informace, slovní spojení nebo jednoduché věty, které se týkají jeho osoby, rodiny a kamarádů, předmětů nebo činností, které běžně vykonává - se učí psát deník
- napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - vytvoří jednoduchý vědomostní kvíz v digitální podobě	- žák napiše jednoduchý příběh v minulém čase - žák vytvoří prezentaci na téma tradice - žák napiše jednoduchý text na téma doprava, cestování
- reaguje na jednoduché písemné sdělení - reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby	- reaguje na jednoduché písemné sdělení ve formě dopisu, vzkazu, e-mailu, textové zprávy - žák napiše neformální e-mail na téma dovolená

<i>Anglický jazyk 8. ročník</i>				
<i>Učivo</i>			<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Tematické okruhy	Typy textů	Jazykové prostředky	OSV	
- moje září – plány a cíle pro školní rok - oslavy, svátky - Česká republika - předpověď počasí - nastavení cílů pro školní rok - můj osobní rozvoj	- blog - vlog - pracovní inzerát - tvorba plakátů - popis obrázků - kvíz - esej	- vyjádření budoucnosti - going to, will - čísla - srovnávání - more than, less than, fewer than, as much / many as 1. typ podmínkového souvětí - trpný rod	- Rozvoj schopnosti poznávání – popis osob na základě vizuálních materiálů - Seberegulace a sebeorganizace - popis režimu dne	Mapa anglicky mluvících zemí, Velké Británie Tvorba videa, blogů, vlogů, plakátů, myšlenkových map Životopis Tvorba fotokoláže

<i>Anglický jazyk 8. ročník</i>				
<i>Učivo</i>			<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
• budoucnost naší civilizace • Kanada • budoucnost Vancouveru • životní prostředí • můj život v roce 2040	• životopis • tvorba fotokoláže • psaní osobního profilu • příběh • články • krátké dialogy • osobní rozhovor • reálie anglicky • mluvících zemí • videa • e-mail • projekt na známé téma • ilustrované příběhy, komiksy • zjednodušená četba • tvorba videa • básně • hry • formuláře • slovníček • mapy • pracovní listy • tvorba myšlenkových map	• předpřítomný čas prostý + příslovce, předložky (yet, still, already, since, for) • nepravidelná slovesa - trpné přičestí • vyjádření preference - would rather, prefer • 2. typ podmínkového souvětí • modální slovesa - be allowed to, can, must, have to	• Komunikace - vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogu • Mezilidské vztahy - péče o dobré vztahy, empatie, pohled na svět očima druhého MkV • Multikulturalita EGS • Evropa a svět nás zajímá VDO • Občanská společnost a škola EV • Člověk a společnost	Rozšiřující učivo Reálie anglicky mluvících zemí: • Love in literature Fabulous flora and fauna • Incredible inventions • Memorable monuments Rozšiřující zjednodušená četba • Creative ways to be nice to the environment • The weird kid • Jobs for adventurous people • Is your smartphone hurting you? • Reggie's day

<i>Anglický jazyk 8. ročník</i>	
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Indikátor – žák:</i>
Poslech s porozuměním	
• rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů	• zachytí konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o osobách, prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách, způsobu života) v pomalu a zřetelně pronášeném jednoduchém projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům
• rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat • rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby	• porozumí tématu/obsahu krátkého a jednoduchého projevu zřetelně pronášeného jednou či více osobami, který se vztahuje k osvojovaným tématům (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu)

<i>Anglický jazyk 8. ročník</i>	
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Indikátor – žák:</i>
Mluvení	
• zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích • odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby	• se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkého, jasně strukturovaného rozhovoru, který se týká jeho samotného, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života, je-li mu partner v komunikaci ochoten v případě nutnosti pomoci • se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých formuluje pozvání a na pozvání reaguje • se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých se domluví na tom, co bude dělat, kam půjde, a na podobné výpovědi reaguje • se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých sdělí, co se mu líbí/nelíbí, co si přeje/nepřeje a na podobné výpovědi reaguje • poskytne a zjistí informace týkající se běžných témat v každodenních situacích (např. sdělí informace o sobě, svých přátelích a rodině, svých aktivitách...) za použití slovních spojení a vět
• mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase, nakupování a dalších osvojovaných tématech	• krátce pohovoří na osvojené téma (např. podle předem připravené osnovy nebo s vizuální oporou)
• vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	• je schopen vytvořit krátký příběh za použití slovní zásoby týkající se osvojovaných témat
Čtení s porozuměním	
• vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech • rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)	• najde konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách, osobách ve svém okolí, způsobu života) v jednoduchém textu vztahujícím se k tématům, se kterými se může běžně setkat ve svém životě.
• rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	• porozumí obsahu krátkého a jednoduchého textu týkajícího se každodenních témat (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující obsah daného textu) • odvodí z kontextu význam neznámých slov, která se vyskytují v jednoduchém textu nebo zjednodušené četbě • porozumí běžným označením a nápisům na veřejných místech, které se týkají např. orientace, upozornění, varování, zákazu, časových údajů
Psaní	
• vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	• zapíše/doplní informace, slovní spojení nebo jednoduché věty, které se týkají jeho osoby, rodiny a kamarádů, předmětů nebo činností, které běžně vykonává • žák vyplní identifikační kartu • žák napíše nákupní seznam

<i>Anglický jazyk 8. ročník</i>	
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Indikátor – žák:</i>
• napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• žák napíše jednoduchý e-mail, popíše svoji rodinu, školu, své bydliště, vypíše svoje volnočasové aktivity
• reaguje na jednoduché písemné sdělení • reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby	• reaguje na jednoduché písemné sdělení ve formě dopisu, vzkazu, e-mailu

<i>Anglický jazyk 9. ročník</i>				
<i>Učivo</i>			<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
<i>Tematické okruhy</i>	<i>Typy textů</i>	<i>Jazykové prostředky</i>		
• budoucí kariéra • přijímací řízení na SŠ, přihlášky • typy středních škol • druhy profesí • přijímací zkouška, motivační rozhovor • jídlo a stravování • v restauraci • plány na víkend • volnočasové aktivity • doprava a dopravní prostředky • druhy dopravy • veřejná doprava • nákup jízdenky • ubytování • rezervace ubytování • letiště • online nákup letenky • pravidla na letišti	• příspěvek na sociální síti • vlog • přihláška na střední školu • motivační rozhovor • popis obrázků • kvízy • psaní osobního profilu • webové stránky • vouchery • psaní hodnocení, recenze hostů • vytváření pravidel • příběh • články • krátké dialogy • osobní rozhovor • reálie anglicky mluvících zemí • videa a jejich tvorba • e-mail • projekt na známé téma • formuláře • slovníček • mapy • pracovní listy • tvorba myšlenkových map • online cvičení	• Přítomný čas prostý • Přítomný čas prostý – 3. os.j.č. • Přítomný čas průběhový • Kontrast přítomného času prostého a průběhového • Minulý čas prostý – pravidelná slovesa • Minulý čas prostý – nepravidelná slovesa • Minulý čas průběhový • Kontrast minulého času prostého a průběhového • Předpřítomný prostý čas – pravidelná slovesa • Předpřítomný čas prostý – nepravidelná slovesa • Budoucí forma – will • Budoucí forma – going to • Budoucí forma – kontrast • Nepravidelná slovesa	OSV • Seberegulace a sebeorganizace - popis režimu dne • Komunikace - vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogu • Mezilidské vztahy - péče o dobré vztahy, empatie, pohled na svět očima druhého MkV • Multikulturalita MeV • Stavba mediálních sdělení EGS • Evropa a svět nás zajímá VDO • Občanská společnost a škola • Člověk a jeho svět EV • Člověk a společnost	Mapa anglicky mluvících zemí, Velké Británie Životopis Tvorba fotokoláže Rozšiřující učivo Reálie anglicky mluvících zemí: • Love in literature Fabulous flora and fauna • Incredible inventions • Memorable monuments Rozšiřující zjednodušená četba • Creative ways to be nice to the environment • The weird kid • Jobs for adventurous people • Is your smartphone hurting you? • Reggie's day

<i>Anglický jazyk 9. ročník</i>	
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Indikátor – žák:</i>
Poslech s porozuměním	
- rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů	zachytí konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o osobách, prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách, způsobu života) v pomalu a zřetelně pronášeném jednoduchém projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům
- rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat - rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby	porozumí tématu/obsahu krátkého a jednoduchého projevu zřetelně pronášeného jednou či více osobami, který se vztahuje k osvojovaným tématům (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu)
Mluvení	
- zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby	- se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkého, jasně strukturovaného rozhovoru, který se týká jeho samotného, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života, je-li mu partner v komunikaci ochoten v případě nutnosti pomoci - se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých formuluje pozvání a na pozvání reaguje - se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých se domluví na tom, co bude dělat, kam půjde, a na podobné výpovědi reaguje - se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých sdělí, co se mu líbí/nelíbí, co si přeje/nepřeje a na podobné výpovědi reaguje - poskytne a zjistí informace týkající se běžných témat v každodenních situacích (např. sdělí informace o sobě, svých přátelích a rodině, svých aktivitách...) za použití slovních spojení a vět
mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase, nakupování a dalších osvojovaných tématech	krátce pohovoří na osvojené téma (např. podle předem připravené osnovy nebo s vizuální oporou)
vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	je schopen vytvořit krátký příběh za použití slovní zásoby týkající se osvojovaných témat
Čtení s porozuměním	
- vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech na internetu - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)	najde konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách, osobách ve svém okolí, způsobu života) v jednoduchém textu vztahujícím se k tématům, se kterými se může běžně setkat ve svém životě
rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	porozumí obsahu krátkého a jednoduchého textu týkajícího se každodenních témat (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující obsah daného textu)

<i>Anglický jazyk 9. ročník</i>	
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Indikátor – žák:</i>
	• odvodí z kontextu význam neznámých slov, která se vyskytují v jednoduchém textu nebo zjednodušené četbě • porozumí běžným označením a nápisům na veřejných místech, které se týkají např. orientace, upozornění, varování, zákazu, časových údajů
Psaní	
• vyplní základní údaje o sobě ve formuláři na internetu	• zapíše/doplní informace, slovní spojení nebo jednoduché věty, které se týkají jeho osoby, rodiny a kamarádů, předmětů nebo činností, které běžně vykonává • žák vyplní identifikační kartu • žák napíše nákupní seznam
• napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• napíše e-mail, popíše svoji rodinu, školu, své bydliště, vypíše svoje volnočasové aktivity • vytvoří prezentaci na jedno z osvojovaných témat • vytvoří online kvíz zaměřený na probírané gramatické jevy nebo slovní zásobu
• reaguje na jednoduché písemné sdělení • reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby	• reaguje na jednoduché písemné sdělení • reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

6.3. DALŠÍ CIZÍ JAZYK

6.3.1. Charakteristika

6.3.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah předmětu

Jako Další cizí jazyk může být na naší škole vyučován jazyk francouzský, německý, ruský, španělský. O tom, které z jazyků budou realizovány, rozhoduje vedení školy na základě zájmu dětí a aktuálních personálních a organizačních možností v daném školním roce.

Cílem výuky Dalšího cizího jazyka je:

- osvojení jazykových znalostí a dovedností za účelem aktivní komunikace v běžných životních situacích
- motivovat žáky k získání zájmu o studium cizího jazyka
- poskytovat jazykový základ pro komunikaci a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa
- umožnit poznávat život a kulturní tradice jiných národů a národností
- utvářet vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance, přispívat k porozumění mezi národy

Časová dotace

Časová dotace vyučovacího předmětu Další cizí jazyk je stanovena na 2 hodiny týdně v 7. – 9. ročníku.

Formy realizace

Základní formou realizace je vyučovací hodina. V rámci ní probíhá:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami, obrazovým materiálem
- skupinové vyučování, dialogy, výklad, poslech, četba
- dramatizace, zpěv
- využití počítačových programů a jazykových aplikací
- krátkodobé projekty
- práce s cizojazyčným textem (např. návod k použití výrobku, cizojazyčný text na obalech potravin, turistické příručky...)
- hry, křížovky, rébusy
- poslech nahrávek (rodilí mluvčí) a písní
- návštěvy výstav a kulturních pořadů
- návštěva knihovny Goethe institutu, Francouzského institutu....
- sledování filmů v daném jazyce

Průřezová témata

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata:

Osobnostní výchova (OSV)

- Rozvoj schopností poznávání
- Komunikace
- Kreativita

Multikulturní výchova (MkV)

- Kulturní difference
- Lidské vztahy
- Multikulturalita

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)

- Objevujeme Evropu a svět

6.3.1.2. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel vede žáky

- k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací
- k používání odborné terminologie
- k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi
- k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů

Žáci

- vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojují získané poznatky do širších celků, nalézají souvislosti
- získané poznatky kriticky posuzují, porovnávají a formulují závěry
- poznávají smysl a cíl učení, mají pozitivní vztah k učení

Kompetence k řešení problémů

Učitel vede žáky

- k vyhledávání a kombinování informací z různých informačních zdrojů
- k využívání metod, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami
- k argumentaci, k diskusi na dané téma, k obhajování svých výroků
- k odpovědím na otevřené otázky
- k práci s chybou

Žáci

- jsou schopni pochopit problém, vyhledat k němu vhodné informace, diskutovat o možnostech řešení
- se učí myslet kriticky, jsou schopni hájit svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní**Učitel vede žáky**

- ke komunikaci mezi sebou a učitelem a k dodržování předem stanovených pravidel vzájemné komunikace
- k naslouchání a respektování názorů druhých
- k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů v písemné i mluvené podobě

Žáci

- formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřují se souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- se učí naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagují

Kompetence sociální a personální**Učitel vede žáky:**

- k využívání skupinového vyučování
- k utváření pocitu zodpovědnosti za svá jednání
- k ochotě pomoci a o pomoc požádat
- k spoluúčasti na vytváření kritérií hodnocení a k následnému hodnocení svých výsledků

Žáci

- žáci spolupracují ve skupinách na základě vytvořených pravidel
- upevňují dobré mezilidské vztahy
- pomáhají si a jsou schopni o pomoc požádat
- učí se vzájemnému naslouchání

Kompetence občanské**Učitel vede žáky**

- k dodržování pravidel slušného chování
- k tomu, aby brali ohled na druhé

Žáci

- respektují názory druhých, uvědomují si svá práva a povinnosti ve škole i mimo ni
- se rozhodují zodpovědně podle dané situace

Kompetence pracovní**Učitel vede žáky**

- k vyhledávání a využívání různých zdrojů informací

Žáci

- jsou vedeni k efektivní práci

Kompetence digitální**Učitel vede žáky**

- k práci s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka, k jejich používání, např. využívání online slovníků
- k práci s klávesnicí pro další cizí jazyky, k formulování písemného vyjádření různými formami
- k vyhledávání informací v daném cizím jazyce a tyto informace vyhodnocovat a dále zpracovávat

Žáci

- při učení používají různá digitální zařízení
- využívají efektivně internetové slovníky
- používají programy, aplikace a webové stránky pro osvojování slovní zásoby, gramatických pravidel a správné výslovnosti
- tvoří různé texty v digitální podobě za použití klávesnice pro daný cizí jazyk
- vyplní jednoduchý formulář o sobě (své rodině) v tištěné i online podobě

6.3.2. Vzdělávací obsah**6.3.2.1. Očekávané výstupy RVP ZV**

Vyučovací předměty Francouzský jazyk, Německý jazyk a Ruský jazyk naplňují vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Další cizí jazyk tak, jak jej vymezuje Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (RVP ZV).

POSLECH S POROZUMĚNÍM**Žák**

DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně

DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

- DCJ-9-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka
- DCJ-9-1-02p rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování
- DCJ-9-1-03p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)
- rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku)
- rozumí jednoduchým pokynům učitele

MLUVENÍ

Žák

- DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů
- DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

- DCJ-9-2-01p pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas
- DCJ-9-2-02p sdělí své jméno a věk

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

Žák

- DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům
- DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům
- DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

- DCJ-9-3-02p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

PSANÍ

Žák

- DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
- DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

- DCJ-9-4-02p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

6.3.2.2. Očekávané výstupy ŠVP

Školní vzdělávací program (ŠVP) rozpracovává očekávané výstupy i učivo RVP ZV do jednotlivých ročníků. Tabulky (viz níže) obsahují očekávané školní výstupy, konkretizují učivo probírané v daném ročníku a jsou doplněny o začleněné tematické okruhy průřezových témat. Jejich součástí jsou také poznámky upřesňující realizaci vzdělávacího obsahu, doplňující mezipředmětové vztahy apod.

Výstupy uvedené v kapitole Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření jsou vodítkem pro případné úpravy výstupů uvedených v ŠVP do individuálního vzdělávacího plánu (IVP) pro žáka na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka. Výstupy představují cílovou úroveň, kterou lze s využitím podpůrných opatření případně překročit.

V souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. se výstupy minimální doporučené úrovně využijí v případě podpůrných opatření třetího stupně pouze u žáků s lehkým mentálním postižením. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními pátého stupně jsou dolní úrovně pro úpravu očekávaných výstupů v IVP očekávané výstupy stanovené v RVP ZŠS, které mají rovněž činnostní povahu a jsou prakticky zaměřené.

<i>Další cizí jazyk</i>		<i>Francouzský jazyk 7. ročník</i>	
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Zvuková a grafická podoba jazyka			
• zvládá vztah mezi zvukovou a grafickou stránkou jazyka • pravopisně správně zaznamenaná osvojená slova a tvary • používá poznatky o dělení slov a o psaní velkých písmen v němčině • zapíše gramaticky správně slova podle diktátu	• specifické rysy jazyků (srovnání Čj a Fj,) - cizí jazyk jako nástroj dorozumění mezi lidmi a národy • francouzský jazyk • francouzská abeceda a výslovnost • pravopis podstatných jmen	OSV • Rozvoj schopností poznávání • Komunikace	V průběhu celého školního roku
• vyslovuje a čte správně jemu známá slova • čte plynule a se správnou výslovností jednoduché texty, odhadne význam nových slov	• techniky mluveného projevu (výslovnost a intonace) - plynulá hlasitá četba, tematicky zaměřené říkanky • slovní zásoba a tvoření slov - synonyma, antonyma, význam slov v kontextu		
Mluvnice			
• sestaví gramaticky a formálně správně jednoduchou větu a jednoduché písemné sdělení v tištěné i digitální podobě • používá slovesa míti, býti, dělat včetně záporu • vytváří správné vazby s předložkami <i>dans, en, a</i> • formuluje otázky • používá podstatná jména, příd. jména, zájmena a číslovky	• sloveso mít, být, dělat, mluvit, jít, jet • tvoření záporu • otázka zjišťovací (ano x ne) • slovosled věty oznamovací • otázka intonací • předložky v, ve • shoda podstatných a přídavných jmen • počítání do 69 • číslo množné, číslo mn.podstatných a přídavných jmen • člen neurčitý, určitý		
Tematické okruhy, slovní zásoba			
• rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně • rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům • umí pozdravit, poděkovat, představit se • formuluje jednoduché otázky a odpovídá na ně • vyžádá si a podá jednoduchou informaci zapojí se do jednoduchých rozhovorů • má základní poznatky o Francii a frankofonních zemích	• pokyny v hodině • základní společenské fráze - seznámení, jednoduché otázky a odpovědi... (pozdrav, oslovení, představování, prosba o informaci...) • rodina, škola, domov • volný čas, sport, zábava, oblékání, nákupy • příroda a počasí, roční doby, měsíce, časové údaje • svátky, tradice a zvyky • realie Francie a frankofonních zemí	EGS • Objevujeme Evropu a svět MkV • Multikulturalita • Kulturní difference	

<i>Další cizí jazyk</i>	<i>Francouzský jazyk 7. ročník</i>		
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
- osvojí si základy slovní zásoby a umí ji používat v komunikačních situacích - vede si a používá vlastní slovníček - využívá abecední slovník učebnice, využívá abecední a obrazové slovníky podle svých schopností - vyhledá ve slovníku a jazykových příručkách v knižní i digitální podobě požadované informace - umí používat jednoduché žánry komunikace - vzkaz, rozhovor, SMS, e- mail s využitím vhodných jazykových prostředků - dokáže vyplnit jednoduchý tiskopis, formulář i v elektronické podobě	- rozšiřování slovní zásoby pro daná témata - vyhledání požadovaného výrazu a dostupných údajů v dvojazyčném slovníku a jazykových příručkách v knižní i digitální podobě (Čj - Fj a naopak)		

<i>Další cizí jazyk</i>	<i>Francouzský jazyk 8. ročník</i>		
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Zvuková a grafická podoba jazyka			
- čte plynule a se správnou výslovností jednoduché texty - zvládá vztah mezi zvukovou a grafickou stránkou jazyka - pravopisně správně zaznamená osvojená slova a tvary - zapiše gramaticky správně slova podle diktátu - umí v textu vyhledat klíčová slova	- techniky mluveného projevu (výslovnost a intonace) - plynulá hlasitá četba - pravopis, výslovnost - pravopis podstatných jmen	OSV - Rozvoj schopností poznávání - Komunikace	V průběhu celého školního roku
Mluvnice			
- sestaví gramaticky a formálně správně jednoduchou větu a jednoduché písemné sdělení v tištěné i digitální podobě - umí používat slovesa 1., 2., a 3.slovesné třídy - umí aplikovat sloveso jít, jet - osvojl si stahování členů určitých s předložkami <i>a, de</i>	- sloveso <i>dávat přednost</i> - zvratná slovesa - otázka <i>zdalipak</i> - stahování členu v čísle jednotném - přívlastňovací zájmena nesamostatná - blízká budoucnost - ukazovací zájmena nesamostatná - slovesa <i>vzít, vystoupit, moci, chtít</i> - rozkazovací způsob kladný i záporný - minulý čas - číslovky řadové		

<i>Další cizí jazyk</i>	<i>Francouzský jazyk 8. ročník</i>		
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Tematické okruhy, slovní zásoba			
- osvojí si základy slovní zásoby a umí ji používat v komunikačních situacích - obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu - aktivně se zapojí do jednoduché konverzace - umí používat internetový slovník - sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché ústní i písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení	- domov, rodina - škola - volný čas - povolání - lidské tělo - zdraví - jídlo - kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny)	MkV Lidské vztahy	
- vede si a používá vlastní slovníček - využívá abecední slovník učebnice, využívá abecední a obrazové slovníky podle svých schopností - umí použít dvojjazyčný slovník (Č/F) a jazykové příručky v knižní i digitální podobě	- rozšiřování slovní zásoby pro daná témata - vyhledání požadovaných výrazů a dostupných informací ve slovníku (Čj - Fj a naopak) a jazykové příručky v knižní a digitální podobě		

<i>Další cizí jazyk</i>	<i>Francouzský jazyk 9. ročník</i>		
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Zvuková a grafická podoba jazyka			
- čte plynule a se správnou výslovností jednoduché texty - zvládá vztah mezi zvukovou a grafickou stránkou jazyka - pravopisně správně zaznamená osvojená slova, tvary a věty	- techniky mluveného projevu (výslovnost a intonace) - plynulá hlasitá četba - pravopis, výslovnost	OSV - Rozvoj schopností poznávání - Komunikace - Kreativita	V průběhu celého školního roku
Mluvnice			
- sestaví gramaticky a formálně správně jednoduchou větu a jednoduché písemné sdělení v psané i digitální podobě - umí používat slovesa 1., 2., a 3.slovesné třídy - časuje nepravidelná slovesa <i>lire, écrire, prendre</i>	- sloveso <i>pít</i> - člen dělivý, <i>de</i> po výrazech množství - časování zvrtných sloves v minulém čase v záporu - proč, protože - sloveso <i>vidět, vědět</i> - zájmenná příslovce - postavení příd. jmen před/za podstatným jménem - blízká minulost		

<i>Další cizí jazyk</i>		<i>Francouzský jazyk 9. ročník</i>	
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
	• předložky vyjadřující čas • nepravidelná slovesa <i>žít, říkat, znát, psát</i> • minulý čas vyjadřující trvání děje • 2. stupeň přídavných jmen • podmiňovací způsob		
Tematické okruhy, slovní zásoba			
• pochopí obsah a smysl jednoduché, pečlivě vyslovované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění • rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci • při práci s textem používá dvojjazyčný slovník, vyhledá potřebné údaje; používá internetový slovník • vyhledá a popíše v textu známé gramatické jevy • reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace • aktivně se zapojí do jednoduché konverzace k osvojeným tématům	• kultura, sport • oblékání • nákupy • obec • dopravní prostředky • zvířata, příroda • počasí • realie zemí příslušných jazykových oblastí	MkV • Kulturní difference	
• vede si vlastní slovníček podle pokynů učitele • využívá abecední slovník učebnice, využívá abecední a obrazové slovníky podle svých schopností • umí použít a vyhledat informace v dvojjazyčných slovnících (Č/F) a jazykových příručkách v knižní i digitální podobě • představí umělecká díla (knihy i digitální), uvést jejich vydavatelství, též elektronické knihy a audioknihy • vypracuje osnovu, výpisky, citáty • vytvoří informační portfolio • využívá elektronické zdroje k vyhledávání termínů	• rozšiřování slovní zásoby pro daná témata • vyhledání požadovaného výrazu a dostupných údajů ve slovnících a jazykových příručkách v knižní i digitální podobě (Čj - Fj a naopak)		

<i>Další cizí jazyk</i>	<i>Německý jazyk 7. ročník</i>		
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Zvuková a grafická podoba jazyka			
• zvládá vztah mezi zvukovou a grafickou stránkou jazyka • pravopisně správně zaznamená osvojená slova a tvary • používá poznatky o dělení slov a o psaní velkých písmen v němčině • zapíše gramaticky správně slova podle diktátu	• specifické rysy jazyků (srovnání Čj a Nj,) - cizí jazyk jako nástroj dorozumění mezi lidmi a národy • německý jazyk • pravopis, výslovnost • pravopis podstatných jmen	OSV • Rozvoj schopností poznávání • Komunikace	V průběhu celého školního roku
• vyslovuje a čte správně jemu známá slova • čte plynule a se správnou výslovností jednoduché texty, odhadne význam nových slov	• techniky mluveného projevu (výslovnost a intonace) - plynulá hlasitá četba, tematicky zaměřené říkanky • slovní zásoba a tvoření slov - synonyma, antonyma, význam slov v kontextu		
Mluvnice			
• sestaví gramaticky a formálně správně jednoduchou větu a jednoduché písemné sdělení	• základní gramatické struktury a typy vět • věta jednoduchá • tvorba otázky a záporu • pořádek slov ve větě oznamovací a tázací		
• uvědomí si význam členu určitého pro určení rodu podstatných jmen • pochopí pravidlo užívání členu určitého a neurčitého u podstatných jmen	• člen neurčitý a člen určitý u podstatných jmen (pravidlo používání)		
• používá osobní zájmena v 1. pádě v jednoduchých větách	• 1. pád osobních zájmen • tvoření jednoduchých vět s osobními zájmeny v 1. pádě		
• nahradí podstatné jméno zájmenem	• nahrazování podstatného jména v 1. pádě osobním zájmenem		
• umí skloňovat podstatná jména v jednotném čísle	• 1., 3. a 4. pád podstatných jmen v jednotném čísle (člen určitý a neurčitý)		
• umí vyčítat slovesa <i>haben</i> a <i>sein</i>; • používá správné tvary těchto sloves ve větách	• časování sloves <i>haben (mit)</i> a <i>sein (být)</i> v přítomném čase		
• umí vyčítat pravidelná slovesa	• časování pravidelných sloves v jednotném a množném čísle		
• používá správně číslovky základní	• číslovky 1 - 20, 20 - 100		

<i>Další cizí jazyk</i>		<i>Německý jazyk 7. ročník</i>	
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Tematické okruhy, slovní zásoba			
reaguje na pokyny související s výukou	pokyny v hodině		
- rozumí jednoduchému dialogu dvou osob s vizuální oporou - v textu vyhledá odpovědi na jednoduché otázky - pozdraví, představí se, poděkuje - formuluje jednoduché otázky a odpovídá na ně - vyžádá si a podá jednoduchou informaci	- vztahy mezi česky a německy mluvícími občany a národy - seznámení, jednoduché otázky a odpovědi... (pozdrav, oslovení, představování, prosba o informaci...) - rodina, škola, domov - volný čas, sport, zábava, oblékání, nákupy - příroda a počasí, roční doby, měsíce, časové údaje - svátky, tradice a zvyky - pozdrav, oslovení, prosba, rozloučení - blahopřání, dopisování, omluva	EGS - Objevujeme Evropu a svět MkV - Multikulturalita - Kulturní difference	
- ke slovu přiřadí správný symbol (obrázek) - vede si a používá vlastní slovníček dle pokynů učitele - využívá abecední slovník učebnice, využívá abecední a obrazové slovníky podle svých schopností - umí použít dvojjazyčný slovník (Č/N) v knižní i online podobě - vyhledá ve slovníku požadované informace	- rozšiřování slovní zásoby pro daná témata - vyhledání požadovaného výrazu ve školním slovníku (Čj - Nj a naopak) i ve slovníku internetovém - vyhledání dostupných údajů ve slovníku (mluvnické kategorie) - používání slovníku k řešení jednoduchých křížovek		

<i>Další cizí jazyk</i>		<i>Německý jazyk 8. ročník</i>	
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Zvuková a grafická podoba jazyka			
- čte plynule a se správnou výslovností jednoduché texty - zvládá vztah mezi zvukovou a grafickou stránkou jazyka - pravopisně správně zaznamená osvojená slova a tvary - zapiše gramaticky správně slova podle diktátu	- techniky mluveného projevu (výslovnost a intonace) - plynulá hlasitá četba - pravopis, výslovnost - pravopis podstatných jmen	OSV - Rozvoj schopností poznávání - Komunikace	V průběhu celého školního roku
Mluvnice			
používá výraz „ich möchte“ v ústním i písemném sdělení	výraz „ich möchte“		

<i>Další cizí jazyk</i>		<i>Německý jazyk 8. ročník</i>	
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
• respektuje pravidla časování nepravidelných sloves • rozpozná rozdíl v časování pravidelného • a nepravidelného slovesa	• časování nepravidelných sloves <i>nehmen, geben, essen</i>		
• vyskoňuje zájmeno, zná jeho význam, použije zájmeno ve větě	• zájmeno „<i>wer</i>“ v 1., 3. a 4. pádě		
• používá správné tvary osobních zájmen	• 3. a 4. pád osobních zájmen v jednotném čísle		Opakování osobních zájmen
• pochopí rozdíl v používání předložek v Čj a Nj • pochopí „pravidlo otázky“ • používá správné předložky k vyjádření umístění osob a věcí v prostoru • správně přeloží výrazy s předložkami z Nj do Čj a naopak	• předložky se 3. pádem: <i>bei (beim), mit, zu (zum,, zur)</i> • předložky se 4. pádem: <i>für, gegen, ohne</i> • předložky se 3. a 4. pádem: <i>auf, in (im,,ins), unter-</i> • „pravidlo otázky“ (wo? wohin?)		Vysvětlení rozdílu ve spojení předložky s pádem v Čj a Nj
• správně použije tykání a vykání ve větách • používá známá slovesa v rozkazovacím způsobu	• tykání a vykání • rozkazovací způsob sloves v jednotném a množném čísle		
• správně vyskoňuje přivlastňovací zájmena, • umí vyjádřit v němčině zájmeno „svůj“	• přivlastňovací zájmena <i>mein, dein</i>. • skloňování zájmen <i>mein, dein</i> v jednotném čísle		Vyjádření výrazu „svůj“ v němčině
• vyčasuje známá způsobová slovesa • vyčasuje sloveso <i>wissen</i>	• způsobová slovesa <i>dürfen, können, müssen</i> (časování) • časování slovesa <i>wissen</i>		1.os.j.č. = 3.os.j.č.
• vyčasuje nová nepravidelná slovesa	• časování sloves <i>fahren, laufen, lesen, sprechen sehen, schlafen</i> (nepravidelná slovesa)		
• vyčasuje vybraná slovesa s odlučitelnou předponou • tvoří gramaticky správně věty s těmito slovesy	• časování sloves s odlučitelnými předponami • větný rámec vět se slovesy s odlučitelnými předponami		Předpona na konci věty
• aplikuje osvojené mluvnické učivo v ústním a písemném projevu	• procvičování osvojeného mluvnického		
Tematické okruhy, slovní zásoba			
• obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu • sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché ústní i písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení	• Wer ist das?“ • „Meine Familie“ • „Was kochen wir?“ • ovoce, zelenina, nákupy....	MkV • Lidské vztahy	

<i>Další cizí jazyk</i>	<i>Německý jazyk 8. ročník</i>		
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
- aktivně se zapojí do jednoduché konverzace - jednoduchým způsobem se domluví v běžných životních situacích - vyplní osobní údaje v jednoduchém formuláři	- domácí zvířata a péče o ně... - rozdělení práce v rodině - volný čas, sport - prohlídka města, pamětihodnosti		
- ke slovu přiřadí správný symbol (obrázek) - vede si a používá vlastní slovníček dle pokynů učitele - využívá abecední slovník učebnice, využívá abecední a obrazové slovníky podle svých schopností - používá dvojjazyčný slovník v knižní i online podobě - vyhledá ve slovníku požadované informace	- rozšiřování slovní zásoby pro daná témata - vyhledání požadovaného výrazu i dalších dostupných informací ve školním i online slovníku (Čj - Nj a naopak) - používání slovníku k řešení jednoduchých křížovek		

<i>Další cizí jazyk</i>	<i>Německý jazyk 9. ročník</i>		
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Zvuková a grafická podoba jazyka			
- čte plynule a se správnou výslovností jednoduché texty - zvládá vztah mezi zvukovou a grafickou stránkou jazyka - pravopisně správně zaznamenaná osvojená slova a tvary	- techniky mluveného projevu (výslovnost a intonace) - plynulá hlasitá četba - pravopis, výslovnost	OSV - Rozvoj schopností poznávání - Komunikace - Kreativita	V průběhu celého školního roku
Mluvnice			
- vysvětlí rozdíl v použití slovesa „sein“ a vazby „es gibt“ - porovná věty se slovesem „sein“ a vazbou „es gibt“ a vyvodí pravidlo pro její správné použití	vazba „es gibt“ (se 4. pádem)		Opakování 4. pádu podstatných jmen
správně používá vazby „nicht mehr“, „kein mehr“ ve větách	vazba „nicht mehr“ a „kein mehr“		
osvojí si princip tvoření préterita sloves <i>sein</i> a <i>haben</i>	- časování slovesa <i>sein</i> v minulém čase (préteritum) - časování slovesa <i>haben</i> v minulém čase (préteritum)		Opakování časování slovesa „sein“ a „haben“ v přítomném čase
osvojí si pravidlo tvoření perfekta pravidelných sloves (pomocné sloveso <i>haben</i>);	perfektum (minulý čas) pravidelných sloves - větný rámec – tvoření vět v perfektu		Funkce slovesa „haben“ jako

<i>Další cizí jazyk</i>		<i>Německý jazyk 9. ročník</i>	
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
s pravidelnými slovesy tvoří věty v perfektu			pomocného slovesa pro tvoření perfekta
- osvojí si pravidlo tvoření perfekta nepravidelných sloves (pomocné sloveso <i>sein</i>) - porovná perfektum pravidelného a nepravidelného slovesa, vysvětlí rozdíl - vytvoří a použije ve větě perfektum vybraných nepravidelných sloves	- perfektum sloves <i>reisen a wandern</i> - perfektum vybraných nepravidelných sloves		Funkce slovesa „ <i>sein</i> “ jako pomocného slovesa pro tvoření perfekta
- vyjmenuje způsobová slovesa (opakování z předchozích ročníků) - vyčísuje způsobová slovesa - vyhledá v textu perfektum způsobových sloves	perfektum způsobových sloves a slovesa <i>wissen</i>		
- osvojí si způsob tvoření perfekta u vybraných sloves s předponami - respektuje výjimky při tvoření perfekta	- perfektum vybraných sloves s odlučitelnou - a neodlučitelnou předponou - výjimky při tvoření perfekta (slovesa s koncovkou „<i>ieren</i>“)		
- vyskloňuje osobní zájmena v množném čísle - správně použije osobní zájmena ve větách	3. a 4. pád osobních zájmen v množném čísle		Čj - skloňování osobních zájmen Čj - přívlastek shodný
- vyjmenuje správně koncovky pádů členu neurčitého v jednotlivých rodech (opakování) - doplňuje chybějící koncovky do textu - gramaticky správně použije ve slovním spojení nebo ve větě přídavné jméno v přívlastku	1., 3. a 4. pád přídavných jmen v přívlastku: - po členu určitém - po členu neurčitém - po přívlastňovacích zájmenech - po „<i>kein</i>“ - bez členu		
- přeloží z Nj do Čj a naopak věty s neurčitým podmětem <i>man</i> - zopakuje si znalosti o vyjadřování záporu v němčině - tvoří gramaticky správně věty se zápořem	- věty s neurčitým podmětem <i>man</i> - věty se zájmenem <i>niemand</i>		Čj - nevyjádřený podmět
- vysvětlí, jak se tvoří řadové číslovky v češtině - porovná české a německé řadové číslovky - vyvodí pravidlo o tvorbě řadových číslovek v němčině	- řadové číslovky, datum, letopočet - skloňování řadových číslovek		Čj - řadové číslovky

<i>Další cizí jazyk</i>		<i>Německý jazyk 9. ročník</i>	
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
• porovná tvar řadové číslovky s přídavným jménem v přívlastku po členu určeném v 1. a 4. pádě • vytvoří 1. a 4. pád určené řadové číslovky • uvede datum v němčině			
• zopakuje si tvary osobních zájmen ve 3. a 4. pádě • uvědomí si význam pádu pro správný překlad vazby	• vybrané slovesné vazby		
Tematické okruhy, slovní zásoba			
• pochopí obsah a smysl jednoduché, pečlivě vyslovované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění • rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci • při práci s textem používá dvojjazyčný slovník v knižní i online podobě • vyhledá a popíše v textu známé gramatické jevy • reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace • aktivně se zapojí do jednoduché konverzace k osvojeným tématům	• bydlení, návštěvy, setkání s přáteli, oslavy • nemoc • prázdniny, dovolená • cestování, kulturní zážitky	MkV • Kulturní difference	

<i>Další cizí jazyk</i>	<i>Ruský jazyk 7. ročník</i>		
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Zvuková a grafická podoba jazyka			
• zvládne odlišný druh písma – azbuku • pochopí základní pravidla fonetiky ruštiny	Zvuková a grafická podoba jazyka • azbuka – základní výslovnostní návyky • přízvuk v ruštině (pohyblivý) • základní fakta o měkkém znaku • fonetické znaky (pasivně), • vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov	OSV • Rozvoj schopností poznávání • Komunikace	V průběhu celého školního roku
• vyjadřuje se v jednoduchých spojeních (izolovaných) o lidech a místech • řekne, co rád dělá, kde bydlí • zvládne jednoduchý dialog – klade jednoduché otázky a odpovídá na ně, umí pozdravit, poděkovat, omluvit se, zeptat se na údaje o osobě • používá jednoduché časové údaje • naučí se z paměti jednoduchá říkadla • zazpívá alespoň jednu ruskou píseň • rozumí pokynům, které jsou určeny jemu a prezentovány pomalu a srozumitelně • zeptá se na cestu, řeší situace, jak si o něco říct, rozumí výrazům všedního dne	Mluvnice		
	• skloňování tvrdých podstatných jmen (závod, škola a slovo) • skloňování přídavných jmen (nový, mladý) • osobní a přivlastňovací zájmena • časování sloves • číslovky 1 – 100 • základní gramatické struktury a typy vět (př. Kdo je to? Jak se jmenuješ? Máš bratra? Jak se dostanu? Komu zavoláme?...) • předložkové vazby odlišné od českého jazyka		Průběžná práce se slovníky a mapou Ruska. Audiovizuální technika.
	Tematické okruhy, slovní zásoba		
	• osobní data (jméno, věk, bydliště) • domov, rodina, škola • členové rodiny • jídlo, oblékání, nákupy • zájmy, volný čas, sport	EGS • Objevujeme Evropu a svět MkV • Multikulturalita • Lidské vztahy	
	• osvojení nové slovní zásoby (dle tematických okruhů) • práce se slovníkem v knižní i online podobě		

<i>Další cizí jazyk</i>		<i>Ruský jazyk 8. ročník</i>	
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Zvuková a grafická podoba jazyka			
• upevňuje si odlišnou výslovnost ruských hlásek a pravidla ruské intonace • přečte krátké texty se známou slovní zásobou • čte nahlas a foneticky správně přiměřené texty	• upevňování správných výslovnostních a pravopisných návyků • správná intonace • správná výslovnost přízvukných slabik, tvrdých a měkkých slabik	OSV • Rozvoj schopností poznávání • Komunikace	V průběhu celého školního roku
• používá správné mluvnické vazby ve větách a v dialogu • vyjadřuje se v jednoduchých spojeních o lidech a místech • orientuje se v číslech a časech • předá písemně jednoduchá sdělení • umí správně skloňovat podstatná jména • dokáže pracovat s názvy dnů a měsíců • utvoří slovesný zápor ve větě a použít ho v dialogu • umí časovat běžná zvrtná slovesa • orientuje se správně ve slovníku • komunikuje v běžných situacích každodenního života	Mluvnice		
	• skloňování dalších podstatných jmen • číslovky nad 100 • časování dalších sloves (zvrtných) • pravopis – měkké i po g, ch, k • záporné částice		Průběžná práce se slovníky a mapou Ruska.
	Tematické okruhy, slovní zásoba		
	• moje škola, město, Praha • kalendářní rok – svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny • dopravní prostředky • lidské tělo a zdraví, u lékaře		Audiovizuální technika.
	• osvojení nové slovní zásoby (dle tematických okruhů) • práce se slovníkem v knižní i online podobě		

<i>Další cizí jazyk</i>		<i>Ruský jazyk 9. ročník</i>	
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Zvuková a grafická podoba jazyka			
- čte nahlas a foneticky správně tištěné i psané texty - umí rozlišit tištěný a psaný text	- upevňování správných výslovnostních a pravopisných návyků - správná intonace souvětí		
- dokáže komunikovat v situacích každodenního života - zvládne základy ruských reálií (orientace ve městě, klasická ruská literatura, umění, tradice) - orientuje se na zeměpisné mapě Ruska	Mluvnice		
	- skloňování všech podstatných jmen - časování sloves, slovesný zápor, zvrtná slovesa - věty s tázacími zájmeny – kdo, co, jak, kde, kolik	OSV - Rozvoj schopností poznávání - Komunikace - Kreativita	V průběhu celého školního roku
	Tematické okruhy, slovní zásoba		
	- povolání - zvířata, příroda, počasí - reálie – Rusko, Moskva, Sankt Petěrburg, významné řeky, hory, literatura, umění...	MkV Kulturní difference	Audiovizuální technika.
	- osvojení nové slovní zásoby (dle tematických okruhů) - práce se slovníkem v knižní i online podobě		

Další cizí jazyk		Španělský jazyk 7. ročník		
		Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Slovní zásoba	Mluvnice	Výslovnost		
- číslovky základní 1-100 - abeceda - vybrané názvy zemí, národností a jazyků - základní fráze (pozdravy, představování, žádost, prosba, vyjádření obliby, komunikace ve škole, v restauraci) - slovní zásoba související se školou a vyučováním (vyučovací předměty, pomůcky a vybavení, místnosti, činnosti) - barvy - názvy rodinných příslušníků - zvířata - vybraná přídavná jména pro popis osoby (vzhled a charakter) - názvy zaměstnání - části dne, dny v týdnu - jídlo a pití, názvy jídel v restauraci - pocity	- zájmena osobní (včetně zájmen pro předmět nepřímý), tázací, ukazovací, přivlastňovací nesamostatná, neurčitá - přítomný čas oznamovacího způsobu vybraných pravidelných i nepravidelných sloves - vybraná zvrtná slovesa - existenční vazba se slovesem <i>haber</i> - rod podstatných a přídavných jmen - shoda přídavných a podstatných jmen v rodě a čísle - určitý a neurčitý člen - výrazy množství a míry <i>mucho, nada</i> - předložky <i>a, en, por</i>	- hláskování - postavení přízvuku ve slově - výslovnost b, v, ce, ci, z, f, ca, co, cu, c + souhlásky, que, qui	OSV - Komunikace - Kreativita - Rozvoj schopnosti poznávání - Poznávání lidí - Kooperace a kompetice MkV - Kulturní difference - Lidské vztahy - Multikulturalita EGS - Evropa a svět nás zajímá	Zařazení rozšiřujícího učiva zváží vyučující s ohledem na specifika konkrétní třídy a individuální potřeby žáků. Toto učivo bude blíže specifikováno v tematických plánech.

Školní výstup – žák:	
Čtení s porozuměním	Mluvení
- rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k probíraným tématům - dokáže číst jednoduchý text za účelem lokalizace konkrétní informace	- se zapojí do jednoduchých rozhovorů (pozdravy, poděkování, představování apod.) - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, školy, volného času - dokáže odpovědět na jednoduché otázky
Zvuková a grafická podoba jazyka	Psaní
- cvičí schopnost rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonaci, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby - učí se pracovat s internetovým slovníkem	- vyplní základní údaje o sobě v elektronickém formuláři - napíše jednoduché texty v papírové i digitální podobě týkající se jeho samotného, školy, volného času a dalších např. e-mail, textovou zprávu, pohled

<i>Další cizí jazyk</i>		<i>Španělský jazyk 8. ročník</i>		
<i>Učivo</i>		<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>	
<i>Slovní zásoba</i>	<i>Mluvnice</i>	<i>Výslovnost</i>		
- dům, místnosti, nábytek, vybavení - místa ve městě - slovesa popisující denní režim - slovesa popisující pohyb - přídavná jména popisující kvalitu - číslovky řadové (první - desátý) - části lidského těla, popis vzhledu - zvířata - nemoci, léky - pocity - roční období, části dne, určování času - volný čas, záliby, sporty - domácí práce - základní fráze (rada, popis cesty, zdraví, návrh, nabídka, dovednosti)	- přítomný čas oznamovacího způsobu vybraných pravidelných i nepravidelných sloves (včetně sloves se změnou kmenové souhlásky) - rozdíl v použití sloves <i>estar / haber</i> - sloveso <i>gustar</i> - rozdíl v použití členu určitého a neurčitého - předložky místa - příslowce míry - zájmena osobní pro předmět nepřímý, neurčitá zájmena - vybrané opisné slovesné vazby - předložka <i>para</i> - stupňování přídavných jmen	výslovnost <i>j, ch, g, gu, l, ll, r, rr</i>	OSV - Komunikace - Rozvoj schopnosti poznávání - Poznávání lidí - Sebepoznání a sebepojetí - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti MkV - Kulturní diference - Lidské vztahy EGS - Evropa a svět nás zajímá	Zařazení rozšiřujícího učiva zvaží vyučující s ohledem na specifika konkrétní třídy a individuální potřeby žáků. Toto učivo bude blíže specifikováno v tematických plánech.

<i>Školní výstup – žák:</i>	
<i>Poslech s porozuměním</i>	<i>Psaní</i>
- rozumí pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech	- vyplní základní údaje o sobě v elektronickém i tištěném formuláři - napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších - reaguje vhodným způsobem na jednoduché písemné sdělení v tištěné i elektronické podobě
<i>Čtení s porozuměním</i>	<i>Mluvení</i>
- rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k probíraným tématům - dokáže číst jednoduchý text za účelem lokalizace konkrétní informace	- se zapojí do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času - dokáže odpovědět na otázky
<i>Zvuková a grafická podoba jazyka</i>	
rozvíjí dostatečně srozumitelnou výslovnost a schopnost rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace,	- ovládá pravopis slov osvojené slovní zásoby - používá internetový slovník

<i>Další cizí jazyk</i>		<i>Španělský jazyk 9. ročník</i>		
		<i>Učivo</i>		<i>Průřezová témata</i>
<i>Slovní zásoba</i>	<i>Mluvnice</i>	<i>Výslovnost</i>		<i>Poznámky</i>
• datum, měsíce, znamení zvěrokruhu • pocity • oblečení a doplňky • barvy (složené názvy) • obchody, nakupování • číslovky • zaměstnání a místa s tím spojená • zdravý životní styl • pocity, tělesné a duševní rozpoložení • dovednosti, schopnosti • cestování, dopravní prostředky • slovesa popisující pohyb • přídavná jména pro popis kvality • počasí • základní fráze (nakupování, záliby, plány, záměry, potřeba a povinnost)	• přítomný čas prostý oznamovacího způsobu • zvrtná slovesa • zájmena neurčitá, ukazovací, tázací • rozdíl v použití sloves <i>ser / estar / haber</i> • slovesa typu <i>gustar</i> • sloveso <i>soler</i> (mít něco v zvyku) • porovnávání (s přídavnými jmény, s podstatnými jmény, se slovesy) • zájmena nepřímého a přímého předmětu, pozice zájmen ve větě • blízká budoucnost (pomocí <i>ir a + infinitiv</i>) • minulý čas <i>pretérito perfecto de indicativo</i> • vybrané slovesné vazby • třetí stupeň přídavných jmen • časové předložky, příslovce a spojky • předložky <i>a, al, de, del, en</i>	• výslovnost <i>ch, ñ, ni</i>	• OSV • Komunikace • Kooperace a kompetice • Mezilidské vztahy • Hodnoty, postoje, praktická etika • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti • MkV • Kulturní difference • EGS • Evropa a svět nás zajímá • MeV • Fungování a vliv médií ve společnosti	Zařazení rozšiřujícího učiva zvaží vyučující s ohledem na specifika konkrétní třídy a individuální potřeby žáků. Toto učivo bude blíže specifikováno v tematických plánech.

<i>Školní výstup – žák:</i>	
<i>Poslech s porozuměním</i>	<i>Psaní</i>
• rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat • rozumí informacím v krátkých textech týkajících se probíraných témat	• vyplní základní údaje o sobě v elektronickém i tištěném formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času... • reaguje na jednoduché písemné sdělení v tištěné i elektronické podobě
<i>Čtení s porozuměním</i>	<i>Mluvení</i>
• rozumí informačním nápisům a orientačním pokynům • rozumí detailně krátkým textům, které se vztahují k probíraným tématům • dokáže číst jednoduchý text za účelem lokalizace konkrétní informace	• se zapojí do jednoduchých rozhovorů (nakupování, objednávky v restauraci apod.) • sdělí jednoduchým způsobem informace týkající se jeho samotného, denního režimu, zálib, zážitků • dokáže odpovědět na otázky týkající se těchto témat
<i>Zvuková a grafická podoba jazyka</i>	
• rozvíjí dostatečně srozumitelnou výslovnost a schopnost rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby	• používá internetový slovník

6.4. MATEMATIKA

6.4.1. Charakteristika

6.4.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací obsah předmětu

Obsah vzdělávacího oboru matematika je realizován v předmětu Matematika. Vzdělávací obsah tohoto předmětu je na II. stupni členěn do specifických složek:

- číslo a proměnná
- závislosti, vztahy a práce s daty
- geometrie v rovině a prostoru
- nestandardní aplikační úlohy a řešení problémových úloh

Předmět Matematika v 9. ročníku integruje část vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Informatika, a sice oblast Data, informace a modelování a část oblasti Informační systémy.

Třída se zaměřením na přírodovědné předměty a matematiku

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Matematika se od běžné třídy liší v šestém a devátém ročníku (viz *Rozšiřující učivo*).

V 6. ročníku je rozšířena oblast nestandardní aplikační úlohy a problémy. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty, řešit optimalizační úlohy. Klade se důraz na samostatnou práci žáka a komunikaci na odpovídající úrovni.

Pro 9. ročník je rozšířena oblast závislosti, vztahy a práce s daty o historii matematiky a slavné osobnosti matematiky. V tomto tematickém okruhu se žáci seznamují s historií matematiky, získávají historické údaje z dostupných informačních kanálů. Data třídí a propojují s událostmi dané doby.

Časová dotace

Časová dotace je týdně stanovena takto:

- v 6.– 4 vyučovací hodiny
- v 7., 8. a 9. ročníku – 5 vyučovacích hodin

O podílu jednotlivých složek předmětu v ročnících rozhoduje vyučující.

Třída se zaměřením na přírodovědné předměty a matematiku

V 6. – 9. ročníku probíhá výuka s časovou dotací 5 vyučovacích hodin týdně.

Formy realizace

Ve vyučovacím procesu je používána skupinová, frontální práce i projektové formy. Jako stěžejní metody volíme ty, které podporují samostatnost dětí, jejich vlastní aktivitu, utřídění informací a hledání souvislostí, ty, které učí spolupráci, zodpovědnosti, umění komunikace, řešení problémů aplikovaných ze života, rozvíjet analyticko – syntetické myšlení, logiku.

Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách. Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací.

Průřezová témata

V předmětu se kromě vlastního vzdělávacího obsahu prolínají i části obsahů průřezových témat:

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- Rozvoj schopností poznávání
- Kreativita
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

6.4.1.2. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky ke kladnému přístupu ke vzdělávání, připravuje je na celoživotní učení
- učí žáky efektivně pracovat a učit se, logicky si odvozovat vztahy a další potřebné informace (učitel učí žáky více důvěřovat svému myšlení než své paměti, která není nekonečná!)
- učí žáky dávat si informace do souvislostí, odvozovat a dokazovat matematické vztahy
- učí žáky používat matematické symboliky
- vede žáky k využívání počítačových programů při řešení matematických problémů nebo učení se (např. grafy funkcí apod.)
- volí individuální přístup k žákům

Žák

- třídí, propojuje a systematizuje informace, používá je v tvůrčích činnostech a praktickém životě
- učí se matematickou terminologii, matematické symboly, vzorce, algoritmy, definice, věty..., snaží se pochopit učivo a „matematicky myslet“
- uvádí věci do souvislosti, propojuje širší celky poznatků z různých vzdělávacích oblastí (zejména poznatky z oblastí Matematika a její aplikace – Člověk a příroda)
- kriticky posuzuje výsledek své práce a zamýšlí se nad jeho realitou (srovnání výsledku s odhadem)

Kompetence k řešení problémů**Učitel**

- volí často problémovou a heuristickou výuku
- zadává žákům problémové úlohy, úkoly, k jejichž řešení je nutná analýza či syntéza
- učí žáky ptát se, kolik má problém řešení a zda vůbec nějaké existuje
- ukazuje žákům více cest, jak dojít k řešení – nejlépe na základě jejich vlastních postupů
- učí žáky algoritmy řešení úloh
- upozorňuje žáky na to, že řešení může být správné tehdy a jen tehdy, jsou-li přesvědčeni o správnosti všech jednotlivých kroků, nemá příliš cenu tipovat nebo zkoušet, ale je nutné vědět, co a proč dělám, co mi má vyjít, když udělám ten a ten krok...

Žák

- učí se samostatně řešit problém, přemýšlí o způsobu řešení, využívá vlastního úsudku a zkušeností, získaných vědomostí a dovedností, vyhledávání informace vedoucí k řešení problému
- uvědomuje si, že ke správnému řešení může vést více cest (a že se někdy mohou lišit svou efektivitou)
- volí správné a efektivní metody
- je si vědom, že problém může mít více *různých* řešení a snaží se je všechny do vyčerpání najít (nespokojí se „pouze“ s jedním „správným řešením“, protože to nebývá vždy *úplné*)
- převádí reálnou situaci na matematický (popřípadě na fyzikální a posléze matematický) problém

Kompetence komunikativní**Učitel**

- učí žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky v logickém sledu, vyjadřovat se výstižně a souvisle, učí žáky správně formulovat matematické definice a věty
- učí žáky matematickou symboliku a její správné užití
- dokáže žáky přesvědčit o (ne)správnosti řešení

Žák

- vyjadřuje se kultivovaně v písemném i ústním projevu
- využívá matematické symboliky
- naslouchá, snaží se porozumět
- umí vhodně reagovat
- umí obhajovat výsledek své práce a vhodně argumentovat
- pokud nemá pravdu, dokáže to – na základě jasných důkazů a argumentů – uznat a pochopit
- využívá informační technologie

Kompetence sociální a personální**Učitel**

- vhodně volí a zařazuje do výuky kooperativní metody
- učí žáky řešit problém na základě vzájemné konfrontace myšlenek (názorů), učí je umět kriticky posoudit svůj vlastní názor i názory druhých
- rozvíjí schopnost žáků zastávat v týmu různé role

Žák

- je ochoten spolupracovat
- je ochoten pomoci druhému při řešení matematických problémů a v případě potřeby si nechat pomoc nebo o ni umět požádat
- oceňuje znalosti a zkušenosti druhých lidí
- respektuje druhého člověka a jeho názory
- je si vědom relativní rovnosti všech členů týmu
- přijímá rozdílnosti v učitelově hodnocení žáků se SPU

Kompetence občanské**Učitel**

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

Žák

- respektuje druhého člověka, jeho myšlenky, názory...

Kompetence pracovní

Učitel

- vyžaduje od žáků pečlivé a důkladné provedení zadané práce
- respektuje různé pracovní tempo (žáci s SPU)

Žák

- ručí za svou práci a je schopen ji prezentovat
- dokáže ocenit kvalitní práci druhých
- je schopen zorganizovat si svou práci
- umí pracovat s rýsovacími potřebami, kalkulačkou, tabulkami, studijními materiály atd.
- dodržuje stanovená pravidla

Kompetence digitální

Učitel

- vytváří situace, kdy žákům využití digitálních technologií napomůže k efektivnímu řešení matematického problému
- vede žáky k využívání digitálních technologií pro správu dat a vyhodnocení dat, prezentaci a interpretaci výsledků

Žák

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

6.4.2. Vzdělávací obsah**6.4.2.1. Očekávané výstupy RVP ZV**

Vyučovací předmět Matematika naplňuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace tak, jak jej vymezuje Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (RVP ZV). Očekávané výstupy:

ČÍSLO A PROMĚNNÁ**Očekávané výstupy**

Žák

- M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu*
- M-9-1-02 zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor*
- M-9-1-03 modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel*
- M-9-1-04 užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek–část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)*
- M-9-1-05 řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů*
- M-9-1-06 řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)*
- M-9-1-07 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytykáním*
- M-9-1-08 formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav*
- M-9-1-09 analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

- M-9-1-01p píše sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem*
- M-9-1-01p pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek–část (zlomek, desetinné číslo, procento)*
- M-9-1-01p čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace*
- M-9-1-02p provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla*
- M-9-1-02p píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000*
- M-9-1-05p používá měřítko mapy a plánu*
- M-9-1-06p řeší jednoduché úlohy na procenta*
- zvládá orientaci na číselné ose

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY**Očekávané výstupy****Žák**

- M-9-2-01 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data
- M-9-2-02 porovnává soubory dat
- M-9-2-03 určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti
- M-9-2-04 vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem
- M-9-2-05 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů
- I-9-1-01 získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat
- I-9-3-04 sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu
- I-9-1-03 vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní
- I-9-1-04 zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji
- I-9-3-03 vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat
- I-9-3-02 nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření**Žák**

- M-9-2-01p vyhledává a třídí data
- M-9-2-02p porovnává data
- M-9-2-04p vypracuje jednoduchou tabulku
 - užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu
 - zvládá početní úkony s penězi
- I-9-1-01p získá z dat informace, interpretuje data
- I-9-3-02p nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU**Očekávané výstupy****Žák**

- M-9-3-01 zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku
- M-9-3-02 charakterizuje a třídí základní rovinné útvary
- M-9-3-03 určuje velikost úhlu měřením a výpočtem
- M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů
- M-9-3-05 využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh
- M-9-3-06 načrtne a sestojí rovinné útvary
- M-9-3-07 užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků
- M-9-3-08 načrtne a sestojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar
- M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti
- M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles
- M-9-3-11 načrtne a sestojí síť základních těles
- M-9-3-12 načrtne a sestojí obraz jednoduchých těles v rovině
- M-9-3-13 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

- M-9-3-03p vyznačuje, rýsuje a měří úhly, provádí jednoduché konstrukce
- M-9-3-04p vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu
- M-9-3-05p provádí jednoduché konstrukce
- M-9-3-06p rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary
- M-9-3-08p sestojí základní rovinné útvary ve středové a osově souměrnosti
- M-9-3-10p vypočítá povrch a objem kvádru, krychle a válce
- M-9-3-11p sestojí síť základních těles
- M-9-3-12p načrtne základní tělesa
- M-9-3-12p zobrazuje jednoduchá tělesa
 - odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky
 - umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami
 - používá technické písmo
 - čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY**Očekávané výstupy**

Žák

M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací

M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

M-9-4-01p samostatně řeší praktické úlohy

M-9-4-01p hledá různá řešení předložených situací

M-9-4-02p aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí

- využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh

6.4.2.2. Očekávané výstupy ŠVP

Školní vzdělávací program (ŠVP) rozpracovává očekávané výstupy i učivo RVP ZV do jednotlivých ročníků. Tabulka (viz níže) obsahuje očekávané školní výstupy, konkretizuje učivo probírané v daném ročníku a je doplněna o začleněné tematické okruhy průřezových témat. Její součástí jsou také poznámky upřesňující realizaci vzdělávacího obsahu, doplňující mezipředmětové vztahy apod.

Výstupy uvedené v kapitole Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření jsou vodítkem pro případné úpravy výstupů uvedených v ŠVP do individuálního vzdělávacího plánu (IVP) pro žáka na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka. Výstupy představují cílovou úroveň, kterou lze s využitím podpůrných opatření případně překročit.

V souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. se výstupy minimální doporučené úrovně využijí v případě podpůrných opatření třetího stupně pouze u žáků s lehkým mentálním postižením. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními pátého stupně jsou dolní úrovně pro úpravu očekávaných výstupů v IVP očekávané výstupy stanovené v RVP ZŠ, které mají rovněž činnostní povahu a jsou prakticky zaměřené.

Matematika 6. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Rozšířené opakování			
- čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla - provádí početní operace s přirozenými čísly z paměti a písemně - provádí odhady a kontrolu výpočtů - zaokrouhluje - umí zobrazit číslo na číselné ose	- přirozená čísla - čtení a zápis čísla v desítkové soustavě - zobrazení na číselné ose - početní operace	OSV Rozvoj schopností poznávání – cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium	Prostupuje celým učivem matematiky.
Základní pravidla rýsování			
- rozlišuje druhy čar - používá technické písmo k popisu geometrických útvarů	druhy čar, technické písmo	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Prostupuje celým učivem matematiky.

<i>Matematika 6. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Geometrické útvary v rovině			
• užívá a rozlišuje pojmy přímka, polopřímka, úsečka • rýsuje rovinné útvary • převádí jednotky délky, hmotnosti, času • umí vypočítat obvod čtverce, obdélníku, trojúhelníku • zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti rovinných útvarů při řešení praktických úloh • třídí základní rovinné útvary	• rovina, bod, úsečka, přímka, polopřímka, kruh, kružnice • převody jednotek • obvody čtverce, trojúhelníku		F – měření délky Určení obvodu pozemku apod.
• vysvětlí známé modely situací • vytvoří model, ve kterém znázorní souběžné činnosti	• standardizovaná schémata a modely • modely, paralelní činnost		
Desetinná čísla			
• čte a zapisuje desetinná čísla • umí zobrazit desetinné číslo na číselné ose • porovnává a zaokrouhluje desetinná čísla • provádí početní operace • umí vypočítat aritmetický průměr • převádí jednotky • zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností	• čtení a zápis v desítkové soustavě • zobrazení na číselné ose • porovnávání, zaokrouhlování, početní operace, aritmetický průměr, převody jednotek		F – řešení početních úloh Práce s kalkulačkou. Odhad a určení ceny nákupu.
Dělitelnost přirozených čísel			
• zná pojem násobek, dělitel, znaky dělitelnosti, rozumí pojmu prvočíslo, číslo složené, rozloží číslo na součin prvočísel, určí a užívá násobky a dělitele včetně nejmenšího společného násobku a největšího společného dělitele	• násobek, dělitel, znaky dělitelnosti, prvočíslo, číslo složené, společný násobek, společný dělitel		
Úhel a jeho velikost			
• rozumí pojmu • narýsuje a změří daný úhel • umí graficky sestavit a přenést úhel a sestavit jeho osu • druhy úhlů • početní operace s velikostmi úhlů • pozná dvojice vedlejších a vrcholových úhlů • úhly souhlasné, střídavé • rozumí pojmu mnohoúhelník (šesti- a osmiúhelník)	• pojem, rýsování a přenášení úhlu • osa úhlu • jednotky velikosti úhlu a měření úhlu • ostrý, tupý, pravý a přímý úhel • početní operace s velikostmi úhlů • vrcholové a vedlejší úhly • mnohoúhelníky – pojem, šestiúhelník, osmiúhelník (konstrukce, obvod)		Z – určování zeměpisné polohy

<i>Matematika 6. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Trojúhelník. Trojúhelníková nerovnost			
- určí a znázorní různé druhy trojúhelníků - pojmenuje, znázorní a správně užívá základní pojmy (strana, výška, vnitřní, vnější úhly)	- pojem, druhy - vnitřní a vnější úhly		
- umí sestrojit trojúhelník z daných prvků - užívá věty o shodnosti trojúhelníků v početních, konstrukčních úlohách	konstrukce trojúhelníků		
- těžnice, střední příčky - umí sestrojit opsanou a vepsanou kružnici - přesnost rýsování	- těžnice, střední příčky, výšky - kružnice opsaná, vepsaná		
Osová souměrnost			
- načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti - pozná osově souměrné obrazce	- shodné útvary - osově souměrné útvary		Topografie
Obsah čtverce, obdélníku povrch a objem krychle, kvádrů			
- zná jednotky obsahu, umí je převádět - umí vypočítat obsah čtverce, obdélníku - využívá znalosti při složitějších výpočtech obsahů - charakterizuje jednotlivá tělesa (krychle, kvádr) - umí načrtnout a narýsovat síť a těleso vymodelovat - načrtne a sestrojí obraz kvádrů, krychle ve volném rovnoběžném promítání - vypočítá povrch krychle, kvádrů - využívá jednotky objemu a vzájemně je převádí - odhaduje a vypočítá objem krychle, kvádrů	- jednotky obsahu - obsah čtverce a obdélníku - obsah složitějších obrazců - kvádr, krychle, síť těles - zobrazování těles - povrch krychle, kvádrů - jednotky objemu - objem krychle, kvádrů		Obsahy místností, pozemků atd.
Rozšiřující učivo			
- orientuje se v problému a nalézá chyby v zadání, které dle úsudku opraví - matematizuje reálný problém, který řeší a následně výsledek dokáže prezentovat - užívá matematické aplety k orientaci v problému a hledání řešení	nestandardní aplikační úlohy a problémy		Prolíná se všemi tematickými celky v průběhu školního roku.

<i>Matematika 7. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Desítková soustava			
- používá s porozuměním učivo z předchozích ročníků - bezpečně ovládá početní výkony s desetinnými čísly - zobecňuje poznatky a využívá je při řešení reálných problémů - vytváří si zásobu matematických nástrojů, využívá vztahy mezi nimi	- početní výkony - dělitelnost, znaky dělitelnosti - úhel - převody jednotek - trojúhelník - tělesa	OSV Rozvoj schopností poznávání – cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium (prostupuje celým učivem matematiky)	
Celá čísla			
- vysvětlí pojem celé číslo - číslo kladné a záporné - znázorni celé číslo na číselné ose - určí číslo opačné - porovnávání celých čísel - početní operace s celými čísly - absolutní hodnota čísla - řeší slovní úlohy v oboru celých čísel	- kladná a záporná čísla - celá čísla na číselné ose - porovnávání celých čísel - opačná čísla - absolutní hodnota - sčítání, odčítání, násobení a dělení	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (prostupuje celým učivem M)	F – měření teploty
Lineární rovnice. Rovnost			
- užívá a zapisuje vztah rovnosti - řeší lineární rovnici pomocí ekvivalentních úprav - provádí zkoušku - jednoduché slovní úlohy	- seznámení s výrazy - lineární rovnice		
Racionální čísla			
- zapisuje zlomkem část celku - převádí zlomky na desetinná čísla a naopak - porovnává zlomky - početní operace se zlomky - analyzuje a řeší jednoduché problémy - modeluje konkrétní situace, v nich využívá matematický aparát v oboru racionálních čísel	- čtení a zápis zlomku - vztah mezi zlomkem a desetinným číslem - zobrazení na číselné ose - opačné číslo - převrácený zlomek - početní operace - složený zlomek		F – numerické výpočty

<i>Matematika 7. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Poměr. Přímá a nepřímá úměrnost			
• umí vyjádřit poměr mezi danými hodnotami • zvětšuje a zmenšuje veličiny v daném poměru • dělí celek v daném poměru na části • pracuje s měřítky map a plánů • rozumí a využívá pojmu úměra • využívá trojčlenku • určí vztah přímé, nepřímé úměrnosti • vyjádří funkční vztah tabulkou, grafem, rovnicí	• pojem • zvětšení a zmenšení v daném poměru • rozdělení dané hodnoty v daném poměru • měřítko • úměra • přímá, nepřímá úměrnost • trojčlenka		F – vztahy mezi veličinami Z – měřítko Ch – výpočty pomocí trojčlenky Práce s mapou, využití poměru v domácnosti.
Procenta			
• chápe pojem 1% • užívá základní pojmy procentového počtu • vyjádří část celku pomocí procent • slovní úlohy • chápe pojem promile • zaokrouhluje • řeší aplikační úlohy na procenta i pro případ, že procentová část je větší než celek	• pojem • základ • počet procent • procentová část • promile • slovní úlohy		Slevy
Rovnoběžníky			
• umí charakterizovat pojem rovnoběžníku • rozlišuje různé typy • umí sestrojit rovnoběžník • vypočítává obvod a obsah • vypočítá obsah trojúhelníku	• vlastnosti • rozdělení • konstrukce • obvod, obsah • obsah trojúhelníku		
Lichoběžník			
• pozná lichoběžník a umí ho sestrojit • vypočítá obvod a obsah	• konstrukce		
Povrch a objem hranolů			
• pozná hranol • umí ho načrtnout a narýsovat • načrtne a narýsuje síť • vypočítá povrch a objem	• pojem hranol • povrch a objem hranolu		

<i>Matematika 7. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Středová souměrnost			
- načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti - určí středově souměrný útvar	sestrojené obrazu ve středové souměrnosti		
Diagramy			
- sestrojí sloupcový a kruhový diagram - orientuje se v diagramu	slovní úlohy		

<i>Matematika 8. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Druhá mocnina a odmocnina			
- rozumí pojmu a definici – druhá mocnina a odmocnina - z paměti vyjmenuje některé druhé mocniny a odmocniny přirozených čísel - určí druhou mocninu a odmocninu pomocí tabulek a kalkulačky - vypočítá druhou mocninu čísla - s určitou přesností odhadne druhou odmocninu - určí druhou odmocninu pomocí tabulek, kalkulačky - při výpočtech aplikuje vztahy – druhá mocnina a odmocnina součinu, podílu - řeší slovní úlohy z praxe na užití určování druhé mocniny a odmocniny	- pojem - čtení a zápis druhých mocnin a odmocnin - určení druhých mocnin a odmocnin pomocí tabulek a kalkulačky, určení druhých mocnin výpočtem - vztahy potřebné k výpočtům a určení druhých mocnin a odmocnin – druhá mocnina a odmocnina součinu, podílu - řešení slovních úloh z praxe na užití určování druhé mocniny a odmocniny	OSV - Rozvoj schopností poznávání – cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Prostupuje celým učivem matematiky. F – zápis jednotek fyzikálních veličin
Pythagorova věta			
- chápe pojmy „odvěsna“ a „přepona“ a používá je - zná znění Pythagorovy věty a rozumí jí i jejímu důkazu - umí vypočítat délku odvěsen a přepony pravoúhlého trojúhelníku – a to i obecně - řeší slovní úlohy a aplikuje Pythagorovu větu při řešení dalších geometrických problémů a úloh z praxe - zamýšlí se nad reálností a pravdivostí výsledku - při řešení problému dokáže navazovat na druhé, opravit chybu, rozvíjí vlastní linku myšlenky	- znění a důkaz Pythagorovy věty - znění „obrácené Pythagorovy věty“ - výpočet délek odvěsen a přepony v pravoúhlém trojúhelníku - další užití Pythagorovy věty v geometrii a při řešení úloh z praxe	Kreativita (prostupuje celým učivem matematiky – zvláště při řešení složitějších problémů)	D, OV – historie matematiky Řešení problémů z běžného života.

Matematika 8. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Reálná čísla			
- zná a rozumí pojmům – reálná čísla, iracionální čísla, reálná číselná osa - uvědomuje si vztahy mezi číselnými množinami - umí sestavit druhou odmocninu ze 2, ze 3..., dokáže je zobrazit na číselné ose	- pojmy – reálná čísla, iracionální čísla, reálná číselná osa - vztahy mezi číselnými množinami - konstrukce druhé odmocniny ze 2, ze 3...		
Výrazy			
- rozumí pojmu výraz - umí dosazovat do výrazu s proměnnou a určí hodnotu výrazu - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných - provádí početní operace s výrazy, upravuje výrazy - rozumí pojmu mnohočlen - umí upravit výraz vytýkáním před závorku - umí násobit mnohočlen jednočlenem, mnohočlen mnohočlenem - z paměti ovládá vztahy: $(a + b)^2 = a^2 + 2ab + b^2$ $(a - b)^2 = a^2 - 2ab + b^2$ $(a + b) \cdot (a - b) = a^2 - b^2$ - dokáže je odvodit a používá je při úpravě výrazů	- číselné výrazy - pojem proměnná - výrazy s proměnnou - obor proměnné - hodnota výrazu - úpravy výrazů - mnohočleny - rozklad výrazu na součin mnohočlenů - početní výkony s mnohočleny (sčítání, odčítání, násobení), úpravy výrazů		Pojem „proměnná“ pro žáka není neznámý, používá proměnné ve vzorcích z M, F. Učivo „Mnohočleny“ by mělo být probíráno až po kapitole: „Mocniny s přirozeným mnohočlenem“.
Mocniny s přirozeným mocnitelem			
- provádí početní operace s mocninami a je schopen se přesvědčit o korektnosti pravidel (odůvodnit si je) - je schopen zapsat číslo v desítkové soustavě pomocí mocnin deseti (ve tvaru $a \cdot 10^n$)	- pojem mocnina (třetí, čtvrtá, ..., n-tá mocnina) - čtení a zápis mocnin s přirozeným mocnitelem - operace s mocninami s přirozeným mocnitelem a jejich vlastností - zápis čísla v desítkové soustavě		F – zápis jednotek fyzikálních veličin
Lineární rovnice			
- řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav, provádí zkoušku - převádí reálný problém na matematický model – sestaví rovnici	- rovnost, řešení lineární rovnice, ekvivalentní úpravy lineárních rovnic, zkouška - matematizace reálných situací, slovní úlohy vedoucí na řešení lineárních rovnic s jednou neznámou		F – vztahy mezi veličinami, řešení fyzikálních úloh

Matematika 8. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
- vypočítá neznámou ze vzorce - umí řešit jednoduché lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli - v případě, že existuje více cest, rozhodne se pro nejrychlejší – nejefektivnější způsob	- výpočet neznámé ze vzorce - jednoduché lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli		Řešení problémů z běžného života
- umí řešit lineární nerovnice - řeší slovní úlohy vedoucí na řešení lineárních rovnic popř. nerovnic s jednou neznámou, užívá logickou úvahu, zdůvodňuje zvolený postup řešení, objevuje různá řešení (pokud existují), výsledek ověří	lineární nerovnice		F, Ch – průběžně – aplikace a úpravy vzorců
Kruh, kružnice			
- určí vzájemnou polohu přímky a kružnice (zná pojmy sečna, tětiva, tečna, vedlejší přímka) - dokáže sestrojit tečnu ke kružnici - zná Thaletovu větu, rozumí jejímu důkazu - určí vzájemnou polohu dvou kružnic a vztah poloměrů a středů	- vzájemná poloha přímky a kružnice - konstrukce tečny ke kružnici - Thaletova kružnice - vzájemná poloha dvou kružnic - obvod kruhu (délka kružnice – popřípadě kruhového oblouku)		F – žák využívá vědomosti také při výpočtu úloh fyzikálního charakteru (např. tlaková síla působící na kruhový uzávěr...)
- ví, co je Ludolfovo číslo - vypočítává obvod a obsah kruhu a aplikuje své vědomosti při řešení slovních úloh	obsah kruhu – popřípadě kruhové výseče		
Válec			
- charakterizuje válec, je schopen sestrojit jeho síť - vypočítá povrch a objem válce, řeší slovní úlohy s touto problematikou	- pojem - síť válce - povrch a objem válce a aplikace ve slovních úlohách		Řešení problémů z běžného života
Konstrukční úlohy			
- rýsuje přesně - rozumí pojmu množiny všech bodů dané a dokáže tyto množiny vyjmenovat a charakterizovat - využívá poznatků v konstrukčních úlohách - konstrukční úlohy řeší v následujících krocích: I. rozbor, II. postup, III. konstrukce, IV. počet řešení - dokáže zapsat postup pomocí matematické symboliky	- množiny všech bodů dané vlastnosti - základní konstrukční úlohy - konstrukce trojúhelníků a čtyřúhelníků		

<i>Matematika 9. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Výrazy			
- rozkládá výraz na součin (vytýkáním, pomocí vzorců) - provádí početní operace s lomenými výrazy - dělení mnohočlenů	- úpravy výrazů pomocí vzorců - rozklad výrazu na součin - dělení mnohočlenů - početní operce s lomenými výrazy	OSV Rozvoj schopností poznávání – dovednost zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium	Prostupuje celým učivem matematiky.
Rovnice, soustavy rovnic			
- řeší rovnice s neznámou ve jmenovateli - řeší slovní úlohy o směsích, pohybu, společné práci	- s neznámou ve jmenovateli - slovní úlohy	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	
- řeší soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými (metoda sčítací a dosazovací) - řeší slovní úlohy	- soustava lineárních rovnic se dvěma i třemi neznámými - slovní úlohy	Kreativita (prostupuje celým učivem – zvláště při řešení složitějších problémů)	F – řešení fyzikálních úloh
Nerovnice, soustavy nerovnic			
- užívá a zapisuje vztah nerovnosti - řeší lineární nerovnosti a jejich soustavy - znázornění na číselné ose	- nerovnost lineární nerovnice - soustava lineárních nerovnic		
Funkce			
- zakreslí bod v pravoúhlé soustavě souřadnic - chápe pojem funkce - rozlišuje lineární a kvadratickou funkci - sestaví tabulku a zakreslí graf funkce - užívá funkční vztahy při řešení úloh	- pravoúhlá soustava souřadnic - pojem funkce - lineární funkce - kvadratická rovnice		Čtení z grafu, jízdní řády, spotřeba benzínu
- používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když) - řeší problémy výpočtem s daty - používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy	- použití vzorců u různých typů dat - funkce s číselnými vstupy - funkce s textovými vstupy - vkládání záznamu do databázové tabulky - řazení dat v tabulce - filtrování dat v tabulce		Digitální kompetence Tabulkový procesor
Podobnost			
- rozlišuje shodné a podobné útvary - umí použít věty o podobnosti trojúhelníků v početních a konstrukčních úlohách	- věty o podobnosti trojúhelníku - stejnolehlost - koeficient podobnosti		Zoomování

<i>Matematika 9. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Goniometrické funkce			
• rozumí zavedení goniometrických funkcí jako poměru stran v pravoúhlém trojúhelníku na základě podobnosti • je schopen definovat goniometrické funkce • dokáže určovat hodnotu těchto funkcí • užívá goniometrických funkcí při řešení úloh z praxe	• sinus, kosinus, tangens, kotangens		
Základy statistiky			
• rozumí základním statistickým pojmům • je schopen charakterizovat statistický soubor, zapsat data do tabulky a sestavit vhodný diagram • umí číst grafy a tabulku a umět je interpretovat v praxi	• základní statistické pojmy (statistický soubor, statistické šetření, jednotka, znak, četnost, aritmetický průměr, medián, modus) • diagramy (sloupcový, kruhový) • základní charakteristiky statistického souboru		Digitální kompetence Tabulkový procesor
• najde a opraví chyby u různých interpretací těchto dat (tabulka versus graf) • popíše pravidla uspořádání v existující tabulce • doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy • navrhne tabulku pro záznam dat • propojí data z více tabulek či grafů	• data v grafu a tabulce • evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce • kontrola hodnot v tabulce • filtrování, řazení a třídění dat • porovnání dat v tabulce a grafu • řešení problémů s daty		
Tělesa			
• charakterizuje jednotlivá tělesa • umí narýsovat síť a z ní těleso vymodelovat • vypočítá povrch a objem	• kužel • jehlan • povrchy a objemy těles		
Rozšiřující učivo - Historie matematiky			
• orientuje se rámcově v historii matematiky • určí rozdíly mezi aritmetikou, geometrií, algebrou, analytickou geometrií a teorií čísel • vyhledává informace o důležitých historických meznících matematiky	• historie matematiky • slavné osobnosti matematiky		

6.5. INFORMATIKA

6.5.1. Charakteristika

6.5.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah předmětu

Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou.

Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.

Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v ostatních předmětech, k tomu přispívá informatika svým specifickým dílem.

Časová dotace

Předmět Informatika je vyučován v 6. - 8. ročníku 1 hodinu týdně.²

Formy realizace

Výuka probíhá na počítačích, noteboocích a tabletech s myší, buď v PC učebně, nebo v běžné učebně s přenosnými notebooky a tablety, s připojením k internetu. Některá témata mohou probíhat bez počítače.

V řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích u jednoho počítače, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracuje individuálním tempem. Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání.

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- Komunikace
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Multikulturní výchova (MkV)

- Multikulturalita

Mediální výchova (MeV)

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

6.5.1.2. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě
- vede žáky k vytváření svých poznámek při vlastní samostatné práci

Žák

- objevuje možnosti využití IKT v praktickém životě, pro toto poznávání využívá zkušeností s dalším SW, spolupráce s ostatními žáky, nápovědy v jednotlivých programech a jiné zdroje
- rozvíjí se v samostatnosti při práci s IKT a vede si vlastní poznámky při získávání zkušeností s IKT

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- nabízí žákům úlohy a projekty vedoucí k samostatnosti a tvořivému přístupu při jejich řešení
- je v procesu učení konzultantem, pracuje s chybami
- vede žáka k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dosažení stanoveného cíle
- pobízí žáka ke kritickému myšlení a ověřování získaných informací

² Vzdělávací obsah oblasti Informatika je na 2. stupni realizován v předmětech Matematika (9. ročník, časová dotace 1 vyučovací hodina) a v předmětu Informatika.

Žák

- žáci se učí chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení může být více
- chápe vyřešení problému jako posloupnost mnoha kroků, je trpělivý, sám si vytváří pořadí, v jakém dílčí problémy řešit
- rozumí tomu, že řada zadání nevede vždy k jednoznačným závěrům
- je kritický k získaným informacím, učí se ověřovat informaci z více zdrojů, konzultuje se spolužáky význam získaných informací i výsledek

Kompetence komunikativní**Učitel**

- zadává úlohy, které nutí žáka k bezpečné a vhodné komunikaci pomocí internetu i diskuzi mezi spolužáky
- vede žáky k dodržování vhodných forem a náležitostí komunikace pro daný komunikační kanál (technologie)

Žák

- odevzdává výsledky své práce e-mailem
- pro svoji práci získává informace z chatu nebo e-mailem /ankety
- zná konvence internetové komunikace
- zná pravidla interpersonální komunikace, nechává spolužáky dokončit myšlenku, hlásí se o slovo, neskáče do řeči
- v zinscenované diskusi se učí vážit si protivníka s odlišným názorem

Kompetence sociální a personální**Učitel**

- zadává úlohy, které nutí žáky ke kooperaci
- vede žáky ke kolegiální radě či pomoci, spolupráci v týmu, dělení a plánování práce, dodržování stanoveného časového harmonogramu apod.
- moderuje vzájemné hodnocení práce žáky

Žák

- učí se kooperaci ve větší i menší pracovní skupině
- učí se hodnotit práci svou i práci ostatních
- umí se kriticky vyjadřovat k práci uvnitř vlastní skupiny
- dokáže přijmout kritiku za práci, kterou odvedl

Kompetence občanské**Učitel**

- zadává úlohy tak, aby z nich byly patrné zákony trhu a práva a povinnosti občana v demokratickém státě
- zadává srovnávací úlohy tak, aby byla jasná příslušnost ČR ke sjednocené Evropě

Žák

- chápe, že nese odpovědnost za vyjádřený názor
- řeší úlohy / výsledky voleb, průzkumy VM/, ve kterých vystupují politické strany
- řeší úlohy, z nichž vyplývá, že ČR je nedílnou a důležitou součástí EU
- je kritický ke získaným informacím, ověřuje je z více zdrojů a verifikuje vlastním úsudkem

Kompetence pracovní**Učitel**

- vede žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel pro práci s výpočetní technikou
- vede žáky k využití ICT pro hledání informací důležitých pro další využití v jiných předmětech

Žák

- dodržuje bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou
- využívá ICT především ke vzdělávacím a pracovním účelům, nejen k volnočasovým aktivitám

Kompetence digitální**Učitel**

- seznamuje žáky s ovládáním běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a internetových služeb;
- nabízí žákům úlohy se zaměřením na vyhledávání, posuzování a porovnávání informací v internetovém prostředí, úpravu digitálního obsahu a komunikaci pomocí digitálních technologií
- upozorňuje žáky na potenciální hrozbu při nevhodném užívání vytváření a sdílení digitálního obsahu na internetu
- nabízí žákům aktivity, díky kterým pochopí IKT jako prostředek k usnadnění, zefektivnění a zkvalitnění práce

Žák

- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

6.5.2. Vzdělávací obsah**6.5.2.1. Očekávané výstupy RVP ZV**

Vyučovací předmět Informatika naplňuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Informatika tak, jak jej vymezuje Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (RVP ZV).

Očekávané výstupy RVP ZV po 2. období, tj. po 5. ročníku:

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ**Očekávané výstupy – 2. období****Žák**

- I-9-1-01 získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat*
- I-9-1-02 navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu*
- I-9-1-03 vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní*

- I-9-1-04 zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření**Žák**

- I-9-1-01p získá z dat informace, interpretuje data z oblastí, se kterými má zkušenosti*
- I-9-1-02p zakóduje a dekoduje jednoduchý text a obrázek*
- I-9-1-03p popíše problém podle nastavených kritérií a na základě vlastní zkušenosti určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; k popisu problému používá grafické znázornění*
- I-9-1-04p stanoví podle návodu, zda jsou v popisu problému všechny informace potřebné k jeho řešení*

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ**Očekávané výstupy – 2. období****Žák**

- I-9-2-01 po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen*
- I-9-2-02 rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení*
- I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému*
- I-9-2-05 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za něj; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné*
- I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření**Žák**

- I-9-2-01p po přečtení jednotlivých kroků algoritmu vztahujícího se k praktické činnosti, kterou opakovaně řešil, uvede příklad takové činnosti*
- I-9-2-02p rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a popíše podle návodu kroky k jejich řešení*
- I-9-2-03p navrhne různé algoritmy pro řešení problému, s kterým se opakovaně setkal*

INFORMAČNÍ SYSTÉMY**Očekávané výstupy – 2. období**

Žák

- I-9-3-01 vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů*
- I-9-3-02 nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat*
- I-9-3-03 vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat*
- I-9-3-04 sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

- I-9-3-01p popíše účel informačních systémů, které používá*
- I-9-3-02p nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce*
- I-9-3-03p na základě doporučeného návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat*

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE**Očekávané výstupy – 2. období**

Žák

- I-9-4-01 popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě*
- I-9-4-02 ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos*
- I-9-4-03 vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky*
- I-9-4-04 poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače*
- I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

- I-9-4-01p rozlišuje funkce počítače po stránce hardwaru i operačního systému*
- I-9-4-02p ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu*
- I-9-4-03p pracuje v online prostředí; propojí podle návodu digitální zařízení a na příkladech popíše možná rizika, která s takovým propojením souvisejí*
- I-9-4-04p rozpozná typické závady a chybové stavy počítačů a obrátí se s žádostí o pomoc na dospělou osobu*
- I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat*

6.5.2.2. Očekávané výstupy ŠVP

Školní vzdělávací program (ŠVP) rozpracovává očekávané výstupy i učivo RVP ZV do jednotlivých ročníků. Tabulka (viz níže) obsahuje očekávané školní výstupy, konkretizuje učivo probírané v daném ročníku a je doplněna o začleněné tematické okruhy průřezových témat. Její součástí jsou také poznámky upřesňující realizaci vzdělávacího obsahu, doplňující mezipředmětové vztahy apod.

Výstupy uvedené v kapitole Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření jsou vodítkem pro případné úpravy výstupů uvedených v ŠVP do individuálního vzdělávacího plánu (IVP) pro žáka na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka. Výstupy představují cílovou úroveň, kterou lze s využitím podpůrných opatření případně překročit.

V souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. se výstupy minimální doporučené úrovně využijí v případě podpůrných opatření třetího stupně pouze u žáků s lehkým mentálním postižením. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními pátého stupně jsou dolní úrovně pro úpravu očekávaných výstupů v IVP očekávané výstupy stanovené v RVP ZŠ, které mají rovněž činnostní povahu a jsou prakticky zaměřené.

Informatika 6. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
- rozpozná zakódované informace kolem sebe - zakóduje a dekoduje znaky pomocí znakové sady - zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer - zakóduje v obrázku barvy více způsoby - zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů - zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu - ke kódování využívá i binární čísla	- přenos informací, standardizované kódy - znakové sady - přenos dat, symetrická šifra - identifikace barev, barevný model - vektorová grafika - zjednodušení zápisu, kontrolní součet	OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - Komunikace	Prolíná se učivem během celého školního roku
- popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují - pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva	školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, databázové relace		
digitální kompetence	- práce s prezentačním programem - projekt prezentace		
- najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf) - odpoví na otázky na základě dat v tabulce - popíše pravidla uspořádání v existující tabulce - doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy - navrhne tabulku pro záznam dat - propojí data z více tabulek či grafů	- data v grafu a tabulce - evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce - kontrola hodnot v tabulce - filtrování, řazení a třídění dat - porovnání dat v tabulce a grafu - řešení problémů s daty		
- modeluje jednoduchý návrh - Slicer a tisk návrhu	- digitální technologie: základy 3D tisku – princip - úvod do modelování v TinkerCADu		
- pouští program myší, klávesnicí, interakcí postav - vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech - diskutuje různé programy pro řešení problému - vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní - pracuje s Microbitem	- algoritmizace a programování - opakování s podmínkou - události, vstupy - objekty a komunikace mezi nimi - projekty		

Informatika 7. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
• popíše historii, princip a služby internetu • popíše možnosti připojení a druhy poskytovatelů • rozumí nabídkám na trhu, umí si vyhledat a porovnat nabídky různých operátorů • popíše jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě • porovná různé metody zabezpečení účtů • spravuje sdílení souborů • pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy	• domácí a školní počítačová síť • fungování a služby internetu • mobilní služby – operátoři, tarify • princip e-mailu • přístup k datům: metody zabezpečení přístupu, role a přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva)	OSV • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti • Komunikace	Prolíná se učivem během celého školního roku
• vyjmenuje druhy digitální techniky, zná její základní funkce, umí je provozovat a odstranit základní problémy při jejich provozu • umí instalovat, aktualizovat a ovládat aplikace určené pro vytváření multimediálních souborů	• digitální technologie – bezdrátové technologie, navigační technologie • digitální technika – počítač a periferní zařízení, digitální fotoaparát, videokamera, mobilní telefony • instalace a aktualizace aplikací určených pro vytváření multimediálních souborů		
• posuzuje věrohodnost a relevanci informací a informačních zdrojů, vyhledává v databázích, na portálech a pomocí vyhledávacích strojů na webu.	• on-line zdroje - rozcestníky, vyhledávání, informační systémy na internetu.		
• zpracovává a prezentuje výsledky své práce s využitím funkcí aplikačního software a multimediálních technologií. • fotografie, zvuk, video	• digitální fotografie - úprava, projekt. • záznam a úprava zvukového souboru, projekt. • videosekvence - záznam, přenos do PC, zpracování a střih, projekt.		
• projektově pracuje v blokově (textově) programovém prostředí • pracuje na projektech - LEGO, Microbit	• algoritmizace a programování • opakování s podmínkou, události, vstupy, objekty a komunikace mezi nimi • větvení programu, rozhodování • grafický výstup, souřadnice • podprogramy s parametry, proměnné		

Informatika 8. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
• řeší problémy sestavením algoritmu • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému	• programovací projekt a plán jeho realizace • popsání problému • testování, odladění, odstranění chyb	OSV	Prolíná se učivem během celého školního roku

<i>Informatika 8. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
• ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby • pracuje na projektech - LEGO, Microbit	• pohyb v souřadnicích • ovládání myši, posílání zpráv • vytváření proměnné, seznamu, hodnoty, prvků seznamu • nástroje zvuku, úpravy seznamu • import a editace kostýmů, podmínky • návrh postupu, klonování • animace kostýmů postav, události • analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné • výrazy s proměnnou • tvorba hry s ovládáním, více seznamů • tvorba hry • příkazy hudby, proměnné a seznamy	• Řešení problémů a rozhodovací dovednosti • Komunikace	
• pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí • vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením • diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich • na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat • popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní • na schematickém modelu popíše princip zasílání dat po počítačové síti • vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu • diskutuje o cílech a metodách hackerů • vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat • diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu	• složení současného počítače a • principy fungování jeho součástí • operační systémy: funkce, typy, typické využití • komprese a formáty souborů • fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence)		
• podle návodu nebo vlastní tvořivosti sestaví robota • upraví konstrukci robota tak, aby plnil modifikovaný úkol • vytvoří program pro robota a otestuje jeho funkčnost • přečte program pro robota a najde v něm případné chyby • ovládá výstupní zařízení a senzory robota • vyřeší problém tím, že sestaví a naprogramuje robot	• sestavení a oživení robota • sestavení programu s opakováním, s rozhodováním • používání výstupních zařízení robota (motory, displej, zvuk) • používání senzorů (tlačítka, vzdálenost, světlo/barva) • čtení programu • projekt Můj robot		

6.6. DĚJEPIS

6.6.1. Charakteristika

6.6.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací obsah předmětu

Vyučovací předmět Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Seznamuje žáky s významnými historickými událostmi a osobnostmi a má význam i pro orientaci v současném společenském životě. Výuka probíhá v kmenových třídách, ale i v učebně informatiky a ve školní knihovně.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Dějepis se zaměřuje na:

- rozvíjení vlastního historického vědomí
- orientace v kontinuitě národních dějin
- chápání souvislostí celospolečenského dění doma i ve světě
- získávání orientace v historickém čase
- poznávání kulturní rozmanitosti světa
- výchova k úctě k vlastnímu národu
- získávání orientace v aktuálním dění ČR, EU a ve světě

Časová dotace

Vyučovací předmět Dějepis se vyučuje jako samostatný předmět v 6. – 9. ročníku dvě hodiny týdně. V 7. nebo 8. ročníku si dále mohou žáci vybrat povinně volitelný předmět Dějepisný seminář, který se vyučuje jednu hodinu týdně, v 9. ročníku pak předmět Seminář k dějinám 20. století se stejnou časovou dotací.

Formy realizace

Při výuce volíme takové metody, které podporují aktivitu a samostatnost žáků, jejich schopnost hledat, třídit, řešit a vyhodnocovat dané problémy, formulovat vlastní názory, pracovat v týmu.

Do vyučování zařazujeme i exkurze, kulturní akce, krátkodobé projekty.

Vyučovací předmět je spjat i s dalšími vyučovacími předměty – se zeměpisem (práce s mapou...), s matematikou, fyzikou, přírodopisem, chemií (vědecké poznatky, rozvoj techniky...), s výtvarnou výchovou (stavební slohy, umělecká díla...), s hudební výchovou (významní skladatelé, vývoj hudebních stylů...), s literární výchovou (významní spisovatelé a jejich tvorba...), s občanskou výchovou (člověk a společnost, stát, práva...), s tělesnou výchovou (odkaz řecké kultury...).

Průřezová témata

V předmětu se kromě vlastního vzdělávacího obsahu prolínají i části obsahů průřezových témat:

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Výchova demokratického občana (VDO)

- Principy demokracie jako formy vlády a způsobu

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)

- Jsme Evropané

Multikulturní výchova (MkV)

- Lidské vztahy
- Etnický původ
- Multikulturalita

Mediální výchova (MeV)

- Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- Fungování a vliv médií ve společnosti

6.6.1.2. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých zdrojů
- vede žáky k užívání správné terminologie
- zadává úkoly, které vyžadují využití poznatků, které žáci získali v jiných předmětech

Žák

- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení a propojení, efektivně je využívá v procesu učení
- pracuje s obecně užívanými termíny, znaky, uvádí věci do souvislostí
- propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- zařazuje rozmanité aktivity – diskuse, výklad, kreslení, využívá AV techniku...
- zařazuje metody, při kterých žáci sami docházejí k závěrům a řešením
- vede ke kritickému myšlení a logickému uvažování

Žák

- vyhledává informace vhodné k řešení problému, nachází shodné, podobné i odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti
- samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení
- kriticky přemýšlí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky k přesnému a výstižnému vyjadřování
- zařazuje do výuky diskusi a vede žáky k věcnému argumentování
- vede žáky k využívání dostupných informačních a komunikačních prostředků

Žák

- vyjadřuje se přesně a výstižně, kultivovaně v písemném i ústním projevu
- zapojuje se do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje
- využívá informační a komunikační prostředky pro komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vytváří příznivé klima třídy
- dodává žákům sebedůvěru
- podle potřeby žákům pomáhá

Žák

- spolupracuje ve skupině
- podílí se na vytváření příjemné atmosféry v týmu
- přispívá k diskusi ve skupině i ve třídě, chápe potřebu spolupracovat efektivně

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k tomu, aby byli ohleduplní
- motivuje žáky ke zkoumání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních
- pěstuje v žácích vztah k tradicím, národnímu, historickému a kulturnímu dědictví

Žák

- respektuje názory druhých lidí, váží si jejich hodnot
- odmítá násilí a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- zkoumá a respektuje názory a pohledy, které se liší od jeho vlastních
- respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní a historické dědictví

Kompetence pracovní

Učitel

- vyžaduje dodržování dohodnuté kvality práce
- dovoluje žákům vzájemně si pomáhat
- vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi

Žák

- dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti
- pomáhá druhým
- využívá svých znalostí v běžné praxi

Kompetence digitální

Učitel

- podporuje žáky v tom, aby využívali digitální technologie k orientaci v historické realitě
- vede žáky k práci s digitalizovanými historickými zdroji a prameny; umožňuje žákům naučit se digitalizované zdroje a informace třídit, srovnávat a kriticky hodnotit
- při práci s informačními zdroji klade důraz na dodržování autorského práva, na ochranu osobních údajů a vlastní bezpečnosti, na dodržování licencí duševního vlastnictví atd.

Žák

- využívá k orientaci v historické realitě digitální zdroje, portály, databáze, výukové kanály, pořady, aplikace a webové stránky institucí
- volí pro vyhledávání historického digitálního zdroje vhodné digitální technologie, výstižné klíčové slovo
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

6.6.2. Vzdělávací obsah

6.6.2.1. Očekávané výstupy RVP ZV

Vyučovací předmět Dějepis naplňuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Dějepis tak, jak jej vymezuje Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (RVP ZV). Očekávané výstupy RVP ZV:

ČLOVĚK V DĚJINÁCH

Očekávané výstupy

Žák

- D-9-1-01 uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků*
- D-9-1-02 uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány*
- D-9-1-03 orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

- D-9-1-01p chápe význam dějin jako možnost poučit se z minulosti*

POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI

Očekávané výstupy

Žák

- D-9-2-01 charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu*
- D-9-2-02 objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

- D-9-2-01p rozliší základní rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí*
- D-9-2-01p podle obrázků popíše pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a kultovní předměty*

NEJSTARŠÍ CIVILIZACE. KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY

Očekávané výstupy

Žák

- D-9-3-01 rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací*
- D-9-3-02 uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví*
- D-9-3-03 demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury, zrod křesťanství*
- D-9-3-04 porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

- D-9-3-01p uvědomuje si souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států*
- D-9-3-03p, D-9-3-04p popíše život v době nejstarších civilizací*

KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA

Očekávané výstupy

Žák

- D-9-4-01 popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států*
- D-9-4-03 objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech*
- D-9-4-04 vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí*
- D-9-4-05 ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

- D-9-4-03p uvede první státní útvary na našem území*
- D-9-4-03p uvede základní informace z období počátků českého státu*
- D-9-4-04p popíše úlohu a postavení církve ve středověké společnosti*
- D-9-4-04p charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí*
- D-9-4-05p rozeznává období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské*
- D-9-4-05p uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu*

OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY

Očekávané výstupy

Žák

- D-9-5-01 vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky
- D-9-5-02 vymezi význam husitské tradice pro český politický a kulturní život
- D-9-5-03 popíše a demonstuje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky
- D-9-5-04 objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie
- D-9-5-05 objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky
- D-9-5-07 rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

- D-9-5-03p popíše důsledky objevných cest a poznávání nových civilizací pro Evropu
- D-9-5-04p, D-9-5-05p uvede zásadní historické události v naší zemi v daném období
- D-9-5-04p, D-9-5-05p pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku

MODERNIZACE SPOLEČNOSTI

Očekávané výstupy

Žák

- D-9-6-01 vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti
- D-9-6-02 objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbití starých společenských struktur v Evropě
- D-9-6-03 porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů
- D-9-6-06 vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezi význam kolonií

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

- D-9-6-03p uvede základní historické události v naší zemi v 19. století
- D-9-6-03p vyjmenuje nejvýznamnější osobnosti českých dějin 19. století

MODERNÍ DOBA

Očekávané výstupy

Žák

- D-9-7-01 na příkladech demonstuje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky
- D-9-7-02 rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů
- D-9-7-03 charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu
- D-9-7-04 na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv
- D-9-7-05 zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

- D-9-7-01p, D-9-7-03p, D-9-7-04p uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1. světové války
- D-9-7-01p, D-9-7-05p uvede základní informace o vzniku samostatné Československé republiky

ROZDĚLENÝ A INTEGROJÍCÍ SE SVĚT

Očekávané výstupy

Žák

- D-9-8-01 vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků
- D-9-8-02 vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce
- D-9-8-03 posoudí postavení rozvojových zemí
- D-9-8-04 prokáže základní orientaci v problémech současného světa

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

D-9-8-01p, D-9-8-02p popíše průběh a důsledky 2. světové války a politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě

D-9-8-04p chápe význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti

6.6.2.2. Očekávané výstupy ŠVP

Školní vzdělávací program (ŠVP) rozpracovává očekávané výstupy i učivo RVP ZV do jednotlivých ročníků. Tabulka (viz níže) obsahuje očekávané školní výstupy, konkretizuje učivo probírané v daném ročníku a je doplněna o začleněné tematické okruhy průřezových témat. Její součástí jsou také poznámky upřesňující realizaci vzdělávacího obsahu, doplňující mezipředmětové vztahy apod.

Výstupy uvedené v kapitole Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření jsou vodítkem pro případné úpravy výstupů uvedených v ŠVP do individuálního vzdělávacího plánu (IVP) pro žáka na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka. Výstupy představují cílovou úroveň, kterou lze s využitím podpůrných opatření případně překročit.

V souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. se výstupy minimální doporučené úrovně využijí v případě podpůrných opatření třetího stupně pouze u žáků s lehkým mentálním postižením. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními pátého stupně jsou dolní úrovní pro úpravu očekávaných výstupů v IVP očekávané výstupy stanovené v RVP ZŠS, které mají rovněž činnostní povahu a jsou prakticky zaměřené.

<i>Dějepis 6. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Úvod do dějepisu			
- objasní, proč je potřeba zkoumat dějiny lidstva - uvede příklady zdrojů informací o minulosti - řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu - dokáže pracovat na časové ose	- význam zkoumání dějin - získávání informací o dějinách – historické prameny - epochy dějin	OSV Rozvoj schopností poznávání (v průběhu celé výuky)	
PRAVĚK			
- popíše, v čem se dnešní člověk liší od svých předchůdců - charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich kulturu	Starší doba kamenná – počátky lidské společnosti - vývoj člověka - vzájemný vztah prostředí a člověka		
- objasní význam zemědělství pro lidskou společnost - chápe podmínky vzniku řemesel	Mladší doba kamenná - způsob života a obživy - počátky řemesel		
- objasní význam zpracování kovů pro společnost - pochopí důsledky oddělení řemesel od zemědělství jako podmínky pro rozvoj obchodu	Doba kovů - vliv výroby bronz a železa na lidskou společnost - rozvoj řemesel a obchodu		

<i>Dějepis 6. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
STAROVĚK			
Nejstarší starověké civilizace - Mezopotámie, Egypt, Indie, Čína			
- rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních civilizací - seznámí se s podstatou společenského uspořádání - jmenuje nejvýznamnější panovníky a činy, jimiž se proslavili - objasní přínos starověkých států pro rozvoj světové civilizace	- charakteristické rysy - uspořádání společnosti - významní panovníci - náboženské představy - věda a kultura		
Starověké Řecko			
zná některé řecké báje, orientuje se v řecké mytologii, nastíní obsah Homérových eposů	kořeny řecké civilizace (báje, mýty, starořecké eposy)		
seznamuje se se způsobem života ve starověkém Řecku	způsob života – hospodářství, obchod, kultura		
vysvětlí příčiny kolonizace	kolonizace		
- seznamuje se s typy státních zřízení v městských státech - vysvětlí principy antické demokracie	Sparta, Athény – státní zřízení v městských státech	VDO Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – demokracie, despotie, tyranie	
objasní příčiny válek i jejich důsledky pro vývoj starověkého Řecka	- řecko-perské války, městské státy po ř-p válkách - peloponéská válka - Makedonie a její vzestup, Alexandr Makedonský		
- chápe přínos řecké civilizace pro rozvoj evropské kultury - uvědomuje si prolínání kulturních vlivů - pomocí vizuálních digitálních zdrojů prezentuje nejvýznamnější příklady a lokace památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	přínos řecké a helénistické kultury pro rozvoj evropské civilizace	MkV Etnický původ – sblížování a prolínání kulturních vlivů v období helénismu	
Starověký Řím			
seznámí se s přírodními podmínkami na Apeninském poloostrově	- přírodní poměry a osídlení Apeninského poloostrova - římská republika – vznik a rozkvět	VDO	

<i>Dějepis 6. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
• učí se chápat formy státní moci, popíše státní zřízení římské republiky • s pomocí atlasu popíše výboje Říma	• boj o ovládnutí Apeninského pol. a Středomoří	• Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – občanská práva	
• pojmenuje problémy, se kterými se římská republika musela potýkat • získá představu o životě a jednání osobností a společenských skupin • uvede příklady pokusů o reformu • popíše postavení otroků v Římě • objasní úlohu Caesara v dějinách Říma	• krize a pád římské republiky		
• vysvětlí pojmy principát, adoptivní císařství • popíše s pomocí mapy územní rozsah římské říše	• římské impérium za principátu • rozšiřování říše (postavení provincií)	EGS • Jsme Evropané	
• vysvětlí podstatu a význam křesťanství	• vznik křesťanství		
• vysvětlí příčiny krize římské říše • s pomocí atlasu popíše útoky barbarských kmenů a zánik západní části Říma	• krize římské říše, její rozpad • zánik západořímské říše		
• seznámí se s římskou kulturou a objasní její význam pro rozvoj evropské civilizace • pomocí vizuálních digitálních zdrojů prezentuje nejvýznamnější příklady a lokace římských památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	• římská kultura a vzdělanost		

<i>Dějepis 7. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
STŘEDOVĚK			
Raný středověk			
• s pomocí atlasu popíše osídlení Evropy po rozpadu západořímské říše	• stěhování národů, „barbarská království“	OSV	
• popíše, jakou roli sehrála byzantské říše v období raného středověku • charakterizuje základní prvky byzantské kultury, s pomocí atlasu popíše její rozšíření do dalších zemí	• byzantská říše	• Rozvoj schopností poznávání (v průběhu celé výuky)	

<i>Dějepis 7. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
- seznamuje se s kořeny islámu - charakterizuje základní prvky arabské kultury, s pomocí atlasu popíše její rozšíření do Evropy	- arabská říše, islám - arabská expanze do Evropy		
- učí se chápat úlohu křesťanství a víry i jeho význam při formování státu - objasní základní feudální principy - popíše vliv franské kultury na rozvoj kultury a vzdělanosti v západní Evropě	- přijímání křesťanství - franská říše		
- charakterizuje první státní útvary na našem území - objasní význam cyrilometodějské mise	první státní útvary na našem území – Sámova říše, Velká Morava, počátky českého státu	MkV Etnický původ	
- objasňuje formování národních států - orientuje se v mapě při vyhledávání prvních států v Evropě	formování prvních státních celků v Evropě	EGS Jsme Evropané – formování evropských států	
- popíše proces sjednocení českého státu - uvědomí si duchovní odkaz patronů českých zemí	počátky a rozvoj českého státu za prvních Přemyslovců		
vysvětlí pojem křížová výprava, popíše jejich příčiny i důsledky	křížové výpravy		
- charakterizuje románskou kulturu, životní styl v našich zemích a v Evropě - porovná základní rysy západoevropské, byzantské a islámské kulturní oblasti - s pomocí vizuálních digitálních zdrojů uvádí vybrané příklady a lokace románských památek	románská kultura, životní styl v našich zemích a v Evropě		
Vrcholný středověk			
- objasňuje hospodářské, kulturní a sociální změny - popíše strukturu středověké společnosti a způsob života jednotlivých vrstev - s pomocí vizuálních digitálních zdrojů uvádí vybrané příklady předmětů denní potřeby středověkého člověka - uvědomuje si, jakou roli sehrává křesťanství v životě středověkého člověka, popíše příčiny konfliktů mezi církevní a světskou mocí	- život na vesnici (zemědělství, kolonizace, společenská struktura) - vznik měst a jejich význam, rozvoj řemesel a obchodu - rytířská kultura - církev a její funkce, vztahy mezi církevní a světskou mocí		

<i>Dějepis 7. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
- vysvětlí, co vedlo k vydání Magny charty a ke vzniku parlamentu v Anglii - jednoduše popíše vztah Anglie a Francie	Anglie, Francie ve 12. a 13. století	VDO Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	
seznámí se s rozmachem českého státu a jeho významem ve střední Evropě v období vlády posledních Přemyslovců	český stát v období posledních Přemyslovců		
- uvědomí si, které okolnosti ovlivňovaly vývoj Evropy - vysvětlí příčiny stoleté války, popíše roli Jany z Arku ve válce stoleté, důsledky války	- faktory ovlivňující vývoj Evropy ve 14. a 15. století - válka stoletá		
- pokusí se zhodnotit význam vlády jednotlivých panovníků pro náš stát - s pomocí atlasu vymezí územní rozsah českého státu	Lucemburkové na českém trůně: Jan, Karel IV., Václav IV.		
- charakterizuje gotickou kulturu - s pomocí vizuálních digitálních zdrojů uvádí vybrané příklady a lokace gotických památek - srovnává typické znaky kultury románské a gotické	gotická kultura		
- seznámí se s problémy, které vedly ke kritice církve a vyústily v českou reformaci - popíše, jaké výsledky husitská revoluce přinesla	kritika poměrů v církvi, husitství v Čechách		
- charakterizuje období vlády Jiřího z Poděbrad v kontextu s evropským vývojem - s pomocí atlasu vymezí územní rozsah českého státu za vlády Jagellonců - charakterizuje vývoj státu v tomto období	český stát v období poděbradském a jagellonském	EGS Jsme Evropané – mírové poselství J. z Poděbrad	
Pozdní středověk – počátky novověku			
- popíše průběh zámořských objevů, jejich výsledky a význam - charakterizuje počátky humanismu a renesance u nás a v Evropě - s pomocí vizuálních digitálních zdrojů uvádí vybrané příklady a lokace renezančních památek	- zámořské objevy – průběh a výsledky - poznávání nových civilizací => důsledky pro Evropu - počátky humanismu a renesance v našich zemích a v Evropě	MkV Multikulturalita	

<i>Dějepis 8. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
NOVOVĚK			
Počátky novověku			
• seznámí se s pojmem reformace, jejími příčinami a cíli	• náboženská reformace	OSV • Rozvoj schopností poznávání (v průběhu celé výuky)	
• popíše klíčové okamžiky vývoje jednotlivých států v daném období • chápe podstatu pojmu absolutní moc, absolutismus	• Evropa v 16. století – počátky absolutních monarchií – Španělsko a SŘR, nizozemská revoluce, Anglie, Francie, Rusko		
• objasní postavení českých zemí v habsburské monarchii i v podmínkách Evropy	• vznik habsburské monarchie (postavení českých zemí) • český stát v předbělohorské době		
• objasní příčiny vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky	• české stavovské povstání, 30letá válka a její důsledky		
• objasní příčiny i důsledky revoluce, seznámí se s pojmem konstituční monarchie	• anglická revoluce		
Období od 2. poloviny 17. století do konce 18. století			
• seznámí se s vývojem zemí, vystihne klíčové momenty vývoje v daném období	• Evropa v 2. pol. 17. stol. – Anglie, Francie, Rusko		
• seznámí se se situací českých zemí po třicetileté válce, popíše změny, ke kterým došlo	• habsburská monarchie a český stát po válce třicetileté – hospodářské, náboženské a národnostní poměry	MkV • Lidské vztahy – náboženská nesnášenlivost	
• učí se rozpoznávat projevy barokní kultury, srovnává s kulturami předchozích období • s pomocí vizuálních digitálních zdrojů uvádí vybrané příklady a lokace významných kulturních památek a příklady předmětů denní potřeby z etap novověkých dějin	• barokní kultura – životní styl, umění, školství		
• chápe význam osvícenství jako významný myšlenkový předěl u nás i v Evropě • ujasní si pojem osvěcenský absolutismus	• osvícenství – rozvoj vědy, techniky a umění • vliv osvícenství na panovnické dvory Rusko, Prusko		
• objasní význam reform pro český stát	• habsburská monarchie a české země v 18. stol. – Karel VI., reformy Marie Terezie a Josefa II.		
• rozumí pojmu kolonie, uvědomí si význam boje za svobodu, popíše proces vzniku USA	• boj amerických osad za nezávislost, vznik USA	VDO • Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – ústava	

<i>Dějepis 8. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Období od konce 18. století do 70. let 19. století			
uvědomí si důsledky definitivního rozbití středověkých politických, hospodářských a společenských struktur a vliv VFR na evropské dějiny	Velká francouzská revoluce (VFR), příčiny, její průběh a výsledky		
vysvětlí situaci v Evropě v době napoleonských válek	Evropa 20. let 19. stol. – napoleonské války a jejich důsledky		
uvědomí si prudký rozvoj průmyslu jako předpoklad společenských změn	průmyslová revoluce, modernizace společnosti, změna sociální struktury		
charakterizuje období klasicismu a romantismu	klasicismus, romantismus		
- vysvětlí pojem vlastenectví a požadavek národů na svobodný rozvoj - seznámí se s příčinami a průběhem NO - popíše proces utváření novodobého českého národa	habsburská monarchie a české země v době Metternichova absolutismu, národní obrození (NO)	MeV Fungování a vliv médií ve společnosti – obroda českého jazyka, knihy, noviny, divadlo	
- chápe význam revolučního hnutí v celé Evropě - popíše průběh revolučních událostí v Čechách	rok 1848 v Evropě a v Čechách	VDO Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – občanská společnost	
- charakterizuje období Bachova absolutismu - uvědomuje i význam rakousko-uherského vyrovnání pro postavení českých zemí - uvědomí si dokončení boje jednotlivých skupin jako předpoklad ustavení moderních politických stran	- postavení českých zemí v habsburské monarchii ve 2. pol. 19. století – Bachův absolutismus, obnova ústavnosti, rakousko-uherské vyrovnání... - základní rysy české politiky, její představitelé		
seznámí se s úsilím o vytvoření jednotlivých národních celků	procesy sjednocování v Německu a Itálii		
chápe historický rozměr pojmu rasismus	občanská válka v USA	MkV Multikulturalita – rasismus	
Dějiny od konce 19. století do I. světové války			
popíše změny, k nimž docházelo v průmyslové výrobě i jejich důsledky na rozvoj společnosti	průmyslová revoluce v Evropě		
- charakterizuje dané období, poukáže na typické rysy této doby - učí se vnímat rozmanitost projevů kultury	kultura na přelomu 19. a 20. století		

<i>Dějepis 9. ročník</i>			
<i>Školní výstup</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
DĚJINY NEJNOVĚJŠÍ			
Dějiny od konce 19. století do I. světové války			
chápe rozdílný vývoj mimoevropských států s pomocí atlasu vytipuje případná ohniska konfliktů	Evropa na konci 19. století, vývoj v koloniálních a závislých zemích		
Svět na počátku 20. stol., 1. světová válka			
charakterizuje problematický vývoj v Evropě	mezinárodní vztahy – vznik Trojspolku a Trojdohody, situace na Balkáně	OSV Rozvoj schopností poznávání (v průběhu celé výuky)	
objasní příčiny 1. sv. války, s pomocí atlasu popíše její průběh, vysvětlí důsledky války	I. světová válka		
- popíše situaci, ve které se Rusko na počátku 20. stol. nacházelo - zná příčiny, které vedly ke vzniku ruské revoluce, popíše změny, ke kterým ve společnosti v jejím důsledku došlo	- situace v Rusku na počátku 20. století - ruská revoluce 1917	VDO Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – vznik totalitního zřízení	
seznámí se s aktivitami významných osobností českého politického života v průběhu války, učí se chápat okolnosti vzniku Československa	české země v průběhu války, vznik Československa		
Československo a svět mezi válkami			
- popíše politický systém státu - pojmenuje základní rysy (orientaci) vnitřní i zahraniční politiky státu	Československo ve 20. letech 20. století		
charakterizuje mezinárodní situaci ve 20. letech 20. století, všímá si konfliktních momentů	mezinárodně politická situace Evropy ve 20. letech		
učí se rozpoznávat znaky totalitní společnosti	totalitní režimy: fašismus, stalinismus	VDO Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – diktatura ...	

<i>Dějepis 9. ročník</i>			
<i>Školní výstup</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
- popíše důsledky krize i možné způsoby, jak se s ní vypořádat - uvědomí si souvislost mezi nepříznivým stavem ekonomiky a tendencí řešit problémy extrémními způsoby	světová hospodářská krize a nástup fašismu	MeV Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	
- uvede příčiny národnostních sporů, popíše eskalaci česko-německých vztahů - uvědomuje si důsledky Mnichovské konference i okolnosti, které diktátu předcházely	- Československo ve 2. pol. 30. let 20. stol. - Mnichovská konference a její důsledky		
učí se vnímat rozmanitost projevů kultury a přínos národní a evropské kultury k tomuto odkazu	kultura, věda a technika v meziválečném období		
Československo a svět v období 2. světové války			
vysvětlí příčiny vzniku války, s pomocí atlasu popíše průběh, její důsledky	2. světová válka	MkV Etnický původ	
- seznámí se s vnitřní a zahraniční politikou Československa v období druhé republiky a protektorátu - učí se účtět k odkazu účastníků odboje - s pomocí atlasu popíše průběh osvobození	- Protektorát Čechy a Morava - vývoj na Slovensku - domácí a zahraniční odboj - osvobození našeho území	EGS Jsme Evropané	
Československo a svět ve 2. pol. 20. stol.			
chápe možnost různé interpretace historických faktů a nutnost kritického přístupu			
ví, jaké důvody vedly k poválečnému uspořádání světa	mezinárodní konference a poválečné uspořádání světa	EGS Jsme Evropané	
charakterizuje poválečný vývoj Československa	poválečné Československo v letech 1945 – 1948		
- popíše okolnosti únorového převratu i jeho důsledky pro vývoj Československa - seznámí se se situací v 50. letech, ví, co byly politické procesy	- únorový převrat 1948 50. léta 20. století	VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – totalitní režim MeV - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	

<i>Dějepis 9. ročník</i>			
<i>Školní výstup</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
- popíše okolnosti sovětské okupace, události, které jí předcházely - vysvětlí pojem normalizace, má představu o běžném životě v tomto období	- rok 1968 - normalizace	VDO Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – formy vlády, Listina práv a svobod, Charta 77	
seznámí se s postavením našeho státu v mezinárodních souvislostech	postavení našeho státu a jeho postupné začleňování do sféry vlivu SSSR – odraz ve všech oblastech společenského života i v každodenním životě lidí	EGS Jsme Evropané – Východ x Západ, NATO, Varšavská smlouva	
učí se chápat vznik a problémy bipolárního světa	studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků		
uvědomí si nutnost respektovat identitu druhých	rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět		
posoudí situaci v zemích východního a západního bloku	vnitřní situace v zemích východního bloku (krizové projevy) a západních zemí		
chápe postupný rozpad východního bloku rozkladem komunistických systémů	krize sovětského impéria a „perestrojka“		
objasní příčiny revoluce, popíše její průběh i důsledky	pád komunistického režimu – „sametová revoluce“ v ČSSR		
uvědomí si změny státního uspořádání	obnova demokracie ve východní Evropě	EGS Jsme Evropané	
seznámí se s vnitřní situací států východní Evropy a naší republiky ke konci 90. let	ustanovení demokratických režimů států střední a východní Evropy		
chápe rozdělení republiky	vznik České republiky		
ujasní si začlenění České republiky do integračního procesu (vstup do EU)	Česká republika na přelomu tisíciletí	MeV Fungování a vliv médií ve společnosti – sdělovací prostředky a politika	
vnímá vliv médií na každodenní život a politické děn	technika, věda a kultura ve 2. polovině 20. století, evropská integrace		
charakterizuje základní globální problémy lidstva a jejich řešení	globální problémy lidstva – terorismus...		

6.7. OSOBNOSTNÍ VÝCHOVA

6.7.1. Charakteristika

6.7.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací obsah předmětu

Předmět Osobnostní výchova v sobě integruje vzdělávací obor Výchova k občanství a část tematických celků vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví. Je zaměřen na osobnostně-sociální rozvoj žáka. Zprostředkovává mu možnost sebepoznání, vede jej k aktivnímu přístupu k ochraně a péči o zdraví, a to všech jeho složek (fyzického, psychického i sociálního). Pomáhá chápat jednání v různých životních situacích, orientovat se ve vztazích v rodině i v širší společnosti. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků. Přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech. Vede k respektování morálních principů a pravidel společenského chování. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů, včetně činnosti armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Časová dotace

Výuka probíhá ve všech ročnících II. stupně základní školy. V 6. ročníku je tomuto předmětu vyčleněna časová dotace 2 hod týdně, v 7., 8. a 9. ročníku pak 1 hod týdně.

Formy realizace

Převažující formou realizace vzdělávacího obsahu je vyučovací hodina. Vzhledem k charakteru učiva a cílů vzdělávání jsou pak při výuce voleny metody, které podporují samostatnost žáků, jejich aktivní přístup, tvořivost.

Průřezová témata

Do předmětu kromě samotného vzdělávacího obsahu výrazným způsobem zasahují tematické oblasti průřezových témat:

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- Osobnostní rozvoj – sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, tvořivost

- Sociální rozvoj – mezilidské vztahy, poznávání lidí, komunikace, kooperace
- Morální rozvoj – řešení problémů, rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, etika

Výchova demokratického občana (VDO)

- Občan, občanská společnost a škola
- Občan, občanská společnost a stát
- Formy participace občanů v politickém životě
- Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)

- Jsme Evropané – evropská integrace, instituce EU a jejich fungování, mezinárodní organizace a jejich příspěvek k řešení problémů dětí a mládeže

Multikulturní výchova (MkV)

- Kulturní difference
- Lidské vztahy – tolerance v lidských vztazích, empatie
- Etnický původ
- Multikulturalita
- Princip sociálního smíru a solidarity – lidská solidarita, postavení národnostních menšin, projevy rasové nesnášenlivosti, nekonfliktní život v multikulturní společnosti

Environmentální výchova (EV)

- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Vztah člověka k prostředí – na úrovni obce, regionu

Mediální výchova (MeV)

- Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- Vnímání autora mediálních sdělení
- Fungování a vliv médií ve společnosti

6.7.1.2. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel

- preferuje činnosti, při kterých žáci pracují s informacemi z různých zdrojů, učí je vyhledávat, zpracovávat a třídit potřebné informace
- vede žáky k užívání správné terminologie, uvádí ji do souvislostí, propojuje do širších celků

- zadává úkoly způsobem, který podporuje samostatné pozorování, umožňuje volbu různých postupů
- vede žáky k zodpovědnosti za vzdělání, poskytuje jim zpětnou vazbu, připravuje je na celoživotní učení

Žák

- vyhledává a třídí informace, je schopen je propojovat a využívat v tvůrčích činnostech a praktickém životě
- orientuje se v obecné terminologii týkající se základů psychologie, sociologie, státu, práva...
- samostatně pozoruje kulturní a společenské jevy, posuzuje je a je schopen z nich vyvozovat závěry
- vybírá a využívá vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, organizuje a řídí vlastní učení, je schopen kriticky hodnotit výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede žáky k vnímavosti vůči svému okolí, k rozpoznání problému a jeho pochopení, k zamyšlení nad vzniklou situací
- zadává žákům takové úkoly, které umožňují volit různé postupy, podporuje originální způsoby řešení
- vytváří podmínky k diskuzi o jednotlivých způsobech řešení, o důsledcích, které možnosti řešení přinášejí
- dává žákům příležitost obhájit svá rozhodnutí, pomáhá jim uvědomovat si zodpovědnost za jejich rozhodnutí

Žák

- je schopen rozpoznat problémové situace, uvažuje o možnostech řešení
- tvořivě přistupuje k řešení problému, umí vyhledat vhodné informace, pracovat s nimi
- prakticky ověřuje správnost řešení problémů, uvědomuje si důsledky jednotlivých alternativ, osvědčené postupy aplikuje v obdobných problémových situacích
- umí kriticky myslet a je schopen hájit svá rozhodnutí, uvědomuje si zodpovědnost, kterou za svá rozhodnutí nese

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky k formulování vlastních názorů, klade důraz na kulturu projevu
- vytváří příležitosti pro skupinovou práci žáků a umožňuje tak jejich vzájemnou interakci

- učí žáky kultivovanému vedení diskuze, podporuje věcnou argumentaci, podněcuje k zamyšlení nad názory ostatních
- nabízí příležitosti k využívání všech dostupných informačních a komunikačních prostředků
- umožňuje žákům vnímat jak komunikaci verbální, tak i neverbální, připravuje je na zvládnutí komunikace s jinými lidmi, a to i v obtížné situaci

Žák

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory kultivovaně, výstižně, v logickém sledu
- umožní ostatním, aby vyjádřili své názory, je ochoten jim naslouchat
- kultivovaně vstupuje do diskuze, je schopen obhajovat své názory i přijímat argumenty ostatních
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro komunikaci s okolním světem
- vnímá verbální i neverbální komunikaci, své komunikační dovednosti využívá k plnohodnotnému začlenění se do společnosti

Kompetence sociální a personální

Učitel

- učí žáky pracovat ve skupině, rozvíjí jejich schopnost zastávat v týmu různé role, pomáhá utvářet pravidla spolupráce i systém jejich kontroly
- podporuje utváření příznivého klimatu třídy, učí žáky vnímat a respektovat jejich vzájemné odlišnosti
- spoluvytváří atmosféru důvěry, nabízí pomoc, je ochoten pomoc přijmout, požádat o ni
- umožňuje žákům kriticky hodnotit práci svou i druhých, vytváří prostor pro následnou práci s chybou
- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok, podporuje je v budování pozitivní sebedůvěry, dává příležitost k vnímání zodpovědnosti za vlastní rozhodnutí

Žák

- podílí se na spolupráci ve skupině, je schopen utvářet pravidla práce v týmu a respektovat je
- uvědomuje si vlastní podíl na budování dobrých mezilidských vztahů v kolektivu
- je ochoten poskytnout pomoc, nebojí se o pomoc požádat
- umí kriticky hodnotit svoji práci i práci ostatních, s chybami dále pracuje
- učí se poznávat sebe sama, buduje si pozitivní sebedůvěru, učí se ovládat a řídit svoje jednání a chování, přijímá za ně zodpovědnost

Kompetence občanské

Učitel

- motivuje žáky ke zkoumání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních
- nabízí dostatek příležitostí k pochopení lidských práv a povinností, podporuje spolupráci s veřejnými institucemi (městský úřad, policie, občanská sdružení, ...)
- vede žáky k ohleduplnosti, jasně vymezuje své postoje k arogantnímu, hrubému chování žáků i k psychickému násilí
- vytváří žákům dostatek modelových situací k prokázání jejich dovedností ochránit zdraví své i ostatních
- vede žáky k zájmu o tradice, kulturní dědictví

Žák

- respektuje přesvědčení druhých lidí i jejich hodnoty
- je si vědom svých základních práv a povinností, chápe základní principy právních a společenských norem
- uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví
- respektuje, chrání a oceňuje tradice, kulturní a historické dědictví národa

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k plánování práce i volného času
- vyžaduje dodržení dohodnuté kvality práce, oceňuje práci svědomitě odvedenou
- při výuce vytváří podnětné a tvořivé pracovní prostředí, motivuje je k přizpůsobení se při změnách pracovních podmínek
- vede žáky k využívání získaných znalostí v běžné praxi

Žák

- umí efektivně organizovat vlastní práci
- dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky
- dokáže se adaptovat při změně pracovních podmínek
- využívá získaných znalostí a dovedností v praxi

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k poznání důvěryhodných digitálních zdrojů; cílenému snižování rizik souvisejících se ztrátou soukromí a osobního bezpečí při nedodržení pravidel komunikace
- vede žáky k zapojování se do společnosti a do občanského života
- prostřednictvím digitálních technologií
- vede žáky k běžnému využívání digitálních technologií pro vytvoření t jejich vhodného denního režimu z hlediska zdravého životního stylu
- podporuje utváření a rozvíjení etického a právního povědomí pro situace v digitálním prostředí
- učí žáky správně se rozhodovat se v situacích podporujících i ohrožujících zdraví
- vede žáky k diskuzi o tématech výuky a o různých problémech
- učí žáky argumentovat, obhájit a prezentovat svůj názor, dodržovat pravidla komunikace
- učí žáky rozpoznávat protiprávní jednání v digitálním prostředí
- vede žáky k rozvíjení a uplatňování odpovědného chování a jednání v digitálním světě

Žák

- orientuje se v pojmech digitální identita a digitální stopa – obecný pohled,
- popřípadě sdílí vlastní zkušenosti
- umí spravovat svou pozitivní pověst online i offline, respektuje soukromí druhých i tehdy, když je nastaveno jinak
- v digitálním prostředí uplatňuje svá práva (včetně práv spotřebitele) a dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují
- vyhledá, vyhodnotí a prezentuje informace týkající se aktivní podpory zdraví
- a osobního bezpečí i bezpečí jiných osob

6.7.2. Vzdělávací obsah**6.7.2.1. Očekávané výstupy RVP ZV**

Vyučovací předmět Informační a komunikační technologie naplňuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Informační a komunikační technologie tak, jak jej vymezuje Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (RVP ZV).

ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI

Očekávané výstupy

Žák

- VO-9-1-01 objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání
- VO-9-1-02 rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu
- VO-9-1-05 kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí
- VO-9-1-07 uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích
- VO-9-1-08 objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám
- VO-9-1-09 rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

- VO-9-1-07p respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití
- VO-9-1-07p uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem
- VO-9-1-08p rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům
- VO-9-1-09p je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie
- VO-9-1-08p respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti

ČLOVĚK JAKO JEDINEC

Očekávané výstupy

Žák

- VO-9-2-01 objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života
- VO-9-2-02 posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek
- VO-9-2-03 kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání
- VO-9-2-04 popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

- VO-9-2-01p chápe význam vzdělávání v kontextu s profesním uplatněním
- VO-9-2-04p formuluje své nejbližší plány

ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ

Očekávané výstupy

Žák

- VO-9-3-01 rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady
- VO-9-3-02 sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnání, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti
- VO-9-3-03 na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení
- VO-9-3-04 vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít
- VO-9-3-05 uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu
- VO-9-3-06 na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz
- VO-9-3-07 rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

- VO-9-3-02p stručně popíše sociální, právní a ekonomické otázky rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků
- VO-9-3-02p sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti

VO-9-3-03p ukáže na příkladech vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet
 VO-9-3-04p uvede příklady služeb, které banky nabízejí
 VO-9-3-07p uvědomuje si význam sociální péče o potřebné občany

ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO

Očekávané výstupy

Žák

VO-9-4-01 rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky
 VO-9-4-02 rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu
 VO-9-4-03 objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů
 VO-9-4-04 vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů
 VO-9-4-05 přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod
 VO-9-4-06 objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství
 VO-9-4-07 uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci
 VO-9-4-08 dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování
 VO-9-4-09 rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů
 VO-9-4-10 rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady
 VO-9-4-11 diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

VO-9-4-02p uvede základní prvky fungování demokratické společnosti
 VO-9-4-02p chápe státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy
 VO-9-4-02p uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání
 VO-9-4-04p vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů
 VO-9-4-05p na příkladu vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu
 VO-9-4-05p uvede příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele

VO-9-4-08p uvědomuje si rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání
 VO-9-4-09p uvede základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků
 VO-9-4-09p vyřizuje své osobní záležitosti včetně běžné komunikace s úřady; požádá v případě potřeby vhodným způsobem o radu
 VO-9-4-10p rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy
 VO-9-4-10p v krizových situacích využívá služby pomáhajících organizací

MEZINÁRODNÍ VZTAHY

Očekávané výstupy

VO-9-5-01 popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

VO-9-5-01p uvede příklady základních práv občanů ČR v rámci EU a způsoby jejich uplatňování

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Očekávané výstupy

Žák

VZ-9-1-01 respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě
 VZ-9-1-02 vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví
 VZ-9-1-03 vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví
 VZ-9-1-04 posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví
 VZ-9-1-05 usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví
 VZ-9-1-06 vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí
 VZ-9-1-07 dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky

- VZ-9-1-08 uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěř se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc
- VZ-9-1-09 projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce
- VZ-9-1-10 samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím
- VZ-9-1-11 respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví
- VZ-9-1-12 respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování
- VZ-9-1-13 uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým
- VZ-9-1-14 vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi
- VZ-9-1-15 projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc
- VZ-9-1-16 uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

- VZ-9-1-01p chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny
- VZ-9-1-03p uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím
- VZ-9-1-04p, VZ-9-1-09p respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví

- VZ-9-1-05p projevuje zdravé sebevědomí a preferuje ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy
- VZ-9-1-07p dodržuje správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování
- VZ-9-1-08p svěř se se zdravotním problémem
- VZ-9-1-13p dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her
- VZ-9-1-13p uplatňuje osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy
- VZ-9-1-14p zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí
- VZ-9-1-15p uplatňuje způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc; ví o centrech odborné pomoci, vyhledá a použije jejich telefonní čísla
- VZ-9-1-16p chová se odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívá základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel

6.7.2.2. Očekávané výstupy ŠVP

Školní vzdělávací program (ŠVP) rozpracovává očekávané výstupy i učivo RVP ZV do jednotlivých ročníků. Tabulka (viz níže) obsahuje očekávané školní výstupy, konkretizuje učivo probírané v daném ročníku a je doplněna o začleněné tematické okruhy průřezových témat. Její součástí jsou také poznámky upřesňující realizaci vzdělávacího obsahu, doplňující mezipředmětové vztahy apod.

Výstupy uvedené v kapitole Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření jsou vodítkem pro případné úpravy výstupů uvedených v ŠVP do individuálního vzdělávacího plánu (IVP) pro žáka na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka. Výstupy představují cílovou úroveň, kterou lze s využitím podpůrných opatření případně překročit.

V souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. se výstupy minimální doporučené úrovně využijí v případě podpůrných opatření třetího stupně pouze u žáků s lehkým mentálním postižením. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními pátého stupně jsou dolní úrovně pro úpravu očekávaných výstupů v IVP očekávané výstupy stanovené v RVP ZŠ, které mají rovněž činnostní povahu a jsou prakticky zaměřené.

Osobnostní výchova 6. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Naše škola			
uvědomuje si, čím je škola pro další život důležitá, vnímá míru vlastní zodpovědnosti za své vzdělání	vklad vzdělání pro život	VDO Občanská společnost a škola	
- je seznámen s právy a povinnostmi žáků školy a podle toho jedná (nezapomíná na práva spolužáků, učitelů...) - zná přehled pravidel a jejich praktické používání - dodržuje zásady autorského práva v praktických situacích (např. při práci s texty, obrázky a videy)	- práva a povinnosti žáků, život ve škole - bezpečné prostředí ve škole	OSV Mezilidské vztahy	
Rodina			
zformuluje základní funkce rodiny, vysvětlí význam rodiny pro rozvoj osobnosti dítěte	funkce rodiny		
popíše rozdíl mezi jednotlivými typy rodin, uvědomuje si individuálnost rozhodnutí každého z nás, nepodléhá předsudkům	typy rodin		
vysvětlí pojem role, charakterizuje role jednotlivých členů rodiny, popíše vlastní role, které ve svém životě zastává	role v rodině i mimo ni		
je seznámen i s jinými modely rodiny, které jsou dány odlišností kultur, srovnává jejich uspořádání s uspořádáním českých rodin	různé modely rodiny v souvislosti s kulturními, náboženskými odlišnostmi	MkV Lidské vztahy	
Vztahy mezi lidmi, komunikace			
- uvědomuje si hodnotu kamarádství, přátelství, lásky - pojmenuje vlastnosti dobrého kamaráda - vysvětlí odlišnosti kamarádství a přátelství, lásky a jejich různých podob	kamarádství, přátelství, láska	OSV Poznávání lidí	
- umí vyjádřit své názory a pocity různými způsoby - správně komunikuje v různých situacích - umí odmítnout nátlak a agresi - neobává se se zeptat v choulostivé situaci.	- pravidla soužití v komunitě, komunikace mezi vrstevníky a ve společnosti dospělých - jak nás vidí druzí	OSV Komunikace	

<i>Osobnostní výchova 6. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Naše obec			
- vyjmenuje důležité instituce obce, ví, kde se nacházejí, jakou funkci v obci plní - mapa veřejného dění a veřejných institucí v obci; internetové stránky obce / městské části, včetně kontaktů, obec / městská část na sociálních sítích Facebook, Instagram, Twitter, LinkedIn - zná zajímavá a památná místa, významné rodáky (umí návštěvníkovi poskytnout stručné informace o obci)	důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci	OSV Formy participace občanů v politickém životě	
uvědomuje si důležitost ochrany kulturních památek a přírody a vlastní zodpovědnost v této oblasti (co mohu pro ochranu udělat já...)	ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku	EV Vztah člověka k prostředí – příroda a kultura obce a její ochrana	
- vysvětlí rozdíl mezi státní správou a samosprávou - ví, jak funguje obecní úřad, uvádí příklady problémů, se kterými na něj můžeme obracet	obecní samospráva	VDO Formy participace občanů v politickém životě	
všímá si problémů, se kterými se obec potýká	pravidla soužití v prostředí komunity obce		
Naše vlast			
vysvětlí pojem vlast, vlastenectví, rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	pojem vlast a vlastenectví	VDO Občan, občanská společnost	
jmenuje příklady zajímavých a památných míst naší vlasti, příklady významných osobností, které náš stát proslavily v zahraničí	zajímavá a památná místa, co nás proslavilo		
seznámí se se zvláštnostmi regionů naší vlasti, uvede, co je typické pro náš region	život v regionech		
- objasní význam státních symbolů, snaží se je používat důstojným způsobem - seznámí se se státními svátky a významnými dny, ví, proč jsou tyto dny pro náš stát důležité	státní symboly, státní svátky, významné dny		

Osobnostní výchova 6. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Lidská práva			
- vysvětlí pojem diskriminace, uvádí její příklady, rozpozná některé projevy lidské nesnášenlivosti, uvědomuje si závažnost takového počínání - naučí se, jak být pozitivní online i offline, jak tímto směrem vést online komunikaci. - rozpozná situaci, kdy je třeba konzultovat s důvěryhodnou dospělou osobou. - rozpozná, kdy je nutné hledat pomoc, a jaké formy tato pomoc může mít; kdy do řešení zapojit dospělého	základní lidská práva a jejich ochrana	VDO Občan, občanská společnost a stát	
- zná základní práva dítěte vymezená Úmluvou o právech dítěte - rozpozná porušování práv dětí	- poškození lidských práv, diskriminace - práva dítěte a jejich ochrana	MkV - Multikulturalita - Etnický původ	
ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ			
Hodnota a podpora zdraví			
vysvětlí pojmy zdraví, zdravý životní styl, prevence, výchova ke zdraví, dodržuje pitný režim	zdravý životní styl	OSV Psychohygiena	
- popíše zásady osobní, intimní a duševní hygieny - vysvětlí potřebu vyváženosti aktivit - objasní význam pohybu pro zdraví	denní režim – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví		
- umí vyjádřit své názory, pocity a postoje k potřebnosti výchovy ke zdraví - uvádí možné souvislosti mezi nedodržováním zdravého životního stylu a vznikem nemoci - rozpozná a pojmenuje, co vše dělá pro své zdraví a zdravý životní styl	odpovědnost jedince za zdraví		
Změny v životě člověka a jejich reflexe			
respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví	prvotní a druhotné pohlavní znaky - dospívání		

<i>Osobnostní výchova 6. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence			
- aktivně předchází situacím ohrožení zdraví, a osobního bezpečí - projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy - pojmenuje krizové situace, se kterými se může setkat, objasní nebezpečí s nimi spojená	přítomnost v konfliktních a krizových situacích, bezpečnost v dopravě	OSV Seberegulace a sebeorganizace	
- popíše nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií - zná možnosti sebeochrany a vzájemné pomoci v konfliktních a krizových rizikových situacích a v situacích ohrožení - dokáže podpořit oběť šikany, ví, jak pomáhat; - ví, jak sdělit nepříjemnost přátelsky; - uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí	- bezpečné chování - komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, komunikace prostřednictvím elektronických médií - šikana a jiné projevy násilí	OSV Komunikace	
umí vyhledat kontakty na zařízení pro pomoc v krizi	služby odborné pomoci		
- ví, jakým způsobem je občan informován o ohrožení v mimořádných situacích - vysvětlí pojem evakuace, ví, co dělat, pokud je evakuace nařízena, vyjmenuje obsah evakuačního zavazadla	ochrana člověka za mimořádných událostí		
- vysvětlí pojmy droga, závislost, abstinenční příznaky - vyhledává a třídí informace týkající se tabakismu a alkoholismu, - uvědomuje si reklamní vlivy, vysvětlí pojem manipulativní reklama, umí odhalit manipulaci prostřednictvím neověřených tvrzení - uvede příklady, jak mediální sdělení ovlivňuje příjemce - zdůvodní škodlivost vlivu kouření, alkoholu na lidský organismus, zhodnotí možné důsledky kouření, alkoholu na vznik nemocí - pojmenuje možnosti odvykání, prevence	auto-destruktivní závislosti (rizika zneužívání návykových látek (tabakismus, alkoholismus))	OSV Hodnoty, postoje, praktická etika	

<i>Osobnostní výchova 7. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Člověk a kultura			
vysvětlí pojem kultura, umění, rozlišuje druhy umění, pojmenuje funkce, které umění plní	kultura a její význam, umění, jeho druhy		
uvědomuje si důležitost objektivního pohledu na odlišné kultury, seznámí se s různými kulturami světa	rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, tradice	MkV - Kulturní difference - Multikulturalita	
vysvětlí pojmy kýč, krása, móda, uvědomuje si, že vnímání krásy je subjektivní, respektuje vkus jiných, uvádí příklady vlivů, které formují naši představu o kráse	umění a kýč, pojem krásy		
- uvádí příklady kulturních institucí - respektuje zásady autorského práva, licencí (např. užití díla pro osobní potřebu, komerční využití díla, vytváření odvozených děl)	kulturní instituce		
dodržuje základní pravidla slušného chování, rozpozná, jaké chování vyžaduje konkrétní situace	kulturní chování		
- popíše, k jakému účelu slouží hromadné sdělovací prostředky, umí vyjádřit, co od jednotlivých médií očekává, kriticky přistupuje k informacím - vnímá autora mediálního sdělení, snaží se vyvarovat možné manipulovatelnosti - seznámí se s pojmy digitální identita a digitální stopa - sdílí vlastní zkušenost (zmapování, rizika, prevence); osobní údaje a citlivé údaje (např. národnost, zdravotní stav, politický názor, sexuální orientace, podpis) a jejich ochrana - pochopí, že ne všechny informace, které získá v online prostoru jsou pravdivé - naučí se čelit útokům zaměřeným na zcizení citlivých údajů - naučí se odhalit manipulaci prostřednictvím neověřených tvrzení, falešné sliby výher atd. - naučí se, jak odhalit phishingový útok a dezinformaci	masová kultura, prostředky komunikace	MeV - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - Fungování a vliv médií ve společnosti - Vnímání autora mediálních sdělení	

<i>Osobnostní výchova 7. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Lidská setkání			
rozpozná netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí	přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi	MkV Lidské vztahy	
pracuje s pojmem předsudek, uvědomuje si odlišnost jiných lidí	rovnost a nerovnost		
- vysvětlí, na čem je založena svoboda člověka, rozpozná porušování svobody - objasní roli pravidel, autority ve společnosti	svoboda a vzájemná závislost, autorita	VDO Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	
- rozpozná, co je dobré a morální, uvádí příklady morálního a nemorálního jednání, zaujme k nim vlastní postoj - vysvětlí, jaký význam má v životě člověka a společnosti mravní odpovědnost za vlastní jednání - na příkladech objasní úlohu svědomí	mravnost a morálka	OSV Hodnoty, postoje, praktická etika	
zhodnotí a na příkladech doloží význam solidarity, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a v situacích ohrožení	pomoc lidem v nouzi, lidská solidarita, potřební lidé ve společnosti	MkV Princip sociálního smíru a solidarity	
Majetek, vlastnictví			
umí pojmenovat své životní hodnoty, ujasní si vlastní vztah k penězům a majetku, vysvětlí funkci peněz	peníze a majetek v životě člověka, jejich místo mezi životními hodnotami		
- vysvětlí pojmy majetek, vlastnictví - rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede jejich příklady - objasní potřebu dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví a jejich znalost uplatňuje ve svém jednání	majetek a vlastnictví, právo k němu	OSV Hodnoty, postoje, praktická etika	
- vyjmenuje různé způsoby, jak lze získat majetek, zná práva a povinnosti, které vyplývají z jeho vlastnictví - popíše, jakým způsobem využívá svůj majetek a jak o něj pečuje - vysvětlí pojem vandalismus, pojmenuje příčiny, které mohou vést k častému poškozování veřejného majetku	zdroje získávání majetku, jeho tvorba, způsoby využívání, zacházení s ním, jeho ochrana		

Osobnostní výchova 7. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
• sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti • objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti • popíše a objasní vlastní způsoby zacházení s penězi a se svým i svěřeným majetkem • uvědomuje si důležitost hospodaření s penězi, vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi	• ekonomika domácnosti, rozpočet rodiny	OSV • Hodnoty, postoje, praktická etika	
Hodnota a podpora zdraví			
• vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím • objasní vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví	• složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie	OSV • Hodnoty, postoje, praktická etika	
• vysvětlí, jaký vliv má vnější i vnitřní prostředí na zdraví	• vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota	EV • Vztah člověka k prostředí – prostředí a zdraví	
• posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých • uvědomuje si vlastní zodpovědnost v otázce aktivní podpory zdraví • je obeznámen s možnostmi aktivní podpory zdraví, které nabízí komunita, v níž žije	• podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví		
Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence			
• uvádí příklady nebezpečných situací, do kterých se může dostat (vlastním i cizím přičiněním), je si vědom následků, které tyto situace mohou vyvolat, ví, jakým způsobem lze některým nebezpečným situacím předcházet, či alespoň snižovat riziko jejich vzniku • uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí	• nebezpečné situace • ochrana zdraví při různých činnostech • bezpečnost v dopravě, pravidla silničního provozu • násilí v sexualitě, formy sexuálního zneužívání	OSV • Seberegulace a sebeorganizace	

Osobnostní výchova 7. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
- popíše rizika silniční a železniční dopravy - ví, jaká rizika hrozí při špatném zvládnutí agresivity - na modelové situaci předvede postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti)	bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy		
- popíše účinky drog na lidský organismus, mechanismus vzniku závislosti, rizika jejich zneužívání - uplatňuje přesvědčivou argumentaci vůči vrstevníkům v souvislosti s odmítáním návykových látek	- návykové látky, jejich účinky, rizika zneužívání - návykové látky legální a nelegální - drogy přírodní a umělé	OSV Hodnoty, postoje, praktická etika	
uvádí rizika spjatá s užíváním dopingu, je seznámen se zásadami prevence dopingu ve sportu	- doping ve sportu, - etické chování ve sportu		

Osobnostní výchova 8. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
ČLOVĚK JAKO JEDINEC			
Osobnost			
vysvětlí pojem osobnost, uvědomuje si jedinečnost každého člověka	podobnost a odlišnost lidí, osobnost člověka		
- objasní, proč je pro člověka důležité sebepoznávání, jak přispívá k jeho osobnostnímu rozvoji, jaký význam má utváření vědomí vlastní identity - vysvětlí význam zdravého sebepojetí	sebezpoznavání a sebepojetí	OSV Sebezpoznaní a sebepojetí	
pojmenuje základní typy temperamentu, stručně je charakterizuje	temperament		
objasní rozdíl a vzájemnou vazbu mezi vlohou, schopností a dovedností, na příkladech ukáže, že vlohy je třeba rozvíjet vlastní činností, vysvětlí pojem inteligence a kreativita	schopnosti člověka a jejich rozvoj, vloha, dovednost, nadání, talent, genialita, inteligence, kreativita		
- rozlišuje charakterové vlastnosti člověka - na příkladech popíše možné způsoby překonávání osobních nedostatků a posilování kladných stránek osobnosti	- charakter člověka, jeho utváření, způsoby posilování kladných vlastností - sebereflexe, sebekontrola, sebeovládání		

Osobnostní výchova 8. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
rozlišuje mezi krátkodobými a dlouhodobými cíli, je schopen rozvrhnout a naplánovat postupné kroky k jejich dosažení, uvědomuje si rizika spjatá se stanovováním nepřiměřených cílů (vysokých, nízkých)	- stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení - životní cíle a plány, životní perspektiva	OSV Seberegulace a sebeorganizace	
Psychické procesy a stavy			
vysvětlí, proč je pro nás vnímání světa důležité popíše, jakými prostředky (způsoby) člověk poznává svět kolem sebe, uvádí příklady úskalí, s nimiž se při pozorování skutečnosti můžeme setkat	vnímání a poznávání skutečnosti, sebe i druhých	OSV Poznávání lidí	
objasní, jakým způsobem vznikají city, popíše rozdíl mezi citovou reakcí, citovým stavem a vztahem, na příkladech uvádějí, jakým způsobem se projevují	city, jejich vnější projevy, druhy a znaky citů		
- uvědomují si, jakou roli v životě hrají city, vysvětlí, proč je důležité umět se o své pocity podělit, umět naslouchat ostatním, vcítit se do prožitků druhého - na příkladech objasní, proč (a čím) se mohou lidé odlišovat v prožívání důležitých životních situací	chování, jednání a prožívání	OSV Mezilidské vztahy	
- vysvětlí pojem konflikt, popíše mechanismus jeho vzniku, základní typy chování v situaci konfliktu - v modelových situacích navrhne způsoby (možnosti) řešení konfliktu	potřeby, motivy a zájmy v citovém životě člověka, konflikty a možnosti jejich řešení	OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	
- při řešení problémů v mezilidských vztazích uplatňuje rozhodovací dovednosti a aplikuje hodnotové postoje - zvládá dopad vlastního jednání a chování	seberegulace, sebeorganizace	OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	
- uvádí příklady nejběžnějších stresových situací, popíše základní způsoby, jak se jim vyhnout, popř. jak jim čelit a jak je účinně překonat - naučí se rozpoznat, kdy je nutné vyhledat pomoc a jaké formy tato pomoc může mít (i pomoc online)	náročné životní situace, stres a způsoby vyrovnávání se s ním (psychohygiena)	OSV Psychohygiena	

<i>Osobnostní výchova 8. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO			
vysvětlí, jaký význam má pro život jednotlivců právní úprava některých oblastí společenského života, popíše roli státu při naplňování právních předpisů, objasní pojem právní stát	úloha práva, právní kultura, vědomí, spravedlnost, právní stát	VDO Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	
vyjádří rozdíl mezi normou právní a morální, vysvětlí, jakou funkci plní ve společnosti zákony, seznámí se s Ústavou ČR	právní norma, zákon, jejich význam, ústava	VDO Občan, občanská společnost a stát	
rozlišuje charakteristické rysy jednotlivých forem státu, uvádí příklady	právní základy státu, typy a formy státu		
objasní rozdíly v činnosti zákonodárných, výkonných, soudních a správních orgánů, uvádí příklady jejich funkcí a úkolů	státní správa a samospráva, orgány a instituce, jejich úkoly		
chápe základní demokratické principy a rozpozná je od principů, které jsou v rozporu s demokracií	principy demokracie, znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu	VDO Formy participace občanů v politickém životě	
uvádí příklady politických stran ČR, vysvětlí, proč je pro společnost důležitý pluralitní politický systém	politický pluralismus		
popíše volební systém v ČR, vysvětlí význam volebního práva	význam a formy voleb		
Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence			
vysvětlí pojem závislost, uvádí příklady různých podob závislosti a popíše rizika s nimi spojená	auto-destruktivní závislost, její druhy, zdravotní a sociální rizika - psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky)	OSV Hodnoty, postoje, etika	
orientuje se v nabídce specializované pomoci, umí pomoci vrstevníkovi či jiné osobě při problémech s návykovými látkami (odkázání na odbornou pomoc, přivolání pomoci při akutním stavu...)	formy pomoci		

Osobnostní výchova 8. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
- objasní roli agresivity v životě člověka, rozpozná a pojmenuje formy agresivního chování, - vysvětlí, proč je soukromí důležité a jak souvisí s internetovou bezpečností - seznámí se s přehledem nástrojů, pomáhajících v obraně proti útokům hackerů a jiným nebezpečím. - uvádí příklady skrytých forem násilí	osobní bezpečí agresivita, skryté formy násilí		
- rozpozná mimořádné situace, varovný signál, ví jakým jiným způsobem může být obyvatelstvo varováno - popíše, v čem spočívají základní úkoly ochrany obyvatelstva - umí připravit evakuační zavadlo, ví, jak se chovat v případě evakuace - uvádí příklady možných následků mimořádných situací spolu s činnostmi, které následují - popíše možnosti prevence vzniku mimořádných situací	ochrana člověka za mimořádných situací - klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí		
Zdravý způsob života a péče o zdraví			
osvojí si základní postupy při poskytování první pomoci, předvede v modelových situacích	základy první pomoci		
uvědomuje si závažnost situace v případě úrazu či život ohrožujících stavů, na modelových situacích nacvičí adekvátní chování	odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě)		
Osobnostní výchova 9. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Člověk, stát a právo			
popíše možnosti, jakými se občan může zapojit do správy a řízení obce	účast občanů na správě a řízení obce, právo volební a petiční, význam komunálních voleb	VDO Formy participace občanů v politickém životě	
- orientuje se na obecním úřadu, uvádí příklady záležitostí, které lze na úřadu vyřídit - respektuje práva a povinnosti, které z jednání na úřadu vyplývají	vyřizování záležitostí na úřadu, naše povinnosti a práva		

<i>Osobnostní výchova 9. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
• ví, jaké podmínky musí být splněny pro získání státního občanství ČR	• státní občanství, občanství ČR		
• seznámí se s postavením cizinců a imigrantů v ČR	• postavení cizinců, imigrace		
• popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování	• ČR jako součást Evropské unie, práva a povinnosti plynoucí z občanství v EU	EGS • Jsme Evropané	
• vysvětlí pojem právní vztah, ví, kdo může být účastníkem právního vztahu	• právní vztahy, účastníci právních vztahů	VDO • Občan, občanská společnost...	
• objasní, jakou funkci ve společnosti právní řád plní, orientuje se v jeho uspořádání, v typech právních předpisů	• právní řád, jeho význam, uspořádání, typy právních předpisů		
• seznámí se se základními právními dokumenty ČR, objasní, jakou funkci plní • jmenuje některá práva obsažená v Základní listině práv a svobod	• právní řád ČR, Ústava ČR, Listina základních práv a svobod		
• vyjmenuje orgány právní ochrany, popíše jejich funkci	• orgány právní ochrany, soustava soudů		
• má přehled o tom, co je považováno za protiprávní jednání, uvědomuje si trestní postižitelnost	• protiprávní jednání, jeho druhy, postihy, trestní postižitelnost		
• vysvětlí pojem občanské právo, na příkladech uvede, jaké kauzy je možné řešit na základě občanského práva	• občanské právo a občanský zákoník		
• seznámí se s různými typy občanskoprávních smluv, jmenuje příklady jejich využití	• občanskoprávní smlouvy, jejich typy, význam a využití		
Člověk, stát a hospodářství			
• rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, uvede jejich příklady • objasní potřebu dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví a tyto zásady uplatňuje ve svém jednání	• vlastnictví a jeho formy, ochrana		
• na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení • uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení	• nakládání s finančními prostředky a jejich zabezpečení, platba, hotovost, převod peněz		

<i>Osobnostní výchova 9. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
- vysvětlí, jakou funkci plní banky a které služby nabízejí - vysvětlí význam úroku placeného a přijatého - uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu	hospodaření s penězi, peněžní ústavy a jejich funkce		
- ví, proč je důležité pojištění, uvádí příklady různých druhů pojištění, pojistných událostí... - uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít	pojištění: druhy, účel, funkce		
vysvětlí význam zdravotní a sociální péče, uvádí příklady různých druhů sociálních příspěvků	zdravotní a sociální péče, druhy sociálních příspěvků, význam sociálního zabezpečení		
vysvětlí funkci práce, popíše základní principy dělby práce	dělba práce a činností		
rozlišuje pojmy nabídka, poptávka, na příkladu chování kupujících a prodávajících je schopen popsat, jak funguje trh	principy tržního hospodářství - nabídka, poptávka, trh podstatu fungování trhu		
- objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny - na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH - popíše vliv inflace na hodnotu peněz	tvorba ceny, inflace		
vysvětlí, proč a jakým způsobem stát ovlivňuje národní hospodářství	stát a národní hospodářství		
rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje	rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní		
uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané	sociální politika státu		

<i>Osobnostní výchova 9. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Rodina			
• popíše současné pojetí rodiny (ve srovnání s vnímáním rodiny v minulosti), uvědomuje si shody a rozdíly mezi funkční a dysfunkční rodinou • uvádí výhody a nevýhody manželského soužití (ve srovnání s volným soužitím partnerů), ví, za jakých podmínek se může v ČR uzavřít manželství • vysvětlí, co je účelem právních norem týkajících se rodiny a dětí, uvádí příklady situací, kdy jsou tyto normy porušovány • vyjmenuje hodnoty, které jsou důležité pro rodinné soužití, na příkladech popíše různé typy vztahů mezi rodiči a dětmi, zhodnotí jejich přednosti i rizika	• vztahy v rodině, rodičovství • manželství	OSV • Hodnoty, postoje, praktická etika • Mezilidské vztahy	
• posoudí možné příčiny krizí v rodině a hledá vhodná řešení • vysvětlí pojem domácí násilí a na příkladech uvádí možnosti prevence	• problémy současné rodiny, rodinné krize a možnosti jejich překonání	OSV • Komunikace • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	
• popíše rizika s problémovým financováním rodinného rozpočtu: • sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti • objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti • popíše a objasní vlastní způsoby zacházení s penězi a se svým i svěřeným majetkem	• krize způsobené nedostatkem finančních prostředků, jejich předcházení a řešení		
Vztahy mezi lidmi a formy soužití, změny v životě člověka a jejich reflexe, zdravý způsob života a péče o zdraví			
• uvědomuje si, že v průběhu života se setkáváme s různými druhy lásky, pojmenuje, co je důležité pro budování partnerské lásky, posoudí vlastní předpoklady pro partnerské vztahy	• láska a její různé podoby, partnerské vztahy	OSV • Mezilidské vztahy • Sebepoznání a sebepojetí	

<i>Osobnostní výchova 9. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
• respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli mladých lidí • chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	• rozhodování v oblasti sexuálního chování, morální kodex a odpovědnost	OSV • Hodnoty, postoje, praktická etika	
• zhodnotí význam důkladné připravenosti na manželství a rodičovství • analyzuje možné příčiny rodičovství mladistvých a navrhne účinnou prevenci	• plánování rodičovství		
• posoudí vhodné druhy antikoncepce a vysvětlí její význam při plánovaném rodičovství • vyjádří vlastní názor k problematice umělého přerušení těhotenství	• metody antikoncepce • umělé přerušení těhotenství	OSV • Hodnoty, postoje, praktická etika	
• vyjádří vlastní názor na odlišnosti v sexualitě, podpoří jej argumenty v diskuzi	• pohlavní identita	OSV • Poznávání lidí	

6.8. FYZIKA

6.8.1. Charakteristika

6.8.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah předmětu

Fyzika patří k přírodním vědám. Znamená to, že vše, čím se zabývá, co zkoumá a snaží se vysvětlit, se vztahuje k přírodě. Vyučovací předmět fyzika, který je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda:

- seznamuje žáky se základními fyzikálními zákony a přírodními jevy
- učí je aplikovat získané znalosti při experimentování a řešení fyzikálních úloh
- má žáky naučit analyzovat fakta, dávat je do souvislostí a výsledné poznatky a dovednosti umět uplatňovat v každodenním životě, případně ve svém budoucím povolání
- má vést žáky k samostatnému a logickému myšlení, naučit je kriticky se zamýšlet nad zadanými problémy souvisejícími s přírodními jevy
- pomáhá žákům osvojovat si schopnost objektivního pozorování, formulování hypotéz, abstrahovat a vyhledávat potřebné údaje v literatuře, na internetu apod.
- učí žáky zapisovat a vhodně uspořádat data získaná měřením do tabulek, popřípadě sestavovat grafy, ze kterých žáci mohou určovat hodnoty některých veličin
- seznamuje žáky s novými poznatky z oblasti výzkumu vesmíru a kosmonautiky
- vede žáky k pochopení složitostí a komplexností vztahů člověka a přírodního prostředí
- využívá digitální technologie při realizaci pokusů, získání, uchování, vyhodnocování a sdílení informací a naměřených dat
- vede žáky ke spolupráci v digitálním prostředí, tvorbě a úpravě digitálního obsahu

Časová dotace

Předmět je vyučován jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku dvě hodiny týdně.

Formy realizace

Výuka je realizována těmito formami:

- samostatná pozorování a měření
- skupinová práce (s využitím dostupných pomůcek, pracovních sešitů, tabulek a odborné literatury)
- výklad učitele (s použitím demonstračních pomůcek) za aktivní účasti žáků
- práce s digitálními technologiemi, vyhledávání, zpracování a prezentace informací a výsledků pokusů a měření
- laboratorní práce

Průřezová témata

V předmětu se kromě vlastního vzdělávacího obsahu prolínají i části obsahů průřezových témat:

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- Komunikace – obhajoba svého názoru při řešení problémů, formulační a argumentační schopnosti a dovednosti
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – rozvíjí kritické myšlení, rozvoj životních dovedností a schopností

Environmentální výchova (EV)

- Základní podmínky života
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Vztah člověka k prostředí

6.8.1.2. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k správnému užívání základních fyzikálních pojmů v praxi
- učí žáky samostatnému nebo skupinovému experimentování a porovnávání získaných informací
- vyžaduje používání odborné terminologie

Žák

- umí samostatně popsat jev, který pozoruje, vyjadřuje se výstižně a kultivovaně
- vysvětlí jev pomocí známých fyzikálních zákonů
- umí nalézt společné i rozdílné vlastnosti látek, předmětů nebo jevů
- provede experiment podle návodu

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- zadává takové úlohy, které žáka učí nalézat problém, promyslet a naplánovat způsob jeho řešení ať už samostatně nebo ve skupině
- učí žáky řešit problémy na základě logických, matematických a empirických postupů

Žák

- rozpozná a pochopí problém, naplánuje způsob jeho řešení
- využívá vlastního úsudku a zkušeností k řešení problému
- dovede vyhledat potřebné informace k vyřešení problému v literatuře, na internetu, v tabulkách
- jednoduchým pokusem umí ověřit správnost řešení problému

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky k výstižnému vyjadřování a přesné formulaci svých myšlenek
- při samostatné nebo skupinové práci podněcuje žáky k diskuzi, vede je k obhajobě své práce a k vzájemnému naslouchání
- vyžaduje souvislý a kultivovaný písemný a ústní projev

Žák

- účinně se zapojuje do diskuze, obhazuje svůj názor věcnými argumenty, s porozuměním naslouchá názorům druhých
- dovede správně využívat získané vědomosti a dovednosti z jiných vyučovacích předmětů při obhajobě své práce

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede žáky ke spolupráci ve skupinách, respektování názoru jiného žáka
- pověřuje žáky plněním takových úkolů, které vedou k pocitu odpovědnosti a k posílení jejich sebedůvěry

Žák

- je schopen diskutovat a obhajovat svoje názory před ostatními
- účinně se podílí na práci ve skupině, umí naslouchat názorům druhých žáků
- umí pomoci i slabším žákům, v případě neporozumění učivu, menší zručnosti při experimentování nebo i v domácí přípravě

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k šetření energetických a surovinových zdrojů
- využívá fyzikálních poznatků k omezení negativních vlivů lidské činnosti na životní prostředí

Žák

- využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu
- umí zhodnotit výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí
- respektuje práva druhých lidí, neobtěžuje hlasitým používáním reproduktorů a televizní a rozhlasové techniky
- posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí

Kompetence pracovní

Učitel

- aplikuje získané znalosti a dovednosti žáků na různé druhy povolání
- vede žáky k dodržování všech bezpečnostních pravidel při práci s měřicími přístroji, a při zacházení s fyzikálními pomůckami

Žák

- zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi
- provádí samostatně jednoduché pokusy
- umí využívat digitální technologii v běžném životě
- poskytne v rámci svých možností první pomoc při úrazu
- ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti, orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích elektrických spotřebičů

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k aktivnímu využívání digitálních technologií za účelem získávání, uchování, vyhodnocování a sdílení informací a dat při zkoumání vlastností látek a chemických procesů
- seznamuje žáky s principy bezpečného chování na internetu
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí klade důraz na etické jednání, ohleduplnost a respekt

Žák

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby
- samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém využije
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků

6.8.2. Vzdělávací obsah

6.8.2.1. Očekávané výstupy RVP ZV

Vyučovací předmět Fyzika naplňuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Fyzika tak, jak jej vymezuje Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (RVP ZV).

LÁTKY A TĚLESA

Očekávané výstupy

Žák

- F-9-1-01 změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa*
F-9-1-02 uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí
F-9-1-03 předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty
F-9-1-04 využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

- F-9-1-01p změří v jednoduchých konkrétních případech vhodně zvolenými měřidly důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa – délku, hmotnost, čas*

POHYB TĚLES; SÍLY

Očekávané výstupy

Žák

- F-9-2-01 rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu*
F-9-2-02 využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles
F-9-2-04 určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

- F-9-2-01p rozeznává, že je těleso v klidu, či pohybu vůči jinému tělesu*
F-9-2-02p zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení jednoduchých problémů
F-9-2-04p rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla

MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN

Očekávané výstupy

Žák

- F-9-3-01 využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

- F-9-3-01p využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení jednoduchých praktických problémů*

ENERGIE

Očekávané výstupy

Žák

- F-9-4-02 využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem*
F-9-4-05 zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

- F-9-4-02p uvede vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem (bez vzorců)*
F-9-4-03p rozpozná vzájemné přeměny různých forem energie, jejich přenosu a využití
F-9-4-05p pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí

ZVUKOVÉ DĚJE

Očekávané výstupy

Žák

F-9-5-01 rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku

F-9-5-02 posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

F-9-5-01p rozpozná zdroje zvuku, jeho šíření a odraz

F-9-5-02p posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka

ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE

Očekávané výstupy

Žák

F-9-6-01 sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu

F-9-6-02 rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí

F-9-6-03 rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností

F-9-6-05 využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní

F-9-6-07 využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh

F-9-6-08 rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

F-9-6-01p sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod

F-9-6-02p vyjmenuje zdroje elektrického proudu

F-9-6-03p rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností; zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními; zná druhy magnetů a jejich praktické využití; rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla

F-9-6-07p zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí; rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití

VESMÍR

Očekávané výstupy

Žák

F-9-7-01 objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

F-9-7-01p objasní pohyb planety Země kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země

- zná planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci

- osvojí si základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejím postavení ve vesmíru

6.8.2.2. Očekávané výstupy ŠVP

Školní vzdělávací program (ŠVP) rozpracovává očekávané výstupy i učivo RVP ZV do jednotlivých ročníků. Tabulka (viz níže) obsahuje očekávané školní výstupy, konkretizuje učivo probírané v daném ročníku a je doplněna o začleněné tematické okruhy průřezových témat. Její součástí jsou také poznámky upřesňující realizaci vzdělávacího obsahu, doplňující mezipředmětové vztahy apod.

Výstupy uvedené v kapitole Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření jsou vodítkem pro případné úpravy výstupů uvedených v ŠVP do individuálního vzdělávacího plánu (IVP) pro žáka na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka. Výstupy představují cílovou úroveň, kterou lze s využitím podpůrných opatření případně překročit.

V souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. se výstupy minimální doporučené úrovně využijí v případě podpůrných opatření třetího stupně pouze u žáků s lehkým mentálním postižením. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními pátého stupně jsou dolní úrovně pro úpravu očekávaných výstupů v IVP očekávané výstupy stanovené v RVP ZŠS, které mají rovněž činnostní povahu a jsou prakticky zaměřené.

<i>Fyzika 6. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Tělesa a látky			
• umí rozlišit těleso a látku • umí zjistit, zda daná látka (těleso) patří mezi látky (tělesa) pevné, plynné nebo kapalné • rozhodne, které věci jsou z látky pevné, kapalné nebo plynné • nalezne společné a rozdílné vlastnosti kapalin plynů a pevných látek	• pevná, plynná, kapalná tělesa • pevné plynné kapalné látky • vlastnosti látek	OSV • Komunikace – učí se vyslovit a obhájit svůj názor, vyslechnout názor spolužáka	Prolíná se učivem celého ročníku
• chápe, že všechny věci kolem nás se skládají z atomů a molekul • správně používá pojem, atom, molekula, iont • zná rozdíl mezi částicemi atomu (proton, elektron, neutron) zná jejich náboje	• model atomu, částice, jejich náboje, atomový obal a jádro	• Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – učí se řešit problémy a spolupracuje při experimentech	
• dokáže vysvětlit, že částice jsou v neustálém neuspořádaném pohybu • umí popsat alespoň jeden jev, kterým by se přesvědčil, že částice, z nichž jsou složeny látky, jsou v neustálém pohybu	• částicová stavba látek • Brownův pohyb a difúze	EV • Základní podmínky života – změny skupenství, počasí srážky	
Veličiny a jejich měření			
• zná rozdíl mezi fyzikální jednotkou a veličinou • vyjmenuje značky a jednotky používaných fyzikálních veličin	• fyzikální veličiny a jednotky		
• seznámí se s historií základní jednotky délky • pozná a umí převádět i odvozené jednotky délky • umí změřit délku vhodným měřidlem • používá různé druhy délkových měřidel k měření délky těles • umí určit chybu měření a vypočítat aritmetický průměr	• měření délky, délková měřidla, postup při měření • chyby měření a určování aritmetického průměru		
• zná hlavní jednotku hmotnosti a jednotky odvozené • umí převod jednotek hmotnosti • zná a umí prakticky používat váhy jako měřidlo hmotnosti	• měření hmotnosti, rovnoramenné váhy • postup při určování hmotnosti pevného a kapalného tělesa		

<i>Fyzika 6. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
- zná základní a odvozené jednotky času a jejich převody - používá stopky a správně se orientuje na ciferníku času	měření času		
- změří objem pevného a kapalného tělesa odměrným válcem - zná převody objemových jednotek a umí přepočítat kolik mililitrů má jeden dílek stupnice různých odměrných válců - umí zapsat výsledky měření a stanovit odchylku	- měření objemu kapalného a pevného tělesa pomocí odměrného válce - jednotky objemu, převody		
- seznáme se a procvičí si převody jednotek hustoty - podle odvozeného vzorce vypočítá jednoduché příklady - dokáže se orientovat v matematicko-fyzikálních tabulkách a vyhledat hustoty některých látek - ze vzorce pro hustotu vypočítá objem a hmotnost těles	výpočet hustoty, hmotnosti a objemu		
- zná různé druhy teploměrů - vysvětlí postup při měření teploty teploměrem - zná pojem termograf, vysvětlí, kde a jak se používá - za dopomoci umí nejen přečíst, ale i sestavit graf závislosti teploty na čase	- měření teploty těles - změna objemu těles při zahřívání a ochlazování		
- dovede zelektrovat těleso a jednoduchým experimentem dovede prokázat vzájemné přitahování a odpuzování zelektrovaných těles - porozumí pojmům elektrická síla, elektrické pole	elektrování těles, elektrická síla, elektrické pole		
- vysvětlí pojmy, feromagnetická látka, přírodní a umělé magnety, severní, jižní pól magnetu, netečné pásmo - pomocí ocelových pilin a magnetů provede pokus, kterým vysvětlí indukční čáry - pracuje samostatně s magnetkou při zjišťování a ověřování existence magnetického pole - rozpozná rozdíly mezi magnetickým, elektrickým a gravitačním polem - popíše magnetické pole Země	- magnety, přírodní umělé - magnetické pole, indukční čáry - magnetizace látek - magnetické pole Země		

<i>Fyzika 6. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Elektrický obvod			
• sestaví jednoduchý elektrický obvod podle daného schématu • při sestavování obvodu zná některé základní schematické značky • na základě experimentu umí rozdělit látky na vodiče, izolanty a umí tyto pojmy vysvětlit • používá pojmy elektrický proud, napětí a umí vyjmenovat základní jednotky těchto veličin	• elektrický proud, vodiče, izolanty • tepelné elektrické spotřebiče • zásady správného užívání el. spotřebičů	EV • Vztah člověka k prostředí – šetření elektrické energie	
• umí zapojit cívku do elektrického obvodu a určit magnetické póly cívky s pomocí magnetky • na základě výsledků experimentu, nalezne souvislosti mezi elektrickým proudem a magnetickým polem	• magnetické pole cívky s proudem • galvanometr, zvonek, elektromagnet		
• nakreslí schéma nerozvětveného a rozvětveného elektrického obvodu • podle schéma je schopen zapojit oba typy obvodů • umí vyvodit závěr z pokusů o velikosti elektrického proudu v jednotlivých částech obvodů	• rozvětvený a nerozvětvený elektrický obvod		
• dodržuje pravidla bezpečnosti práce s el. zařízení	• základní pravidla bezpečnosti		

<i>Fyzika 7. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Pohyb tělesa			
• rozhodne se, zda je těleso vůči jinému tělesu v klidu nebo v pohybu • zná pojem trajektorie	• klid a pohyb tělesa • popis pohybu, trajektorie, dráha čas	OSV • Komunikace – učí se vyslovit a obhájit svůj názor, vyslechnout názor spolužáka	Prolíná se celou výukou
• uvede příklady pohybu přímočarého a křivočarého • rozliší rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb • rozhodně, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu	• přímočarý, křivočarý, rovnoměrný, nerovnoměrný pohyb	• Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – učí se řešit problémy a spolupracuje při experimentech	

<i>Fyzika 7. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
- určí rychlost rovnoměrného pohybu - má představu o jednotkách rychlosti a porovnává rychlosti běžných pohybů (chůze člověka, pohyb zvířat, let ptáků, jízda auta apod.) - zvládá převod jednotek rychlosti	rychlost rovnoměrného pohybu		
- používá s porozuměním odvozené vzorečky při výpočtu dráhy, rychlosti a času v jednoduchých příkladech, zvládá převody jednotek - využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles - přečte, popřípadě sestrojí graf závislosti dráhy na čase	- dráha a čas rovnoměrného pohybu - příklady		
Síla, skládání sil			
zná vztah mezi gravitační silou a hmotností tělesa a umí jej používat	gravitační síla a hmotnost tělesa		
změří velikost síly siloměrem a umí ji graficky znázornit	grafické znázornění síly		
experimentálně složí dvě síly působící souhlasným i opačným směrem a určí jejich výslednici početně i graficky	skládání sil stejného a opačného směru		
- skládá síly různého směru za použití rovnoběžníku sil - experimentálně určí polohu těžiště tenkých desek různých tvarů	- skládání různoběžných sil - těžiště těles		
Posuvné účinky síly, pohybové zákony			
dovede rozlišit posuvné, otáčivé a deformační účinky síly a uvést příklady	zákon síly		
objasní Newtonovy pohybové zákony a umí získané poznatky používat v běžném životě	- zákon setrvačnosti - zákon vzájemného působení těles (akce a reakce)		
Otáčivé účinky síly			
sestaví páku, umí zjistit podmínky rovnováhy na páce, používá správné výrazy, jako rameno síly, moment síly	rovnováha sil na páce		

Fyzika 7. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
- vypočítá moment síly, ramena obou sil, jejich velikosti - aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů	moment síly		
vysvětlí užití páky v běžném životě	příklady a užití páky		
- pozná rozdíly mezi kladkou pevnou, volnou a kladkostrojem - umí určit velikost síly, potřebné k udržení rovnováhy na těchto jednoduchých strojích	kladky, kladkostroj		
Deformační účinky síly			
užívá s porozuměním vztah mezi tlakem, tlakovou silou a obsahem plochy na níž síla působí	tlak, tlaková síla	EV Vztah člověka k prostředí – škody na silnicích způsobené přetěžováním nákladů automobilů	
při výpočtech veličin používá správné jednotky	příklady		
navrhne, kde a jak, lze v běžném životě zvětšovat nebo zmenšovat velikost tlaku	tlak v praxi		
Tření			
experimentálně změří velikost třecí síly a ověří závislost na jakosti plochy a obsahu stykových ploch	- třecí síla - měření třecí síly		
uvede příklady využívání třecí síly v praxi, objasní účel jejího zmenšování nebo zvětšování	význam třecí síly v praxi		
Mechanické vlastnosti kapalin			
pomocí Pascalova zákona vysvětlí jev, který ukazuje, že při stlačení kapaliny nebo plynu vzroste tlak ve všech místech stejně	Pascalův zákon		
nakreslí zjednodušeně hydraulické zařízení, umí popsat části a vysvětlit funkci	hydraulická zařízení		
zná použití hydraulických zařízení v praxi	hydraulická zařízení v praxi		
- vysvětlí vznik hydrostatického tlaku a s porozuměním používá vztah pro jeho výpočet - dovede porovnat tlaky v různých hloubkách kapaliny a tlaky ve stejné hloubce u dvou různých kapalin	- hydrostatický tlak - příklady		

<i>Fyzika 7. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
dokáže určit velikost a směr vztlačové síly působící na tělesa ponořená do kapaliny	vztlačová síla		
- zná Archimédův zákon, využívá jej také v praxi - objasní příčiny potápění, vznášení a plování těles	- Archimédův zákon - plování, potápění vznášení těles v kapalinách		
Mechanické vlastnosti plynů			
vysvětlí vznik atmosférického tlaku	atmosférický tlak		
popíše způsob měření atmosférického tlaku, přístroje na jeho měření	měření atmosférického tlaku		
aplikuje platnost Archimédova zákona v atmosférickém tlaku a dovede poznatky spojit s praxí	vztlačová síla působící na tělesa v plynech		
- zná přístroje na měření tlaku plynu v uzavřené nádobě a umí s nimi pracovat (změřit tlak v pneumatice kola) - rozpozná rozdíl mezi přetlakem a podtlakem	tlak plynu v uzavřené nádobě, přetlak, podtlak a jeho měření		

<i>Fyzika 8. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Teplo. Práce. Výkon			
- pozná, které těleso práci koná a které ne - dovede pracovat se vzorcem pro výpočet práce, vypočítat jednotlivé veličiny - zná jednotky a umí převody mezi základními a odvozenými jednotkami	- práce - příklady	OSV Komunikace – učí se vyslovit a obhájit svůj názor, vyslechnout názor spolužáka	Prolíná se celou výukou.
porovná práci vykonanou bez jednoduchých strojů a s použitím kladky a kladkostroje	práce při zvedání tělesa kladkami	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – učí se řešit problémy a spolupracuje při experimentech	
- rozumí pojmu výkon a používá ho k objasnění fyzikálních dějů - při rovnoměrném pohybu těles umí využít vztah $P=Fv$ - vysvětlí fyzikální význam značek veličin ve vzorcích pro práci a výkon	výkon		

<i>Fyzika 8. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Pohybová a polohová energie			
• objasní, že změna pohybové energie, polohové energie v gravitačním poli Země a energie pružnosti jsou vždy spojeny s konáním práce • z vykonané práce určí v jednoduchých případech změnu polohové a pohybové energie • porovná pohybové energie těles pomocí rychlosti a hmotnosti těles	• polohová energie • energie pružnosti • pohybová energie		
• na jednoduchých příkladech ze života dovede popsat vzájemné přeměny energií těles při jejich pohybu v gravitačním poli Země	• vzájemná přeměna energií	EV • Lidské aktivity a problémy životního prostředí – využití vodních elektráren	
Vnitřní energie. Teplo			
• charakterizuje vnitřní energii tělesa jako celkovou polohovou a pohybovou energii jeho částic • najde souvislosti mezi teplotou a vnitřní energií těles • dovede pojem vnitřní energie použít k vysvětlení fyzikálních jevů	• vnitřní energie		
• předvede pokusy na změnu vnitřní energie těles konáním práce (třením) nebo tepelnou výměnou	• tepelná výměna		
• zná rozdíl mezi teplem a teplotou a umí tyto pojmy správně používat osvojí si vzorec pro výpočet tepla tělesem přijatého nebo tepla tělesem odevzdaného • umí vypočítat teplo, případně hmotnost z daného vzorce, používá při výpočtech správné jednotky	• teplo • výpočet tepla, příklady	EV • Základní podmínky života – tepelná izolace, šetření energií	
• dovede se orientovat v matematicko – fyzikálních tabulkách, při vyhledávání měrné tepelné kapacity látek	• měrná tepelná kapacita látky		
• rozhodne o způsobu tepelné výměny (vedením, prouděním, zářením) • umí uvést příklady z praxe	• tepelná výměna prouděním • tepelné záření	EV • Základní podmínky života – využití světelné energie	

<i>Fyzika 8. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Změny skupenství látek			
• uvede příklady změn skupenství z praktického života • dovede objasnit při kterých změnách se teplo pohlcuje a při kterých se uvolňuje • pracuje s MF tabulkami, kde dovede vyhledat a zároveň vysvětlit pojmy teplota tání skupenské teplo, teplota varu při zmenšení nebo zvětšení tlaku	• tání, tuhnutí, vypařování var kapalnění	EV • Základní podmínky života	
• popíše pokus, který prokáže zvětšení objemu vody při zmrznutí • dokáže vysvětlit základní meteorologické děje souvisící s přeměnou skupenství	• anomálie vody • kapalnění		
• podle modelu popíše základní části spalovacích motorů • popíše rozdíl mezi vznětovým a zážehovým motorem	• pístové spalovací motory		
Elektrický náboj. Elektrické pole			
• experimentálně elektruje tělesa třením, dovede si spojit elektrický náboj se stavbou atomů	• elektrovaní těles třením		
• seznámí se s Van de Graaffovým generátorem, elektroskopem a jejich využitím • používá pojem elementární náboj, coulomb	• elektroskop		
• vysvětlí, proč se k zeledrovanému tělesu přitahují nenabitá tělesa z izolantu i nenabitá vodivá tělesa	• vodič a izolant v elektrickém poli		
• znázorní siločáry elektrického pole • využití účinků statické elektřiny v praxi	• siločáry elektrického pole		
Elektrický proud			
• sestaví nerozvětvený a rozvětvený elektrický obvod, podle schéma, který si umí nakreslit • definuje elektrický proud jako usměrněný pohyb volných elektronů v kovech a iontů v kapalinách	• elektrický proud v kovech a kapalinách		
• zapojí do elektrického obvodu, ampérmetr, voltmetr, zná rozdíly v zapojení • používá správně jednotky pro napětí, proud a umí je převádět	• měření elektrického proudu • měření elektrického napětí		

Fyzika 8. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
• zvolí vhodný zdroj napětí, zná rozdíl mezi el. článkem a plochou baterií, ovládá značky	• zdroje elektrického napětí		
• vysloví Ohmův zákon slovem i vzorcem a aplikuje, při výpočtech napětí, proudu a odporu • sestrojí graf závislosti proudu na napětí a umí se v něm orientovat	• Ohmův zákon • elektrický odpor		
• porovná odpor dvou kovových vodičů o nestatečné délce, průřezu a různém materiálu	• závislost odporu na vlastnostech vodiče		
• rozpozná rozdíl a umí zapojit spotřebiče za sebou a vedle sebe • výsledky experimentu dovede využít při výpočtech el. proudu, napětí a odporu v el. obvodech • je schopen úvahy o zapojení domácích spotřebičů	• výsledný odpor rezistorů zapojených za sebou a vedle sebe • příklady		
• popíše reostat a zná jeho využití	• reostat		
• dovede používat pojmy mechanická práce a výkon ve spojitosti s el. prací a výkonem	• elektrická práce • elektrický výkon		
• vypočítá el. práci nebo výkon podle vzorců a uvede správné jednotky • zjistí množství spotřebované el. energie v domácnosti • navrhne možné úspory el. energie ve své domácnosti • zjistí podle štítků nebo návodů ke spotřebičům příkon některých spotřebičů v domácnostech	• příklady	EV • Vztah člověka k prostředí – volba vhodného spotřebiče podle jeho energetické náročnosti	
Zvukové jevy			
• určí zdroje zvuku	• zdroje zvuku		
• pozná, že k šíření zvuku je potřeba látkové prostředí • rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje přítomnost daného prostředí pro šíření zvuku	• šíření zvuku prostředím		
• definuje kmitočet a dokáže, že výška tónu závisí na kmitočtu • rozlišuje pojmy infrazvuk, ultrazvuk	• výška tónu		
• popíše příjem zvuku uchem, podle obrázku	• ucho jako přijímač zvuku		

<i>Fyzika 8. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
- dovede využít poznatky, že hlasitost zvuku závisí na zdroji zvuku, vzdálenosti ucha od zdroje zvuku a prostředí kterým se šíří, k ochraně sluchu - posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	ochrana před nadměrným hlukem		
<i>Počasí kolem nás</i>			
- dovede vyjmenovat některé přístroje, kterými se hodnoty těchto prvků dají zjišťovat - sleduje meteorologické zprávy a předpověď počasí v médiích a dovede objasnit, pro která odvětví jsou tyto zprávy podstatné - vyjmenuje základní meteorologické prvky	základní meteorologické jevy a jejich měření		
- vyjmenuje vrstvy atmosféry - vysvětlí příčiny znečišťování ovzduší - objasní vznik ozónové díry, skleníkového efektu, oteplování planety a jejich nebezpečnost pro lidstvo	- atmosféra Země - problémy znečišťování atmosféry	EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí – omezení znečišťování prostředí	

<i>Fyzika 9. ročník</i>			
<i>Školní výstup</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
<i>Elektromagnetické jevy</i>			
- dovede zjistit souvislost mezi elektrickým a magnetickým polem cívky - kterou prochází elektrický proud - zná Ampérovo pravidlo pravé ruky a umí jej používat	magnetické pole cívky s proudem	OSV - Komunikace – učí se vyslovit a obhájit svůj názor, vyslechnout názor spolužáka - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti –	Prolíná se celou výukou, učí se řešit problémy a spolupracuje při experimentech.
objasní funkci elektromagnetu, zvonku, jističe a elektromagnetického relé	elektromagnet a jeho užití		
popíše působení magnetického pole na cívku s proudem a dovede na základě těchto znalostí vysvětlit princip magnetoelektrického měřicího přístroje	působení magnetického pole na cívku s proudem		

<i>Fyzika 9. ročník</i>			
<i>Školní výstup</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
vysvětlí princip činnosti elektromotoru a uvede příklady užití v praxi	elektromotor		
z výsledku experimentu vysvětlí podmínky pro vznik indukovaného proudu a napětí	elektromagnetická indukce		
Střídavý proud			
dovede vysvětlit pojmy frekvence, perioda, sinusoida v souvislosti se střídavým proudem	vznik střídavého proudu		
chápe rozdíl mezi efektivní a maximální hodnotou střídavého proudu a napětí	měření střídavého proudu a napětí		
- zapiše transformační rovnici a transformační poměr a umí vypočítat jednodušší příklady na transformátory - zná použití transformátorů v běžném životě ví co je transformace nahoru a dolů	transformátory	EV Základní podmínky života – využívání el. energie, způsoby šetření, výroba energie	
popíše rozvodnou elektrickou síť a zná, kde se elektrická energie vyrábí	rozvodná elektrická síť		
Vedení elektrického proudu			
- objasní vedení proudu v pevných látkách, kapalinách a plynech - dovede prokázat vodivost lidského těla a spojit tyto vědomosti s pravidly pro bezpečnost při zacházení s elektrickými zařízeními - zná podstatu blesku a nebezpečí z toho plynoucí dovede vysvětlit obloukový výboj a elektrický výboj ve zředěných plynech	- vedení elektrického proudu v kapalinách - vedení elektrického proudu v plynech		
Vedení elektrického proudu v polovodičích			
- popíše změnu odporu v polovodičích - používá značky termistoru a fotorezistoru a umí dát příklad použití v běžném životě	jak lze změnit odpor polovodičů		
objasní rozdíl mezi polovodičem typu P a N	polovodiče typu P a N		

<i>Fyzika 9. ročník</i>			
<i>Školní výstup</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
• nakreslí schéma zapojení diody v propustném a závěrném směru • umí značku diody, zná rozdíl mezi anodou a katodou	• polovodičová dioda		
• dokáže popsat užití diody jako jednoduchého usměrňovače proudu	• dioda jako usměrňovač		
Bezpečné zacházení s elektrickými zařízeními			
• zná rozdíl mezi fázovým a nulovacím vodičem • podle obrázku dovede vysvětlit zapojení vodičů v zásuvce a v zástrčce • vysvětlí proč je nulovací vodič spojen s kolíkem v zásuvce	• elektrické spotřebiče v domácnosti		Dodržuje zásady bezpečnosti při práci s el. spotřebiči, umí poskytnout pomoc
• zná, jak může vzniknout zkrat v domácnosti a jak mu předcházet • vysvětlí nebezpečnost dotyku vodivých částí zdírek zásuvky • při práci s el. proudem dodržuje bezpečnostní pravidla	• ochrana před úrazem elektrickým proudem		
Elektromagnetické záření			
• popíše základní druhy elektromagnetických vln podle vlnové délky • vysvětlí proč televizní vlny pronikají špatně přes překážky a dlouhovlnné radiové vlny snadno • uvede příklady využití mikrovln v běžném životě	• elektromagnetické vlny a záření	EV	
• popíše zdroje záření a jejich využití	• zdroje záření	• Základní podmínky života – ozonová díra, škodlivý vliv UV záření při opalování	
Světelné jevy a jejich využití			
• rozliší zdroje světla a osvětlené těleso • uvede příklady šíření světla v různých prostředích	• zdroje světla, šíření světla		
• podle obrázku dovede vysvětlit jednotlivé fáze Měsíce • vysvětlí podstatu zatmění Slunce a Měsíce	• měsíční fáze		
• uvede velikost rychlosti světla ve vakuu a porovná ji s rychlostí světla v jiných prostředích	• rychlost světla		

<i>Fyzika 9. ročník</i>			
<i>Školní výstup</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
• umí využívat zákon odrazu • využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh	• odraz světla, zákon odrazu		
• rozpozná duté a vypuklé zrcadlo a umí graficky použitím nejdůležitějších paprsků vytvořit obraz předmětu • zná využití zrcadel v praxi	• kulová zrcadla • zrcadla v praxi		
• dokáže graficky znázornit lom světla ke kolmici a od kolmice	• lom světla		
• uvede rozdíl mezi spojkou a rozptylkou, používá jejich značky • vysvětlí na čem záleží vznik obrazu spojkou a rozptylkou	• čočky		
• graficky pomocí nejdůležitějších paprsků dovede sestavit obrazy předmětů spojkou a rozptylkou • umí používat čočku spojnou jako lupu	• čočky		
• vysvětlí funkci čočky v lidském oku • dovede popsat vadu oka krátkozrakého a dalekozrakého a zná způsoby odstranění těchto vad	• optické vlastnosti oka		
• zná další způsoby využití čoček v mikroskopu a dalekohledu • podle obrázku na folii dovede vysvětlit funkci mikroskopu a dalekohledu	• mikroskop a dalekohled		
<i>Jaderná energie</i>			
• na základě znalostí z chemie dovede vysvětlit pojmy nuklidy, nukleony izotopy	• atomová jádra		
• prokáže znalost tří druhů záření – alfa, beta a gama, jejich nebezpečnost a způsob ochrany před nimi	• radioaktivita		
• zná využití radionuklidů ve vědě, technice a v lékařství	• využití jaderného záření		

<i>Fyzika 9. ročník</i>			
<i>Školní výstup</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
• popíše řetězovou reakci, objasní nebezpečí jejího zneužívání i možnosti využití v jaderných elektrárnách • uvede argumenty pro i proti dalšímu využívání jaderné energetiky v naší republice • zhodnotí výhody a nevýhody používání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	• jaderné reakce • jaderná energetika	EV • Základní podmínky života – objasní důsledky a rizika stavby provozu jaderných elektráren na životní prostředí	
<i>Země a vesmír</i>			
• vyjmenuje všechna tělesa sluneční soustavy • popíše jaká síla způsobuje pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet	• sluneční soustava	EV • Základní podmínky života – planeta Země ve vesmíru, srovnání podstatných vlastností Země s ostatními tělesy sluneční soustavy	
• vysvětlí rozdíl mezi galaxií a souhvězdím • dovede se orientovat v základních souhvězdích na obloze	• naše Galaxie		
• s pomocí literatury a internetu má přehled o nejdůležitějších událostech v kosmonautice, jako byl první let člověka do vesmíru, přistání na měsíci, raketoplány a budování vesmírné stanice	• kosmonautika		

6.9. CHEMIE

6.9.1. Charakteristika

6.9.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah předmětu

Předmět chemie úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Vzdělávání v tomto předmětu umožňuje hlubší porozumění zákonitostem přírodních procesů, uvědomění si užitečnosti poznatků a možnost aplikace v praktickém životě.

Učí:

- zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi
- řešit poznávací nebo praktické problémy
- vysvětlovat a zdůvodňovat praktické jevy vyplývající ze zákonitostí přírodních procesů
- získávat informace o bezpečném a účelném zacházení s chemickými látkami
- poskytnout první pomoc při úrazech způsobených nebezpečnými látkami
- využívat digitální technologie při realizaci pokusů, získání, uchování, vyhodnocování a sdílení informací a naměřených dat.

Vede žáky:

- k porozumění souvislosti mezi činností lidí a stavem životního prostředí
- k šetrnému chování k přírodnímu prostředí a zdraví lidí
- k efektivnímu využívání zdrojů energie, využívání obnovitelných zdrojů, zejména slunečního záření, větru, vody a biomasy
- k poznání mnohostrannosti chemie a jejímu využití v různých oblastech lidské činnosti (zemědělství, potravinářství, průmyslu, energetice, zdravotnictví)
- ke spolupráci v digitálním prostředí, tvorbě a úpravě digitálního obsahu.

Časová dotace

Chemie se vyučuje jako samostatný předmět v časové dotaci 2 hodiny týdně v 8. a 9. ročníku. Navazuje na výuku 1. stupně z oblasti přírodovědy.

Formy realizace

Výuka Chemie přispívá k rozvoji poznávacích schopností žáků. Formy a metody práce jsou voleny podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- práce ve skupinách
- demonstrační pokusy
- nácviky jednoduchých laboratorních metod a postupů
- praktická cvičení
- frontální výuka
- referáty
- řešení problémových otázek

Také se využívají poznatky z jiných předmětů, např.: matematiky (při chemických výpočtech), dějepisu (při objevech výroby kovů, skla, chemických prvků).

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- Seberegulace a sebeorganizace
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – zodpovědnost jedinců za své zdraví

Environmentální výchova (EV)

- Základní podmínky života
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí – uvědomění si zodpovědnosti za stav životního prostředí, za zachování podmínek života, za získávání obnovitelných zdrojů surovin a energie
- Vztah člověka k prostředí

Mediální výchova (MeV)

- Fungování a vliv médií ve společnosti

6.9.1.2. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí

Kompetence k učení

Učitel

- učí různými metodami poznávat a zjišťovat chemické vlastnosti látek, jejich přeměn, hledání souvislostí mezi jevy a jejich vysvětlení
- vede žáky ke správnému používání chemických značek, vzorců, termínů
- vede ke komplexnímu pohledu na přírodní jevy

Žák

- zpracovává informace z hlediska důležitosti a objektivit

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede k řešení problémů související s učivem chemie
- vede žáky k promýšlení pracovních postupů a obhajovat svá rozhodnutí
- učí používat získané znalosti v praxi
- učí nenechat se odradit nezdarem a hledat správné řešení

Žák

- vyhledává informace vhodné k řešení problému
- zevšeobecňuje a aplikuje poznatky v různých oblastech života

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování v písemném i ústním projevu
- učí stručně, přehledně i objektivně sdělovat postup a výsledky pozorování a pokusů
- dává problémové úkoly, aby žáci vyjadřovali své názory

Žák

- správně používá chemické výrazy

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede ke spolupráci na zadaném úkolu
- vede ke společnému hledání optimálního řešení problému

Žák

- respektuje jiné názory

Kompetence občanské

Učitel

- vede k poznání možnosti rozvoje a zneužití chemie
- učí odpovědnosti za zachování životního prostředí
- vede k zodpovědnému chování v případě nebezpečí (přivolat pomoc, odvrátit nebezpečí, poskytnout první pomoc)
- vyžaduje dodržování všech pravidel správného chování

Žák

- respektuje pravidla pro práci s chemickými látkami při výuce i v běžném životě

Kompetence pracovní

Učitel

- učí plánovat a provádět soustavná pozorování a experimenty, získaná data zpracovávat a vyhodnocovat

Žák

- dodržuje zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci
- využívá získané znalosti a zkušenosti v zájmu vlastního rozvoje a přípravy na budoucí rozhodování o dalším vzdělávání
- používá bezpečně a účinně nástroje, materiály a vybavení pracovní

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k aktivnímu využívání digitálních technologií za účelem získávání, uchování, vyhodnocování a sdílení informací a dat při zkoumání vlastností látek a chemických procesů
- seznamuje žáky s principy bezpečného chování na internetu
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí klade důraz na etické jednání, ohleduplnost a respekt
-

Žák

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby
- samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém využije
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků

6.9.2. Vzdělávací obsah

6.9.2.1. Očekávané výstupy RVP ZV

Vyučovací předmět Chemie naplňuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Chemie tak, jak jej vymezuje Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (RVP ZV).

POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE

Očekávané výstupy

Žák

- CH-9-1-01 určí společné a rozdílné vlastnosti látek
- CH-9-1-02 pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

- CH-9-1-01p rozliší společné a rozdílné vlastnosti látek
- CH-9-1-02p pracuje bezpečně s vybranými běžně používanými nebezpečnými látkami

SMĚSI

Očekávané výstupy

Žák

- CH-9-2-01 rozlišuje směsi a chemické látky
- CH-9-2-02 vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení
- CH-9-2-04 navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi
- CH-9-2-05 rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

- CH-9-2-01p pozná směsi a chemické látky
- CH-9-2-02p rozezná druhy roztoků a jejich využití v běžném životě
- CH-9-2-05p rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich použití

ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY

Očekávané výstupy

Žák

- CH-9-3-01 používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech
- CH-9-3-03 orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

- CH-9-3-03p uvede nejobvyklejší chemické prvky a jednoduché chemické sloučeniny a jejich značky
- CH-9-3-03p rozpozná vybrané kovy a nekovy a jejich možné vlastnosti

CHEMICKÉ REAKCE

Očekávané výstupy

Žák

- CH-9-4-01 rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání
- CH-9-4-02 přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

- CH-9-4-01p pojmenuje výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí

ANORGANICKÉ SLOUČENINY

Očekávané výstupy

Žák

- CH-9-5-01 porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí
- CH-9-5-03 orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

- CH-9-5-01p popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a zná vliv těchto látek na životní prostředí
- CH-9-5-03p orientuje se na stupnici pH, změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem
- poskytne první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem

ORGANICKÉ SLOUČENINY**Očekávané výstupy**

Žák

- CH-9-6-01 rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití
- CH-9-6-02 zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy
- CH-9-6-03 rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití
- CH-9-6-06 uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

- CH-9-6-02p zhodnotí užívání paliv jako zdrojů energie
- CH-9-6-02p vyjmenuje některé produkty průmyslového zpracování ropy
- CH-9-6-06p uvede příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů

CHEMIE A SPOLEČNOST**Očekávané výstupy**

Žák

- CH-9-7-01 zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi
- CH-9-7-02 aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe
- CH-9-7-03 orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

- CH-9-7-01p uvede příklady využívání prvotních a druhotných surovin
- CH-9-7-03p zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka

6.9.2.2. Očekávané výstupy ŠVP

Školní vzdělávací program (ŠVP) rozpracovává očekávané výstupy i učivo RVP ZV do jednotlivých ročníků. Tabulka (viz níže) obsahuje očekávané školní výstupy, konkretizuje učivo probírané v daném ročníku a je doplněna o začlenění tematické okruhy průřezových témat. Její součástí jsou také poznámky upřesňující realizaci vzdělávacího obsahu, doplňující mezipředmětové vztahy apod.

Výstupy uvedené v kapitole Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření jsou vodítkem pro případné úpravy výstupů uvedených v ŠVP do individuálního vzdělávacího plánu (IVP) pro žáka na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka. Výstupy představují cílovou úroveň, kterou lze s využitím podpůrných opatření případně překročit.

V souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. se výstupy minimální doporučené úrovně využijí v případě podpůrných opatření třetího stupně pouze u žáků s lehkým mentálním postižením. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními pátého stupně jsou dolní úrovní pro úpravu očekávaných výstupů v IVP očekávané výstupy stanovené v RVP ZŠS, které mají rovněž činnostní povahu a jsou prakticky zaměřené.

<i>Chemie 8. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Úvod do chemie			
- zhodnotí význam a rizika pro společnost - rozliší látky a tělesa - uvede fyzikální a chemické vlastnosti látek - rozpozná skupenství látek a jejich změny - rozliší fyzikální a chemický děj	- charakteristika chemie, význam pro společnost - látky a tělesa - vlastnosti látek - změna skupenství	EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí – chemie pomocník i nepřítel života	

<i>Chemie 8. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Bezpečnost při experimentální činnosti			
- zná zásady bezpečné práce - pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami, hodnotí jejich rizikovost	- zásady bezpečné práce v laboratoři i v běžném životě - nebezpečné látky a přípravky (H-věty, P-věty; piktogramy a jejich význam)	OSV Seberegulace a sebeorganizace – zodpovědnost za své zdraví, poskytnutí první pomoci	
Směsi			
- umí rozlišit směsi a uvádí příklady směsí z běžného života - použije správné pojmy: složka roztoku, rozpouštěná látka, rozpouštědlo, rozpustnost, koncentrovaný, zředěný, nasycený, nenasycený roztok - aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	- různorodé a stejnorodé - složení roztoků a jejich koncentrace		
vypočítá složení roztoku	hmotnostní zlomek		
Oddělování složek směsi			
- navrhne postup oddělování směsí v běžném životě - uvede příklady oddělování složek v praxi - umí provést filtraci	usazování, filtrace, destilace, sublimace, krystalizace		
Voda, vzduch			
- zhodnotí význam vody na Zemi - vysvětlí oběh vody v přírodě - popíše princip výroby pitné vody - uvede příklady znečišťování vody	- druhy vody - výroba pitné vody - čistota vody	EV Základní podmínky života – význam vody a vzduchu	
- zná význam ozonové vrstvy i účinky jejího narušení - charakterizuje kyslík, jeho význam pro hoření látek - vysvětlí princip hašení - uvede příklady znečišťování vzduchu	- vzduch a jeho složení - čistota ovzduší - ozonová vrstva - kyslík, hoření a hořlaviny (popř. význam tříd nebezpečnosti)	MeV Fungování a vliv médií – sledování a hodnocení situací ve světě	

<i>Chemie 8. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Částicové složení látek			
používá pojmy: atom, molekula, prvek a sloučenina v souvislostech	atom, molekula		
- popíše stavbu atomu - zná vztahy mezi počty protonů, neutronů a elektronů - charakterizuje ionty	- stavba atomu (atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal, elektrony, valenční elektrony) - ionty		
Chemické prvky a sloučeniny			
- používá značky a názvy chemických prvků - vysvětlí protonové číslo - vyhledává v tabulkách názvy prvků a protonová čísla - používá pojmy: chemická látka, chemická vazba, chemická sloučenina ve správných souvislostech - rozliší chemickou značku prvku a chemický vzorec sloučeniny	- vybrané názvy a značky chemických prvků - protonové číslo - nukleonové číslo - chemické sloučeniny, chemická vazba		
Periodická soustava prvků			
- rozliší periody a skupiny v PSP a vyhledá známé prvky s podobnými vlastnostmi - rozliší kovy a nekovy - uvede příklady vlastností a praktického využití	- kovy - nekovy - slitiny		
Chemické reakce a chemické rovnice			
- aplikuje zákon zachování hmotnosti, využije znalosti při řešení úloh - zapiše jednoduché chemické rovnice, rozliší výchozí látky a produkty	- zákon zachování hmotnosti - jednoduché chemické rovnice (reaktanty, produkty) - molární hmotnost - látkové množství		
Dvoupvrkové sloučeniny (oxidy, sulfidy, halogenidy)			
- určí oxidační číslo atomů prvků ve dvoupvrkových sloučeninách - zapiše z názvu vzorec a naopak	názvosloví oxidů, sulfidů, halogenidů		
popíše vlastnosti, použití a význam	významné oxidy, sulfidy, halogenidy	EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí	
posoudí vliv látek na životní prostředí	skleníkový efekt		

Chemie 8. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Kyseliny, pH			
- zná pravidla názvosloví kyselin bezkyslíkatých a kyslíkatých - zapiše z názvu vzorec a naopak	názvosloví kyselin		
porovná vlastnosti a použití, posoudí vliv na životní prostředí	vlastnosti a použití vybraných prakticky významných kyselin		
rozliší kyselé a zásadité roztoky pomocí indikátoru	pH, indikátory pH		
vysvětlí vznik kyselých dešťů a zhodnotí jejich vliv na životní prostředí	kyselé deště		
zná zásady bezpečné práce s kyselinami	bezpečná práce s kyselinami		
Hydroxidy			
- zná pravidla názvosloví - umí utvořit vzorec z názvu a naopak	názvosloví hydroxidů		
popíše vlastnosti, použití a posoudí vliv na životní prostředí	vlastnosti a použití vybraných prakticky významných hydroxidů		
zná zásady bezpečné práce s hydroxidy	bezpečná práce s hydroxidy		
Neutralizace, soli			
- zná příklady užití neutralizace v praxi - rozliší, které látky jsou soli - uvede příklady uplatnění solí v praxi - zapiše z názvu vzorec a naopak	- podstata neutralizace - vznik solí - význam a použití solí - názvy a vzorce vybraných kyslíkatých solí		
Tvorba digitálního materiálu			
- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby - rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém využije - vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků	tvorba digitálního materiálu		Téma i formu zpracování digitálního materiálu volí vyučující.

<i>Chemie 9. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Redoxní reakce			
- vysvětlí pojmy oxidace a redukce - určí, které reakce patří mezi redoxní	oxidace a redukce		
rozliší podstatu galvanických článků a elektrolýzy v praxi	- galvanický článek - elektrolýza		
- vysvětlí pojem koroze - uvede příklady činitelů, které ovlivňují rychlost koroze	koroze		
Úvod do organické chemie			
- zná význam ropy, zemního plynu, uhlí a hlavní produkty zpracování ropy - posoudí vliv spalování paliv na životní prostředí, zdůvodní význam ropy jako strategické suroviny	- zdroje organických sloučenin (fosilní paliva - uhlí ropa, zemní plyn) - zpracování ropy	EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí –havárie při těžbě, přepravě	
- rozliší obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie - umí rozdělit paliva, popíše jejich vlastnosti a zhodnotí jejich využívání	obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	Základní podmínky života – význam obnovitelných zdrojů tvorba skleníkových plynů	
- uvede příklady použití těchto produktů - zná vliv spalování těchto produktů na životní prostředí	průmyslově vyráběná paliva		
Uhlovodíky			
- rozliší organické sloučeniny od anorganických - umí napsat strukturní, molekulové a racionální vzorce	- řetězce - druhy vzorců a vazeb		
- dovede zařadit uhlovodíky podle vazeb - umí napsat vzorce vybraných uhlovodíků - zná jejich vlastnosti a použití v praxi	alkany, alkeny, alkyny, areny - jejich významní zástupci v praxi		
zná pravidla bezpečnosti při práci s organickými rozpouštědly	bezpečnosti při práci s organickými rozpouštědly		
Deriváty uhlovodíků			
- rozliší pojmy uhlovodíky a deriváty uhlovodíků - zná pojmy uhlovodíkový zbytek, charakteristická skupina - umí odvodit vzorce vybraných derivátů	halogenové deriváty	EV Vztah člověka k prostředí – znečištění životního prostředí organickými rozpouštědly omezení používání freonů	

<i>Chemie 9. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
zná použití vybraných derivátů v praxi, uvede jejich zdroje, vlastnosti, zná nepříznivé účinky a nebezpečí při použití v praxi			
zná důsledky vlivu methanolu a ethanolu na člověka	alkoholy a deriváty	MeV Fungování a vliv médií ve společnosti – alkohol, mladiství – vliv médií...	
- vysvětlí nebezpečí při použití v praxi - zná nebezpečí vzniku rakoviny	aldehydy		
zná nepříznivé účinky	ketony		
dovede vysvětlit význam a použití	karboxylové kyseliny		
popíše význam DNA	nukleové kyseliny		
- rozezná esterifikaci mezi ostatními typy reakcí - zná vlastnosti a výskyt esterů	estery, esterifikace		
Úvod do biochemie			
uvede rozdíly mezi látkami přírodními a umělými	přírodní látky		
- popíše zdroje, vlastnosti a příklady funkcí významných sacharidů, tuků a bílkovin - zná princip a význam ztužování tuků - zná výrobu mýdel	sacharidy, tuky, bílkoviny		
- vysvětlí význam vitamínů pro zdraví člověka - zná zdroje vybraných vitamínů	vitamíny		
Úvod do chemie polymerů			
- rozliší plasty od přírodních materiálů - uvede příklady jejich názvů, vlastností a použití	významní zástupci plastů, jejich vlastnosti, využití a likvidace		
- rozliší přírodní a syntetická vlákna - uvede výhody a nevýhody jejich užívání	významná syntetická vlákna, jejich vlastnosti, využití a likvidace	EV Vztah člověka k prostředí – význam recyklace	
- posoudí vliv používání plastů na životní prostředí - zhodnotí ekonomický a ekologický význam recyklace plastů	vliv využívání plastů na životní prostředí		

<i>Chemie 9. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Chemie v životě člověka			
• zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi	• chemický průmysl v ČR (rozdělení, suroviny, možná rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin)		
• zjednodušeně popíše princip výroby železa a oceli • zhodnotí význam výroby pro společnost	• výroba železa a oceli		
• uvědomuje se nebezpečí, které vzniká při nadměrném používání chemických látek v zemědělství	• pesticidy, detergenty		
• uvede význam průmyslových hnojiv a posoudí jejich vliv na životní prostředí	• průmyslová hnojiva		
• zná základní rozdělení léčiv • zhodnotí nebezpečí požívání návykových látek	• léčiva a návykové látky		
• popíše složení, vlastnosti a použití tepelně zpracovávaných materiálů	• tepelně zpracovávané materiály (cement, vápno, sádra, keramika)		
Hrozby chemických látek			
• uvede a zdůvodní účelné chování v případě havárie s únikem nebezpečných látek • zná varující signály	• zásady chování při úniku nebezpečných látek	OSV • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	
Tvorba digitálního materiálu			
• ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby • rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém využije • vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků	• tvorba digitálního materiálu		Téma i formu zpracování digitálního materiálu volí vyučující.

6.10. PŘÍRODOPIS

6.10.1. Charakteristika

6.10.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah předmětu

Přírodopis je vyučován jako samostatný předmět ve všech ročnících II. stupně a obsahově volně navazuje na učivo vzdělávacího oblasti Člověk a jeho svět (I. stupeň). Obsahově úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověka příroda, což je také při tvorbě učebních osnov nutně zohledněno. Do vzdělávacího obsahu předmětu je v 8. ročníku integrována část tematických celků vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví.

Charakter výuky přírodopisu podstatně ovlivňují tyto výchozí momenty:

- příroda je v nejširším rozumném vymezení vše, co vzniká a zaniká
- adekvátnímu vztahu k přírodě učí do značné míry příroda sama (optimální realizace předmětu tento fakt zohledňuje v maximální možné míře)
- tradiční (nejen přírodovědecké) prostředky orientace dnes často možnost orientace neposkytují
- klíčové kompetence nejsou přímo přenositelné
- aktuální podoba povinného školství odpovídá vždy společenské poptávce; své základní cíle (elementární socializaci žáků) plní do značné míry automaticky a poměrně nezávisle na jednotlivých vyučujících (i když i jejich prostřednictvím)
- v základní výuce je dnes prvořadým úkolem učitelů přírodopisných oborů žákům předmět neznechutit
- nejvyšší možná míra toho, co snad ve škole lze (kromě elementární socializace žáků), je otevřít žákům cestu, na které se možná později něčemu opravdu naučí – ne už ve škole, ale snad i díky ní

Přírodopis je koncipován jako předmět, který má žákům poskytnout základní přehled znalostí a vědomostí o přírodě a živých bytostech, popř. zprostředkovat prvotní setkání s nimi. V nezbytné základní teorii jsou akcentována především témata fyziologická, obecně biologická a ekologická. Témata taxonomická jsou redukována do rozsahu, který podmiňuje zhlédnutí mnohotvárnosti života a komplexnosti vztahů v přírodě. Podstatnou součástí předmětu jsou praktická cvičení a přírodopisné vycházky.

Časová dotace

Výuka probíhá v 6. až 9. ročníku, vždy dvě hodiny týdně. V 8. ročníku 0,5 hodiny naplňuje část vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví.

Formy realizace

- výuka ve třídě s využitím demonstračních pomůcek a přírodnin, tematická diskuse
- praktické cvičení (práce s mikroskopem, lupou, dalekohledem a řadou dalších přírodovědných pomůcek)
- přírodovědné vycházky a exkurze
- výuka a práce s využitím videa, DVD, PC, zpětného projektoru...
- skupinová práce (s využitím přírodnin, pracovních listů, školní knihovny, odbornější literatury...)
- individuální vedení žáků se jakýmkoli přírodovědným zájmem
- krátkodobé projekty a soutěže

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- Hodnoty, postoje a praktická etika

Environmentální výchova (EV) – je podstatnou součástí výuky

- Základní podmínky života
- Ekosystémy
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Vztah člověka k prostředí

6.10.1.2. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací
- zadává samostatnou práci, např. referáty, problémové úlohy, doporučuje další studijní zdroje (populárně naučnou literaturu, časopisy, internet apod.), a tím vede žáky k samostatnosti a aktivitě při učení
- vede žáky ke správnému používání odborné terminologie, ale hlavně k samostatnému poznávání a k porovnávání získaných informací
- kriticky hodnotí věrohodnost informačních zdrojů (např. tisk, televize, internet)
- systematicky kontroluje práci žáků a objektivně ji hodnotí
- osobním přístupem motivuje žáky k učení

Žák

- samostatně poznává, vyhledává, porovnává, třídí a propojuje informace
- pracuje samostatně s literaturou a zdroji informací
- používá vhodně odbornou terminologii...

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- předestírá učivo způsobem, který umožňuje spatřit jeho nesamozřejmost (vidět problém)
- zadává úkoly způsobem, který umožňuje více postupů při řešení
- při praktických cvičeních a práci v terénu nechává v rámci možností žákům vždy nějaký prostor k samostatnému zkoumání
- zařazuje metody, při kterých žáci sami navrhnou řešení, dochází k závěrům a vyhodnocují výsledky

Žák

- chápe dle svých schopností nesamozřejmost a problematičnost konkrétních přístupů člověka k „přírodě“
- hledá a samostatně navrhuje možná řešení konkrétních úkolů a problémů
- samostatně tvoří závěry svých zkoumání a vyhodnocuje je

Kompetence komunikativní

Učitel

- organizuje práci ve skupinách a motivuje žáky ke komunikaci
- vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě
- vede žáky k respektování názorů druhých
- umožňuje prezentaci práce žáků a vytváří prostor pro samostatné hodnocení, argumentaci, kritické přístupy...

Žák

- spolupracuje se spolužáky, diskutuje, komunikuje...
- respektuje názory druhých
- hodnotí výsledky své práce a reaguje na hodnocení ostatních, argumentuje, přiměřeně kritizuje, ale také přijímá kritiku

Kompetence sociální a personální

Učitel

- využíváním skupinového vyučování vede žáky ke spolupráci při řešení problémů

- navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, ale také pocitu zodpovědnosti

Žák

- hledá své místo mezi spolužáky, učí se svým sociálním rolím, začleňuje se do hierarchie vztahů a svým způsobem ji přetváří
- poznává své osobní přednosti i slabiny, učí se je přijímat a vhodně přetvářet

Kompetence občanské

Učitel

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- vede žáky k pochopení práv a povinností v souvislosti s ochranou životního prostředí, ochranou vlastního zdraví i zdraví ostatních

Žák

- učí se chápat vztah mezi svobodou a odpovědností a znát svá práva a povinnosti
- snaží se chovat slušně a ohleduplně
- jedná poctivě

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k postupnému zvládnutí práce se základními přírodopisnými pomůckami
- vede žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při jakékoliv práci
- v rámci možností zadává úkoly tak, aby měli žáci možnost si práci sami organizovat, navrhnout postup a časový rozvrh
- vede žáky k zájmu o odbornější a náročnější práci

Žák

- zvyká si na základní obecné požadavky ohledně kvality odvedené práce
- má možnost vyzkoušet si i odbornější (např. laboratorní) práci
- volí vhodné pracovní nástroje a pomůcky a pracuje s nimi
- dodržuje bezpečnostní a hygienická pravidla při práci

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k ovládání a využívání běžně používaných digitálních zařízení a aplikací

- motivuje k samostatnému rozhodování, kterou technologii pro jakou činnost či řešený problém je vhodné využít
- vede žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení informací a digitálního obsahu
- motivuje žáky k vytváření a upravování digitálního obsahu

Žák

- aktivně využívá digitální technologie za účelem získávání, uchovávání, vyhodnocování a sdílení informací a dat při zkoumání přírody
- na základě osvojených poznatků a zkušeností z přírodopisu kriticky hodnotí informace šířené v přímé (běžné mezilidské) nebo mediální komunikaci

6.10.2. Vzdělávací obsah

6.10.2.1. Očekávané výstupy RVP ZV

Vyučovací předmět Informační a komunikační technologie naplňuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Přírodopis a část vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví, jak jej vymezuje Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (RVP ZV).

OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA

Očekávané výstupy

Žák

- P-9-1-01 rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů*
P-9-1-05 vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti
P-9-1-06 uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů
P-9-1-07 uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

- P-9-1-01p orientuje se v přehledu vývoje organismů a rozliší základní projevy a podmínky života*
P-9-1-07p uvede na příkladech vliv virů a bakterií v přírodě a na člověka
- má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích
- pozná význam rostlin a živočichů v přírodě i pro člověka

BIOLOGIE HUB

Očekávané výstupy

Žák

- P-9-2-01 rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

- P-9-2-01p rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby podle charakteristických znaků*

BIOLOGIE ROSTLIN

Očekávané výstupy

Žák

- P-9-3-01 odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům*
P-9-3-03 vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin
P-9-3-04 rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

- P-9-3-03p rozlišuje základní rostlinné fyziologické procesy a jejich využití*
P-9-3-03p uvede význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování
P-9-3-04p rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce

BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ

Očekávané výstupy

Žák

- P-9-4-01 porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů*
P-9-4-02 rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin

P-9-4-03 odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí

P-9-4-04 zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

P-9-4-01p porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů

P-9-4-02p rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce

P-9-4-03 odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí

P-9-4-04p ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy

BIOLOGIE ČLOVĚKA

Očekávané výstupy

Žák

P-9-5-01 určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy

P-9-5-02 orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka

P-9-5-03 objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří

P-9-5-04 rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

P-9-5-01p popíše stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce

P-9-5-02p charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka

P-9-5-03p popíše vznik a vývin jedince

P-9-5-04p rozliší příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Očekávané výstupy

Žák

VZ-9-1-03 vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví

VZ-9-1-04 posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví

VZ-9-1-05 usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví

VZ-9-1-06 vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí

VZ-9-1-07 dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky

VZ-9-1-08 uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc

VZ-9-1-09 projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

VZ-9-1-03p uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím

VZ-9-1-04p, VZ-9-1-09p respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví

VZ-9-1-05p projevuje zdravé sebevědomí a preferuje ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy

VZ-9-1-07p dodržuje správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování

VZ-9-1-08p svěří se se zdravotním problémem

NEŽIVÁ PŘÍRODA**Očekávané výstupy**

Žák

- P-9-6-02 rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek
- P-9-6-03 rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody
- P-9-6-06 uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

- P-9-6-02p pozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny
- P-9-6-03p rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů
- P-9-6-06p na příkladech uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi

ZÁKLADY EKOLOGIE**Očekávané výstupy**

Žák

- P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi
- P-9-7-02 na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému
- P-9-7-03 vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam
- P-9-7-04 uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

- P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi
- P-9-7-02p rozliší populace, společenstva, ekosystémy a objasní základní princip některého ekosystému
- P-9-7-03p vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech
- P-9-7-04p popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky
- P-9-7-04p pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí

PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY**Očekávané výstupy**

Žák

- P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

- P-9-8-01p využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu

6.10.2.2. Očekávané výstupy ŠVP

Školní vzdělávací program (ŠVP) rozpracovává očekávané výstupy i učivo RVP ZV do jednotlivých ročníků. Tabulka (viz níže) obsahuje očekávané školní výstupy, konkretizuje učivo probírané v daném ročníku a je doplněna o začlenění tematické okruhy průřezových témat. Její součástí jsou také poznámky upřesňující realizaci vzdělávacího obsahu, doplňující mezipředmětové vztahy apod.

Předmět Přírodopis zde zahrnuje učivo vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví – tematické celky „Změny v životě člověka a jejich reflexe“, „Zdravý způsob života a péče o zdraví“ a částečně „Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence“.

Výstupy uvedené v kapitole Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření jsou vodítkem pro případné úpravy výstupů uvedených v ŠVP do individuálního vzdělávacího plánu (IVP) pro žáka na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka. Výstupy představují cílovou úroveň, kterou lze s využitím podpůrných opatření případně překročit.

V souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. se výstupy minimální doporučené úrovně využijí v případě podpůrných opatření třetího stupně pouze u žáků s lehkým mentálním postižením. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními pátého stupně jsou dolní úrovně pro úpravu očekávaných výstupů v IVP očekávané výstupy stanovené v RVP ZŠ, které mají rovněž činnostní povahu a jsou prakticky zaměřené.

<i>Přírodopis 6. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Země a život			
• popíše vznik a vývoj života na Zemi • rozliší základní projevy a podmínky života	• vznik a vývoj života na Zemi (názory na vznik života) • projevy života jeho význam	EV • Základní podmínky života	
• orientuje se v daném přehledu vývoje organismů • rozumí základní terminologii, popíše základní vztahy mezi organismy	• rozmanitost přírody • vztahy mezi organismy		
Poznávání přírody			
• aplikuje praktické metody poznávání přírody	• - praktické metody poznávání a zkoumání přírody		
Buňka			
• objasní funkci základních buněčných organel • popíše základní rozdíly mezi rostlinnou a živočišnou buňkou	• základní organely • rozdíly v buňce rostlinné a živočišné		
SYSTÉM ORGANISMŮ (1.část)			
• porovná základní formy buněčného života a pojmenuje nejvyšší taxony systému organismů (alespoň říše)	• organismy jednobuněčné a mnohobuněčné		
• uvede na příkladech z běžného života význam virů v přírodě i pro člověka • uvede příklady známých virových infekcí	• viry - význam, výskyt, praktické využití		
• popíše jednoduše bakteriální buňku, uvede na příkladech z běžného života význam bakterií v přírodě i pro člověka	• bakterie - význam, výskyt, praktické využití		
• stručně charakterizuje význam sinic v přírodě	• sinice		
• popíše jednotlivé části těla hub s plodnicemi • stručně charakterizuje pozitivní a negativní vliv kvasinek a plísní • rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná	• houby - stavba, výskyt, význam • houby bez plodnic - vliv na člověka a živé organismy • houby s plodnicemi - zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami		
• popíše význam a výskyt lišejníků	• lišejníky		
• stručně charakterizuje význam řas • na konkrétním příkladu stručně charakterizuje prvoky	• řasy • prvoci		

<i>Přírodopis 6. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
ÚVOD DO ZOOLOGIE /bezobratlí/			
- dokáže stručně charakterizovat vybrané kmeny a v hlavních rysech na nich ukázat různé konkrétní způsoby životních adaptací - orientuje se v základní zoologické terminologii, rozliší obecně pohlavní a nepohlavní rozmnožování, gonochoristy a hermafrodity, přímý a nepřímý vývin, konzumenty, predátory, parazity, symbionty, reducenty, dokonalou a nedokonalou proměnu u hmyzu atd. - rozezná podle charakteristických znaků nejběžnější zástupce vybraných živočišných kmenů, zařadí je do správného kmene a pojmenuje je (pokud možno rodovým i druhovým jménem) - popíše v základních rysech vzhled a stavbu těla, funkci jednotlivých částí těla, způsob obživy, rozmnožování a vývin vybraných konkrétních živočichů	Žahavci - žahavci - polypovci, medúzovci, koráli a sasanky Ploštěnci - ploštěnci - ploštěnky, motolice a tasemnice Hlístice - hlístice - vybraní zástupci Kroužkovci - máloštětinatci, mnohoštětinatci a pijavky Měkkýši - plži - mlži - hlavonožci Členovci - klepítkatci – pavouci, sekáči, štíři a štírci, roztoči... - korýši – vybraní zástupci - vzdušnicovci - šestinoží a) hmyz s proměnou dokonalou (vybrané řády) b) hmyz s proměnou nedokonalou (vybrané řády) Ostnokožci - hvězdice, ježovky, sumýši...		
ZÁKLADY EKOLOGIE			
- uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi - uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí	Člověk a příroda společenstvo organismů, ochrana přírody	EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí	
Tvorba digitálního materiálu			
- aktivně využívá digitální technologie, najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu - získá z dat informace a interpretuje je	tvorba digitálního materiálu		Téma i formu zpracování digitálního materiálu volí v průběhu školního roku vyučující.

<i>Přírodopis 7. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
SYSTÉM ORGANISMŮ (2.část)			
ÚVOD DO ZOOLOGIE /strunatci/			
• stručně charakterizuje strunatce jejich základními obecnými znaky • rozdělí strunatce zjednodušeně do nejvyšších taxonů • rozumí v základech systému živočichů jako pokusu o zachycení příbuzenských a vývojových vztahů mezi nimi, dokáže stručně charakterizovat vybrané vyšší taxony a v hlavních rysech na jejich zástupcích ukázat různé životní formy a způsoby životních adaptací	• strunatci - společné znaky, systém, vývoj Pláštěnci a bezlebeční		
Obratlovci			
• stručně charakterizuje obratlovce jejich základními obecnými znaky • orientuje se v základní terminologii zoologie obratlovců • rozezná podle charakteristických znaků nejběžnější zástupce vybraných tříd, pojmenuje je (pokud možno rodovým i druhovým jménem) • popíše v základních rysech vzhled a stavbu těla, způsob obživy, životní strategie, rozmnožování a vývin vybraných konkrétních živočichů • vymezí postavení konkrétního živočicha v potravních vztazích konkrétního společenstva • posoudí význam rozmanitosti živ. pro rovnováhu ekosystémů, uvede příklady ohrožených a chráněných druhů a vysvětlí hlavní příčiny jejich úbytků	• obecné znaky • kruhoústí • paryby • ryby • obojživelníci • plazi • ptáci		
ÚVOD DO BOTANIKY			
• rozumí základní botanické terminologii a taxonomickému názvosloví a vhodně je užívá • jednoduše objasní zásadní roli rostlin (coby producentů) ve vztazích s ostatními organismy, stručně vysvětlí zákl. princip fotosyntézy a její význam pro biosféru	• obecný úvod • základní přehled – „vyšší“ a „nižší“ rostliny, přechod rostlin na souš	EV Základní podmínky života	

<i>Přírodopis 7. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Výtrusné rostliny			
- rozlišuje pohlavní a nepohlavní rozmnožování - rozlišuje rostliny výtrusné a semenné	pohlavní a nepohlavní rozmnožování		
- rozezná a pojmenuje naše nejznámější výtrusné rostliny - stručně charakterizuje význam výtrusných rostlin v přírodě a pro člověka (živ. prostředí živočichů, prvoků, hub; zadržování vody; uhlí, rašelina...)	- mechorosty - kaprad'orosty - plavuně, přesličky, kapradiny		
Semenné rostliny			
popíše stručně základní typy jednotlivých orgánů semenných rostlin (i jejich základní přeměny) a jednoduše vysvětlí jejich funkce	základní morfologie, anatomie a fyziologie (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod)		
rozlišuje rostliny nahosemenné a krytosemenné, stručně popíše společné rysy a rozdíly v jejich rozmnožování, růstu a vývinu	rozmnožování, růst a vývin		
rozezná a pojmenuje naše nejznámější nahosemenné rostliny – zejm. jehličnaté stromy	nahosemenné rostliny – základní přehled jehličnanů (a jinanů)		
- rozlišuje rostliny nahosemenné a krytosemenné, stručně popíše společné rysy a rozdíly - rozlišuje podle charakteristických obecných znaků krytosemenné rostliny jednoděložné a dvouděložné - rozezná podle typických znaků nejběžnější zástupce vybraných čeledí krytosemenných rostlin, pojmenuje je (pokud možno rodovým i druhovým jménem) a dle svých schopností je správně zařadí (popř. s využitím botanických atlasů či klíčů) - posoudí význam rozmanitosti rostlinných forem a adaptací pro rovnováhu ekosystémů, uvede příklady ohrožených a chráněných druhů rostlin	- krytosemenné rostliny – základní přehled, charakteristika a nejznámější zástupci vybraných čeledí dvouděložných i jednoděložných (zejm. našich) - význam rostlin a jejich ochrana		
ZÁKLADY EKOLOGIE			
napříč systematickými skupinami popíše co nejrozmanitěji (dle svých schopností) složení konkrétních přírodních společenstev (především společenstva středoevropských ekosystémů),	přírodní společenstva	EV - Ekosystémy - Vztah člověka k prostředí	

<i>Přírodopis 7. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
popř. alespoň jednoduše podle základních potravních vztahů (producenti-konzumenti-rozkladači) - vysvětlí jednoduše význam rozmanitosti života v přirozených ekosystémech - stručně popíše hlavní příčiny narušené biologické rovnováhy v některých společenstvech (umělé ekosystémy, monokultury, narušené přírodní ekosystémy) a dle svých schopností zhodnotí základní možnosti nápravy			
Tvorba digitálního materiálu			
vytváří a upravuje digitální obsah, zpracovává a upravuje vlastní fotografie rostlin, sestavuje dle určených pravidel osobní fotoherbář	fotoherbář		

<i>Přírodopis 8. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Savci			
- rozezná podle charakteristických znaků nejběžnější zástupce vybraných řádů, správně je zařadí (dle svých schopností), pojmenuje je (pokud možno rodovým i druhovým jménem) - popíše v základních rysech vzhled a stavbu těla, způsob obživy, životní strategie, rozmnožování a vývin vybraných konkrétních živočichů - vymezí postavení konkrétního živočicha v potravních vztazích konkrétního společenstva - posoudí význam rozmanitosti živ. pro rovnováhu ekosystémů, uvede příklady ohrožených a chráněných druhů a vysvětlí hlavní příčiny jejich úbytků - zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	- vybrané řády - projevy chování živočichů - rozšíření, význam a ochrana živočichů		

<i>Přírodopis 8. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
ČLOVĚK			
- rozliší a stručně charakterizuje základní biologické danosti člověka, jeho postavení mezi ostatními organismy a jeho „druhové zvláštnosti“, posoudí přiměřeně svému chápání lidský kulturní rozměr, společenskou předurčenost atd. - stručně popíše vývoj člověka jako druhu dle evolučních teorií (zná některé doložené předchůdce, vývojové linie atp.)	evoluce člověka	OSV - Sebepoznání a sebepojetí MkV - Kulturní difference - Lidské vztahy – biologická a obecně lidská perspektiva	
Úvod do anatomie a fyziologie člověka			
- rozumí nejzákladnějším pojmům tělovědy (anatomie, buňka, tkáň, ...) a užívá je - využívá znalostí pro pochopení vztahů mezi procesy probíhajícími ve vlastním těle	buňky, tkáň, orgány, orgánové soustavy		
popíše kosti a svaly jako součásti soustavy opěrné a pohybové, objasní jejich základní funkce, rozumí příčinám některých poruch a dysbalancí	- kosterní soustava - svalová soustava		
- pojmenuje orgány trávicí soustavy a stručně vysvětlí jejich funkci - popíše nejdůležitější momenty procesu přijímání, trávení a vstřebávání potravy a následných metabolických dějů - vysvětlí základní přímé souvislosti mezi stravovacími zvyklostmi a civilizačními chorobami, je si vědom nebezpečí poruch příjmu potravy	trávicí soustava		
- pojmenuje orgány dýchací soustavy a stručně vysvětlí jejich funkci - popíše nejdůležitější momenty procesu dýchání - objasní stručně příčiny vzniku nejčastějších respiračních onemocnění a negativní vliv kouření na zdraví člověka	dýchací soustava	EV Základní podmínky života	
- jednoduše rozliší (anatomicky i funkčně) krev, mízu a tkáňový mok, zhodnotí význam mízní soustavy - vysvětlí význam jednotlivých složek krve	tělní tekutiny		

<i>Přírodopis 8. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
- popíše jednotlivé části oběhové soustavy a stručně vysvětlí jejich funkci - schematicky nakreslí stavbu srdce a popíše jeho činnost - zhodnotí jednoduše vliv rizikových civilizačních faktorů na onemocnění oběhové soustavy	oběhová soustava		
popíše orgány vylučovací soustavy, stručně ozřejmí jejich funkci a některé poruchy	soustava vylučovací		
popíše stavbu a funkci kůže a kožních derivátů, pojmenuje nejvýznamnější poruchy a ohrožující vlivy	kůže		
- popíše jednoduché schéma centrální a periferní nervové soustavy a základní stavbu nervových buněk - vysvětlí nejzákladnější funkce nervového (a hormonálního) řízení	nervová soustava		
popíše základní stavbu a funkci jednotlivých smyslových orgánů, pojmenuje jejich nejčastější poruchy a dle svých možností zhodnotí jejich příčiny	smyslové orgány		
objasní činnost žláz s vnitřní sekrecí a funkci nejznámějších hormonů	hormonální soustava		
- orientuje se v anatomii a fyziologii pohlavních orgánů, popíše změny jejich fungování v průběhu života (dětství, puberta, dospívání, zralost, státní) - vysvětlí vhodnou formou proces oplození - rozliší odpovědné a nezodpovědné sexuální jednání, rozlišuje dostupné metody antikoncepce a dle jejich vhodnosti a spolehlivosti - uvede rizika spojená s pohlavně přenosnými chorobami	pohlavní soustava, rozmnožování člověka	OSV Hodnoty a postoje, praktická etika	
stručně charakterizuje jednotlivé etapy lidského života	individuální vývoj		

<i>Přírodopis 8. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
- objasní stručně závislost lidského zdraví na vnějším prostředí - pojmenuje rizikové faktory, vysvětlí vliv stresu, únavy - rozliší zdravé životní návyky od nezdravých - pojmenuje běžné návykové látky zhodnotí adekvátně jejich nebezpečí - objasní, co jsou epidemie	člověk a zdraví	EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí	
<i>Tvorba digitálního materiálu</i>			
- aktivně využívá digitální technologie, najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu - vytváří a upraví digitální obsah na konkrétní téma - vyhledá informace o konkrétní problematice na internetu, vhodně je prezentuje s odkazem na zdroj	tvorba digitálního materiálu		Téma i formu zpracování digitálního materiálu volí v průběhu školního roku vyučující.

<i>Přírodopis 9. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
<i>Základy genetiky</i>			
- vysvětlí elementární principy dědičnosti a proměnlivosti organismu v praktickém životě - vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti	- dědičnost a proměnlivost organismů (gen, přenos dědičných informací) - křížení		
<i>Úvod do geologie</i>			
- orientuje se v základních geologických pojmech a vhodně je užívá - popíše postavení naší planety ve vesmíru, rozumí základním pojmům a vhodně je užívá - pojmenuje jednotlivé zemské sféry, popíše jednoduše stavbu Země (pokud možno v souvislosti s hypotézami jejího vzniku)	- poddisciplíny a příbuzné obory - vznik a stavba Země		

<i>Přírodopis 9. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Základy mineralogie (nerosty)			
- rozumí nejzákladnějším mineralogickým a petrologickým pojmům, rozlišuje nerosty od hornin - s využitím dostupných pomůcek určí vybrané minerály a posoudí co nejpřesněji jejich vlastnosti	- minerály - vznik, vlastnosti - třídění minerálů, vybraní zástupci a jejich využití		
Základy petrologie (nerosty)			
- rozlišuje základní typy hornin podle jejich vzniku, popíše stručně cyklus jejich vzniku a přeměn - jmenuje (popř. určí) vybrané příklady známých hornin a uvádí jejich praktické využití	- horninový cyklus - magmatity, sedimenty, metamorfity		
Geologické děje			
- objasní stručně souvislost vnitřní stavby a proměn Země s pohybem litosférických desek - jednoduše popíše a vysvětlí hlavní vnitřní geologické děje (horotvorná činnost, zemětřesení, sopečná činnost...) - jmenuje nejdůležitější erozní činitele a posoudí na příkladech jejich vliv	„vnitřní“ geologické děje – příčiny a důsledky „vnější“ geologické děje – příčiny a důsledky		
Půdy			
vlastními slovy popíše rozdíly mezi půdami, klade důraz na význam ochrany půd	složení, vlastnosti a význam		
Základy paleontologie			
- porovná ze svého hlediska jednoduše známé teorie vzniku či původu života na Zemi - popíše alespoň stručně geologické změny a vývoj života v jeho velkých érách (výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí)	- vývoj zemské kůry a organismů na Zemi - éry vývoje Země		

<i>Přírodopis 9. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Úvod do environmentalistiky			
• na obecných či konkrétnějších příkladech toho, co nám umožňuje žít právě tak, jak jsme zvyklí (voda, energetické zdroje, zemědělství, biodiverzita ...) • pokusí se vysvětlit známé problémy nevhodné správy, dlouhodobě neudržitelného přístupu, plýtvání atd.	• podnebí a počasí ve vztahu k životu (význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka)	EV • Základní podmínky života	.
• jmenuje nejznámější globální i lokální důsledky klimatických změn • vysvětlí dle svých možností stručně jejich pravděpodobné příčiny • posoudí vliv člověka a pokusí se shrnout možnosti udržitelnějšího přístupu	• klimatické změny (vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka)	EV • Lidské aktivity problémy životního prostředí	Rozšiřující učivo Zařazení rozšiřujícího učiva zváží vyučující s ohledem na specifika konkrétní třídy a individuální potřeby žáků. Toto učivo bude blíže specifikováno v tematických plánech.
• dle svých možností se aktivně podílí na hledání ohleduplnějších a udržitelnějších způsobů života • vyjádří svůj názor na podíl člověka ve vztahu ke globálním klimatickým změnám • uvádí příklady přírodních katastrof – živelních pohrom v minulosti i v přítomnosti, ve světě i v ČR • objasní základní způsoby chování a jednání v mimořádných situacích při živelních pohromách	• mimořádné události způsobené přírodními vlivy (příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR - povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí – a ochrana před nimi)	EV • Vztah člověka k prostředí	

6.11. ZEMĚPIS

6.11.1. Charakteristika

6.11.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah předmětu

Zeměpis je vyučován jako samostatný předmět ve všech ročnících II. stupně a obsahově volně navazuje na učivo vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět (I. stupeň). Předmět má výrazně integrující charakter, propojuje témata přírodovědná (zejm. fyzickogeografická) se společenskovedními (zejm. socioekonomickými). Primárním záměrem při jeho realizaci je vést žáky ke geografické gramotnosti a k zájmu o svět, v němž žijí.

Zeměpis je koncipován jako předmět, který má žákům prostřednictvím setkávání s hlavními geografickými skutečnostmi a pojmy umožnit rozvoj orientace v geografickém prostředí a ve světě vůbec. Zaměřuje se na získávání a rozvíjení dovedností pracovat se zdroji geografických informací, na respektování přírodních i kulturních hodnot a na podporu ochrany životního prostředí. Snaží se vést k trvalému zájmu o poznávání vlastní země a regionů světa. Rozvíjí kritické myšlení, logické uvažování.

Obsahovou osou předmětu jsou tato základní témata: Země jako vesmírné těleso; glóbus; mapa; zeměpisná síť; zeměpisné souřadnice; geografické poloha; orientace plánů a map; orientace v terénu; krajinná sféra; přírodní sféra; světadíly; oceány; makroregiony světa; společenská, hospodářská a technická sféra; globalizační, kulturní a společenské, politické a hospodářské, environmentální a klimatické procesy; krajina; životní prostředí aj.

Předmět Zeměpis úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověka příroda:

- chemie: znečištění atmosféry, hydrosféry, biosféry...
- fyzika: sluneční soustava, vesmír...
- přírodopis: rozšíření živočichů a rostlin, biotopy, CHKO, národní parky...

Mezipředmětové vztahy s předměty z ostatních vzdělávacích oblastí:

- světové jazyky
- matematika: měřítko mapy, převody jednotek, práce s grafy, diagramy...
- ICT: zdroj aktuálních informací a jejich zpracování
- dějepis: kultura národů, historie států...

Časová dotace

V 6., 7. a 9. ročníku po dvou vyučovacích hodinách týdně, v 8. ročníku 1 hodina týdně.

Formy realizace

Při výuce jsou využívány různé formy a metody práce:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami, obrazovým aj. materiálem
- skupinová práce (s využitím map, pracovních listů, odborné literatury, časopisů, internetu)
- práce s literaturou ve školní knihovně či jinde
- výuka s využitím videa či DVD (možnost velkoplošného promítání)
- zeměpisné vycházky, terénní výuka, cvičení, pozorování, exkurze v místní i vzdálenější krajině
- soutěže a projekty

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- Rozvoj schopnosti poznávání
- Hodnoty, postoje, praktická etika

Výchova demokratického občana (VDO)

- Občanská společnost a stát
- Formy participace občanů v politickém životě

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)

- Evropa a svět nás zajímá
- Objevujeme Evropu a svět
- Jsme Evropané

Multikulturní výchova (MkV)

- Kulturní diference
- Lidské vztahy
- Etnický původ
- Multikulturalita
- Principy solidarity

Environmentální výchova (EV)

- Základní podmínky života
- Ekosystémy
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Vztah člověka k prostředí

Mediální výchova (MeV)

- Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení

6.11.1.2. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků**Kompetence k učení****Učitel**

- vede žáky k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací
- dbá na správné používání odborné terminologie
- poskytuje žákům příležitost k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a k jejich využití v praxi
- osobním přístupem motivuje žáky k učení
- vede žáky k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů

Žák

- vybírá a využívá vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojuje získané poznatky do širších celků, hledá a nalézá souvislosti
- získané poznatky kriticky posuzuje a porovnává, formuluje závěry
- má či získává pozitivní vztah k učení

Kompetence komunikativní**Učitel**

- podporuje žáky v komunikaci mezi sebou a s pedagogy, vede je k dodržování předem stanovených pravidel vzájemné komunikace
- vede žáky k naslouchání a respektování názorů druhých
- umožňuje žákům rozvíjet schopnost interpretace a prezentace různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů, a to v písemné i mluvené podobě

Žák

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory pokud možno logicky, vyjadřuje se pokud možno souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- učí se naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně na ně reaguje
- diskutuje, argumentuje, obhajuje svá stanoviska...

Kompetence k řešení problémů**Učitel**

- podporuje žáky ve vyhledávání a kombinování informací z různých informačních zdrojů
- využívá vhodné metody, při kterých dochází k objevům, řešením a závěrům sami žáci
- vede žáky k diskusi a argumentaci, k obhajování svých stanovisek
- předestírá učivo způsobem, který umožňuje spatřit jeho nesamozřejmost (vidět problém)
- vede žáky k práci s případnou chybou

Žák

- vidí a chápe problém, hledá k němu vhodné informace, diskutuje o možnostech řešení
- hledá a samostatně navrhuje možná řešení konkrétních úkolů a problémů
- samostatně tvoří závěry svých zkoumání a vyhodnocuje je
- učí se myslet kriticky, pokud možno hájí svá rozhodnutí

Kompetence sociální a personální**Učitel**

- využívá skupinové spolupráce žáků ve vyučování
- podněcuje a podporuje u žáků utváření pocitu zodpovědnosti za své jednání
- vede žáky k ochotě pomoci a o pomoc požádat
- umožňuje žákům spoluúčast na hodnocení svých výsledků a na vytváření kritérií hodnocení
- dbá na dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů
- vede žáky k samozřejmě občanské odpovědnosti za vytváření podmínek pro udržitelný rozvoj v lokálním i globálním měřítku

Žák

- spolupracuje v různých skupinách se spolužáky na základě vytvořených pravidel, upevňuje dobré mezilidské vztahy, pomáhá a je schopen o pomoc požádat, učí se naslouchat...
- hledá své místo mezi spolužáky, učí se svým sociálním rolím, začleňuje se do hierarchie vztahů a svým způsobem ji přetváří
- poznává své osobní přednosti i slabiny, učí se je přijímat a vhodně přetvářet

Kompetence občanské

Učitel

- dbá na dodržování pravidel slušného chování a vzájemnou ohleduplnost
- umožňuje žákům vytváření adekvátních představ o světě, o životním prostředí...
- vede žáky k pochopení práv a povinností v souvislosti s ochranou životního prostředí, ochranou vlastního zdraví i zdraví ostatních

Žák

- respektuje názory druhých, uvědomuje si svá práva a povinnosti ve škole i mimo školu
- rozhoduje se dle svých možností a podle situace co nejzodpovědněji
- uvědomuje si složitost mezilidských, etnických i mezinárodních vztahů
- chápe základní environmentální problémy a požadavky na kvalitní životní prostředí, jedná v zájmu „trvale udržitelného rozvoje“
- jedná poctivě

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel ve škole i v terénu (při jakékoliv práci)
- v rámci možností zadává úkoly tak, aby měli žáci možnost si práci sami organizovat, navrhnout postup a časový rozvrh
- vede žáky k zájmu o odbornější a náročnější práci
- podporuje žáky ve vyhledávání a využívání různých zdrojů informací

Žák

- dodržuje bezpečnostní a hygienická pravidla při práci
- volí vhodné pracovní pomůcky a pracuje s nimi
- zvyká si na základní obecné požadavky ohledně kvality odvedené práce

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k volbě a účelnému využívání vhodných digitálních technologií při činnostech s digitalizovanými geoinformačními zdroji, prameny a programy;
- seznamuje žáky s různými možnostmi, jak komunikovat činnosti a výsledky práce s digitalizovanými geografickými reáliemi;
- klade důraz na bezpečnou a efektivní komunikaci žáků a na jejich odpovědné chování a jednání v digitálním světě

Žák

- aktivně využívá digitální technologie za účelem získávání, uchovávání, vyhodnocování a sdílení informací a dat při práci s různými geografickými materiály
- na základě osvojených poznatků a zkušeností ze zeměpisu kriticky hodnotí informace šířené v přímé (běžné mezilidské) nebo mediální komunikaci

6.11.2. Vzdělávací obsah**6.11.2.1. Očekávané výstupy RVP ZV**

Vyučovací předmět Zeměpis naplňuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Zeměpis tak, jak jej vymezuje Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (RVP ZV).

GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE**Očekávané výstupy**

Žák

Z-9-1-01 organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů

Z-9-1-02 používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Z-9-1-02p rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii

PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ**Očekávané výstupy**

Žák

Z-9-2-02 prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů

Z-9-2-03 rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu

Z-9-2-04 porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

- Z-9-2-02p objasní důsledky pohybu Země
 Z-9-2-04p uvede příklady působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a na lidskou společnost
 Z-9-2-04p uvede příklady působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu

REGIONY SVĚTA

Očekávané výstupy

Žák

- Z-9-3-02 lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny
 Z-9-3-03 porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílu, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států
 Z-9-3-04 zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

- Z-9-3-02p vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány
 Z-9-3-03p rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů
 Z-9-3-03p charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílu, oceánů a vybraných států

SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ

Očekávané výstupy

Žák

- Z-9-4-01 posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace
 Z-9-4-02 posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel
 Z-9-4-03 zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje
 Z-9-4-04 porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit

- Z-9-4-05 porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků
 Z-9-4-06 lokalizuje na mapách jednotlivých světadílu hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

- Z-9-4-02p uvede příklady, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí a rozmístěním lidských sídel
 - vyhledá na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace

GLOBÁLNÍ SVĚT

Očekávané výstupy

Žák

- VO-9-5-04 uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva
 VO-9-5-05 objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Očekávané výstupy

Žák

- Z-9-5-01 porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajiny
 Z-9-5-02 uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)
 Z-9-5-03 uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

- Z-9-5-01p umí pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozliší na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajiny
 Z-9-5-02p uvede příklady přírodních a kulturních krajinných složek
 Z-9-5-03 uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí

ČESKÁ REPUBLIKA**Očekávané výstupy**

Žák

- Z-9-6-01 vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy
- Z-9-6-02 hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu
- Z-9-6-03 hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu
- Z-9-6-04 lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit
- Z-9-6-05 uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

- Z-9-6-01p vymezí a lokalizuje území místní krajiny a oblasti (regionu) podle bydliště nebo školy
- Z-9-6-02p charakterizuje přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu
- Z-9-6-03p určí zeměpisnou polohu a rozlohu České republiky a její sousední státy
- Z-9-6-03p rozlišuje přírodní podmínky ČR, popíše povrch a jeho členitost
- Z-9-6-03p uvede hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva
- Z-9-6-04p vyhledá na mapách jednotlivé kraje České republiky a charakterizuje hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti

TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE**Očekávané výstupy**

Žák

- Z-9-7-01 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu
- Z-9-7-02 aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny
- Z-9-7-03 uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

- Z-9-7-01 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu
- Z-9-7-03p uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě

6.11.2.2. Očekávané výstupy ŠVP

Školní vzdělávací program (ŠVP) rozpracovává očekávané výstupy i učivo RVP ZV do jednotlivých ročníků. Tabulka (viz níže) obsahuje očekávané školní výstupy, konkretizuje učivo probírané v daném ročníku a je doplněna o začleněné tematické okruhy průřezových témat. Její součástí jsou také poznámky upřesňující realizaci vzdělávacího obsahu, doplňující mezipředmětové vztahy apod.

Výstupy uvedené v kapitole Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření jsou vodítkem pro případné úpravy výstupů uvedených v ŠVP do individuálního vzdělávacího plánu (IVP) pro žáka na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka. Výstupy představují cílovou úroveň, kterou lze s využitím podpůrných opatření případně překročit.

V souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. se výstupy minimální doporučené úrovně využijí v případě podpůrných opatření třetího stupně pouze u žáků s lehkým mentálním postižením. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními pátého stupně jsou dolní úrovně pro úpravu očekávaných výstupů v IVP očekávané výstupy stanovené v RVP ZŠ, které mají rovněž činnostní povahu a jsou prakticky zaměřené.

Zeměpis 6. ročník			
Školní výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Vesmír a Země			
• popíše stručně postavení Slunce ve vesmíru, popíše planetární systém a tělesa sluneční soustavy, polohu Měsíce, jeho povrch, pohyby a fáze • najde na noční obloze nejznámější hvězdy a souhvězdí (elementární orientace) • rozlišuje hvězdy, planety, planetky, měsíce, meteorická tělesa, komety...	• Vesmír a Země	OSV • Rozvoj schopností poznávání • Hodnoty, postoje	Ve všech tematických celcích.
Země jako vesmírné těleso			
• rozumí základním praktickým důsledkům tvaru planety Země • rozumí hlavním důsledkům otáčení Země kolem vlastní osy a oběhu Země kolem Slunce pro praktický život na Zemi • vysvětlí jednoduše změny v délce dnů a nocí na Zemi a pravidelné střídání ročních období; objasní stručně cyklus rovnodenností a slunovratů • popíše střídání polárního dne a noci	• tvar a velikost Země • pohyb Země • střídání ročních období • střídání dne a noci	EV • Základní podmínky života	
Komunikační geografický a kartografický jazyk			
• používá glóbus jako zmenšený a zjednodušený model planety Země k demonstraci pohybů Země, rozmístění oceánů, kontinentů a základních tvarů zemského povrchu	• glóbus, měřítko glóbu		
• používá různé druhy plánů a map, umí je orientovat, přepočítávat vzdálenosti podle různých měřítek	• různé druhy plánů a map, měřítka map • orientace plánu a mapy vzhledem ke světovým stranám		
• přečte na mapách údaje výškopisu a polohopisu a zobrazenou oblast přibližně popíše jako konkrétní krajinu	• obsah a grafika map, barvy, výškopis, polohopis a vysvětlivky (mapový klíč)		
• vyhledá potřebné informace v mapových atlasech, orientuje se v jejich obsahu a rejstřících	• práce s atlasem • přepočet vzdáleností		
• dle svých schopností jednoduše vysvětlí pojmy: poledník, místní poledník, hlavní poledník,	• poledníky a rovnoběžky • zeměpisné souřadnice, zeměpisná síť • určování geografické polohy v zeměpisné síti		

Zeměpis 6. ročník			
Školní výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
rovnoběžka, zemský rovník, zeměpisná síť, nadhlavník, obratníky, polární kruh, datová mez • používá zeměpisnou síť a s pomocí zeměpisných souřadnic určuje na globusu i mapě absolutní geografickou polohu jednotlivých lokalit na Zemi	• orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám		
• vysvětlí příčiny rozdílného času jednotlivých míst na Zemi a stručně objasní účel časových pásem a úlohu hlavního a 180. poledníku pro určování času na Zemi • dokáže stanovit místní čas	• určování časových pásem		
Krajinná sféra			
• orientuje se v objektech, jevech a procesech v jednotlivých složkách přírodní sféry	• složky a prvky přírodní sféry • přírodní sféra	EV • Základní podmínky života	
• rozpoznává souvislost a vzájemnou podmíněnost mezi jednotlivými přírodními složkami krajinné sféry • posuzuje zemský povrch – reliéf jako výsledek složitého působení endogenních a exogenních činitelů a lidských činností	• pevninské a oceánské tvary zemského povrchu		
• s porozuměním pracuje s pojmy: podnebí, počasí, meteorologické prvky, celkový oběh vzduchu v atmosféře • vymezí a vyhledá na mapách různé podnebné pásy a porovnává je • pozoruje, zaznamenává a vyhodnocuje počasí v místě svého bydliště	Systém přírodní sféry na planetární úrovni • geografické pásy • geografická (šířková) pásma • výškové stupně		

Zeměpis 6. ročník			
Školní výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
• stručně popíše rozložení vody na Zemi • rozumí pojmům: oceán, moře, pohyby mořské vody, vodní toky, ledovce, podpovrchová voda, bezodtokové oblasti, jezera, bažiny, umělé vodní nádrže... • popíše složení půdy, půdní typy a druhy a jejich hospodářské využití, rozumí pojmům mateční hornina, humus, eroze půdy, vysvětlí význam půdy a příčiny jejího úbytku na světě • objasní jednoduše uspořádání života v závislosti na zeměpisné šířce a nadmořské výšce • vymezí geografická šířková pásma na Zemi • určí geografickou polohu jednotlivých oceánů, světadílů podle zeměpisných souřadnic i z hlediska polohy na zemských polokoulích a v podnebných páslech • porovná rozlohu jednotlivých oceánů a světadílů • popíše a srovnává při interpretaci obecně zeměpisných map členitost a typické znaky přírodních poměrů jednotlivých oceánů, světadílů • charakterizuje význam a hospodářské využití oceánů	Systém přírodní sféry na regionální úrovni • rozloha, členitost a přírodní poměry oceánů a světadílů	EV • Ekosystémy	
• ví o ekologické složitosti moří a oceánů • uvede příklady významných environmentálních problémů moří, oceánů a jednotlivých světadílů	• destabilizující vlivy	EV • Lidské aktivity a problémy životního prostředí • Vztah člověka k prostředí	
ZEMĚPIS SVĚTADÍLŮ			
Polární oblasti			
• vyhledá na mapách polární oblasti, určí jejich polohu • stručně shrne význam Arktidy a Antarktidy a popíše jejich specifické environmentální problémy s globálními důsledky • posoudí význam mezinárodní politické a vědecké spolupráce při výzkumu, využívání a ochraně polárních oblastí	• poloha, rozloha, přírodní podmínky, environmentální problémy	EGS • Objevujeme Evropu a svět EV • Ekosystémy • Lidské aktivity a problémy životního prostředí • Vztah člověka k živ. prostředí	

<i>Zeměpis 6. ročník</i>			
<i>Školní výstup</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Afrika			
• lokalizuje na mapě geografické významnosti světadílu • provede regionalizaci v jednotlivých světadílech, vytyčí společné znaky daného regionu a provede porovnání jednotlivých regionů • vyhledá na mapě politicky či jinak významné státy jednotlivých oblastí a provede jejich stručnou charakteristiku • uvede příklady hlavních environmentálních problémů daných makroregionů	• fyzickogeografická sféra • socioekonomická sféra • regionalizace • charakteristika států • Severní Afrika • státy Sahelu • státy Guinejského zálivu • Jižní Afrika • Východní Afrika	MkV • Etnický původ • Multikulturalita • Princip sociálního smíru a solidarity	
Austrálie a Oceánie			
• lokalizuje na mapě geografické významnosti světadílu • provede regionalizaci v jednotlivých světadílech, vytyčí společné znaky daného regionu a provede porovnání jednotlivých regionů • vyhledá na mapě politicky či jinak významné státy jednotlivých oblastí a provede jejich stručnou charakteristiku • uvede příklady hlavních environmentálních problémů daných makroregionů	• fyzickogeografická sféra • socioekonomická sféra • regionalizace • charakteristika států • Australský svaz • Nový Zéland • státy Polynésie • státy Mikronésie • státy Melanésie	EV • Ekosystémy • Základní podmínky života	

<i>Zeměpis 7. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
ZEMĚPIS SVĚTADÍLŮ			
Amerika			
- provede regionalizaci v jednotlivých světadílech, vytyčí společné znaky daného regionu, provede porovnání jednotlivých regionů - vyhledá a pojmenuje vybrané státy, významná města - vyhledá na mapách hlavní soustředění osídlení a hospodářských činností v jednotlivých světadílech, v regionech a modelových státech, popíše a porovná jejich sektorovou, odvětvovou a územní strukturu a zváží souvislost s přírodními poměry - zná nejvýznamnější mezinárodní organizace - vyhledá na mapách nejvýznamnější oblasti cestovního ruchu v jednotlivých světadílech - dokáže na mapě lokalizovat geografické významnosti - uvede příklady hlavních environmentálních problémů daných makroregionů	Amerika - fyzickogeografická sféra - socioekonomická sféra - regionalizace - charakteristika států - Spojené státy americké - Kanada - státy Karibiku - andské země - Brazílie - Argentina	OSV - Rozvoj schopností poznávání - Hodnoty, postoje MkV - Etnický původ - Multikulturalita EV - Ekosystémy - Základní podmínky života - Vztah člověka k prostředí	Ve všech tematických celcích.
Asie			
- provede regionalizaci v jednotlivých světadílech, vytyčí společné znaky daného regionu, provede porovnání jednotlivých regionů - vyhledá a pojmenuje vybrané státy, významná města - vyhledá na mapách hlavní soustředění osídlení a hospodářských činností v jednotlivých světadílech, v regionech a modelových státech, popíše a porovná jejich sektorovou, odvětvovou a územní strukturu a zváží souvislost s přírodními poměry - zná nejvýznamnější mezinárodní organizace - vyhledá na mapách nejvýznamnější oblasti cestovního ruchu v jednotlivých světadílech - dokáže na mapě lokalizovat geografické významnosti, se kterými se seznámil - uvede příklady hlavních environmentálních problémů daných makroregionů	Asie - fyzickogeografická sféra - socioekonomická sféra - regionalizace - charakteristika států - arabská Asie a Blízký východ - Zakavkazsko - Jižní Asie - Jihovýchodní Asie - Japonsko a Čína - asijské tygři		

<i>Zeměpis 8. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
ZEMĚPIS SVĚTADÍLŮ			
Evropa			
- provede regionalizaci, vytyčí společné znaky daného regionu, provede porovnání jednotlivých regionů - vyhledá a pojmenuje vybrané státy, významná města - vyhledá na mapách hlavní soustředění osídlení a hospodářských činností, v regionech a modelových státech, popíše a porovná jejich sektorovou, odvětvovou a územní strukturu a zvaží souvislost s přírodními poměry - zná nejvýznamnější mezinárodní organizace - vyhledá na mapách nejvýznamnější oblasti cestovního ruchu - dokáže na mapě lokalizovat geografické významnosti, se kterými se seznámil - uvede příklady hlavních environmentálních problémů daných makroregionů	- fyzickogeografická sféra - socioekonomická sféra - Severní Evropa - Západní Evropa - Jižní Evropa - Jihovýchodní Evropa - Střední Evropa - Východní Evropa	OSV - Rozvoj schopností poznávání - Hodnoty, postoje EGS - Evropa a svět nás zajímá - Objevujeme Evropu a svět - Jsme Evropané	Ve všech tematických celcích.

<i>Zeměpis 9. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Česká republika			
- určí absolutní geografickou polohu České republiky - vyhodnotí relativní geografickou polohu České republiky podle různých kritérií - porovná rozlohu České republiky s rozlohou vybraných států světa a s rozlohou sousedních států - popíše jednoduše s pomocí obecně zeměpisných a tematických map vznik a vývoj reliéfu, určí a vyhledá horopisné celky, charakterizuje podnebí, vodstvo, půdy, rostlinstvo a živočišstvo - zhodnotí stav životního prostředí, vymezí NP a CHKO a jejich význam	geografická poloha, rozloha, členitost povrchu a přírodní poměry ČR	EV - Ekosystémy - Základní podmínky života - Lidské aktivity a problémy životního prostředí	

Zeměpis 9. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
- vyhledá, popíše a zdůvodní na mapách největší a nejmenší soustředění obyvatelstva v ČR - vyhledá na mapách největší a nejvýznamnější sídla v ČR a určí jejich lokalizační faktory - srovnává ukazatele o lidnatosti, rozmístění, pohybu a struktuře obyvatelstva ČR se sousedními státy - stručně charakterizuje základní problémy sociokulturních rozdílů a imigrační politiky ČR - vyhledá aktuální demografické údaje, vyhodnotí je a pokusí se dle svých možností o prognózu vývoje	- obyvatelstvo a sídelní poměry ČR - demografické a hospodářské charakteristiky - transformační společensko politické a hospodářské procesy a jejich projevy a dopady	MkV - Kulturní difference - Lidské vztahy - Etnický původ - Multikulturalita - Princip sociálního smíru a solidarity	
- rozlišuje a porovnává předpoklady, rozmístění a perspektivu hospodářských aktivit v ČR - charakterizuje hospodářství ČR po jednotlivých oblastech: průmysl, zemědělství, doprava a spoje, služby, cestovní ruch, zahraniční obchod - zhodnotí postavení Prahy v rámci hospodářství ČR	hospodářské a společenské postavení České republiky v Evropě a ve světě	EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí	
Regiony ČR			
- lokalizuje na mapách jednotlivé regiony a administrativní celky v ČR - charakterizuje přírodní podmínky, hospodářství, zvláštnosti, kulturní zajímavosti jednotlivých regionů a porovnává jejich hospodářskou úlohu a vyspělost	- územní jednotky státní správy a samosprávy - krajské členění - přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech - Středočeský kraj - Jihočeský kraj - Plzeňský kraj - Karlovarský kraj - Ústecký kraj - Liberecký kraj - Královéhradecký kraj - Pardubický kraj - kraj Vysočina - Jihomoravský kraj - Zlínský kraj - Olomoucký - Moravskoslezský kraj		

<i>Zeměpis 9. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
• uvede základní statistické údaje vztahující sek Praze • orientuje se v nejznámější historii města • popíše a posoudí stručně regionální zvláštnosti, typické znaky, osídlení, hospodářství a kulturu regionu • popíše základní přírodní podmínky Prahy a stručně charakterizuje jejich bohaté zvláštnosti • uvede příklady největších environmentálních a urbanistických problémů hl. města a jejich možných řešení • pracuje aktivně s mapami Prahy • dle svých možností postupně poznává město v jeho celku	• Praha (místní region)		
Společenské a hospodářské prostředí			
• pracuje aktivně s tematickými mapami obsahujícími informace o obyvatelstvu, sídlech a hospodářských činnostech v celosvětovém měřítku • rozlišuje a posuzuje předpoklady a lokalizační faktory sídel a hospodářských aktivit na konkrétních regionálních příkladech • orientuje se v počtu a rozmístění lidí na Zemi, vyhodnocuje aktuální demografické ukazatele • popisuje rozmístění lidských ras, národů, jazyků, náboženství, lidských sídel, nejvýznamnějších aglomerací	Obyvatelstvo světa • geografické charakteristiky • demografické charakteristiky • kulturní charakteristiky • ekonomické charakteristiky	OSV • Rozvoj schopností poznávání • Hodnoty, postoje (ve všech tematických celcích) EGS • Evropa a svět nás zajímá • Objevujeme Evropu a svět MkV • Kulturní difference • Etnický původ	
• určí a vyhledá hlavní oblasti světového hospodářství porovnává a lokalizuje na mapách hlavní (jádrové) a vedlejší (periferní) oblasti světového hospodářství • vymezí kritéria hodnocení vyspělosti státu • uvede, vyhledá a charakterizuje příklady států podle stupně rozvoje	Světové hospodářství, globalizační společenské, politické a hospodářské procesy • sektorová a odvětvová struktura • ukazatele hospodářského rozvoje a životní úrovně • sídelní systémy • urbanizace, suburbanizace	• Multikulturalita • Princip sociálního smíru a solidarity	

<i>Zeměpis 9. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
• orientuje se na politické mapě světa, uvede aktuální počet států současného světa, vyhledá na politické mapě světa nově vzniklé státy • rozlišuje a porovnává státy světa podle zeměpisné polohy, počtu obyvatelstva, hlediska svrchovanosti, státního zřízení, formy vlády, politického uspořádání a správního členění • uvádí příklady různých státních zřízení a různé míry demokracie ve světě • lokalizuje aktuální příklady politických, národnostních a náboženských konfliktů ve světě • uvede příklady nejvýznamnějších politických, vojenských a hospodářských seskupení	Regionální společenské, politické a hospodářské útvary • národní a mnohonárodnostní státy • bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států • geopolitické procesy	EGS • Jsme Evropané	
Globální problémy současného světa			
• uvede příklady nejvýznamnějších globálních problémů, pokusí se dle svých schopností objasnit jejich příčiny, zvážit a prodiskutovat důsledky, porovnat přístupy různých zemí a mezinárodních organizací, naznačit možná řešení a pojmenovat překážky na cestě k nim... • objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu	• významné globální problémy a jejich projevy • hlavní světová ohniska	MV • Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	
Životní prostředí			
• rozlišuje vzhled, funkci a znaky přírodních a kulturních krajin, uvede konkrétní příklady	Krajina • přírodní a společenské prostředí • typy krajin	EV • Ekosystémy • Základní podmínky života	
• posuzuje působení přírodních krajinnotvorných procesů a vlivy lidských aktivit na krajinu a životní prostředí, zhodnotí je a uvede různé příklady... • rozlišuje a vhodně užívá pojmy ekologie a environmentalistika • zhodnotí stručně různé přístupy k ochraně přírody a životního prostředí na lokální i globální úrovni	Vztah přírody a společnosti • udržitelný život a rozvoj • principy a zásady ochrany životního prostředí • chráněná území přírody globální a environmentální problémy lidstva	• Lidské aktivity a problémy životního prostředí • Vztah člověka k prostředí	

6.12. SEMINÁŘ Z PŘÍRODNÍCH VĚD

6.12.1. Charakteristika

6.12.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah předmětu

Předmět seminář z přírodních věd je zaměřen na celkové rozšiřování a prohlubování vzdělávací oblasti Člověk a příroda, na tvorbu přehledných a hodnotných záznamů o průběhu a výsledcích prováděných experimentů a měření, čtení odborných textů, jejichž náročnost však odpovídá věku žáka.

Žáci zde rozvíjí své znalosti a zkoumají přírodní podmínky a život na naší planetě. Klademe důraz na samostatnou práci žáků, kdy pracují s dostupnými přírodninami, přírodu poznávají formou prožitku (přírodovědné vycházky, vlastní badatelská práce, projekty...), čímž si rozvíjí pozitivní vztah k přírodě a vytvářejí si postoje ke světu, který je kolem nás.

Snahou je umožnit žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů a uvědomit si, jak je důležité a užitečné mít přehled v přírodovědných poznatcích a moci je pak aplikovat i v praktickém životě.

Přírodopis

J. A. Komenský kdysi prohlásil: „Každý člověk je o to lepší a ušlechtlejší, oč více si váží přírody.“ Tato jeho myšlenka je prostoupena celým seminářem, který rozšiřuje výuku přírodopisu. Cílem je, aby si žáci uvědomili, že přírody je nutné si vážit, chránit ji a pečovat o ni. Aby k tomuto závěru dospěli sami, provádí různá praktická a laboratorní cvičení, pokusy, tvoří dočasné mikroskopické preparáty či pozorují preparáty trvalé a snaží se objasnit některé přírodní zákonitosti. Žáci své závěry dále zpracovávají ve formě protokolů, posterů, popř. prezentací či krátkodobých projektů.

Chemie a ekologie

Seminář má zasvětit žáky do tajů přírody nejen z hlediska chemického, ale také ekologického. Žákům je zde umožněno hlubší porozumění přírodním zákonům a uvědomění si, kterak lze získané poznatky ve škole využít i v běžném životě. Velký důraz je zde kladen na bezpečnost práce nejen ve škole se školními chemikáliemi, ale také s chemickými přípravky, se kterými se mohou setkat v běžné domácnosti. Hlavními tématy tohoto praktika jsou čtyři základní živly – voda, vzduch, oheň a země a s nimi související ekologie. Učíme žáky předvídat dopady praktických aktivit na naše životní prostředí a vedeme je k ochraně životního prostředí, svého zdraví a zdraví ostatních lidí.

Fyzika

V části semináře věnované fyzice jsou žáci zábavnou formou směřováni k osvojení základních fyzikálních pojmů, zákonitostí a odborné terminologie. Pomocí jednoduchých demonstračních pokusů a experimentů je u žáků rozvíjen zájem o poznávání nových fyzikálních pojmů a zákonitostí, neboť se snažíme řídit heslem FYZIKA VŠEMI SMYSLY. Během celé výuky jsou rozvíjeny schopnosti pozorovat, měřit, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy a vyvozovat z nich závěry. Získané fyzikální poznatky jsou aplikovány do praktického života.

Zeměpis

Výuka si klade za cíl:

- zábavnou formou rozšířit vědomosti získané v hodinách zeměpisu
- využít zeměpisných poznatků a dovedností v praktickém životě a v situacích, kdy jsou zeměpisné znalosti potřeba
- pozorovat a zkoumat své okolí z geografického úhlu pohledu, zpracovávat a vyhodnocovat získané údaje
- upevnit si schopnost pracovat se zeměpisnými tabulkami, grafy a diagramy
- osvojit si hlubší zpracování jednoduchých statistických údajů v geografii, jejich analýzu a práci s nimi
- prakticky řešit různé zeměpisné úlohy, testy a kvízy.

Časová dotace

Seminář z přírodních věd je vyučován v 6. – 8. ročníku 1 hod týdně, vždy s konkrétním zaměřením daného ročníku na některou z přírodních věd – přírodopis, fyziku, chemii, zeměpis. O zařazení konkrétního vzdělávacího obsahu do ročníku rozhoduje vedení školy s ohledem na zájem dětí a aktuální personální situaci. Ze čtyř volitelných obsahů tak žáci během studia absolvují vybrané tři.

Formy realizace

- výuka ve třídě s využitím demonstračních pomůcek a přírodnin
- přírodovědné a zeměpisné vycházky a exkurze, terénní výuka
- badatelská činnost (pozorování mikroskopem a lupou, popř. dalekohledem, práce s chemikáliemi a dalšími pomůckami)
- krátkodobé projekty, skupinové práce, využití videa, DVD, PC, pracovních listů, odborné literatury ve školní knihovně, atlasů a určovacích klíčů
- chemické a fyzikální pokusy – návěky jednoduchých laboratorních metod a postupů

Průřezová témata

Průřezová témata, která se prolínají v předmětu Seminář z přírodních věd:

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- Rozvoj schopnosti poznávání
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- Seberegulace a sebeorganizace
- Kompetice a kooperace
- Kreativita

Výchova demokratického občana (VDO)

- Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)

- Evropa a svět nás zajímá
- Objevujeme Evropu a svět

Multikulturní výchova (MkV)

- Etnický původ
- Lidské vztahy
- Multikulturalita

Environmentální výchova (EV)

- Ekosystémy
- Základní podmínky života
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Vztah člověka k prostředí

Mediální výchova (MeV)

- Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení
- Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- Fungování a vliv médií ve společnosti – formulace vlastních názorů na dané problémy týmu

6.12.1.2. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí**Kompetence k učení**

Učitel vede žáky

- k vyhledávání, třídění a propojování informací a využití v praktickém životě
- k samostatnému pozorování a porovnávání získaných informací

- ke správnému používání odborné terminologie
- k vytvoření potřeby zajímat se o daný obor i v budoucnu
- k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi
- k využívání vlastních poznatků z jiných předmětů

Žák

- se aktivně podílí na získání nových poznatků
- učí se metodám poznávání přírodních objektů, procesů, vlastností a jevů
- vybírá a využívá způsoby a metody pro efektivní učení, propojuje získané poznatky do širších celků, nalézá souvislosti
- získané poznatky kriticky posuzuje, porovnává a formuluje závěry
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení

Kompetence k řešení problémů

Učitel vede žáky

- k samostatnému řešení daného problému
- k zobecňování a aplikaci poznatků v různých oblastech života
- k využití získaných vědomostí a dovedností k vytváření různých variant řešení problémů, ke zkoumání řešení a k aplikaci osvědčených postupů při řešení obdobných či nových problémových situací
- k vyhledávání a kombinování informací z různých informačních zdrojů
- k využívání metod, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami
- k práci s chybou

Žák

- vyhledává informace k řešení problémů
- plánuje, promýšlí a volí způsoby řešení problému na základě vlastní zkušenosti
- je schopen pochopit problém, vyhledat k němu vhodné informace
- učí se základům logického vyvozování a předvídání specifických závěrů z přírodních zákonů
- učí se myslet kriticky, je schopen hájit svá tvrzení

Kompetence komunikativní

Učitel vede žáky

- k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování
- k stručnému, přehlednému a objektivnímu sdělení postupu a výsledků svých pozorování (ústně i písemně)
- k formulování a vyjadřování myšlenek a názorů při prezentaci či hodnocení své práce nebo ostatních

- k respektování jiného názoru, schopnosti přijmout kritiku a vhodně argumentovat
- ke komunikaci mezi sebou a učitelem a k dodržování předem stanovených pravidel vzájemné komunikace
- k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů v písemné i mluvené podobě

Žák

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, souvisle a kultivovaně slovem i písmem
- učí se naslouchat druhým a vhodně reagovat
- využívá informační a komunikační prostředky ve vztahu k okolí
- učí se stručně, přehledně i objektivně sdělovat postup a výsledky svých pozorování a experimentů (ústně i písemně), tím, že žáci při řešení úloh spolupracují, výsledky pokusů přesně komentují, stručně zapisují, vysvětlují, obhajují

Kompetence sociální a personální

Učitel vede žáky

- ke spolupráci ve dvojicích či větších skupinách při řešení úkolů, třídění informací
- ke schopnosti objektivně hodnotit svou práci v kolektivu a v případě potřeby požádat o pomoc nebo ji sami poskytnout
- ke schopnosti přispívat k diskuzi
- k pocitu zodpovědnosti za své chování
- k dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů

Žák

- spolupracuje ve dvojici či větší skupině na základě vytvořených pravidel, upevňuje dobré mezilidské vztahy, pomáhá druhým a je schopný o pomoc požádat

Kompetence občanské

Učitel vede žáky

- k chápání základních ekologických souvislostí a environmentálních problémů
- k chápání nutnosti dodržovat základní pravidla vedoucí ke zlepšení životního prostředí
- k dodržování pravidel slušného chování

Žák

- respektuje názory druhých, uvědomuje si svá práva a povinnosti ke škole i mimo školu
- chápe základní environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace

Kompetence pracovní

Učitel vede žáky

- k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při laboratorních pracích i při manipulaci s živými přírodními osvojením bezpečných pracovních postupů
- k vyhledávání a využívání různých zdrojů informací

Žák

- je seznámen s pravidly bezpečného chování při pozorování přírodnin v přírodě
- je seznámen s pravidly bezpečnosti při práci s pomůckami
- učí se optimálně plánovat a provádět soustavná pozorování a pokusy a získaná data zpracovávat a vyhodnocovat

Kompetence digitální

Učitel vede žáky

- k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, správě a sdílení dat, informací a digitálního obsahu
- k vytváření a upravování digitálního obsahu

Žák

- aktivně využívá digitální technologie za účelem získávání, uchovávání, vyhodnocování a sdílení informací a dat při zkoumání přírody
- na základě osvojených poznatků a zkušeností z přírodopisu kriticky hodnotí informace šířené v přímé (běžné mezilidské) nebo mediální komunikaci

6.12.2. Vzdělávací obsah

Očekávané výstupy ŠVP

Tabulka (viz níže) obsahuje očekávané školní výstupy, konkretizuje učivo a je doplněna o tematické okruhy průřezových témat, jichž se učivo dotýká. Její součástí jsou také poznámky upřesňující realizaci vzdělávacího obsahu, doplňující mezipředmětové vztahy apod.

<i>Seminář z přírodních věd - přírodopis</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Úvod do ekologie			
• se orientuje v základních ekologických pojmech • porovnává různé typy přizpůsobení životním podmínkám • rozlišuje přírodní a umělé ekosystémy, vytváří a uvádí příklady potravních řetězců v různých ekosystémech • chápe význam ochrany ekosystémů • zhodnotí důsledky narušení ekosystému v přírodě a pro člověka	• základní ekologické pojmy • podmínky života • ekosystémy a jejich ochrana	EV • Ekosystémy • Základní podmínky života • Lidské aktivity a problémy životního prostředí • Vztah člověka k prostředí	
Praktické činnosti			
• dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci	• zásady práce a bezpečnost		Laboratorní protokoly
• seznámí se s mikroskopem, lupou, popř. dalekohledem a učí se je používat, používá běžné pomůcky k mikroskopování • vybere a prakticky používá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování a experimentů	• základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky		
• připraví s využitím běžných laboratorních pomůcek jednoduchý preparát k pozorování mikroskopem, zaostří mikroskop, vypracuje protokol o provedené práci a pozorování, včetně popsání schematického nákresu	• základy mikroskopování		
Práce s informacemi, tvorba digitálního materiálu			
• vyhledává v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci, popř. splnit zadaný úkol (projekt)	• práce s informacemi		Pojmová mapa, myšlenková mapa, referát, prezentace...
• aktivně využívá digitální technologie, najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu • vytváří a upravuje digitální obsah na konkrétní téma, vhodně jej prezentuje s odkazem na zdroj	• tvorba digitálního materiálu		Konkrétní formu a téma zadává pro daný školní rok vyučující.

Seminář z přírodních věd - fyzika			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Pohyb těles			
- využívá s porozuměním vztah mezi rychlostí dráhou a časem při řešení problémových úloh - na základě měření sestrojí graf závislosti dráhy na čase - určí zrychlení		OSV Kooperace a kompetice – spolupráce při řešení problému a experimentech	
Síla			
umí používat vztah mezi gravitační silou a hmotností	gravitační pole, gravitační síla	OSV Komunikace – učí se vyslovit a obhájit svůj názor	Pokusy z volné ruky Pokusy s jednoduchými pomůckami
- změří velikost síly a umí ji graficky znázornit - experimentálně složí dvě síly, určí jejich výslednici graficky i výpočtem	- znázornění síly - skládání sil		
- experimentálně určí polohu těžiště - na základě experimentu dokáže, že pro rovnovážnou polohu tělesa je rozhodující poloha těžiště	- těžiště tělesa - rovnovážná poloha		
objasní Newtonovy pohybové zákony, umí získané poznatky používat v běžném životě	Newtonovy pohybové zákony		
- sestaví modely páky, kladky, nakloněné roviny - experimentálně ověří podmínku pro rovnovážnou polohu tělesa na jednoduchých strojích, vysvětlí jejich užití v praxi	jednoduché stroje		
využívá poznatků o vztahu mezi tlakem, tlakovou silou a obsahem plochy na níž síla působí při řešení konkrétních praktických úloh	tlaková síla, tlak		
experimentálně určuje velikost třecí síly v závislosti na jakosti a obsahu styčných ploch	třecí síla		
Mechanické vlastnosti kapalin			
využívá poznatky o zákonitostech tlaku v kapalině pro řešení konkrétních praktických problémů	- Pascalův zákon - hydrostatický tlak - Archimédův zákon		
Mechanické vlastnosti plynů			
vysvětlí vznik atmosférického tlaku, seznámí se s přístroji k měření atmosférického tlaku	atmosférický tlak		

<i>Seminář z přírodních věd - fyzika</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
• aplikuje platnost Archimédova zákona v atmosférickém tlaku	• Archimédův zákon pro plyny		
• umí používat přístroje k měření tlaku v uzavřené nádobě	• tlak plynu v uzavřené nádobě		
Matematicko-fyzikální tabulky			
• umí vyhledávat v tabulkách, využívá údaje při řešení úloh	• matematicko-fyzikální tabulky		
Zajímavá fyzika			
• připraví a realizuje jednoduché pokusy dle návodu • aktivně využívá digitální technologie, najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu • vytváří a upravuje digitální obsah na konkrétní téma, vhodně jej prezentuje s odkazem na zdroj	• pokusy s jednoduchými pomůckami • pokusy z volné ruky • mediální prezentace na dané téma	OSV • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

<i>Seminář z přírodních věd – chemie, ekologie</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Bezpečnost práce			
• zná zásady bezpečné práce • dle svých možností je schopen poskytnout a přivolat první pomoc	• bezpečnost práce	OSV • Seberegulace a sebeorganizace	
Laboratorní pomůcky a experimentální činnost			
• správně používá základní chemické sklo • pracuje s některými chemickými látkami • striktně dodržuje pracovní postupy při přípravě pokusu • v jednotlivých pokusech rozliší známé látky podle rozdílných vlastností • dokáže určit kyselost a zásaditost roztoků	• školní chemické laboratorní pomůcky a chemické sklo • příprava jednoduchých chemických pokusů	OSV • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV • Lidské aktivity a problémy životního prostředí	
Voda a vzduch			
• zhodnotí význam vody pro Zemi • způsoby likvidace znečištění a preventivní opatření	• význam čistoty vody a vzduchu • ekologické havárie – příčiny a následky	MeV	

<i>Seminář z přírodních věd – chemie, ekologie</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
	čistota ovzduší, ozónová vrstva	Fungování a vliv médií ve společnosti (ropné havárie, globální oteplování, ...)	
Oheň			
- charakterizuje význam kyslíku pro hoření látek - vysvětlí princip hašení - umí přivolat hasiče - první pomoc při popáleninách	- hoření, oheň, požár - hasicí přístroje		
Země			
- posoudí vliv látek na životní prostředí - dle svých možností vysvětlí princip skleníkového efektu a vznik kyselých dešťů	- skleníkový efekt - kyselé deště	EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Práce s ekologicky zaměřenou literaturou a vyhledávání informací
Chemický průmysl			
vysvětlí význam a vliv chemického průmyslu	- recyklace - paliva - plasty - detergenty - kosmetika		
Tvorba digitálního materiálu			
- aktivně využívá digitální technologie, najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu - vytváří a upravuje digitální obsah na konkrétní téma, vhodně jej prezentuje s odkazem na zdroj	tvorba digitálního materiálu		Konkrétní formu a téma zadává pro daný školní rok vyučující.

Seminář z přírodních věd - zeměpis			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Význam zeměpisu a jeho současné úkoly			
- vysvětlí konkrétní přínos zeměpisu v různých oblastech společenského života - dokáže vysvětlit přínos zeměpisu pro jednotlivce	význam zeměpisu a jeho současné úkoly		
Lidé a jejich činnost na Zemi			
- aktivně pracuje a vyhodnocuje geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů - orientuje se v problematice národů, etnických skupin, jazyků, migrací, hustoty zalidnění, sídel a sídelních struktur	lidé obývají Zemi	MV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MkV - Etnický původ	
- rozdělí světové hospodářství do jednotlivých sfér, vysvětlí strukturu průmyslové výroby - rozlišuje státy podle hospodářské vyspělosti - uveče a charakterizuje druhy dopravy - vysvětlí význam obslužné sféry - uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	- světové hospodářství - zemědělská výroba - průmyslová výroba - doprava - služby lidem - lidé jsou součástí přírody	EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - Vztah člověka k prostředí	
Politický zeměpis			
- rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovnává jejich znaky - charakterizuje jednotlivé totalitní systémy - objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů	- hlavní změny na politické mapě světa ve 20. století - zeměpis světových velmocí - současné státy a jejich rozdíly - světová ohniska napětí	EGS - Evropa a svět nás zajímá - Objevujeme Evropu a svět VDO - Pricipy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování MkV - Lidské vztahy - Multikulturalita	

Seminář z přírodních věd - zeměpis			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Praktický zeměpis			
• ovládá a aplikuje v terénu základy praktické topografie a orientace v terénu	• práce s mapou, zobrazování a hodnocení krajiny	EV • Vztah člověka k prostředí OSV • Rozvoj schopností poznávání	
• uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě	• zásady pobytu v přírodě • příprava terénního cvičení (geografické exkurze) a jeho realizace		
• ovládá zásady chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom	• ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelní pohromy		
Zeměpis cestovního ruchu			
• zhodnotí turistické regiony ČR • popíše a zhodnotí jednotlivé formy turismu	• všeobecné podmínky cestovního ruchu • turistické oblasti, formy a druhy turismu • příprava a realizace výletu	OSV • Kreativita	
Tvorba digitálního materiálu			
• aktivně využívá digitální technologie, najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu • vytváří a upravuje digitální obsah na konkrétní téma, vhodně jej prezentuje s odkazem na zdroj	• tvorba digitálního materiálu		Konkrétní formu a téma zadává pro daný školní rok vyučující.

6.13. HUDEBNÍ VÝCHOVA

6.13.1. Charakteristika

6.13.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah předmětu

Vzdělávací obsah předmětu vychází ze vzdělávací oblasti Umění a kultura. Cílem výuky je zprostředkovat žákům setkání s hudbou současnou i klasickou a pomocí různých činností podpořit jejich přirozenou potřebu „hudebnění“. Hudební výchova by měla být předmětem uvolnění, radosti, citového prožitku, seberealizace, zábavy, týmové práce, při které se žáci budou učit rozpoznávat krásu umění i aktivně se podílet na realizaci společenských akcí. Hudebně výchovné činnosti jsou rozděleny na:

- vokální činnosti
- instrumentální činnosti
- hudebně-pohybové činnosti
- poslechové činnosti

Časová dotace

Časová dotace je pro všechny ročníky 2. stupně stejná – 1 hodina týdně. Zajímavou doplňující činnost předmětu nabízí volitelný předmět Angličtina v hudbě, kde si žáci zábavnou formou procvičí znalosti anglického jazyka na textech písní.

Formy realizace

Výuka předmětu je organizována v kmenových třídách, některé pěvecké a hudebně-pohybové aktivity lze uskutečňovat ve školní aule vybavené k tomu určenou technikou.

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání. Upřednostňovány jsou ty formy, které vedou k podpoře aktivní tvořivosti dětí: kolektivní činnosti, skupinové vyučování, tematické projekty, organizování školní společenské akce. Nedílnou součástí výuky jsou návštěvy koncertů rozmanitých hudebních žánrů.

Průřezová témata

Průřezová témata, která se prolínají v předmětu hudební výchova:

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- Sebepoznání a sebepojetí
- Kreativita
- Hodnoty, postoje, praktická etika

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)

- Evropa a svět nás zajímá – žijeme z jejich tradic, naši sousedé v Evropě
- Jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace

Multikulturní výchova (MkV)

- Kulturní difference – respekt, ochrana a ocenění kulturních tradic, kulturní a historické dědictví

Mediální výchova (MeV)

- Fungování a vliv médií ve společnosti
- Tvorba mediálních sdělení
- Práce v realizačním týmu

6.13.1.2. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k tomu, aby se naučili rozumět obecně používaným termínům oblasti hudební, výtvarné a dramatické a aby s nimi dovedli zacházet
- ukazuje žákům, že přehled v oblasti umění, kultury a sportu jim umožní prožitky z těchto oborů lidské činnosti intenzivněji prožívat

Žák

- aktivně se zapojuje do činností receptivních i reprodukčních, při kterých uplatňuje a prohlubuje hudební paměť, fantazii a představivost

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede žáky k tomu, aby při svém hodnocení umění postupovali uvážlivě, tak aby svůj názor byli schopni obhájit
- předkládá žákům dostatečné množství estetických prožitků a poskytuje jim dostatek prostoru k tomu, aby si uvědomili, že různí lidé vnímají stejnou věc různě

Žák

- veškeré hudební aktivity umí uplatnit při individuální i skupinové hudební tvorbě

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky k tomu, aby vnímali i mimojazykové vyjadřování a aby sami tuto komunikaci využívali
- ukazuje žákům, že vyslechnout názor druhých lidí na společně prožitý estetický prožitek a vhodně na něho reagovat může být přínosem
- poskytuje dětem dostatečný prostor k jejich vlastnímu kulturnímu uměleckému projevu

Žák

- umí naslouchat hudbě a vnímá projevy druhých jako účinný prostředek komunikace
- chápe umění a jeho formy jako svébytný prvek komunikace umělců se společnostmi v jednotlivých dějinných epochách

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vysvětluje a upevňuje zásady chování na kulturních akcích
- ukazuje dětem potřebu spolupráce při přípravě kulturního představení, důležitost úkolů (rolí), které v týmu plní
- na základě respektování jejich názorů buduje v dětech sebedůvěru

Žák

- respektuje vkus a nazírání hudby ostatních
- kriticky hodnotí práci svou i druhých
- na základě emocionálního působení hudby a jejího vlivu si vytváří vztah k lidem

Kompetence občanské

Učitel

- vysvětluje žákům potřebu respektovat, chránit a oceňovat naše tradice a kulturní a historické dědictví
- buduje v dětech pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost
- vede žáky k tomu, aby se aktivně zapojovali do kulturního dění a mimoškolních aktivit

Žák

- dokáže zaujmout postoj k hudbě ve všech jejích oblastech
- chápe proces umělecké tvorby jako způsob nalézání a vyjadřování osobních prožitků a postojů k jevům a vztahům ve společnosti

Kompetence pracovní

Učitel

- objasňuje žákům základní pravidla pro grafický záznam hudby
- vede žáky k aktivním hudebním činnostem, ke správnému zacházení s dostupnými hudebními nástroji
- pomáhá hudebně nadaným žákům ve volbě vhodného povolání, ve kterém by uplatnili svůj talent

Žák

- umí vhodně využít psychohygienický účinek hudby
- umí správně zacházet se svěřeným hudebním nástrojem při hudební produkci i při údržbě

Kompetence digitální

Učitel

- seznamuje žáky s návody, postupy a možnostmi užívání digitálních technologií v hudbě i dílčích hudebních činnostech
- -nabízí žákům možnost užívat a samostatně volit vhodné digitální hudební nástroje, aplikace či programy z dostupné nabídky při řešení konkrétních úkolů při reprodukci, produkci i vlastním experimentováním a hudební tvorbě individuální i skupinové
- -využívá digitální technologie jako nástroje zprostředkování hudby mezi žákem a autorem(hudebním dílem)
- -umožňuje žákovi vstupovat do této komunikace prostřednictvím zaznamenávání, sdílení i reprodukce hudby dostupnými digitálními technologiemi a vnímat sebe sama v roli poučeného posluchače i interpreta
- -vede žáky k respektování autorství a autorských práv u vytvořených digitálních i zvukových projektů
- -vede žáky k etickému jednání při interakci s těmito projekty v digitálním prostředí uváděním příkladů z hudební produkce

Žák

- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách, které zaznamenává za pomoci dostupných digitálních technologií
- -reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata a části skladeb

- -vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební experimenty
- -vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění
- -dokáže využít možnosti, které mu poskytují multimédia a digitální prostředí

6.13.2. Vzdělávací obsah

6.13.2.1. Očekávané výstupy RVP ZV

Vyučovací předmět Hudební výchova naplňuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Hudební výchova tak, jak jej vymezuje Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (RVP ZV).

Očekávané výstupy

Žák

HV-9-1-01 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách

HV-9-1-02 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase

HV-9-1-03 reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace

HV-9-1-05 rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě

HV-9-1-06 orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku

HV-9-1-07 zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období

HV-9-1-08 vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

HV-9-1-01p doprovází písně pomocí ostinata

HV-9-1-02p, HV-9-1-03p interpretuje vybrané lidové a umělé písně

HV-9-1-04p - pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu

- rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru

- uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl

6.13.2.2. Očekávané výstupy ŠVP

Školní vzdělávací program (ŠVP) rozpracovává očekávané výstupy i učivo RVP ZV do jednotlivých ročníků. Tabulka (viz níže) obsahuje očekávané školní výstupy, konkretizuje učivo probírané v daném ročníku a je doplněna o začlenění tematické okruhy průřezových témat. Její součástí jsou také poznámky upřesňující realizaci vzdělávacího obsahu, doplňující mezipředmětové vztahy apod.

Výstupy uvedené v kapitole Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření jsou vodítkem pro případné úpravy výstupů uvedených v ŠVP do individuálního vzdělávacího plánu (IVP) pro žáka na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka. Výstupy představují cílovou úroveň, kterou lze s využitím podpůrných opatření případně překročit.

V souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. se výstupy minimální doporučené úrovně využijí v případě podpůrných opatření třetího stupně pouze u žáků s lehkým mentálním postižením. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními pátého stupně jsou dolní úrovně pro úpravu očekávaných výstupů v IVP očekávané výstupy stanovené v RVP ZŠS, které mají rovněž činnostní povahu a jsou prakticky zaměřené.

Poznámka: Učební osnovy předmětu umožňují konkretizovat učivo a jeho náročnost na základě učitelovy znalosti úrovně hudebního rozvoje jednotlivých žáků a podmínek ve škole. Volba vhodných didaktických prostředků je zcela závislá na učitelově rozhodnutí.

<i>Hudební výchova 6. ročník</i>			
<i>Školní výstup</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Hudebně pohybové činnosti			
• umí taktovat dvoudobý a třídobý takt • pohybem vyjadřuje pochodový, polkový a valčíkový rytmus • zaznamenává hudební aktivity (zpěv, hra, pohybový doprovod, tanec...) na mobilní zařízení či na dostupné zařízení ve třídě a uloží je ve vhodném formátu	• hra na dirigenta a orchestr • pochod, polka, valčík, mazurka • dramatizace písní • záznam hudebních aktivit prostřednictvím dostupných digitálních technologií (např. interaktivní tabule, mobilní telefon, nahrávací zařízení, dostupné hudební aplikace)		Tělesná výchova
Instrumentální činnosti			
• správně rytmicky doprovází jednoduchou píseň na Orffovy nástroje • má rytmické citění a rytmickou paměť • dokáže vytvořit vlastní rytmické motivy	• reprodukce známých písní s důrazem na první a druhou dobu taktu • rytmické hádanky, rytmické ozvěny, hra na tělo • analytická práce s písní, jednoduchá písňová forma	OSV • Kreativita – obecná kreativita, rozvoj smyslového vnímání	
Poslechové činnosti			
• sluchem rozliší zvuk vybraných nástrojů, pojmenuje je • rozliší skladbu vokální a instrumentální • umí rozpoznat umělou a lidovou píseň, melodram, muzikál, operu a operetu • orientuje se v základních hudebních formách • seznámí se s vybranými skladbami	• hudba vokální a instrumentální • koncert, fuga, symfonie, rondo • melodram, muzikál, opereta, opera • poznávání hudebních nástrojů • píseň lidová a umělá • hudebně výrazové prostředky • analytická práce s vybranými skladbami	EGS • Evropa a svět nás zajímá – žijeme z jejích tradic	Dějepis
Vokální činnosti			
• dokáže podle svých individuálních dispozic intonačně správně a rytmicky přesně zpívat v jednohlase, popřípadě v dvojhlase • umí vyhledat určené takty a rytmy	• intonační cvičení, vzestupná a sestupná řada tónů • vokálně instrumentační aktivity individuální a společné • říkadlo, píseň – rytmické vyjádření textu písně • vyhledávání rytmu v zápisu písně, rytmické hádanky		Výtvarná výchova, český jazyk a literatura

<i>Hudební výchova 7. ročník</i>			
<i>Školní výstup</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Hudebně pohybové činnosti			
- rozpozná tance lidového původu z Čech například od tanců amerických, pokouší se je napodobit - zaznamenává realizované hudební aktivity prostřednictvím dostupných digitálních technologií - umí použít zaznamenané aktivity jako součást individuální prezentace nebo skupinové aktivity	- lidový tanec, společenský tanec - kramářská píseň - country and western – ukázky tanců - záznam hudebních aktivit prostřednictvím dostupných digitálních technologií - prezentace individuálních či skupinových aktivit prostřednictvím dostupných digitálních technologií	OSV - Sebepoznání, sebepojetí – tanec jako komunikace EGS - Evropa a svět nás zajímá	Výtvarná výchova – kramářská píseň
Instrumentální činnosti			
dle svých možností reprodukuje melodii, popř. tvoří doprovod známých písní	- reprodukce známých písní - analytická práce s písní – prolíná se do ostatních hudebních činností v průběhu celého školního roku		
Poslechové činnosti			
- rozlišuje jednotlivé folklorní oblasti - seznámí se s lidovými nástroji - při poslechu využívá získané zkušenosti a znalosti o hudebních nástrojích a formách - orientuje se v základním díle vybraných hudebních skladatelů - zařadí vybranou skladbu do příslušného hudebního období - v digitálním prostředí umí vyhledat multimediální umělecký projekt a popsat jeho hudební složku	- folklor a jeho projevy - folklor dalších oblastí a etnik - notový záznam, jeho vývoj - hudební slohy, počátky hudby - hudba v kontextu vývoje ostatních druhů umění i společnosti - výběr poslechových skladeb různých období a analytická práce s nimi - interpretace hudby v hudební složce multimediálního projektu (film, videoklip; hudba hraná na klasické nástroje, elektroakustické; symfonická hudba a hudba elektronická; filmová hudba) - porovnání výrazu, hudební barvy	MkV - Kulturní diference – respekt, ochrana a ocenění kulturních tradic, kulturního a historického dědictví EGS - Jsme Evropané	Dějepis, zeměpis – poznávání jiných národů a jejich kulturně historického vývoje
Vokální činnosti			
- při zpěvu využívá správné pěvecké návyky - podle svých možností dokáže intonačně správně a rytmicky přesně reprodukovat píseň v jednohlase, případně jednoduchém dvojhlasu - uvědomuje si problematiku práce s hlasem v období dospívání	- hlasová hygiena - intonační cvičení - vokálně instrumentační aktivity individuální i společné - lidové a umělé písně - výběr písní z různých období		Biologie člověka

<i>Hudební výchova 8. ročník</i>			
<i>Školní výstup</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Hudebně pohybové činnosti			
- využívá k doprovodu hru na tělo - pokouší se o taneční vyjádření hudby	synkopa jako základ jazzové hudby		
Instrumentální činnosti			
- aktivně se projevuje v oblasti instrumentálních a vokálních činností - doprovází zpěv na rytmické nástroje - má rytmické cítění a rytmickou paměť - zaznamená vlastní či společné aktivity prostřednictvím dostupných digitálních technologií - umí vyhledat v digitálním prostředí multimediální umělecký projekt - popíše, jaké druhy umění se na projektu podílejí, kým nebo čím byl projekt inspirován	- reprodukce známých písní s důrazem na první a druhou dobu taktu - výběr hudebních klipů, hudebních filmů a muzikálů (inspirace, porovnání různých způsobů provedení)	MkV Kulturní difference – respektování, ochrana a ocenění tradic, kulturního dědictví, původ hudeb. stylů	Zeměpis, dějepis – Amerika a její původní obyvatelé, africké národy
Poslechové činnosti			
- uvědomuje si vliv hudebních textů na myšlení lidí - srovnává hudební vývoj české hudby se světovou a chápe vliv společenského klimatu na hudební kulturu	- romantismus, umělecká hudba 20. století - jazz, swing - šanson - country - folk - srovnávání a postihování charakteristických rozdílů mezi hudebními žánry		
Vokální činnosti			
- osvojí si písně nejrozličnějších směrů a období - zpívá podle svých individuálních možností rytmicky správně a intonačně čistě	- intonační cvičení - vokálně instrumentační aktivity individuální i společné	MeV Práce v realizačním týmu - využití mediální techniky při hudebních aktivitách	Biologie člověka – problémy dospívání a hlasová výchova

<i>Hudební výchova 9. ročník</i>			
<i>Školní výstup</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Hudebně pohybové činnosti			
• pokouší se o taneční vyjádření moderní hudby	• synkopa jako základ jazzové hudby		
Instrumentální činnosti			
• využívá k doprovodu hru na tělo • správně rytmicky doprovází jednoduchou píseň na Orffovy nástroje • má rytmické cítění a rytmickou paměť	• reprodukce známých písní s důrazem na první dobu taktu • hudební nástroje pravěku a starověku	OSV • Kreativita	Zeměpis, dějepis
Poslechové činnosti			
• orientuje se ve vývoji nonartificiální hudby na počátku 20. století až po současnost • chápe rozdíl mezi artificiální a nonartificiální hudbou • chápe kořeny současné populární hudby jako svébytný koktejl mnoha kulturních vlivů • uvědomuje si souvislost hudby s ostatními uměleckými žánry, srovnává vývoj české hudby se světovou a chápe vliv společenského klimatu na hudební kulturu • umí vyhledat v digitálním prostředí originální díla, jež se citují nebo byla východiskem pro multimediální projekt (divadelní hra, literární či výtvarné dílo) • zachovává bezpečnost a ochranu osobních údajů a soukromí včetně respektování autorských práv	• rock'n roll, generace hippies • vývoj české hudební scény od 60. let • rockové směry a žánry 2. poloviny 20. století • umění a kýč • srovnávání a postihování charakteristických rozdílů mezi hudebními žánry • české divadlo a hudba • hudba jako prostředek k relaxaci • hudba jako kulisa • legální a nelegální stahování hudby – ochrana autorských práv - copyright • vhodné a nevhodné využití hudby • hudba v reklamě • využití hudby v počítačových hrách (hudba původní a převzatá)	MkV • Kulturní difference – respektování, ochrana a ocenění tradic, kult. dědictví, původ různých stylů OSV • Hodnoty, postoje MeV • Fungování a vliv médií ve společnosti	
Vokální činnosti			
• osvojuje si písně nejrozličnějších směrů a období • dbá na hlasovou hygienu • pokusí se vyjádřit hudební vjem neverbálními prostředky • užívá různých technik vokálního projevu	• hlasová hygiena • intonační cvičení • vokálně instrumentační aktivity individuální i společné	MeV • Tvorba mediálního sdělení	

6.14. VÝTVARNÁ VÝCHOVA

6.14.1. Charakteristika

6.14.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah předmětu

Vzdělávací obsah předmětu na II. stupni je členěn do těchto specifických složek:

- rozvíjení smyslové citlivosti
- uplatňování subjektivity
- ověřování komunikačních účinků

Při realizaci výuky se zaměřujeme především na:

- rozvoj smyslové citlivosti
- hledání a rozvoj vlastního výrazu
- využívání nejrozličnějších možností a prostředků s důrazem na záměr
- uvědomování si významu a nezastupitelnosti kultury jako takové v lidském životě
- vnímání a interpretaci uměleckého díla
- obhajobu vlastní práce
- uvědomování si, že pluralita je pozitivní a nikoliv negativní stránkou výtvarné tvorby

Časová dotace

Časová dotace je v jednotlivých ročnících různá. V 6. a 8. ročníku jsou to 1 hodina týdně, v 7. a 9. ročníku pak 2 hodiny týdně. O podílu jednotlivých složek předmětu v ročnících rozhoduje vyučující, avšak je třeba respektovat, že výtvarná výchova je především předmětem činnostním. Žáci si mohou prohloubit a upevnit učivo v povinně volitelném předmětu Výtvarná dílna.

Formy realizace

Výuka předmětu Výtvarná výchova probíhá ve výtvarné učebně, v učebně informatiky, ve školní knihovně, v galeriích a v nejrozličnějších dalších prostorách – ať už v interiéru nebo exteriéru.

Volíme takové metody, které podporují vlastní aktivitu a tvořivost dětí, jejich schopnost pozorovat a ujasňovat si záměr, dále podporujeme racionální, ale hlavně iracionální složku výtvarné tvorby a relaxační složku, jež je v předmětu

nutně obsažena. Samostatnou práci střídáme s prací skupinovou, práci činnostní vhodně doplňujeme ukázkami a motivací z dějin umění.

Upřednostňovanou formou realizace předmětu je vyučovací hodina, dále zařazujeme projekty, exkurze, kulturní akce apod.

Průřezová témata

Do předmětu jsou začleněna následující **průřezová témata**:

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

Rozvoj osobnosti, utváření a ujasňování hodnot při činnostní i teoretické práci, sociálně zaměřené úkoly, řady, projekty, akce se sociálním podtextem, skupinová práce.

- Rozvoj schopností poznávání
- Sebepoznání a sebepojetí
- Psychohygiena
- Kreativita
- Poznávání lidí
- Mezilidské vztahy
- Komunikace
- Kooperace, kompetice
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- Hodnoty, postoje, praktická etika

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)

Evropské umění a úkoly zaměřené na jeho pochopení a rozšiřování vlastních možností, mosty a vzájemné ovlivňování euroamerické kultury a dalších kultur, úkoly s evropskou tematikou.

- Jsme Evropané

Multikulturní výchova (MkV)

Prolínání a inspirace různými kulturami v umění 20. století – speciálně umění postmoderní, poznávání a srovnávání kultur a výtvarného vyjádření žáků různých národnostních a etnických skupin ve třídě, vzájemná inspirace a porozumění, vnímání plurality jako pozitivního jevu.

- Kulturní difference
- Multikulturalita

Environmentální výchova (EV)

Úkoly nebo projekty vycházející z landartu, enviromentální projekty, člověk a příroda, ekologie, krajina jako jeden z hlavních inspiračních zdrojů v tvorbě umělců

Instalace výstavy – vhodné skloubení vystavovaných prací s výstavním prostorem, respektování a využití možností prostoru

- Vztah člověka k prostředí

Mediální výchova (MeV)

Nová média, reportážní a dokumentární fotografie, reklama jako téma ve výtvarném umění (počínaje pop artem), její vliv na umění a vzájemné ovlivňování a prolínání vysokého a nízkého

- Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- Vnímání autora mediálních sdělení
- Tvorba mediálního sdělení

6.14.1.2. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí**Kompetence k učení**

Učitel

- používá odborné termíny – učí a vysvětluje je žákům
- učí žáky pracovat s odbornou literaturou, vyhledávat informace v knihách, encyklopediích, na internetu – systematizovat a zpracovávat je
- učí žáky umět číst vizuální kódy z oblasti běžného života (piktogramy), ale i z oblasti umělecké (obrazy, sochy...) – přitom, ale zdůrazňuje, že umělecké dílo jako celek nelze slovně popsat
- učí žáky pozorovat realitu a pracovat s ní
- učí žáky nejrůznější výtvarné techniky, učí je pracovat s rozmanitými médii (dle možností školy a žáků) – ať již tradičními nebo novými – ukazuje žákům nejrůznější možnosti vyjádření

Žák

- vyhledává potřebné informace, je schopen je propojovat, systematizovat, rozumí obecně užívaným termínům, znakům, symbolům a je schopen je používat
- je schopen kriticky hodnotit výsledky své práce, i práce spolužáků, vidět vlastní pokrok
- je schopen přijímat kritiku a uvědomuje si její význam pro další posun v práci

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- zadává úkol jako problém k řešení – stanovuje přesně mantinely – tematické a formální, stanovuje způsoby, techniku (nebo techniky) k provedení – pokud je žáci neznají, tak jim je učitel postupně vysvětlí, co nejvíce žáky motivuje
- zadává úkoly přiměřené věku žáků
- zadává předem kritéria hodnocení, zdůrazňuje, na co všechno se mají žáci soustředit
- podporuje kreativitu a experimentování
- nechává žákům při práci velkou tvůrčí svobodu, odvádí je však od kýčovitého projevu (což ještě neznamená, že žáci nemohou pracovat s kýčem nebo obrazy ze světa masmédií..., ale dělají tak pokud možno co nejvíce uvědoměle!)
- oceňuje originalitu při řešení problému, kvalitní práci

Žák

- při řešení problému využívá získaných zkušeností, vědomostí a dovedností, inspiruje se ukázkami ze světa umění, uvědomuje si, že není důležité pouze CO, ale i JAK, uvědomuje si, že působení a výpověď práce jsou značně závislé na formálním provedení
- snaží si utvořit představu, o tom, co vlastně chce dělat, a snaží se ji, co nejlépe realizovat (v rámci vlastních možností)
- je vytrvalý při řešení problému, dodržuje stanovené mantinely, je však dostatečně svobodný (ale nedělá si úplně co chce a jak chce!)

Kompetence komunikativní

Učitel

- poukazuje na přítomnost komunikačního prvku ve výtvarné tvorbě, v umění, ale i v obrazových materiálech nebo objektech z běžného života
- vede žáky k pochopení, že umění je určitá forma komunikace

Žák

- čte a je schopen tvořit vizuální kódy
- snaží se co nejlépe porozumět obrazovým materiálům
- je schopen obhájit vlastní práci
- je schopen – v rámci vlastních možností – slovně popsat a rozebrat nejen svou práci nebo práci spolužáků, ale i umělecké dílo, s tím, že si je vědom, že žádný popis nedokáže nahradit estetický prožitek a dílo jako takové

Kompetence sociální a personální

Učitel

- učí žáky, jak se mají chovat v galeriích a na nejruznějších výstavách – starého i současného umění
- úkoly studijního charakteru volí nejen proto, aby se žáci naučili pozorovat, ale také pro rozvoj disciplínovanosti žáků

Žák

- učí se pracovat v týmu nebo menších skupinách
- respektuje práci ostatních
- uvědomuje si, že pluralita je pozitivní, nikoliv negativní jev výtvarné tvorby, která je závislá zkušenostech, prožitcích, vlastnostech člověka, na kulturním prostředí, ve kterém vyrůstá,....
- čerpá poučení z ukázek prací ze světa umění, ale i z prací žáků školy

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k respektování, ochraně a ocenění tradice a kulturního dědictví (vycházky)
- teoreticky zaměřené hodiny nebo části hodin, podílí se na utváření pozitivního postoje žáků k uměleckým dílům, smyslu pro kulturu a tvořivost
- je si vědom, že hodiny VV by měly být pro žáky určitým způsobem relaxace, výtvarná tvorba– psychohygienou

Žák

- respektuje práci, názory a přesvědčení druhých lidí
- je schopen se vcítit do situace ostatních lidí
- utváří si pozitivní vztah k umění, učí se, jak se má chovat k památkám a uměleckým dílům

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k dokončení zadaného úkolu, k pečlivosti, trpělivosti, disciplínovanosti, odpovědnosti za svou práci
- dbá na to, aby žáci dodržovaly hygienické a bezpečnostní zásady

Žák

- učí se pracovat s výtvarnými potřebami a pečovat o ně
- při práci dodržuje pravidla, hygienické a bezpečnostní zásady
- je si vědom odpovědnosti za svou práci

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k užívání různorodých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě, k nalézání neobvyklých postupů a různých variant řešení
- vede žáky k sdílení a prezentaci tvůrčího záměru, témat a výsledků tvůrčí práce v rovině tvorby, vnímání a interpretace
- vede žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům, klade důraz na ochranu osobních údajů a vlastní bezpečnosti, na dodržování licencí duševního vlastnictví atd.

Žák

- zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace
- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, objevuje možnosti práce s digitálními technologiemi, experimentuje
- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků
- ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci i v digitálním prostředí

6.14.2. Vzdělávací obsah**6.14.2.1. Očekávané výstupy RVP ZV**

Vyučovací předmět Výtvarná výchova naplňuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Výtvarná výchova tak, jak jej vymezuje Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (RVP ZV).

Očekávané výstupy

Žák

VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků

- VV-9-1-02 zaznamenává vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie
- VV-9-1-03 zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace
- VV-9-1-04 vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření
- VV-9-1-05 rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního
- VV-9-1-06 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků
- VV-9-1-08 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

- VV-9-1-01 až VV-9-1-08p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru
- VV-9-1-01p, VV-9-1-03p uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci

VV-9-1-02p při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních

VV-9-1-06p vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity

6.14.2.2. Očekávané výstupy ŠVP

Školní vzdělávací program (ŠVP) rozpracovává očekávané výstupy i učivo RVP ZV do jednotlivých ročníků. Tabulka (viz níže) obsahuje očekávané školní výstupy, konkretizuje učivo probírané v daném ročníku a je doplněna o začleněné tematické okruhy průřezových témat. Její součástí jsou také poznámky upřesňující realizaci vzdělávacího obsahu, doplňující mezipředmětové vztahy apod.

Výstupy uvedené v kapitole Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření jsou vodítkem pro případné úpravy výstupů uvedených v ŠVP do individuálního vzdělávacího plánu (IVP) pro žáka na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka. Výstupy představují cílovou úroveň, kterou lze s využitím podpůrných opatření případně překročit.

V souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. se výstupy minimální doporučené úrovně využijí v případě podpůrných opatření třetího stupně pouze u žáků s lehkým mentálním postižením. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními pátého stupně jsou dolní úrovně pro úpravu očekávaných výstupů v IVP očekávané výstupy stanovené v RVP ZŠ, které mají rovněž činnostní povahu a jsou prakticky zaměřené.

Výtvarná výchova 6. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů	- linie – kresebné etudy, studie, zachycení tvarů, objemů pomocí kresby, šrafura, stínování... - různé techniky kresby – kresba tužkou, perem, dřívkem, rudkou, uhlem... - základy práce s barvou – popřípadě kombinace kresby a malby - klasické i akční pojetí kresby a malby - další prostředky vyjádření: koláž, frotáž... - seznámení s kompozičními principy	OSV - Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředěnosti... - Psychohygiena	

Výtvarná výchova 6. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
rozlišuje typy VOV (druhy a žánry výtvarného umění), vybírá a uplatňuje a interpretuje VOV	některé typy vizuálně obrazných vyjádření – volná malba, kresba, socha, plastika, animovaný film, architektura, grafika, ilustrace textů... <i>pozn. Vhodná galerijní animace zaměřená na pochopení základních VOV a uměleckých druhů a především na interpretaci uměleckého díla (dítě by se mělo setkat s uměleckým dílem tváří v tvář, nikoliv pouze zprostředkovaně) – např. program „Moje první návštěva Veletržního Paláce“</i>		Čj – popis a verbální interpretace uměleckého díla
uplatňuje VOV pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků;	- úkoly, v nichž žák volí a uplatňuje jemu známé i nové prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – mimo jiné: - pohyb těla a jeho umístění v prostoru - akční tvar malby a kresby <i>Zkoumání pohybu – hraniční chápání malby a kresby</i>	OSV - Kreativita - Poznávání lidí - Sebepoznání a sebepojetí – žák prostřednictvím výtvarné tvorby lépe poznává nejen sám sebe, ale i spolužáky - Kooperace a kompetice	TV – pohyb, tělesnost Dramatická výchova
variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	jednoduché plošné kompozice z geometrických tvarů – spirály, elipsy, řazení, rytmus, prolínání, množení, přímka, křivka; vyjádření klidu, chaosu, ...;	OSV Řešení problémů	Možné ukázky prací z geometrické abstrakce.
ověřuje komunikační a smyslové účinky vybraných, či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích – stačí ve skupině spolužáků	- komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - utváření a uplatnění komunikačního obsahu - vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora	OSV Komunikace	
záměrně vyhledává a zachycuje objekty, které jsou podnětné pro různé smysly	úprava fotografií se záměrem zdůraznění určitého smyslového vjemu	OSV Řešení problémů	

<i>Výtvarná výchova 7. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
vybírání, vytváření a pojmenovávání co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů	- linie, šrafury - světlostní a barevné kvality – barevné spektrum, světlostní a barevný kontrast, harmonie, barevný kruh primární barvy, sekundární barvy, komplementární barvy; symbolika barev, barevná kompozice; jednoduchá cvičení, v kterých se žáci učí míchání barev a ověřují si jejich vzájemné vztahy a působení - tvary, rytmus, kompozice (uspořádání), vztahy mezi VOV - VOV ve vztahu k prostoru – jednoduchá prostorová cvičení a práce - objekt – práce s objektem - VOV a grafika – přípravné grafické techniky - VOV a akce	OSV - Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředěnosti,... OSV - Psychohygiena (prolíná se především činností složkou Vv)	
	písmo a kompozice – stručné seznámení, historie, typy písma, tvorba a výběr, začlenění písma do obrazu, nejrozumnější dekorativní či konceptuální zacházení s písmem; práce s textem	EGS Jsme Evropané	
rozlišuje typy VOV (druhy a žánry výtvarného umění), vybírání a uplatňuje a interpretuje VOV	některé typy vizuálně obrazných vyjádření – volná malby, sochařství, plastika, animovaný film, architektura, grafika, ilustrace textů, objekt, instalace		
uplatňuje VOV pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků	úkoly, v nichž žák volí a uplatňuje jemu známé i nové prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – mimo jiné: manipulace s objekty	OSV - Kreativita - Poznávání lidí - Sebepoznání a sebepojetí – žák prostřednictvím výtvarné tvorby lépe poznává nejen sám sebe, ale i spolužáky - Kooperace a kompetice	
variace různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	variace různé prvky, tvary, barevné kvality – světelný a barevný kontrast, harmonie, rytmus, stupňování	OSV Řešení problémů	Možné ukázky prací z geometrické abstrakce.
vytváří si sestavy prvků v grafickém editoru a různě je variace změnou jejich velikosti, barvy a změnou jejich umístění ve vrstvách	využití vizuálních prostředků: fotografie, animace, video, počítačová grafika	OSV Řešení problémů	

Výtvarná výchova 7. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností	pozorování, reakce na vizuální zkušenost <i>Jednoduché náměty – např. jednoduchá zátiší (možno spojit i s aranžováním a prací s objekty...) strom, přírodniny – celek, detail...</i>	OSV - Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředěnosti... - Řešení problémů	
užívá VOV k zaznamenání zkušeností získaných ostatními smysly	reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly (vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů – hudebních, dramatických)		
užívá VOV k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	zadané úkoly, v nichž by měl žák svobodně a do určité míry vědomě používat již známé VOV a ve kterých bude hrát hlavní roli fantazie		
- ověřuje komunikační a smyslové účinky vybraných, či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci - interpretuje (umělecká) VOV současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků; je si vědom možných proměn a posunů komunikačního obsahu; podmíněnosti vzniku uměleckého díla a prostředí	- komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření: - utváření a uplatnění komunikačního obsahu - vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora - proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti	OSV Komunikace	
pracuje ve skupině	kooperace – skupinové práce	OSV Kooperace	

<i>Výtvarná výchova 8. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
vybírání, vytváření a pojmenovávání co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů	- linie, barva, tvar, objem, kompozice... v mediích - lineární perspektiva (jiné druhy perspektiv) + v grafice + v složitějších prostorových objektech (konstrukce z pletiva, kaširované objekty), modely z papíru a dalších materiálů (kartonu, špejlí, drátů...), instalace - další typy vizuálně obrazných vyjádření	OSV Mezilidské vztahy – empatie a pohled na svět očima druhého (prostupuje celou Vv)	
	vztahy a uspořádání prvků v prostoru a ve statickém vizuálním vyjádření vůbec – harmonie, (podobnost), kontrast, rytmus, struktura...		
díky exkurzům do světa umění si žák různé přístupy k VOV začíná uvědomovat a uplatňuje je při vlastních tvůrčích činnostech – začíná přistupovat k tvorbě vědoměji	přístupy k VOV – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech.		
uplatňuje VOV pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků	- úkoly, v nichž žák volí a uplatňuje jemu známé i nové prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností... – s důrazem na: - uspořádání prostoru, celku VOV, vyjádření proměn - výběr, uplatnění a interpretace		
vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření a porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných VOV	libovolné vhodné úkoly		
rozlišuje působení VOV v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu	interpretace a hodnocení prací	OSV Komunikace	
ověřuje komunikační a smyslové účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - utváření a uplatnění komunikačního obsahu - vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora - prezentace ve veřejném prostoru (mediální prezentace)	EV Vztah člověka k prostředí – respektování konkrétního prostoru při řešení instalace výstavy	Vhodné prohloubit také učivo Enviromentální výchovy pomocí úkolů vycházejících z landartu nebo Enviromentálního projektu
volí odpovídající nástroje k tvorbě a proměně digitálního vizuálního obsahu	využití nových médií: digitální fotografie, animace, video	OSV Řešení problémů	

Výtvarná výchova 9. ročník			
Školní výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
vybírání, vytváření a pojmenovávání co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů	Linie, barva, tvar, objem, kompozice - v již známých médiích - v užité tvorbě, designu; v návrzích architektury (jednoduché prostorové modely) – exkurz do světa architektury a urbanismu	EV Vztah člověka k prostředí – urbanismus	
	vztahy a uspořádání prvků v prostoru a ve statickém vizuálním vyjádření vůbec – harmonie, (podobnost), kontrast, rytmus, struktura...		
rozlišuje typy VOV (druhy a žánry výtvarného umění), vybírání, uplatňuje a interpretuje VOV	typy vizuálně obrazných vyjádření – objekty, ilustrace textů, volná malba, socha, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry		
užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích	- v časovém průběhu – dynamické proměny ve statickém (zachycení pohybu – ukázky futurismus, rozkládání fází pohybu...) i dynamickém VOV (kinetismus, video, animace...) - prostředky pro vyjádření		
k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médií – počítačová grafika, fotografie, video, animace	- fotografie – stručná historie, základní pojmy a principy klasické i digitální fotografie, základní úprava digitální fotografie v počítači - úkoly, v nichž se žák vyjadřuje pomocí nových médií – fotografie, videa, animace, počítačové grafiky...	MeV - Tvorba mediálního sdělení - Vnímání autora mediálních sdělení - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	
užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností	pozorování, reakce na vizuální zkušenost <i>Složitější úkoly studijního charakteru – perspektiva, ... , nejrušnější úkoly volné</i>	OSV Rozvoj schopností poznávání	

<i>Výtvarná výchova 9. ročník</i>			
<i>Školní výstup</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření moderní a současné (vychází ze svých znalostí, historických souvislostí i z osobních zkušeností prožitků)	exkurz do světa moderního, postmoderního, současného umění (ať už formou neustálých motivací, obsáhlejších kapitol nebo návštěvou výstav umění)	MkV - Multikulturalita – v postmoderním a současném umění, vhodné zařadit projekt, řadu nebo samostatný úkol – možno využít multikulturního prostředí, Pražské tržnice apod.) - Kulturní difference – vztahy mezi kulturami, vzájemné obohacování	
vytvoří parafrázi známého obrazu z dějin umění; sleduje a zamýšlí se nad posuny komunikačního účinku ve vlastní práci	proměny a posuny komunikačního obsahu vlastních (žakových) děl i děl výtvarného umění (parafráze známého obrazu)	OSV Komunikace	
interpretuje VOV vůbec (nejenom umělecká, ale interpretuje i obrazy za světa masmédií, předměty z běžného života, svou práci, práce spolužáků...)	- kritické myšlení, hodnocení - prolínání vysokého, nízkého (umění – kýč, vztah umění – reklama)	MV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení* - Interpretace vztahu mediální sdělení a reality* - Fungování a vliv médií ve společnosti OSV - Hodnoty, postoje	
- porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace VOV, vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů - je schopen kritického myšlení – soud o soudu	osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; zkoumání důvodů vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) a kritérií jejich porovnávání, jejich zdůvodňování	OSV - Sebepoznání a sebepojetí - Poznávání lidí	

6.15. TĚLESNÁ VÝCHOVA

6.15.1. Charakteristika

6.15.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah předmětu

Tělesná výchova je vyučována ve všech ročnících jako samostatný předmět. Všechny žáky bez ohledu na individuální (in)dispozice uvádí tělesná výchova k elementárním možnostem kultivace vlastní osobnosti prostřednictvím zodpovědné péče o tělo. Zaměřuje se zejména na regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže sedavého způsobu života i pobytu ve škole, na rozvoj pohybových dovedností a kultivaci pohybu, dále na plynulé poznávání zdraví jako důležité životní hodnoty, na rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví a na osvojování dovedností jim předcházet nebo je řešit.

Časová dotace

Ve všech ročnících se vyučují dvě hodiny tělesné výchovy týdně (resp. dvakrát týdně jedna vyučovací hodina).

Formy realizace

Tělesná výchova se na II. stupni realizuje ve stejném rozsahu odděleně pro dívky a chlapce. Škola má k dispozici dvě opravené tělocvičny a školní hřiště s umělým povrchem a příležitostně využívá sportoviště v blízkém okolí. Základní formou práce je vyučovací hodina, dále pak školní soutěž nebo turnaj, popř. kurz. Škola se účastní celé řady tělovýchovných a sportovních akcí nad rámec běžné výuky.

Voleny jsou pokud možno metody podporující vlastní aktivitu žáků a směřující k nalezení a optimálnímu rozvoji individuálních schopností. Zároveň je ale rozvíjena schopnost týmové spolupráce. Akcentován je prožitek, méně pak výkonnostní složka.

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- Rozvoj schopností poznávání - smyslové vnímání, pozornost a soustředění
- Sebepoznání a sebezpojetí
- Seberegulace a sebeorganizace - já a moje tělo, zdravé a vyrovnané sebezpojetí, regulace vlastního jednání a prožívání, cvičení sebekontroly a vůle, organizace času, reakce na zátěž, vyčerpání etc. stanovování osobních cílů a hledání cesty k nim

- Psychohygienu - prevence úrazů a stresů, vztah k sobě a ke své tělesnosti, hledání pomoci při potížích
- Kreativita - motorická tvořivost
- Poznávání lidí
- Mezilidské vztahy
- Komunikace
- Kooperace a kompetice
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- Hodnoty, postoje - pomáhající a prosociální chování, odpovědnost, spolehlivost, respektování

6.15.1.2. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel

- vhodným způsobem uvádí žáky k pohybovým aktivitám jako svébytnému cíli (i s jejich kompenzačním charakterem)
- zařazováním vhodných sportovních aktivit posiluje u žáků sebekontrolu a sebeovládání
- vlastním přístupem ke sportovním aktivitám je žákům osobním příkladem
- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu
- dodává žákům sebedůvěru
- sleduje pokrok všech žáků

Žáci

- poznávají smysl a cíl svých aktivit
- plánují, organizují a řídí vlastní činnost
- různým způsobem zpracovávají informace o pohybových aktivitách

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- navozuje problémové situace, které motivují žáky k týmové spolupráci, nutnosti stanovit taktiku, řešit herní situace a problémy...
- umožňuje žákům podílet se na přípravě sportovních akcí – plánovat, realizovat a hodnotit tyto akce
- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- vede žáky k způsobům řešení problémů v duchu fair-play

Žáci

- vnímají nejrůznější problémové situace a plánují způsob řešení problémů
- vyhledávají informace vhodné k řešení problémů
- v rámci svých možností kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí a jsou schopni je obhájit

Kompetence komunikativní

Učitel

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat

Žáci

- komunikují na odpovídající úrovni
- osvojují si kultivovaný verbální i nonverbální projev
- účinně se zapojují do všemožných interakcí
- zvládají komunikaci i v emocionálně vypjatějším prostředí

Kompetence sociální a personální

Učitel

- snaží se umožnit každému žákovi zažít úspěch (slabší podporuje, silnějším ukazuje meze)
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupů

Žáci

- spolupracují ve skupině
- podílejí se na vytváření pravidel práce v týmu
- v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají
- vytvářejí si o sobě přiměřenou představu, která podporuje sebedůvěru a individuální rozvoj

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k ohleduplnosti
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky

Žáci

- respektují názory ostatních
- formují si volní a charakterové rysy
- zodpovědně se rozhodují podle dané situace
- aktivně se zapojují do sportovních aktivit
- rozhodují se v zájmu podpory a ochrany zdraví
- rozlišují a uplatňují práva a povinnosti vyplývající z různých rolí

Kompetence pracovní

Učitel

- vyžaduje práci s jistým nasazením, učí žáky překonávat překážky a jít vytrvale k cíli
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti

Žáci

- jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce
- spoluorganizují svůj pohybový režim
- využívají znalostí a dovedností v běžné praxi
- ovládají základní postupy první pomoci

Kompetence digitální

Učitel

- ovládají základní postupy první pomoci
- umožňuje využívat prostředky a technologie, které jsou vhodné pro tělesnou výchovu
- vede žáky k poznání a využívání důvěryhodných digitálních zdrojů v oblasti pohybových aktivit a sportu, k využívání digitálních technologií pro sledování, zaznamenávání a vyhodnocování pohybového režimu, výkonů i kvality pohybu jako běžné součásti pohybových aktivit a péče o zdraví
- vede žáky k cílenému zařazování kompenzačních cvičení do pohybového režimu pro snížení zdravotních rizik spojených s pohybovou neaktivitou při používání digitálních technologií

Žáci

- zaznamenávají pohybovou aktivitu pomocí vhodných zařízení (hodinky, sport tester apod.)
- vyhodnocují délku a efektivitu pohybové aktivity
- pozorují přímo nebo ze záznamu pohybovou činnost, určuje zjevné nedostatky a jejich možné příčiny
- navrhuje možnosti pro zlepšení sledovaného a hodnoceného pohybu

6.15.2. Vzdělávací obsah

6.15.2.1. Očekávané výstupy RVP ZV

Vyučovací předmět Tělesná výchova naplňuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Tělesná výchova tak, jak jej vymezuje Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (RVP ZV).

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

Očekávané výstupy

Žák

TV-9-1-01 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem

TV-9-1-02 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program

TV-9-1-03 samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly

TV-9-1-04 odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší

TV-9-1-05 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

TV-9-1-02p usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí

TV-9-1-03p cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení; využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy

TV-9-1-04p odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem

TV-9-1-04p vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity

TV-9-1-05p uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného

TV-9-1-05p uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu

- chápe zásady zatěžování; jednoduchými zadanými testy změří úroveň své tělesné zdatnosti

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

Očekávané výstupy

Žák

TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech

TV-9-2-02 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech

TV-9-2-02p posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

Očekávané výstupy

Žák

TV-9-3-01 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu

TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu

TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji

TV-9-3-04 rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora

TV-9-3-05 sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí

TV-9-3-06 zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže

TV-9-3-07 zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

TV-9-3-01p užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka

TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu

TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji

TV-9-3-04p rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka

TV-9-3-05p sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je

TV-9-3-06p spolurozhoduje osvojené hry a soutěže

6.15.2.2. Očekávané výstupy ŠVP

Školní vzdělávací program (ŠVP) rozpracovává očekávané výstupy i učivo RVP ZV do jednotlivých ročníků. Tabulka (viz níže) obsahuje očekávané školní výstupy, konkretizuje učivo probírané v daném ročníku a je doplněna o začleněné tematické okruhy průřezových témat. Její součástí jsou také poznámky upřesňující realizaci vzdělávacího obsahu, doplňující mezipředmětové vztahy apod.

Výstupy uvedené v kapitole Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření jsou vodítkem pro případné úpravy výstupů uvedených v ŠVP do individuálního vzdělávacího plánu (IVP) pro žáka na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka. Výstupy představují cílovou úroveň, kterou lze s využitím podpůrných opatření případně překročit.

V souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. se výstupy minimální doporučené úrovně využijí v případě podpůrných opatření třetího stupně pouze u žáků s lehkým mentálním postižením. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními pátého stupně jsou dolní úrovně pro úpravu očekávaných výstupů v IVP očekávané výstupy stanovené v RVP ZŠ, které mají rovněž činnostní povahu a jsou prakticky zaměřené.

<i>Tělesná výchova dívky 6. a 7. ročník (mladší žákyně)</i>			
<i>Školní výstup – žákyně:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Bezpečnost a hygiena při pohybových činnostech			
• respektuje pravidla bezpečnosti a ohleduplnosti v konkrétních podmínkách jednotlivých pohybových aktivit • předchází možným poraněním či úrazům sebe sama i ostatních vhodnými osvojenými způsoby rozhodování, chování a jednání • usiluje v rámci svých možností o aktivní podporu zdraví • v případě potřeby je schopna poskytnout základní první pomoc • rozcvičí a připraví se vždy náležitě vzhledem ke konkrétní pohybové činnosti • myje a převléká se, udržuje okolo sebe pořádek	• zásady bezpečnosti, prevence úrazovosti, hygieny • základní postupy při poraněních a úrazech • organizace práce v TV a při sportu vůbec (v tělocvičně, na školním hřišti, při mimoškolních sportovních akcích i jinde)	OSV • Seberegulace a sebeorganizace – regulace vlastního jednání a prožívání, organizace času • (Psycho)hygiena – prevence úrazů a stresů, vztah k sobě a ke své tělesnosti, hledání pomoci při potížích • Hodnoty, postoje – pomáhající a prosociální chování, odpovědnost, spolehlivost, respektování	
Základní názvosloví a pořadová cvičení			
• rozumí nejzákladnějšímu názvosloví, respektuje a užívá je • při vyzvání (signálu, povelu) vhodně reaguje (zastaví a ztichne při zvuku píšťalky, zařadí se...)	• elementární názvosloví, nejnutnější signály, pokyny či povely a organizačně nezbytná pořadová cvičení		

<i>Tělesná výchova dívky 6. a 7. ročník (mladší žákyně)</i>			
<i>Školní výstup – žákyně:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Zdravotní TV			
• rozumí základním mechanismům vzniku svalových dysbalancí i jejich hlavním příčinám • zvládá základní preventivní, korektivní, kompenzační a relaxační cviky • posoudí vhodnost/nevhodnost konkrétních cviků, volí vhodné cviky vzhledem k jejich zacílení • rozumí základním souvislostem tělesných pohybů a dechu, provádí cvičení plynule dle rytmu vl. dechu • zvládá dle svých individuálních předpokladů osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je při samostatných pohybových činnostech	• svalové dysbalance, poruchy držení těla, jednostranná zátěž – uvedení do problematiky a základní terminologie • posilovací, protahovací, koordinační a relaxační cvičení – prevence a odstraňování svalových dysbalancí, kompenzace jednostranné zátěže (škola, sedavý způsob života, některé sportovní hry). • technika cviků, základní zásady správného (tj. účinného) celkového provedení • dýchání • volba vhodných cviků a adekvátních poloh	OSV • Rozvoj schopnosti poznávání – smyslové vnímání, pozornost a soustředění • Sebepoznání – já a moje tělo, zdravé a vyrovnané sebepojetí • Psychohygiena – vztah k sobě, prevence stresů • Seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly a vůle	
GYMNASTIKA			
• zvládá dle svých individuálních předpokladů osvojované pohybové dovednosti • rozumí základnímu názvosloví, užívá je ovšem s citem pro přirozenou řeč, reaguje adekvátně na konkrétní pokyny • uplatňuje adekvátní metody rozcvičení	• základní gymnastické názvosloví, vedení rozcviček • gymnastická posilovací průprava, cvičení s využitím gymnastického náčiní a nářadí (švihadla, plné míče, žíněčky, lavičky, žebřiny, lano) Akrobacie • kotoul vpřed, vzad, kotoul vzad, stoj na lopatkách	OSV • Rozvoj schopnosti poznávání – smyslové vnímání, pozornost a soustředění, motorické učení • Sebepoznání – já a mé tělo, mé proprioreceptory a kinestetické analyzátoři, má psychomotorika, sebepojetí	
• rozumí praktickému významu obratnostních prvků základní gymnastiky • sleduje určené prvky pohybové činnosti spolužaček a spolupracuje s nimi, pomáhá jim a zároveň koriguje vlastní činnost • prožívá případně radost z dílčích pokroků, slastné opojení z precizního provedení gymnastického prvku, euforii z pohybu jako takového	Přeskok • odraz z můstku a z trampolíny • rozběh a odraz • základní skoky přes kozu (roznožka, skrčka) Rytmická gymnastika • rytmičká cvičení a pohybové variace • rozevíčky na hudbu • aerobio	• Seberegulace a sebeorganizace – regulace vlastního jednání a prožívání, vůle • Kreativita – motorická tvořivost • Koperace a kompetice	Aerobio dle aktuálních možností

<i>Tělesná výchova dívky 6. a 7. ročník (mladší žákyně)</i>			
<i>Školní výstup – žákyně:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
ATLETIKA			
- jedná v duchu fair play: zná a dodržuje pravidla jednotlivých disciplín, rozpozná zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje, respektuje odlišnosti druhých - změří základní atletické výkony v jednotlivých disciplínách, porovná je s jinými výkony (zejm. se svými předchozími), ale v zásadě chápe jejich relativní povahu - uplatňuje adekvátní metody rozcvičení a základní tréninkové metody pro běhy, skoky a hody	Rozvoj rychlosti - průpravná cvičení a hry - základní technika běhu - metody efektivního rozcvičení - běžecká abeceda „rovinky“, „pyramidy“ - způsoby startu a postřehová rychlost - běh na 60m Rozvoj vytrvalosti - běžecká průprava, běžecké soutěže a hry - běžecká abeceda - technika a běhu - pravidelná mírně stupňovaná vytrvalostní zátěž Rozvoj odrazových schopností - průpravná cvičení s využitím náčiní a nářadí (švihadla, lavičky, žíněnky...) - metody efektivního rozcvičení - skok z místa Rozvoj švihů - způsoby vhodného rozcvičení - průpravné hry s menšími míči (různé formy vybíjené, softbalové hry, házenkářské hry...) - technika hoďu - průpravné hry, posilovací švihová cvičení - popř. hod kriketovým míčkem	OSV - Poznávací schopnosti, sebepoznání – reakce na zátěž, vyčerpání etc., regulace vlastního jednání a prožívání, vůle, stanovování osobních cílů a hledání cesty k nim - Kooperace a kompetice	Školní hřiště a cesta ke školce Školní hřiště – 1 kolo = cca 100m Pro měřené hody lze využít např. Sportoviště dětského hřiště „Sedmikráska“
SPORTOVNÍ HRY			
- zvládá dle svých individuálních předpokladů osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je při individuálních i kolektivních herních činnostech - uplatňuje adekvátní metody zahřátí, protažení, rozcvičení a relaxace - dohodne se se spoluhráčkami na spolupráci během hry a dodržuje zvolenou taktiku	Vybíjená - chytání a házení míče – technika - rozcvičky a protahovací cvičení s míčem - průpravná a herní cvičení – nácvik házení a chytání míče - průpravné hry – přihrávaná, modifikovaná vybíjená ... - pravidla, hra	OSV - Poznávací schopnosti - Kreativita - Sebepoznání – regulace vlastního jednání a prožívání, vůle, stanovování osobních cílů a hledání cesty k nim - Poznávání lidí	

Tělesná výchova dívky 6. a 7. ročník (mladší žákyně)			
Školní výstup – žákyně:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
- využívá vhodných cviků zdravotní TV ke kompenzaci jednostranné zátěže jednotlivých sportovních her - upřednostňuje uvážené zájmy kolektivu v situacích, kdy je zřejmé, že zájmy kolektivu jsou jejími vlastními hlubšími zájmy - přijímá prohry i vítězství se silicím vědomím vrtkavosti štěstěny a pomíjivosti dílčích úspěchů - jedná v duchu fair play: zná a dodržuje - pravidla jednotlivých her, rozpozná zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje - respektuje odlišnosti druhých a chová se k nim ohleduplně - zachází šetrně se sportovním náčiním, podílí se aktivně na jeho údržbě, stejně jako na přípravě a úklidu hracích ploch a sportovišť - rozumí strhující dynamice hry, do níž se aktivně zapojuje, ovšem vnímá také stinné stránky výkonnostního a vrcholového pojetí sportovních her	Přehazovaná - technika chytání a házení míče, odhod ve výskoku a přes síť - základní pravidla hry - základní postavení, střídání postů, základní postoje... - průpravná a herní cvičení - průpravné hry - hra Basketbal - míčová průprava - rozcvičky a protahovací cvičení s míčem - štafety a honičky s míčem, přihrávaná, průpravné hry - házení a chytání míče - nácvik základních herních činností jednotlivce: - basketbalová přihrávka, obrátky, dribling - dribling v pravidlech a technika driblingu - dribling na místě - míčová abeceda - vedení míče – dribling v pohybu - soutěže, hry a cvičení, slalomové dráhy... - základy střelby - herní cvičení - modifikovaná hra	- Mezilidské vztahy - Komunikace - Kooperace a kompetice - Řešení problémů v různých sociálních rolích - Rozhodovací dovednosti - Hodnoty a postoje – fair play, altruismus/egoismus atd.	Popř. Zatím pouze s míčem vel. 5
- zvládá dle svých individuálních předpokladů osvojované pohybové dovednosti - jedná v duchu fair play: zná a dodržuje pravidla jednotlivých her, rozpozná zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje	Méně tradiční hry frisbee, florbal, modifikované softbalové hry, vybrané úpolové hry, fotbal, stolní tenis...		
přistupuje zodpovědně k případné možnosti reprezentovat školu	Školní a meziškolní soutěže a turnaje		
Turistika a pobyt v přírodě			
- popíše, na co je potřeba dbát při přípravě turistické akce - při přesunu uplatňuje pravidla bezpečnosti silničního provozu	- příprava turistické akce - přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty - chůze se zátěží i v mírně náročném terénu	OSV - Poznávací schopnosti - Kreativita - Sebezpoznaní	Jednodenní akce pro celou třídu do vhodného terénu

Tělesná výchova dívky 6. a 7. ročník (mladší žákyně)			
Školní výstup – žákyně:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
- dle svých možností zvládne chůzi se zátěží i v mírně náročném terénu - zná zásady táboření (přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla) - seznámí se základy orientačního běhu - pořídí dokumentaci z turistické akce	- táboření (přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla) - základy orientačního běhu - dokumentace z turistické akce	- Poznávání lidí - Mezilidské vztahy - Komunikace - Kooperace a kompetence - Řešení problémů v různých sociálních rolích - Rozhodovací dovednosti	

Tělesná výchova dívky 8. a 9. ročník (starší žákyně)			
Školní výstup – žákyně:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Bezpečnost a hygiena při školním i mimoškolním sportu a pohybových činnostech			
- respektuje pravidla bezpečnosti a ohleduplnosti v konkrétních podmínkách jednotlivých pohybových aktivit - předchází možným poraněním či úrazům sebe sama i ostatních vhodnými osvojenými způsoby rozhodování, chování a jednání - usiluje v rámci svých možností o aktivní podporu zdraví - v případě potřeby je schopna poskytnout základní první pomoc - rozcvičí a připraví se vždy náležitě vzhledem ke konkrétní pohybové činnosti - myje a převléká se, udržuje okolo sebe pořádek - rozumí nejzákladnějšímu názvosloví, respektuje a užívá je - při vyzvání (signálu, povelu) vhodně reaguje (zastaví a ztichne při zvuku píšťalky, zařadí se...)	- zásady bezpečnosti, prevence úrazovosti, hygieny - základní postupy při poraněních a úrazech - organizace práce v TV a při sportu vůbec (v tělocvičně, na školním hřišti, při mimoškolních sportovních akcích i jinde)	OSV - Seberegulace a sebeorganizace – regulace vlastního jednání a prožívání, organizace času (psycho)hygiena – prevence úrazů a stresů, vztah k sobě a ke své tělesnosti, hledání pomoci při potížích - Hodnoty, postoje – pomáhající a prosociální chování, odpovědnost, spolehlivost, respektování	Zejména v souvislostech s učivem Př a výchovy ke zdraví
Zdravotní TV			
- rozumí základním mechanismům vzniku svalových dysbalancí i jejich hlavním příčinám - zvládá základní preventivní, korektivní, kompenzační a relaxační cviky	- svalové dysbalance, poruchy držení těla – základy diagnostiky - technika cviků, základní zásady správného (tj. účinného) celkového provedení	OSV Rozvoj schopnosti poznávání – smyslové vnímání, pozornost a soustředění	

<i>Tělesná výchova dívky 8. a 9. ročník (starší žákyně)</i>			
<i>Školní výstup – žákyně:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
• posoudí vhodnost/nevhodnost konkrétních cviků, volí vhodné cviky vzhledem k jejich zacílení • rozumí základním souvislostem tělesných pohybů a dechu, provádí cvičení plynule dle rytmu vl. dechu	• posilovací, protahovací, koordinační a relaxační cvičení – prevence a odstraňování svalových dysbalancí, kompenzace jednostranné zátěže (škola, sedavý způsob života, některé sportovní hry). • dýchání • volba vhodných cviků a adekvátních poloh	• Sebepoznání – já a moje tělo, zdravé a vyrovnané sebepojetí • Psychohygienu – vztah k sobě, prevence stresů • Seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly a vůle	
Kondiční cvičení			
• zvládá dle svých individuálních předpokladů osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je při samostatných pohybových činnostech • uplatňuje adekvátní postupy vzhledem k zacílení posilovacích cviků, vzhledem k estetickému hledisku, a zejm. vzhledem k zdravotním aspektům cvičení • dodržuje při cvičení posloupnost zahrnutí – protažení a rozcvičení – posilovací cv. – protažení a uvolnění	• základní zásady systematického kondičního tréninku – zacílení, adekvátní zátěž, intenzita, pomůcky... • způsoby posilování jednotlivých svalových skupin, způsoby protahování jednotlivých svalových skupin, relaxace • formování postavy – „problémové partie“ • kruhové posilovací tréninky • popř. individuální programy	OSV • Poznávací schopnosti, sebepoznání – reakce na zátěž, vyčerpání etc., regulace vlastního jednání a prožívání, vůle, stanovování osobních cílů a hledání cesty k nim • Kooperace a kompetice	Zejména v souvislostech s učivem Př a Výchovy ke zdraví
ATLETIKA			
• jedná v duchu fair play: zná a dodržuje pravidla jednotlivých disciplín, rozpozná zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje, respektuje odlišnosti druhých • změří základní atletické výkony v jednotlivých disciplínách, porovná je s jinými výkony (zejm. se svými předchozími), ale v zásadě chápe jejich relativní povahu • uplatňuje adekvátní metody rozcvičení a základní tréninkové metody pro běhy, skoky a hody	Rozvoj rychlosti • průpravná cvičení a hry • technika běhu • běžecská abeceda • člunkové běhy, „rovinky“, „pyramidy“ • nízký start, běh na 60 m • štafetová předávka • popř. rychlostní vytrvalost Rozvoj vytrvalosti • běžecská průprava, běžecské soutěže a hry • běžecská abeceda • technika a taktika běhu • pravidelná stupňovaná vytrvalostní zátěž • popř. běh na 1000 m Rozvoj odrazových schopností • průpravná cvičení s využitím náčiní a náradí (švihadla, lavičky, žíněny...) • testy odrazu – skok z místa, max. výskok	OSV • Kooperace a kompetice • Poznávací schopnosti, sebepoznání – reakce na zátěž, vyčerpání etc., regulace vlastního jednání a prožívání, vůle, stanovování osobních cílů a hledání cesty k nim	Viz poznámky k učivu 6. a 7. roč.

<i>Tělesná výchova dívky 8. a 9. ročník (starší žákyně)</i>			
<i>Školní výstup – žákyně:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
	Rozvoj švihů • průpravné hry s menšími míči (různé formy vybíjené, softbalové hry, házenkářské hry...) • technika hodů • průpravné hry • posilovací švihová cvičení s expandéry a plnými míči • hod míčkem		
GYMNASTIKA			
• zvládá dle svých individuálních předpokladů osvojované pohybové dovednosti • rozumí základnímu názvosloví, užívá je • reaguje adekvátně na konkrétní pokyny • uplatňuje adekvátní metody rozcvičení • rozumí praktickému významu obratnostních prvků základní gymnastiky • sleduje určené prvky pohybové činnosti spolužaček a spolupracuje s nimi, pomáhá jim a zároveň koriguje vlastní činnost • prožívá případně radost z dílčích pokroků a z pohybu jako takového	• základní gymnastické názvosloví, vedení rozcviček, dopomoc na jednotlivých nářadích • gymnastická posilovací průprava, cvičení s využitím gymnastického náčiní a nářadí Akrobacie • kotouly, stoj na rukou Kruhy • komíhání, kmih • zpevňovací cviky, kotouly Přeskok • rozběh a odraz z můstku • základní skoky přes kozu (roznožka, skrčka), popř. skoky přes švédskou bednu	OSV • Rozvoj schopnosti poznávání – smyslové vnímání, pozornost a soustředění, motorické učení • Sebepoznání – já a mé tělo, vyrovnané sebepojetí • Seberegulace a sebeorganizace – regulace vlastního jednání a prožívání, vůle • Kreativita – motorická tvořivost • Koperace a kompetice	
SPORTOVNÍ HRY			
• zvládá dle svých individuálních předpokladů osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je při individuálních i kolektivních herních činnostech • uplatňuje adekvátní metody zahřátí, protažení, rozcvičení a relaxace • dohodne se se spoluhráčkami na spolupráci během hry a dodržuje zvolenou taktiku • využívá vhodných cviků zdravotní TV ke kompenzaci jednostranné zátěže jednotlivých sportovních her • upřednostňuje uváženě zájmy kolektivu v situacích, kdy je zřejmé, že zájmy kolektivu jsou jejími vlastními hlubšími zájmy	Vybíjená Přehazovaná Volejbal • základní postoj, nízký střeh • odbití obouruč vrchem – základní technika, nácvik • odbití obouruč spodem – základní technika, nácvik • průpravná cvičení a hry („bagrbal“ aj.) • nácvik podání • pravidla • základní herní systém (každá střední přední nahrávačkou) • hra, popř. pokročilejší herní systémy	OSV • Poznávací schopnosti • Kreativita • Sebepoznání – regulace vlastního jednání a prožívání, vůle, stanovování osobních cílů a hledání cesty k nim • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace • Kooperace a kompetice	Spíše již jen doplňkově, postupný přechod k volejbalu

<i>Tělesná výchova dívky 8. a 9. ročník (starší žákyně)</i>			
<i>Školní výstup – žákyně:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
• přijímá prohry i vítězství se silicím vědomím vrtkavosti štěstěny a pomíjivosti dílčích úspěchů • rozumí strhující dynamice hry, do níž se aktivně zapojuje, ovšem vnímá také stinné stránky výkonnostního a vrcholového pojetí sportovních her • jedná v duchu fair play: zná a dodržuje pravidla jednotlivých her, rozpozná zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje • respektuje odlišnosti druhých a chová se k nim ohleduplně • zachází šetrně se sportovním náčiním, podílí se aktivně na jeho údržbě, stejně jako na přípravě a úklidu hracích ploch a sportovišť	Basketbal • míčová průprava - rozcvičky a protahovací cvičení s míčem - štafety a honičky s míčem, přihrávaná, průpravné hry • házení a chytání míče • nácvik základních herních činností jednotlivce • basketbalová přihrávka, basketbalové obrátky, dribling - dribling v pravidlech a technika driblingu - dribling na místě - míčová abeceda - vedení míče – dribling v pohybu - driblingové soutěže, hry a cvičení - herní cvičení • základní nácvik střelby a průprava k nácviku dvojtlaku • základní herní kombinace, herní systémy • modifikovaná hra • pravidla hry a hra Házená • základní pravidla hry • nácvik zákl. herních činností jednotlivce – přihrávka, dribling a pohyb s míčem, útočné a obranné činnosti • základní herní kombinace • modifikovaná hra Florbal • držení hole, zákl. pravidla, spec. prvky v rozcvičení • nácvik základních herních činností jednotlivce - florbalový dribling - přihrávka a zpracování přihrávky - vedení míčku, změny směru - technika základních způsobů střelby • průpravná cvičení, herní cvičení • pravidla hry, modifikovaná hra Méně tradiční hry • fotbal, frisbee, modifikované softbalové hry, vybrané úpolové hry, stolní tenis...	• Řešení problémů a rozhodovací dovednosti • Hodnoty a postoje – fair play, altruismus/egoismus etc.	Míč vel. 7
• přistupuje zodpovědně k možnosti reprezentovat školu	Školní a meziškolní soutěže a turnaje		

<i>Tělesná výchova chlapci 6. a 7. ročník (mladší žáci)</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Bezpečnost a hygiena při pohybových činnostech			
• respektuje pravidla bezpečnosti a ohleduplnosti v konkrétních podmínkách jednotlivých aktivit • předchází možným poraněním či úrazům sebe sama i ostatních vhodnými osvojenými způsoby rozhodování, chování a jednání • usiluje v rámci svých možností o aktivní podporu zdraví • v případě potřeby je schopna poskytnout základní první pomoc • rozcvičí a připraví se vždy náležitě vzhledem ke konkrétní pohybové činnosti • myje a převléká se, udržuje okolo sebe pořádek	• zásady bezpečnosti, prevence úrazovosti, hygieny • základní postupy při poraněních a úrazech • organizace práce v TV a při sportu vůbec (v tělocvičně, na školním hřišti, při mimoškolních sportovních akcích i jinde)	OSV • Seberegulace a sebeorganizace – regulace jednání, organizace času • (Psycho)hygiena – prevence úrazů a stresů, vztah k sobě a ke své tělesnosti, hledání pomoci při potížích • Hodnoty, postoje – pomáhající a prosociální chování, odpovědnost, spolehlivost, respektování	
Základní názvosloví a pořadová cvičení			
• rozumí nejzákladnějšímu názvosloví, respektuje a užívá je • při vyzvání (signálu, povelu) vhodně reaguje (zastaví a ztichne při zvuku píšťalky, zařadí se...)	• elementární názvosloví, nejnutnější signály, pokyny či povely a organizačně nezbytná pořadová cvičení		
Zdravotní TV			
• rozumí základním mechanismům vzniku svalových dysbalancí i jejich hlavním příčinám • zvládá základní preventivní, korektivní, kompenzační a relaxační cviky • posoudí vhodnost/nevhodnost konkrétních cviků, volí vhodné cviky vzhledem k jejich zacílení • rozumí základním souvislostem tělesných pohybů a dechu, provádí cvičení plynule dle rytmu vl. dechu • zvládá dle svých individuálních předpokladů osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je při samostatných pohybových činnostech	• svalové dysbalance, poruchy držení těla, jednostranná zátěž – uvedení do problematiky a základní terminologie • posilovací, protahovací, koordinační a relaxační cvičení – prevence a odstraňování svalových dysbalancí, kompenzace jednostranné zátěže (škola, sedavý způsob života, některé sportovní hry) • technika cviků, základní zásady správného (tj. účinného) celkového provedení • dýchání • volba vhodných cviků a adekvátních poloh	OSV • Rozvoj schopnosti poznávání – smyslové vnímání, pozornost a soustředění • Sebepoznání – já a moje tělo, zdravé a vyrovnané sebepojetí • Psychohygiena – vztah k sobě, prevence stresů • Seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly a vůle	

[illegible]

<i>Tělesná výchova chlapci 6. a 7. ročník (mladší žáci)</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
• rozumí praktickému významu obratnostních prvků základní gymnastiky • sleduje určené prvky pohybové činnosti spolužáků a spolupracuje s nimi, pomáhá jim a zároveň koriguje vlastní činnost • prožívá případně radost z dílčích pokroků, slastné opojení z precizního provedení gymnastického prvku, euforii z pohybu jako takového	Akrobacie • kotoul vpřed, vzad, kotoul vzad se zášvihem, stoj na lopatkách Přeskok • odraz z můstku a z trampolínky • rozběh a odraz • základní skoky přes kozu (roznožka, skrčka)	• Sebepoznání – já a mé tělo, mé proprioreceptory a kinestetické analyzátory, má psychomotorika, vyrovnané sebezpojetí • Seberegulace a sebeorganizace – regulace vlastního jednání, vůle • Kreativita – motorická tvořivost • Koperace a kompetice	
SPORTOVNÍ HRY			
• zvládá dle svých individuálních předpokladů osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je při individuálních i kolektivních herních činnostech • uplatňuje adekvátní metody zahřátí, protažení, rozcvičení a relaxace • dohodne se se spoluhráči na spolupráci během hry a dodržuje zvolenou taktiku • využívá vhodných cviků zdravotní TV ke kompenzaci jednostranné zátěže jednotlivých sportovních her • upřednostňuje uvážené zájmy kolektivu v situacích, kdy je zřejmé, že zájmy kolektivu jsou jeho vlastními hlubšími zájmy • přijímá prohry i vítězství se silícím vědomím vrtkavosti štěstěny a pomíjivosti dílčích úspěchů • rozumí strhující dynamice hry, do níž se aktivně zapojuje, ovšem vnímá také stinné stránky výkonnostního a vrcholového pojetí sportovních her • jedná v duchu fair play: zná a dodržuje pravidla jednotlivých her, rozpozná zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje • respektuje odlišnosti druhých a chová se k nim ohleduplně • zachází šetrně se sportovním náčiním, podílí se aktivně na jeho údržbě, stejně jako na přípravě a úklidu hracích ploch a sportovišť	Vybíjená a přehazovaná • chytání a házení míče • průpravná cvičení, herní cvičení, průpravné hry • pravidla • hra Basketbal • míčová průprava rozcvičky a protahovací cvičení s míčem • štafety a honičky s míčem, přihrávaná, průpravné hry • házení a chytání míče • nácvik základních herních činností jednotlivce • basketbalová přihrávka, basketbalové obrátky, dribling dribling v pravidlech a technika driblingu • dribling na místě • míčová abeceda • vedení míče – dribling v pohybu • driblingové soutěže, hry a cvičení, slalomové dráhy... • herní cvičení • základní nácvik střelby a průprava k nácviku dvojtaktu • základní herní kombinace, herní systémy • pravidla hry a modifikovaná hra	OSV • Poznávací schopnosti • Kreativita • Sebepoznání – regulace vlastního jednání a prožívání, vůle, stanovování osobních cílů a hledání cesty k nim • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace • Kooperace a kompetice • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti • Hodnoty a postoje – fair play, altruismus/egoismus etc.	Popř. Zatím pouze s míčem vel. 5

Tělesná výchova chlapci 6. a 7. ročník (mladší žáci)			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
• zvládá dle svých individuálních předpokladů osvojované pohybové dovednosti • jedná v duchu fair play: zná a dodržuje pravidla jednotlivých her, rozpozná zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje	Florbal • držení hole, zákl. pravidla, specif. prvky v rozsvícení • nácvik základní herních činností jednotlivce florbalový dribling přihrávka a zpracování přihrávky vedení míčku, změny směru technika základních způsobů střelby • průpravná cvičení, herní cvičení • základní herní kombinace • pravidla hry, modifikovaná hra • příprava na školní a meziškolní turnaje Fotbal • nácvik základních herních činností jednotlivce pohyb s míčem, technika kopů přihrávka, zpracování míče, střelba • herní cvičení • pravidla malé kopané, modifikovaná hra • základní herní kombinace a herní systémy • příprava na školní a meziškolní turnaje Méně tradiční hry Frisbee, modifikované softbalové hry, vybrané úpolové hry, nohejbal, stolní tenis...		
Turistika a pobyt v přírodě			
• popíše, na co je potřeba dbát při přípravě turistické akce • při přesunu uplatňuje pravidla bezpečnosti silničního provozu • dle svých možností zvládne chůzi se zátěží i v mírně náročném terénu • zná zásady táboření (přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla) • seznámí se základy orientačního běhu • pořídí dokumentaci z turistické akce	• příprava turistické akce • přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty • chůze se zátěží i v mírně náročném terénu • táboření (přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla) • základy orientačního běhu • dokumentace z turistické akce	OSV • Poznávací schopnosti • Kreativita • Sebepoznání • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace • Kooperace a kompetence • Řešení problémů v různých sociálních rolích • Rozhodovací dovednosti	Jednodenní akce pro celou třídu do vhodného terénu
• přistupuje zodpovědně k možnosti reprezentovat školu	Školní a meziškolní soutěže a turnaje		

<i>Tělesná výchova chlapci 8. a 9. ročník (starší žáci)</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Bezpečnost a hygiena při školním i mimoškolním sportu a pohybových činnostech			
• respektuje pravidla bezpečnosti a ohleduplnosti v konkrétních podmínkách jednotlivých pohybových aktivit • předchází možným poraněním či úrazům sebe sama i ostatních vhodnými osvojenými způsoby rozhodování, chování a jednání • usiluje v rámci svých možností o aktivní podporu zdraví • v případě potřeby je schopna poskytnout základní první pomoc • rozcvičí a připraví se vždy náležitě vzhledem ke konkrétní pohybové činnosti • myje a převléká se, udržuje okolo sebe pořádek • rozumí nejzákladnějšímu názvosloví, respektuje a užívá je • při vyzvání (signálu, povelu) vhodně reaguje (zastaví a ztichne při zvuku píšťalky, zařadí se...)	• zásady bezpečnosti, prevence úrazovosti, hygieny • základní postupy při poraněních a úrazech • organizace práce v TV a při sportu vůbec (v tělocvičně, na školním hřišti, při mimoškolních sportovních akcích i jinde)	OSV • Seberegulace a sebeorganizace – regulace jednání, organizace času • (Psycho)hygiena – prevence úrazů a stresů, vztah k sobě a ke své tělesnosti, hledání pomoci při potížích • Hodnoty, postoje – pomáhající a prosociální chování, odpovědnost, spolehlivost, respektování	
Zdravotní TV			
• rozumí základním mechanismům vzniku svalových dysbalancí i jejich hlavním příčinám • zvládá základní preventivní, korektivní, kompenzační a relaxační cviky • posoudí vhodnost/nevhodnost konkrétních cviků, volí vhodné cviky vzhledem k jejich zacílení • rozumí základním souvislostem tělesných pohybů a dechu, provádí cvičení plynule dle rytmu vlastního dechu	• svalové dysbalance, poruchy držení těla – základy diagnostiky • posilovací, protahovací, koordinační a relaxační cvičení – prevence a odstraňování svalových dysbalancí, kompenzace jednostranné zátěže (škola, sedavý způsob života, některé sportovní hry). • technika cviků, základní zásady správného (tj. účinného) celkového provedení, dýchání • volba vhodných cviků a adekvátních poloh	OSV • Rozvoj schopnosti poznávání – smyslové vnímání, pozornost a soustředění • Sebepoznání – já a moje tělo, zdravé a vyrovnané sebepojetí • Psychohygiena • Seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly a vůle	
Sportovní posilování			
• zvládá dle svých individuálních předpokladů osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je při samostatných pohybových činnostech	• základní zásady systematického sportovního posilovacího tréninku – zacílení, adekvátní zátěž, intenzita, počty opakování, pomůcky	OSV • Poznávací schopnosti, sebepoznání – reakce na zátěž, vyčerpání, regulace vlastního jednání a prožívání, vůle,	

<i>Tělesná výchova chlapci 8. a 9. ročník (starší žáci)</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
• uplatňuje adekvátní postupy vzhledem zacílení posilovacích cviků, a zejm. vzhledem k zdravotním aspektům sportovního posilování • dodržuje při posilování posloupnost zahřátí–protažení/rozcvičení–posilovací cvičení–protažení a uvolnění	• způsoby posilování jednotlivých svalových skupin, způsoby protahování jednotlivých svalových skupin, relaxace • kruhové posilovací tréninky	stanovování osobních cílů a hledání cesty k nim • Kooperace a kompetice	
ATLETIKA			
• jedná v duchu fair play: zná a dodržuje pravidla jednotlivých disciplín, rozpozná zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje, respektuje odlišnosti druhých • změří základní atletické výkony v jednotlivých disciplínách, porovná je s jinými výkony (zejm. se svými předchozími), ale v zásadě chápe jejich relativní povahu • uplatňuje adekvátní metody rozcvičení a základní tréninkové metody pro běhy, skoky a hody	Rozvoj rychlosti • průpravná cvičení a hry • technika běhu, běžecká abeceda • člunkové běhy, „rovinky“, „pyramidy“ • nízký start, běh na 60 m • štafetová předávka • rychlostní vytrvalost • běh na 300 m Rozvoj vytrvalosti • běžecká průprava, běžecké soutěže a hry • běžecká abeceda • technika a taktika běhu • pravidelná stupňovaná vytrvalostní zátěž • běh na 1000 m, popř. běh na 1500 m Rozvoj odrazových schopností • průpravná cvičení s využitím náčiní a náradí (švihadla, lavičky, žíněnky...) • testy odrazu – skok z místa, max. výskok Rozvoj švihů • průpravné hry s menšími míči (různé formy vybíjené, softbalové hry, házenkářské hry...) • technika hodů, průpravné hry • posilovací švihová cvičení s plnými míči • hod granátem		

<i>Tělesná výchova chlapci 8. a 9. ročník (starší žáci)</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
GYMNASTIKA			
• zvládá dle svých individuálních předpokladů osvojované pohybové dovednosti • rozumí základnímu názvosloví, užívá je ovšem s citem pro přirozenou řeč, reaguje adekvátně na konkrétní pokyny • uplatňuje adekvátní metody rozcvičení • rozumí praktickému významu obratnostních prvků základní gymnastiky • sleduje určené prvky pohybové činnosti spolužáků a spolupracuje s nimi, pomáhá jim a zároveň koriguje vlastní činnost • prožívá případně radost z dílčích pokroků a z pohybu jako takového	• základní gymnastické názvosloví, vedení rozcviček, pomoc na jednotlivém nářadí • gymnastická posilovací průprava, cvičení s využitím gymnastického náčiní a nářadí Akrobacie • kotouly, stoj na rukou Kruhy • komíhání, kmih • zpevňovací cviky • kotouly, svis stěmhlav Přeskok • rozběh a odraz z můstku • kotoul letmo • základní skoky přes kozu (roznožka, skrčka) • skoky přes švédskou bednu	OSV • Rozvoj schopnosti poznávání – smyslové vnímání, pozornost a soustředění, motorické učení • Sebepoznání – já a mé tělo, mé proprioreceptory a kinestetické analyzátoři, má psychomotorika, vyrovnané sebepečení • Seberegulace a sebeorganizace – regulace vlastního jednání, vůle • Kreativita – motorická tvořivost • Kooperace a kompetice	
SPORTOVNÍ HRV			
• zvládá dle svých individuálních předpokladů osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je při individuálních i kolektivních herních činnostech • uplatňuje adekvátní metody zahřátí, protažení, rozcvičení a relaxace • dohodne se se spoluhráči na spolupráci během hry a dodržuje zvolenou taktiku • využívá vhodných cviků zdravotní TV ke kompenzaci jednostranné zátěže jednotlivých sportovních her • upřednostňuje uvážene zájmy kolektivu v situacích, kdy je zřejmé, že zájmy kolektivu jsou jeho vlastními hlubšími zájmy • přijímá prohry i vítězství se silicím vědomím vrtkavosti štěstěny a pomíjivosti dílčích úspěchů • rozumí strhující dynamice hry, do níž se aktivně zapojuje, ovšem vnímá také stinné stránky výkonnostního a vrcholového pojetí sportovních her	Basketbal • rozcvičky a protahovací cvičení s míčem • herní cvičení a průpravné hry • zdokonalování herních činností jednotlivce – přihrávka, dribling, střelba, dvojtakt, bránění... • herní kombinace, herní systémy – osobní obrana • úplná pravidla hry, modifikovaná hra, hra Házená • základní pravidla hry • nácvik základních herních činností jednotlivce – přihrávka, dribling a pohyb s míčem, útočné a obranné činnosti • základní herní kombinace • modifikovaná hra	OSV • Poznávácí schopnosti • Kreativita • Sebepoznání – regulace vlastního jednání a prožívání, vůle, stanovování osobních cílů a hledání cesty k nim • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace • Kooperace a kompetice • Řešení problémů v různých sociálních rolích; rozhodovací dovednosti • Hodnoty a postoje – fair play, altruismus/egoismus etc.	

<i>Tělesná výchova chlapci 8. a 9. ročník (starší žáci)</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
• jedná v duchu fair play: zná a dodržuje pravidla jednotlivých her, rozpozná zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje • respektuje odlišnosti druhých a chová se k nim ohleduplně • zachází šetrně se sportovním náčiním, podílí se aktivně na jeho údržbě, stejně jako na přípravě a úklidu hracích ploch a sportovišť	Florbal • úplná pravidla • zdokonalování základních herních činností jednotlivce – florbalový dribling, přihrávka, zpracování přihrávky, vedení míčku, střelba všemi způsoby • průpravná cvičení, herní cvičení • herní kombinace a herní systémy • modifikovaná hra, hra • příprava na školní a meziškolní turnaje Fotbal • úplná pravidla • zdokonalování základních herních činností jednotlivce – pohyb s míčem, technika kopů, přihrávka, zpracování míče, střelba, průpravná cvičení • malá kopaná • fotbal – herní kombinace a herní systémy • standardní situace, herní cvičení a modifikovaná hra • příprava na školní a meziškolní turnaje Méně tradiční hry • frisbee, modifikované softbalové hry, vybrané úpolové hry, nohejbal, stolní tenis ...		
• přistupuje zodpovědně k možnosti reprezentovat školu	Školní a meziškolní soutěže a turnaje		

6.16. PRACOVNÍ ČINNOSTI

6.16.1. Charakteristika

6.16.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah předmětu

Předmět je zaměřen na získání praktických pracovních dovedností a návyků potřebných nejen pro život, ale i pro volbu budoucího povolání žáků. Žáci se učí pracovat s různými materiály, spotřebiči a nástroji, používat při práci vhodné nářadí, organizovat, plánovat a hodnotit pracovní činnosti samostatně i v týmu. Formou exkurzí a besed se seznámí s různými druhy řemesel a povolání. Získají větší přehled o tom, v čem by chtěli dále pokračovat a čemu se věnovat.

Vyučovací předmět nabízí tyto tematické okruhy: Práce s technickými materiály, Příprava pokrmů, Pěstitelství a chovatelství, Práce s laboratorní technikou. Ve výuce bude realizován jeden tematický okruh (v závislosti na aktuálních provozních možnostech školy v daném školním roce).

Časová dotace

Výuka tohoto předmětu bude probíhat v 6. ročníku s časovou dotací 1 hod týdně.

Formy realizace

Práce s technickými materiály

Předmět se bude vyučovat ve školní dílně, která je vybavena potřebným nářadím a pomůckami. Žáci zde získají nejen teoretické znalosti o materiálech, nástrojích a nářadí, ale i praktické dovednosti a návyky potřebné k ručnímu opracování dřeva, kovů a plastů. Žáci pracují samostatně i ve skupinách, pracují podle pokynů učitele, za použití technické literatury.

Příprava pokrmů

Pro výuku tohoto předmětu je k dispozici cvičná kuchyňka s jídelním prostorem. Cílem je naučit děti přípravě pokrmů tak, aby byla v souladu se zásadami zdravé výživy. Součástí výuky je také umění stolování a společenského chování při jídle. Mezi základní znalosti práce v kuchyni patří i obsluha elektrických spotřebičů, znalost bezpečnosti a hygieny práce. Tyto praktické i teoretické znalosti lze získat samostatnou i skupinovou prací s využitím dostupné literatury. Podle možností spoluprací s některou odbornou školou, zabývající se společným stravováním.

Pěstitelské práce, chovatelství

Výuka bude probíhat jak v klasické třídě, tak i na pozemcích, které ke škole přiléhají. Žáci budou pečovat o pokojové rostliny nacházející se v interiéru školní budovy, udržovat venkovní travnaté plochy apod. Při každoročně konaném Dni zvířat budou mít příležitost představit svého „domácího mazlíčka“...

Práce s laboratorní technikou

Předmět se vyučuje ve třídě určené pro výuku přírodopisu, popř. fyziky. Žáci se naučí využívat vhodných pracovních postupů, přístrojů a zařízení pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů. Výsledky a průběh se naučí zpracovávat do protokolů, zformuluje závěr, ke kterému dospěl. Při práci je nucen dodržovat pravidla bezpečné práce, naučí se poskytovat první pomoc při úrazu.

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- Seberegulace, sebeorganizace - stanovení osobních cílů
- Kooperace, kompetice
- Kreativita

Výchova demokratického občana (VDO)

- Občan, občanská společnost a stát - osobní zodpovědnost, respektování a dodržování předpisů a norem

Environmentální výchova (EV)

- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Vztah člověka a prostředí

Mediální výchova (MeV)

- Fungování a vliv médií ve společnosti

6.16.1.2. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k správné orientaci v technických výkresech
- učí žáky samostatně vyvozovat pracovní postup
- učí přesnosti, trpělivosti a rozvíjí logické myšlení u žáků
- systematicky kontroluje práci žáků a objektivně ji hodnotí

Žák

- snaží se využívat při pracovní výchově získané vědomosti a dovednosti z ostatních vyučovacích předmětů
- umí správně přečíst technický výkres a podle něj vyrobit daný výrobek
- zná přesné a odborné názvy používaného nářadí
- pracuje samostatně s přístroji a spotřebiči, používá odbornou terminologii

Kompetence k řešení problémů**Učitel**

- vede žáky a řídí diskusi k vyřešení pracovního postupu při výrobě předmětu
- nechává žákům vždy prostor k samostatnému zkoumání
- zařazuje metody, při kterých žáci sami docházejí k závěrům a vyhodnocují výsledky
- učí žáky vážit si nejen své práce, ale i práce druhého
- učí žáky samostatně přemýšlet o pracovním postupu
- nechá žáky diskutovat o potřebném nářadí pro výrobu daného výrobku

Žák

- využívá vzájemné komunikace, učí se naslouchat rady ostatních při řešení problémů
- je tolerantní a snaží se pomáhat i ostatním žákům
- využívá při řešení problémů i dostupnou odbornou literaturu nebo veřejně dostupné mediální prostředky
- umí využít při řešení problémů vědomosti a dovednosti získané z ostatních vyučovacích předmětů
- samostatně tvoří závěry svých zkoumání a vyhodnocuje je

Kompetence komunikativní**Učitel**

- vede žáky k správnému používání technického názvosloví
- organizuje práci ve skupině
- zadává takové otázky a úkoly, které vedou k vzájemné komunikaci a diskusi nejen o pracovním postupu, ale i o případném využití výrobků v soukromém životě, nebo ve škole
- umožní prezentaci žáků, vytváří prostor pro samostatné hodnocení a argumentaci

Žák

- umí vyslechnout názor druhého, je tolerantní a ohleduplný k ostatním
- hodnotí výsledky své práce, argumentuje, přiměřeně kritizuje, ale i přijímá kritiku
- dovede si obhájit svojí práci
- umí se orientovat v různých povoláních, čím se které povolání zabývá

Kompetence sociální a personální**Učitel**

- pozitivně ovlivňuje kvalitu týmové práce
- učí žáky vzájemné spolupráci a pomoci
- správně motivuje žáky k získání pocitu úspěšnosti
- navozuje situace vedoucí k pocitu zodpovědnosti
- dodává žákům sebedůvěru

Žák

- snaží se svým pozitivním přístupem k práci, přispět k dobrým výsledkům práce celého týmu
- podílí se aktivně i na vytváření pravidel pro práci v týmu
- dovede sám kriticky zhodnotit výsledky své práce a porovnat je s výsledky ostatních žáků nebo skupin

Kompetence občanské**Učitel**

- podporuje pozitivní postoje žáků k samostatné tvořivosti
- vede žáky k pochopení práv a povinností v souvislosti s ochranou zdraví vlastního i zdraví ostatních
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování a vzájemné tolerance
- umožňuje tvořivý přístup žáků k plnění zadaných úkolů

Žák

- je schopen podle svých schopností a možností poskytnout každému pomoc
- dodržuje základní pravidla bezpečnosti při práci s různými materiály a nářadím
- z hlediska ekologie dovede likvidovat nebezpečný odpad
- jedná poctivě

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k vzájemnému propojování teoretických znalostí získaných v různých vyučovacích předmětech s praktickým využitím při výrobě různých předmětů nebo při konstrukci různých stavebnicových dílů
- učí žáky hospodařit nejen se surovinami a materiálem, ale i používat vhodné nářadí, udržovat jej v čistotě a ukládat je vždy na určené místo
- seznamuje žáky s bezpečnostními pravidly a bezpečnostními pomůckami, které je nutno při práci dodržovat v rámci ochrany zdraví

Žák

- dodržuje pravidla bezpečnosti práce a řád školní dílny
- váží si nejen své práce, ale dovede ocenit i výsledky práce ostatních žáků
- při týmové práci se snaží pracovat tak, aby svými dílčími výsledky, přispíval k dobré kvalitě práce celého týmu
- uvědomuje si, rozdíl mezi kvalitou a kvantitou práce a řídit se podle toho
- udržuje na svém pracovišti pořádek a čistotu
- umí efektivně využívat teoretické znalosti v praxi
- umí zacházet s materiálem a nářadím nejen bezpečně, ale také hospodárně

Kompetence digitální

Učitel

- seznamuje žáky s výhodami využívání video-návodů při tvorbě vlastních výrobků
- podporuje žáky při vytvoření video-návodu vlastního výrobku nebo pokrmu
- vede žáky k tomu, aby vyhledávali pracovní postupy a návody (příprava pokrmů, péče o rostliny, práce s drobným materiálem, konstrukční činnosti) v doporučených online zdrojích
- motivuje žáky k zaznamenávání výsledků pozorování přírody a pěstitelských pokusů s využitím digitálních technologií

Žák

- vybere vhodné digitální zařízení a digitální nástroj ke komunikaci a spolupráci s ostatními ve vztahu k zadanému úkolu a složení skupiny
- ovládá základní funkce digitální techniky, pracuje uživatelským způsobem s webovými i mobilními technologiemi, propojuje jednotlivá digitální zařízení
- používá sdílené dokumenty, tabulky a sdílený prostor pro spolupráci

6.16.2. Vzdělávací obsah**6.16.2.1. Očekávané výstupy RVP ZV**

Vyučovací předmět Pracovní činnosti naplňuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce tak, jak jej vymezuje Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (RVP ZV). Ve výuce budou realizovány minimálně dva z níže uvedených tematických okruhů. Povinný tematický okruh Svět práce je realizován v samostatném předmětu Svět práce (pro 8. a 9. ročník).

PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY**Očekávané výstupy**

Žák

- ČSP-9-1-01 *provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň*
 ČSP-9-1-02 *řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí*
 ČSP-9-1-03 *organizuje a plánuje svoji pracovní činnost*
 ČSP-9-1-04 *užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobu*
 ČSP-9-1-05 *dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

- ČSP-9-1-01p *získá základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech; provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň*
 ČSP-9-1-02 *řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí*
 ČSP-9-1-03p *organizuje svoji pracovní činnost*
 ČSP-9-1-04p *pracuje s jednoduchou technickou dokumentací, orientuje se v pracovních postupech a návodech*
 ČSP-9-1-05 *dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu*
 - *rozlišuje různé druhy materiálů a zná jejich vlastnosti*

- zvolí vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu
- správně vybere a používá vhodné pracovní nástroje a pomůcky
- dovede pracovní postupy k finálnímu výrobku
- dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytuje první pomoc při drobném úrazu

PŘÍPRAVA POKRMŮ

Očekávané výstupy

Žák

- ČSP-9-5-01 používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče
- ČSP-9-5-02 připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy
- ČSP-9-5-03 dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti
- ČSP-9-5-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

- ČSP-9-5-01 používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče
- ČSP-9-5-02p připraví jednoduché pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy
- ČSP-9-5-03p dodržuje základní principy stolování a obsluhy u stolu
- ČSP-9-5-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni

PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ

Očekávané výstupy

Žák

- ČSP-9-3-01 volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin
- ČSP-9-3-02 pěstuje a využívá květiny pro výzdobu
- ČSP-9-3-03 používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu
- ČSP-9-3-04 prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty
- ČSP-9-3-05 dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

- ČSP-9-3-01 volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin
- ČSP-9-3-02p pěstuje a ošetřuje květiny v interiéru a využívá je k výzdobě
- ČSP-9-3-03 používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu
- ČSP-9-3-04 prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty
- ČSP-9-3-05p dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu způsobeném zvířaty a při styku s jedovatými rostlinami

PRÁCE S LABORATORNÍ TECHNIKOU

Očekávané výstupy

Žák

- ČSP-9-6-01 vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů
- ČSP-9-6-02 zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl
- ČSP-9-6-03 vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci
- ČSP-9-6-04 dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci
- ČSP-9-6-05 poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

- ČSP-9-6-01p vybere a prakticky využívá pracovní postup konkrétní laboratorní činnosti a dodrží kázeň při práci s přístroji, zařízením a pomůckami nutnými pro konání pozorování, měření, experimentu
- ČSP-9-6-04p dodržuje hygienu práce a zásady bezpečné práce s laboratorní technikou, příslušnými nástroji, přístroji a pomůckami při laboratorních činnostech
- ČSP-9-6-05 poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři

6.16.2.3. Očekávané výstupy ŠVP

Školní vzdělávací program (ŠVP) rozpracovává očekávané výstupy i učivo RVP ZV do jednotlivých ročníků. Tabulka (viz níže) obsahuje očekávané školní výstupy, konkretizuje učivo probírané v daném ročníku a je doplněna o začleněné tematické okruhy průřezových témat. Její součástí jsou také poznámky upřesňující realizaci vzdělávacího obsahu, doplňující mezipředmětové vztahy apod.

Výstupy uvedené v kapitole Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření jsou vodítkem pro případné úpravy výstupů uvedených v ŠVP do individuálního vzdělávacího plánu (IVP) pro

žáka na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka. Výstupy představují cílovou úroveň, kterou lze s využitím podpůrných opatření případně překročit.

V souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. se výstupy minimální doporučené úrovně využijí v případě podpůrných opatření třetího stupně pouze u žáků s lehkým mentálním postižením. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními pátého stupně jsou dolní úrovně pro úpravu očekávaných výstupů v IVP očekávané výstupy stanovené v RVP ZŠ, které mají rovněž činnostní povahu a jsou prakticky zaměřené.

<i>Pracovní činnosti</i> <i>Práce s technickými materiály</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
Bezpečnost a řád školní dílny			
• má přehled o bezpečnostních pravidlech a řádu školní dílny • dodržuje pořádek a čistotu na pracovišti • zná zásady první pomoci	• pravidla bezpečnosti • základy hygieny práce • první pomoc při úrazech	VDO • Občan, občanská společnost a stát – osobní zodpovědnost, dodržování předpisů a norem, poskytnutí nebo přivolání první pomoci	
Technické kreslení			
• přečte technický výkres jednoduchého výrobku • rozlišuje pojmy kóta, kótovací čára, odkazovací čára popisové pole • dovede okótovat a doplnit rozpracovaný výkres • podle předloženého jednoduchého technického výkresu dovede výrobek zhotovit • orientuje se v pravoúhlém promítání těles	• čtení technických výkresů • technické zobrazování • pravoúhlé promítání	OSV • Kooperace – vzájemná pomoc • Seberegulace a sbeorganizace – přesnost pečlivost	
Práce se dřevem			
• rozpozná rozdíl mezi tvrdým a měkkým dřevem • na příčném řezu kmenem určí strukturu dřeva	• struktura dřeva		
• orientuje se v základních materiálech vyráběných ze dřeva / dýhy, překližky, lat'ovky /	• materiály vyrobené ze dřeva • dýhy a překližky		

Pracovní činnosti Práce s technickými materiály			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
- rozlišuje nářadí potřebné na měření, orýsování, řezání a pilování dřeva - používá správné názvosloví pro nářadí na dřevo - zná způsob upínání materiálu při práci se dřevem	pracovní postupy při zhotovování výrobků	OSV Kreativita – tvořivý postoj k vlastní činnosti	
- zvládá jednoduché spojování pomocí hřebíků, vrutů - sestrojí dva další způsoby spojování dřeva / plátování a spojení na čepy a rozpory	spojování dřeva, hřebíky, vruty, plátování, čepy a rozpory	Seberegulace a sbeorganizace – hospodárnost a dobrá organizace práce	
zná nářadí i postup při dlabání	dlabání	OSV	
najde využití různých druhů spojování dřeva v běžném životě	využívání spojů v praxi	Kooperace – uvědomování si hodnot spolupráce a pomoci	
provádí povrchovou úpravu výrobků	povrchová úprava		
Práce s kovem			
rozpozná některé druhy technických kovů / měď, ocel, hliník, cín, olovo/ a některé slitiny	rozdělení kovů, druhy – technické kovy, slitiny	EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí – energetická náročnost výroby železa, třídění odpadu	
- rozlišuje nářadí potřebné pro měření, orýsování, stříhání a pilování kovu - používá správné názvosloví pro nářadí na zpracování kovů - umí měřit posuvným měřítkem	- nářadí na zpracování kovů - posuvné měřítko		
- zná rozdíl mezi upínáním výrobků při práci se dřevem a kovem - ovládá měření, orýsování, upínání, ohýbání, rovnání a stříhání plechu a drátu	pracovní postupy při zhotovování výrobků	OSV Kooperace – uvědomování si hodnot spolupráce a pomoci	
vytvoří jednoduchý výrobek z drátu	práce s drátem		
Práce s plasty			
zdůvodní výhody plastů před klasickými materiály	použití plastů		
rozpozná několik základních druhů plastů	rozdělení, druhy plastů		

<i>Pracovní činnosti Práce s technickými materiály</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
rozlišuje nářadí potřebné pro měření, orýsování, řezání a pilování plastů	pracovní postupy	EV Vztah člověka k prostředí – třídění odpadů, upřednostňování ekologických výrobků	

<i>Pracovní činnosti Příprava pokrmů</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
uplatňuje zásady bezpečnosti a hygieny práce ve školní kuchyni	bezpečnost a hygiena práce		
- používá základní kuchyňské nádobí - obsluhuje el. spotřebiče při přípravě pokrmů	základní vybavení kuchyně – nádobí, spotřebiče, ...		
dodržuje základní principy stolování a společenského chování při něm	zásady stolování – prostírání		
- připraví jednoduché a později složitější pokrmy v souladu se zásadami správné výživy - osvojí si údržbu a úklid cvičné kuchyně	- zásady správné výživy – přehled vitamínů a minerálních látek - základní postupy při přípravě pokrmů	OSV Seberegulace a sebeorganizace	
připraví jednoduché pohoštění ze studené kuchyně	studená kuchyně	Kreativita	
dokáže poskytnout první pomoc např. při zásahu elektrickým proudem, při poranění nožem apod.	první pomoc při úrazu v kuchyni		

<i>Pracovní činnosti Pěstitelské práce, chovatelství</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
- dodržuje zásady bezpečnosti a ochrany při práci - zachází správně s používaným nářadím - poskytne v případě úrazu první pomoc	bezpečnost a hygiena práce	VDO Občan, občanská společnost a stát – osobní zodpovědnost, dodržování předpisů a norem	

<i>Pracovní činnosti Pěstitelské práce, chovatelství</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
- vysvětlí, jak a z čeho vzniká půda - rozpozná písčitou, jílovitou a hlinitou půdu - zhodnotí význam kompostování a hnojení půdy - zná rozdíl mezi organickými a průmyslovými hnojivy - dokáže zpracovat půdu na podzim a na jaře před setím a výsadbou	půda a její zpracování	EV Lidské aktivity a životní prostředí	
- vysvětlí význam pěstování zeleniny pro člověka - umí zařadit základní druhy zeleniny do skupin - rozpozná rozdíl mezi osivem a sadbou - zná základní podmínky a zásady pěstování zeleniny - vypěstuje vybrané druhy zeleniny - rozlišuje rozdíl mezi klasickými potravinami a biopotravinami	zelenina	EGS - Evropa a svět nás zajímá – stravovací návyky, zvyklosti ostatních národů MeV - Fungování a vliv médií ve společnosti	
- pečuje o nenáročné rostliny v budově školy - používá okrasné rostliny k výzdobě exteriéru a interiéru školy - dokáže přesadit pokojové rostliny - průběžně pečuje o okrasné plochy v okolí školy - umí uvázat a naaranžovat jednoduché kytice ze živých nebo suchých květů	okrasné rostliny		
- rozpozná druhy ovocných rostlin - seznámí se se způsobem pěstování ovocných rostlin a způsobem uskladnění a zpracování plodů	ovocné rostliny		
- vypěstuje vybrané rostliny - uvádí příklady rostlin, které mají léčivé účinky - pozná nejznámější jedovaté rostliny - ví, že některé rostliny se používají jako drogy a bývají zneužívány - uvědomuje si, že některé rostliny mohou vyvolávat alergie, uvádí jejich příklady	léčivé rostliny, koření		
- prokáže základní znalost chovu drobných zvířat – popíše podmínky, hygienu a bezpečnost chovu - ví, jak se chovat při setkání s cizím zvířetem	chovatelství		

Pracovní činnosti Práce s laboratorní technikou			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
vybere a prakticky používá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů	pozorování, popis, schematický nákres, pokus, praktická laboratorní a terénní práce, exkurze...		
zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl	základní pomůcky k pozorování (dalekohled, lupa, mikroskop, atlasy, určovací klíče)		
vyhledává v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci	práce s informacemi		
připraví s využitím běžných laboratorních pomůcek jednoduchý preparát k pozorování mikroskopem, zaostří mikroskop, vypracuje jednoduchý zápis z pozorování, včetně popsaného schematického nákresu	základy mikroskopování		
seznámí se s přístroji na měření délky, objemu, času, teploty a síly, učí se je používat	základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky		
- dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci - poskytne první pomoc - při laboratorních pracích se chrání pomocí běžných ochranných pomůcek	zásady práce, bezpečnost a organizace		

6.17. SVĚT PRÁCE

6.17.1. Charakteristika

6.17.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah předmětu

Předmět Svět práce si klade za cíl vypěstovat u žáků dovednosti a vědomosti k rozhodování a plánování vlastní budoucnosti. Zaměřuje se na přechod žáků ze ZŠ na střední školu a do zaměstnání. Různými metodami výuky se žáci učí orientovat se v profesních oblastech a zodpovědně se rozhodnout ve svých životních krocích.

Časová dotace

Vyučovací předmět Svět práce je určen pro žáky 8. a 9. ročníků, a to s časovou dotací 1 hodina týdně.

Formy realizace

- využití počítačových programů zaměřených na volbu povolání
- návštěva PPP – profesionální orientace
- exkurze do podniků
- návštěvy škol – dny otevřených dveří
- využívání informací náborových pracovníků
- sledování brožur, časopisů týkajících se zaměstnání
- sledování informací nových průzkumů v televizi, na internetu...

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- Sebepoznání, sebepojetí
- Sebeorganizace a seberegulace
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- Hodnoty, postoje, praktická etika

Výchova demokratického občana (VDO)

- Občan, občanská společnost a stát – formování volných a charakterových rysů

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)

- Evropa a svět nás zajímá – poznávání života i v jiných zemích – technické, ekonomické, pracovní i vědecké poznatky
- Jsme Evropané

Mediální výchova (MeV)

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – mediální sdělení a jeho hodnocení, reklama, zpravodajství
- Vnímání autora mediálních sdělení - využívat informací získaných z médií při orientaci žáků na jejich budoucí zaměstnání

6.17.1.2. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel

- učí žáky poznávat smysl a cíl učení
- učí je posuzovat volbu jejich jednání
- pozoruje a pomáhá vytvářet jejich správná rozhodnutí

Žák

- poznává smysl a cíl učení
- umí posoudit svůj vlastní pokrok
- snaží se samostatně zhodnotit výsledek svého konání

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- zajímá se o náměty žáků
- klade otevřené otázky k diskusím
- učí žáky samostatně a logicky řešit problém

Žák

- samostatně řeší problém
- umí použít při řešení literaturu i vědomosti
- učí se pochopit, že v práci jsou problémy a ty musí umět řešit
- v praxi použije vyřešené poznatky

Kompetence komunikativní

Učitel

- učí používat správné pojmy v různých situacích
- vede žáky ke vzájemné komunikaci, učí žáky spolupracovat

Žák

- je schopen vyslechnout ostatní názory
- učí se nebýt egoistický a umět poskytnout své vědomosti i ostatním
- využívá k získání informačních zdrojů nových poznatků

Kompetence sociální a personální**Učitel**

- pomáhá žákům podle jejich potřeby v zátěžových situacích
- podporuje nutnost, aby žák na sobě pracoval
- učí žáky pochopit jejich reálné předpoklady k výběru povolání
- pomáhá jim plánovat důležité životní kroky

Žák

- snaží se respektovat názory vznesené k němu
- uvědomuje si nutnost různých změn v životě
- postupně si uvědomuje nutnost poznání své osobnosti pro volbu povolání
- žák musí i kriticky zhodnotit svou osobnost a vědomosti k vybrání svého dalšího povolání

Kompetence občanské**Učitel**

- učí otevírání prostoru pro pochopení různých činností člověka ve společnosti
- učí žáka zařadit se pro pracovní i vědomostní postoj ve společnosti

Žák

- učí se pochopit svoji úlohu ve společnosti
- snaží se pomoci druhému v jeho snaze docílit lepších výsledků

Kompetence pracovní**Učitel**

- učí žáky prakticky se orientovat
- učí žáky získávat dovednosti v různých činnostech
- učí žáky zařadit se do skupinových a týmových prací
- učí je řešit problémové úkoly na modelových příkladech
- učí je reagovat v životních situacích spojených se vstupem do zaměstnání
- učí je využívat vědomosti a dovednosti v praxi i teorii

Žák

- uvědomuje si své osobní schopnosti pro budoucí povolání
- snaží se zapojit svými znalostmi do různých pracovních procesů kolem sebe
- svými vědomostmi se uplatňuje i v teoretických úkolech a dosahuje tak lepších výsledků
- orientuje se v různých aktivitách při uskutečňování svých záměrů a jejich realizaci
- rozvíjí své podnikatelské myšlení

Kompetence pracovní**Učitel**

- vede žáky k efektivnímu využívání digitálních technologií v souvislosti se světem práce, dalšího vzdělávání a výběrem budoucího povolání
- motivuje žáky k tomu, aby využívali digitální technologie k evidování vlastního pokroku
- pomáhá žákům utvářet profesní orientaci
- vede je k používání digitálních vzdělávacích zdrojů při volbě budoucího povolání a profesní přípravy
- vede žáky k vědomému utváření digitální identity vzhledem k budoucímu uplatnění na trhu práce

Žák

- orientuje se v mapách povolání, tabulkách a grafech, orientuje se v různých digitálních zdrojích pro volbu budoucího povolání
- využívá různé digitální technologie k sebehodnocení či při profesní přípravě
- vyhledává (na internetu) informace o pracovních příležitostech v regionu
- vytvoří s využitím připravených šablon životopis a motivační dopis v elektronické podobě pro konkrétní pracovní pozici
- využívá digitální nástroje k prezentaci své osoby a svých dovedností

6.17.2. Vzdělávací obsah**6.17.2.1. Očekávané výstupy RVP ZV**

Vyučovací předmět Svět práce naplňuje vzdělávací obsah tematického celku Svět práce, který je povinně realizován v rámci vzdělávacího oboru Člověk a svět práce. Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (RVP ZV) jej vymezuje v očekávaných výstupech:

SVĚT PRÁCE**Očekávané výstupy****Žák**

- ČSP-9-8-01 orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí*
ČSP-9-8-02 posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravě
ČSP-9-8-03 využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání
ČSP-9-8-04 prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák

- ČSP-9-8-01p orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách
- ČSP-9-8-02p posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlédnutím k potřebám běžného života
- ČSP-9-8-03p využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání
- ČSP-9-8-04p prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání
 - byl seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů
 - byl seznámen s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání

6.17.2.2. Očekávané výstupy ŠVP

Školní vzdělávací program (ŠVP) rozpracovává očekávané výstupy i učivo RVP ZV do jednotlivých ročníků. Tabulka (viz níže) obsahuje očekávané školní výstupy, konkretizuje učivo probírané v daném ročníku a je doplněna o začleněné tematické okruhy průřezových témat. Její součástí jsou také poznámky upřesňující realizaci vzdělávacího obsahu, doplňující mezipředmětové vztahy apod.

Výstupy uvedené v kapitole Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření jsou vodítkem pro případné úpravy výstupů uvedených v ŠVP do individuálního vzdělávacího plánu (IVP) pro žáka na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka. Výstupy představují cílovou úroveň, kterou lze s využitím podpůrných opatření případně překročit.

V souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. se výstupy minimální doporučené úrovně využijí v případě podpůrných opatření třetího stupně pouze u žáků s lehkým mentálním postižením. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními pátého stupně jsou dolní úrovně pro úpravu očekávaných výstupů v IVP očekávané výstupy stanovené v RVP ZŠ, které mají rovněž činnostní povahu a jsou prakticky zaměřené.

Svět práce 8. ročník			
Školní výstup – žák:	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
využije profesních informací a poradenských služeb vzdělávání; je schopen si informace vyhledávat na internetu	zaměstnání a způsoby hledání, informační základna pro volbu povolání		
začíná se orientovat v pracovních činnostech ve škole i mimo školu	trh práce – seznamování s povoláním lidí, pracovních prostředků, pracovních objektů	VDO Občan, občanská společnost a stát – formování volných a charakterových rysů	
učí se orientovat v informačních kanálech a poradenských časopisech, a to i pomocí digitálních technologií	vlivy na volbu profesní orientace	MeV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – mediální sdělování, sledování pracovních reklam a zpravodajství	

<i>Svět práce 8. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
využívá profesních informací při exkurzích a přednáškách	možnost vzdělávání, informace a poradenské služby	EGS Evropa a svět nás zajímá – poznávání technického a pracovního života v jiných zemích	
posuzuje své možnosti z hlediska vzdělávacího i praktického pro vstup do zaměstnání na základě osobního digitálního portfolia svých dovedností, zkušeností, zájmů a úspěchů	kvalifikační a zdravotní předpoklady pro volbu povolání	OSV Hodnoty, postoje, praktická etika	
- využívá testu pro profesionální orientaci k volbě povolání v PPP a na úřadech práce - orientuje se v digitálních mapách povolání, tabulkách a grafech - posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy	volba profesní orientace – sebepoznávání, osobní zájmy a cíle	OSV - Sebepoznání, sebepojetí - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Exkurze, rozhovory s lidmi
orientuje se v základech pracovního práva	pracovní prostředí, pracovní podmínky, nárok na mzdu, bezpečnost a ochrana zdraví v zaměstnání		

<i>Svět práce 9. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
dokáže se orientovat v pracovních činnostech vybrané profese a zajímá se o své budoucí povolání při pracovních nábořech a exkurzích, ve svých postojích a práci ZŠ	volba profesní orientace – základní principy sebepoznávání, osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace, informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb	VDO - Občan, občanská společnost a stát – formování volních a charakterových rysů OSV - Sebepoznání, sebepojetí - Seberegulace a sebeorganizace - Řešení problému a rozhodovací dovednosti	Spolupráce s PPP, výchovným poradcem, sleduje informační brožury o školách
posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy	zaměstnání – pracovní příležitosti v obci, způsoby hledání zaměstnání, problémy nezaměstnanosti, úřady		Návštěvy Dnů otevřených dveří

<i>Svět práce 9. ročník</i>			
<i>Školní výstup – žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Poznámky</i>
orientuje se v různých digitálních zdrojích pro volbu budoucího povolání	práce, práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů		na středních školách
- využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného zaměstnání, navštěvuje instituce, kde získá další informační přehled - rozezná manipulativní jednání, chování, klamavou reklamu	trh práce – povolání, druhy pracovišť, pracovních prostředků a objektů, charakter a druhy pracovních činností, kvalifikační požadavky, rovnost příležitostí na trhu práce	MeV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – sledování mediálního sdělování, jeho hodnocení, vnímání reklam o práci a jiné zpravodajství - Vnímání autora mediálních sdělení	Úřady práce, využívání počítačových institucí na volbu povolání
orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, informace o nich si vyhledává na i s pomocí internetu	možnosti vzdělávání - náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby před přijímacím řízením	EGS Jsme Evropané – při cestách do jiných zemí, sledovat život lidí a jejich zázemí	Exkurze, přednášky, nábor

6.18. POVINNĚ VOLITELNÉ PŘEDMĚTY

Učební plány povinně volitelných předmětů jsou každoročně doplňovány a jsou publikovány v dodatku platném pro daný školní rok.

7. HODNOCENÍ ŽÁKŮ

7.1. ZÁSADY HODNOCENÍ

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků se uskutečňuje jako systematický proces, který vede k určení úrovně vzdělání žáka, kvalit a výkonů žákem vykazovaných. Probíhá s přihlédnutím k věkovým zvláštěnostem žáka a jeho individuálním vzdělávacím a osobnostním předpokladům. Součástí hodnocení je i sebehodnocení žáků, které má umožnit žákům účast na hodnotícím procesu.

Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm (dále jen klasifikace) nebo také slovně či kombinací obou způsobů. Změna způsobu hodnocení je vázána na souhlas školské rady.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků pedagogickými pracovníky je jednoznačné, srozumitelné, srovnatelné s předem stanovenými kritérii, věcné, všestranné, pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné. Při určování klasifikačního stupně posuzuje učitel výsledky práce objektivně, nesmí podléhat žádnému vlivu subjektivnímu ani vnějšímu.

Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštěnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učených výkonech pro určitou indispozici.

V předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě.

Přechází-li žák do jiné školy, zašle ředitel dosavadní školy škole, na niž žák přechází, dokumentaci žákovi a záznam o jeho chování a prospěchu za neukončené klasifikační období.

Pedagogičtí pracovníci zajišťují, aby o průběhu a výsledcích vzdělávání a chování žáků byli žáci i jejich zákonní zástupci řádně informováni (podrobnější informace viz Klasifikační řád).

Získávání podkladů pro hodnocení a klasifikaci je upraveno Klasifikačním řádem školy.

7.2. HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ V PŘÍPADĚ POUŽITÍ KLASIFIKACE

Pedagogičtí pracovníci při hodnocení výsledků vzdělávání žáků vycházejí z posouzení míry dosažení výstupů formulovaných v oborových výstupech jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu.

Hodnocení probíhá s přihlédnutím k úrovni kompetencí, které jsou pro žáka dosažitelné vzhledem k jeho věkovým zvláštěnostem, individuálním vzdělávacím a osobnostním předpokladům.

Výsledky vzdělávání žáků v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace hodnotí stupni prospěchu:

- 1 - výborný,
- 2 - chvalitebný,
- 3 - dobrý,
- 4 - dostatečný,
- 5 - nedostatečný.

Při hodnocení žáků s použitím klasifikačních stupňů postupuje pedagogický pracovník s přihlédnutím k zásadám uvedeným v ustanoveních směrnice Klasifikační řád. Klasifikace zahrnuje rovněž ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.

Při hodnocení žáků se uplatňují základní kritéria pro jednotlivé stupně prospěchu.

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, plně chápe vztahy mezi nimi. Pohotově dovede vykonávat požadované intelektuální a praktické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů. Myslí logicky, správně, zřetelně se u něj projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované teoretické a praktické činnosti. Samostatně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení úkolů. Myslí logicky, je tvořivý. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti.

Kvalita výsledků jeho činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Je schopen sám nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti požadovaných poznatků, pojmů a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných činností projevuje nedostatky. Podstatné nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. Při aplikaci osvojených poznatků a dovedností se dopouští chyb. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky. Je schopen samostatně studovat učební texty podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, pojmů a zákonitostí závažné mezery. Při provádění požadovaných činností je málo pohotový a má závažné nedostatky. Při uplatňování osvojených poznatků a dovedností je nesamostatný, dopouští se podstatných chyb. V jeho logice se objevují závažné chyby, jeho myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Závažné chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké nedostatky.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky, pojmy a zákonitosti neosvojil uceleně, má v nich závažné mezery. Jeho schopnost vykonávat požadované intelektuální a praktické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí se vyskytují časté závažné chyby. Při výkladu jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s pomocí učitele. Jeho myšlení není samostatné, dopouští se zásadních logických chyb. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti.

7.3. HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ V PŘÍPADĚ POUŽITÍ SLOVNÍHO HODNOCENÍ

Pedagogičtí pracovníci při hodnocení výsledků vzdělávání žáků vycházejí z posouzení míry dosažení výstupů formulovaných v oborových výstupech jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu.

Hodnocení probíhá s přihlédnutím k úrovni kompetencí, které jsou pro žáka dosažitelné vzhledem k jeho věkovým zvláštnostem, individuálním vzdělávacím a osobnostním předpokladům.

U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitelka školy o použití slovního hodnocení na vysvědčení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.

Třídní učitel po projednání s příslušnými vyučujícími převede:

- klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka,
- slovní hodnocení výsledků vzdělávání do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.

Pedagogický pracovník při slovním hodnocení žáka posoudí výsledky vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnotí píli žáka a přístup ke vzdělávání v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon. Slovní hodnocení obsahuje naznačení dalšího rozvoje žáka, zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

Při slovním hodnocení se hodnotí:

Zvládnutí učiva předepsaného vzdělávacím programem

- ovládá bezpečně
- ovládá
- podstatně ovládá
- ovládá se značnými mezerami
- neovládá

Úroveň myšlení

- pohotové, bystré, dobře chápe souvislosti
- uvažuje celkem samostatně
- menší samostatnost v myšlení
- nesamostatné myšlení
- odpovídá nesprávně i na návodné otázky

Úroveň vyjadřování

- výstižné, poměrně přesné
- celkem výstižné
- nedostatečně přesné
- vyjadřuje se s obtížemi
- nesprávně a návodné otázky

Úroveň aplikace vědomostí

- spolehlivě, uvědoměle užívá vědomostí a dovedností
- dovede používat vědomosti a dovednosti, dopouští se drobných chyb
- s pomocí učitele řeší úkoly, překonává obtíže a odstraňuje chyby, jichž se dopouští
- dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
- praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí učitel

Píle a zájem o učení

- aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
- učí se svědomitě
- k učení a práci nepotřebuje mnoho podnětů
- malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
- pomoc a pobízení k učení jsou neúčinné

7.4. STUPNĚ HODNOCENÍ CHOVÁNÍ, ZÁSADY A KRITÉRIA PRO JEDNOTLIVÉ STUPNĚ

Při hodnocení chování žáků pedagogičtí pracovníci hodnotí chování žáků ve škole a na akcích pořádaných školou. Hodnocení probíhá s přihlédnutím k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka. Kritériem pro hodnocení chování je dodržování pravidel slušného chování, dodržování školního řádu a vnitřního řádu školní družiny (dále školního řádu) během klasifikačního období.

Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a rozhoduje o ní ředitel po projednání v pedagogické radě. Pokud třídní učitel tento postup nedodrží, mají možnost podat návrh na pedagogické radě i další vyučující. Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel chování (školní řád) včetně dodržování vnitřního řádu školy během klasifikačního období.

Chování žáků se v případě použití klasifikace hodnotí stupni:

- 1 - velmi dobré,
- 2 - uspokojivé,
- 3 – neuspokojivé.

Při hodnocení chování s použitím klasifikačních stupňů postupuje pedagogický pracovník podle následujících kritérií:

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení školního řádu. Méně závažných přestupků se dopouští ojedinele. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními školního řádu. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo školního řádu nebo se opakovaně dopouští méně závažných přestupků. Zpravidla se přes předcházející udělení napomenutí nebo důtky dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy, ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes předcházející udělení důtky ředitele školy dopouští dalších přestupků.

7.5. CELKOVÉ HODNOCENÍ ŽÁKŮ NA VYSVĚDČENÍ

Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

prospěl(a) s vyznamenáním,
prospěl(a),
neprospěl(a).

Prospěl(a) s vyznamenáním

Není-li žák v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 - chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré.

Prospěl(a)

Není-li žák v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením.

Neprospěl(a)

Je-li žák v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením.

V případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace převede třídní učitel po projednání s příslušnými vyučujícími slovní hodnocení na klasifikaci a následně určí stupeň celkového hodnocení (viz výše). Při převodu hodnocení výsledků vzdělávání v jednotlivých předmětech na klasifikaci a určení stupně prospěchu v předmětu postupuje třídní učitel podle ustanovení 7.1.2. Pro určení stupně chování se pak řídí ustanovením bodu 7.1.4.

7.6. ZPŮSOB HODNOCENÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

- a. Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami se rozumí osoba, která k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrnými opatřeními se rozumí nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám žáka. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření školou a školským zařízením
- b. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na vytvoření nezbytných podmínek při vzdělávání i klasifikaci a hodnocení.
- c. Třídní učitel sdělí vhodným způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení a klasifikace žáka.
- d. Při hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se přihlíží k povaze postižení nebo znevýhodnění. Vyučující respektují doporučení psychologických vyšetření žáků a uplatňují je při klasifikaci a hodnocení chování žáků a také volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů.
- e. V hodnocení se přístup vyučujícího zaměřuje na pozitivní výkony žáka a tím na podporu jeho poznávací motivace k učení namísto jednostranného zdůrazňování chyb.
- f. Pro zjišťování úrovně žákových vědomostí a dovedností volí učitel takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka a na něž nemá porucha negativní vliv. Kontrolní práce a diktáty píše tento žák po předchozí přípravě. Pokud je to nutné, nebude dítě s vývojovou poruchou vystavováno úkolům, v nichž vzhledem k poruše nemůže přiměřeně pracovat a podávat výkony odpovídající jeho předpokladům.
- g. Vyučující klade důraz na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkony. Při klasifikaci se nevychází z prostého počtu chyb, ale z počtu jevů, které žák zvládl.
- h. Klasifikace je provázena hodnocením, t.j. vyjádřením pozitivních stránek výkonu, objasněním podstaty neúspěchu, návodem, jak mezery a nedostatky překonávat,
- i. Všechna navrhovaná pedagogická opatření jsou projednávána s rodiči
- j. U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.

7.6.1. Navržené stupně hodnocení – formalizované slovní hodnocení pro žáky s přiznaným podpůrným opatřením vyššího stupně

	1.	2.	3.	4.	5.
Čtení	čte samostatně (plynule, s porozuměním)	čte s pomocí (a částečným porozuměním)	čte s pomocí	čte pouze s trvalou pomocí	učivo dosud (ještě, zatím) nezvládá
Psaní	píše samostatně, (čitelně, úhledně)	píše úhledně (čitelně)	píše s pomocí	píše pouze s trvalou pomocí	učivo dosud (ještě, zatím) nezvládá
Matematika	počítá přesně a pohotově	počítá s drobnými chybami	počítá s pomocí	počítá jen s trvalou pomocí	učivo (ještě, zatím) nezvládá
Prvouka, Vlastivěda, Přírodověda	učivo chápe a správně reprodukuje	učivu rozumí (na otázky správně odpovídá)	učivo částečně zvládá	učivo zvládá jen s trvalou dopomocí	učivo dosud nezvládá
Dějepis, Osobnostní výchova, Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis	učivo chápe a správně reprodukuje	učivu rozumí (na otázky správně odpovídá)	učivo částečně zvládá	učivo zvládá jen s trvalou dopomocí	učivo dosud nezvládá
Pracovní vyučování, Výtvarná výchova	je tvořivý a zručný	je tvořivý, pracuje s malou pomocí	při práci vyžaduje vedení	při práci potřebuje pomoc a vedení	práce se mu zatím nedaří
Tělesná výchova	je obratný a snaživý	je méně obratný, ale snaží se	snaží se	je méně obratný, cvičí s pomocí	při cvičení potřebuje velkou pomoc
Informatika,	učivo dobře zvládá	učivo zvládá	učivo zvládá s pomocí	učivo zvládá pouze s trvalou pomocí	učivo dosud nezvládá
Hudební výchova	má dobrý hudební sluch i rytmus, pěkně zpívá	rád zpívá, má dobrý rytmus	rád zpívá a poslouchá hudbu	rád (se zájmem) poslouchá hudbu	dosud nemá vztah k hudbě

7.6.2. Hodnocení nadaných a mimořádně nadaných žáků

Ředitelka školy může mimořádně nadaného nezletilého žáka přeřadit do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku. Podmínkou přeřazení je vykonání zkoušek z učiva nebo části učiva ročníku, který žák nebude absolvovat. Obsah a rozsah zkoušek stanoví ředitelka školy.

7.7. SEBEHODNOCENÍ ŽÁKŮ

Žák má právo na své sebehodnocení. Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků. Má umožnit žákům účast na hodnotícím procesu. Zapojování žáků do procesu hodnocení zajišťují pedagogičtí pracovníci školy. Proces sebehodnocení:

- žáky aktivizuje a vede je k přijímání zodpovědnosti za své vzdělávání,
- pomáhá jim rozvíjet schopnosti hodnotit sebe, své výkony i práci a hledat cesty k rozvoji svých kompetencí.

K sebehodnocení dostává žák příležitost jednak průběžně (ve vyučovací hodině, po ukončení tematického celku, po ukončení projektu apod.), jednak při uzavírání klasifikačního období (čtvrtletí – průběžný stav, pololetí – konečný stav). Nejde při tom jen o „oznámkování se“, ale hlavně o co nejkonkrétnější zdůvodnění klasifikace.

Žáci jsou vedeni k sebehodnocení ve všech předmětech všech ročníků. Učitelé při hodnocení žáků pracují s jejich sebehodnocením. V jednotlivých předmětech mohou s žáky zakládat předmětová portfolia.

Žáci jsou navykáni na situaci, kdy hodnocení pedagogem, skupinou či jiným žákem bude předcházet sebehodnocení, s nímž bude vnější hodnocení konfrontováno. Žák si tak porovná svůj pohled na sebe sama, na své výkony

s pohledy pedagogů a ostatních spolužáků. Při rozebírání sebehodnocení se žákem nebo společně se třídou musí učitel přihlídnout k žakově osobnosti, dodržovat pedagogickou etiku.

Sebehodnocení se používá též při hodnocení nabývání dovedností klíčových kompetencí a dovedností průřezových témat.

Předpokladem sebehodnocení žáků je předcházející pedagogická práce s formativním hodnocením, na jehož základě si žáci utvářejí hodnotící a sebehodnotící dovednosti. Sebehodnocení žáků ve smyslu sebereflexe se děje různými aktivitami žáků, ve kterých mohou zejména:

- skupiny žáků hodnotit celoskupinové činnosti,
- členové skupiny hodnotit jeden druhého,
- jednotlivci hodnotit sami sebe.

Při sebehodnocení se žák např. usiluje popsat:

- co se mu daří,
- co mu ještě nejde,
- jak bude pokračovat dál a
- proč tomu tak je.

Pedagogičtí pracovníci vedou žáky k tomu, aby se při sebehodnocení učili používat odpovídajících kritérií pro hodnocení, všímali si toho, co je významné a podstatné.

7.8. INDIVIDUÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Pokud je ve třídě školy vzděláván individuálně integrovaný žák, vytvoří ředitel školy podmínky odpovídající individuálním vzdělávacím potřebám žáka vedoucí k jeho všestrannému rozvoji.